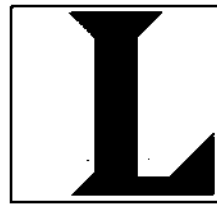

Langenscheidts Praktisches Lehrbuch

Finnisch

Ein Standardwerk für Anfänger

Vorwort

Das Praktische Lehrbuch Finnisch gibt eine Einführung in die finnische Sprache der Gegenwart. Es vermittelt einen Wortschatz von etwa zweitausend Wörtern, zahlreiche Redewendungen und Satzbeispiele für Alltagssituationen sowie alle wichtigen grammatischen Erscheinungen des Finnischen, wie es heute gesprochen wird. Mit dem Lehrbuch erhält der Lernende eine vollständige Grundlage, um sich im Lande mündlich verständigen und leichtere Texte lesen zu können.

Die Anlage des Buchs gestattet eine Aneignung des Finnischen auch im Selbstunterricht. In der einführenden Lektion werden die Regeln der finnischen Aussprache ausführlich beschrieben; die Lesetexte der drei ersten Lektionen werden in der Lautumschrift wiedergegeben. Dem Einüben der Aussprache sollte im Anfang viel Aufmerksamkeit geschenkt werden, da die Verständigung im Finnischen in recht starkem Maße von der genauen Einhaltung bestimmter qualitativer und oppositioneller Merkmale der Laute abhängt (z. B. der Einhaltung der Länge und Kürze der Laute).

Der Lehrstoff wird in der Aufeinanderfolge von drei Schwierigkeitsstufen dargeboten. Im ersten Drittel werden einfache Sätze sowie die häufigsten grammatischen Erscheinungen vermittelt: Vokalharmonie, Stufenwechsel, wichtigste Stammveränderungen; im zweiten Drittel weitere grundlegende Strukturformen des Finnischen: alle gebräuchlichen Kasussuffixe, Possessivsuffixe, Verneinungsformen, Zahlwortformen u. a.; im letzten Drittel Infinitivformen, Passiv- und Partizipformen sowie deren Verwendung in der Schriftsprache. Die grammatischen Themen werden - von den ersten Lektionen abgesehen - als komplexe Einheiten dargestellt. Der Benutzer des Buchs hat so die Möglichkeit, sich auch mit Hilfe des Registers über die grammatischen Regeln und Paradigmen zu informieren.

Die Einteilung der Lektionen in vier Abschnitte bietet dem Lernenden die Möglichkeit, sich gezielt auf die einzelnen Schwerpunkte zu konzentrieren (Lesetexte, Dialogtexte, Grammatik, Übungen). Es empfiehlt sich, die Dialogsätze der Lesetexte B vor allem in den ersten vier, fünf Lektionen mehr oder weniger auswendig zu lernen. Auch im späteren Verlauf wird der Lernende gut daran tun, sich vollständige Sätze oder Satzteile einzuprägen. Auf die Übungen sollte er auf keinen Fall verzichten.

Das Finnische ist keine indoeuropäische Sprache. Es gehört wie z. B. das Estnische oder das Ungarische der Gruppe der finnisch-ugrischen Sprachen an und weist als solche strukturelle Besonderheiten auf. Wohl zu den auffälligsten zählt hierbei das Prinzip, Wortbeziehungen und andere Bedeutungsvarianten durch Suffixe (Nachsilben) auszudrücken. Der Lernende wird daher manchmal auf einiges ihm Ungewohnte und vielleicht unwichtig erscheinende stoßen. Er wird u. a. auf den besonderen Stellenwert der Suffixe achten müssen. Von großer Bedeutung ist es, beim Lernen möglichst oft die originale finnische Sprache im Rundfunk bzw. auf Platten oder Kassetten zu hören.

Finnisch wird gelegentlich für schwierig gehalten. Eine Ermutigung zum Lernen werden die Interessenten vielleicht aus der Tatsache beziehen können, daß die deutschsprachigen Studenten für das Finnische im Durchschnitt nicht mehr Zeit brauchen als für andere europäische Sprachen. Diese Erfahrung hat der Verfasser bei der Vermittlung des Finnischen an der Berliner Humboldt-Universität wiederholt machen können. Einen Anreiz für das Lernen könnte nicht zuletzt der Umstand bilden, daß das Finnische die Sprache eines Volkes ist, das eine interessante eigenständige Kultur entwickelt hat: dies mag andeutungsweise auch aus einigen Textbeispielen hervorgehen.

Richard Semrau

Мультиязыково ii проект Ильи Франка
www.franklang.ru

Inhaltsverzeichnis

Erklärung der grammatischen Fachausdrücke	11
Abkürzungsverzeichnis	17

LAUTLEHRE

A Aussprache	18
B Betonung	18
C Vokale - Erläuterung der verwendeten Zeichen der intern. Lautschrift, Aussprache der Vokale	18
D Diphthonge - Aussprache der fallenden und steigenden Diphthonge	20
E Konsonanten - Aussprache	21
F Glottisverschußlaut	22
Rechtschreibung - Anfangsbuchstaben, Silbentrennung	23
Das finnische Alphabet	23
Übungen zur Aussprache	23
Grundzahlen	25

LEKTIONEN

1. Mikä se on?, Missä se on? Hyvää päivää!	27
Grammatik: Nominativ Singular; Genitiv Sg. (I); Genitivstamm, Vokalstamm; Häufig vorkommende Worttypen; Fragesilbe -ko, -kö; Vokalharmonie; Wortstellung	31
Übungen	34
2. Kuka hän on? Missä hän asuu? Tervetuloa	35
Grammatik: Genitiv Sg. (II); Stufenwechsel (I); Flexion und Flexionsgruppen des Verbs; Vokalstamm des Verbs; Zum Sprachgebrauch	38
Übungen	41
3. Herra Wagner tilaa huoneen. Paljonko se maksaa?	42
Grammatik: Akkusativ Sg. (I); Stufenwechsel; Präsensformen des Verbs; Grundzahlen 1-20; Häufig vorkommende Wortstammtypen; Zum Sprachgebrauch	46
Übungen	48
4. Helsingin asema. Tiedustelu	49
Grammatik: Stufenwechsel (II); Nominativ u. Akkusativ Pl.; Postpositionen; Zum Sprachgebrauch	52
Übungen	54

5. Helsingin keskusta (1. osa). Haluaisitko kahvia?	55
Grammatik: Stufenwechsel (vollst. Tabelle); Partitiv; Vokalstamm, Konsonantstamm; Grundzahlen (Nom., Gen. u. Partitivformen); Zum Sprachgebrauch	58
Übungen.	62
6. Helsingin keskusta (2. osa). Bussissa.	63
Grammatik: Lokalkasus (I); Gebrauch des Lokalkasus; Gebrauch der Attribute; Pluralformen der Demonstrativpronomen; Wortstellung in Nebensätzen; -ko, -kö in der Bedeutung „ob“.	66
Übungen.	68
7. Helsingin keskusta (3. osa). Anna Fischer soittaa Eilalle.	69
Grammatik: Lokalkasus (II); Gebrauch der äußeren Lokalkasus; Flexionsformen der Personalpronomen; Verwendung der Pronomen als Frage- und Ortsadverbien.	72
Übungen.	76
8. Kohteliaisuuksia Suomessa. Anna Fischer soittaa toisen kerran.	77
Grammatik: Verneinende Form des Präsens, Verneinungsverb; Verneinende Form von „haben“; Bildung der Adverbien; Uhrzeit; Zum Sprachgebrauch	80
Übungen.	83
9. Helsinkiläiset ajavat metrolla vuonna 1982. Ravintolassa.	84
Grammatik: Imperfekt Aktiv; Pluralstamm des Nomens - Vokalveränderungen vor dem -i-; Imperativ; Vokalstamm und Konsonantstamm der Verben; Zum Sprachgebrauch	88
Übungen.	92
10. Annan kirje Eevalle. Saunassa.	93
Grammatik: Verneinende Form des Imperfekts; Verneinende Form des Imperativs; Bildung der Reflexivverben; Flexion von „tämä, tuo, se“; Bildung der Nomina agentis; Zum Sprachgebrauch	96
Übungen.	99
11. Vappu ja Anna katselevat perhekuvaa. Hämmäläisiä kansanlauluja.	100
Grammatik: Possessivsuffixe; Flexion von „kuka“ und „mikä“; (ei) kukaan, (ei) mikään; Flexion von „joka“, „jokin“, „joku“; Zum Sprachgebrauch	103
Übungen.	106
12. Tiedotuksia säästä ja liikenteestä. Eila ja Kalle aikovat mennä elokuvaan	108
Grammatik: Zusammengesetzte Verbformen; Die Ordnungszahlen; Zeitbestimmungen (I); Zum Sprachgebrauch (Substantivische Verwendung der Zahlen, Himmelsrichtungen).	110
Übungen.	113

13. Sanomalehtikirjoituksia. Pyhäpäiviä Suomessa.	114
Grammatik: Essiv; Translativ; Zeitbestimmungen (II); Angabe des Datums; Zum Sprachgebrauch	117
Übungen.	120
14. Valtionrautatiet kaavailee junavuorojen supistuksia. Eräs junanvaihto.	121
Grammatik: Pluralformen der Nomina; Genitiv Pl.; Illativ Pl.; Konditional (I); Zum Sprachgebrauch	123
Übungen.	126
15. Autolla ostoskeskukseen. Myymälässä.	127
Grammatik: Passiv; Präsens; Objekt in Passivsätzen; Objekt nach unpersönlichen Ausdrücken; Pluralformen der Demonstrativpronomen; se-joka	130
Übungen.	131
16. Suomalainen kuolee useimmiten maanantaina. Mikä Teitä vaivaa?	132
Grammatik: Passiv; Imperfekt; Passiv; Perfekt und Plusquamperfekt; Partizip II Passiv; Zeitbestimmungen im Pl.; Flexion der Verben vom Typ „parata“.	135
Übungen.	137
17. Teatterin lippumyymälässä. Liisa soittaa teatterin johtajalle.	138
Grammatik: Verneinende Form des Passiv Präsens; Verneinende Form des Passiv Imperfekts; Verneinende Form des Passiv Perfekts und Plusquamperfekts; Potentialis; Zum Sprachgebrauch	140
Übungen.	142
18. Rouva K. esittelee uutta asuntoaan. Talon tavat on noudatettava.	143
Grammatik: Konditional (II); Partizip I; Adjektivbildungssuffixe -(i)nen, -llinen; Umgangssprachliche Verwendung der Demonstrativpronomen	146
Übungen.	148
19. Autolla ympäri Päijänteen. Sattui hirvimetsällä.	151
Grammatik: Steigerung der Adjektive - Komparativ; Superlativ; Infinitiv I - kürzere und längere Form; Infinitiv II (I); Zum Sprachgebrauch	152
Übungen.	156
20. Espoo - kaupunki meren rannalla. Vaalikeskustelu vuonna 1956.	157
Grammatik: Infinitiv III (I); Agenspartizip; Substantivischer Gebrauch des Infinitivs; Abessiv.	160
Übungen.	162
21. Maatalousväki vähenemässä. Nuoren emännän mielipiteitä.	164
Grammatik: Infinitiv III (II); Infinitiv II (II); Instruktiv; Attribute bei Mengenangaben.	166
Übungen.	169

22. Taloudellisesta kehityksestä toisen maailmansodan jälkeen. Luottamusmiesvaalien jälkeen.	170
Grammatik: Komitativ; itse; Entsprechungen für „beide“; Bruchzahlen; Zum Sprachgebrauch.	172
Übungen	175
23. Suomessa on kaksi kirjakieltä, ruotsi kolmas.	176
Grammatik: Wortbildung - Substantive auf -us, -ys; Pronominaladjektive; Von Partizipien abgeleitete Adverbien; Adverbiale Verwendung des Partizips I Passiv; Zum Sprachgebrauch.	178
Übungen	181
24. Kaksi kansansatua. Kaksi runoa.	182
Grammatik: toinen - Verwendung als Indefinit- und als Reziprokpronomen; Partizipialgruppe als Ersatz für Temporalsätze; Temporalsätze der Gleichzeitigkeit in der Instruktivform des Infinitivs II; Wortbildung - Frequentativa; Wortbildung - Adverbien.	184
Übungen	187
25. Pentti Haanpää: Kansanrunoja.	188
Grammatik: Steigerung der Adverbien; Wortbildung durch Ableitungssuffixe; Wortbildung durch Zusammensetzungen ; Zum Sprachgebrauch.	191
Übungen	194
26. Elämäkertoja.	196
Grammatik: daß-Sätze - Ersetzen durch Partizipkonstruktionen ; Adverbiale Verwendung des Partizips I; Infinitiv IV; Infinitiv V; Anhängepartikeln.	199
Übungen	202
27. Karhu ja turisti.	203
Grammatik: Postpositionen und Präpositionen; Konjunktionen.	205

ANHANG

Flexionstypen des finnischen Nomens.	209
Flexionstypen der finnischen Verben.	213
Wörterverzeichnis finnisch-deutsch.	215
Register zur Grammatik.	229

Erklärung der grammatischen Fachausdrücke

Abessiv	Kasus, der das Fehlen von etwas bezeichnet, „ohne-was-Fall“: rahatta <i>ohne Geld</i>
Ablativ	Kasus, der die Richtung „von ... weg“ bezeichnet, Trennungskasus: asemalta <i>vom Bahnhof</i> , häneltä <i>von ihm</i>
Adjektiv adjektivisch	Eigenschaftswort: ruskea puku - das <i>braune</i> Kleid als Adjektiv gebraucht
Adessiv	Kasus, der die Lage bei etwas (in unmittelbarer Nähe) angibt, „worauf-, wobei-Fall“: asemalla <i>auf dem Bahnhof</i> , pojalla <i>bei dem Jungen</i> (= der Junge hat)
Adverb	Umstandswort: hän puhuu <i>oikein</i> - er spricht <i>richtig</i>
adverbial	als Adverb gebraucht
Adverbialsuffix	Suffix zur Bildung der Adverbform
Agens	Handlungsträger in der Partizipialkonstruktion „von jemandem gemacht“, „von jemandem bewirkt“
Agenspartizip	Partizipform, die einen Relativsatz ersetzt
Akkusativ	4. Fall, Wenfall: hän hakee omenan - er holt <i>den Apfel</i>
Aktiv	Tätigkeitsform : mies <i>avaa</i> oven - der Mann <i>öffnet</i> die Tür
aktivisch	aktivischer Charakter: Bedeutung einiger Formen des Passivs, die in der Umgangssprache für die 1. Pers. PL oder für Imperativformen verwendet werden
Akzent	Betonung einer Silbe im Wort oder eines Redeteils im Satz; Tonfall, Aussprache
Allativ	Kasus, der das Ziel angibt, „wohin-, woherauf-Fall“, Wemfall: asemalle <i>zum Bahnhof</i> , pöydälle <i>auf den Tisch</i> , hänelle <i>ihm</i>
Artikel	Geschlechtswort : der Mann, die Frau, das Kind
Aspekt	Hinweis auf den Verlauf einer Handlung (Wiederholung, Abschluß usw.): blicken - <i>erblicken</i>
Aspiration	(Aussprache eines Verschlusslautes - k, p, t - mit Behauchung)
aspiriert	behaucht

assimilieren	angleichen
Attribut	Beifügung, Eigenschaft: <i>vanha mies</i> - der <i>alte Mann</i>
attributiv	als Beifügung gebraucht
Dativ	3. Fall, Wemfall: er gibt <i>mir</i> das Buch; s. Allativ
Deklination	Beugung der Substantive, Adjektive, Pronomen und Zahlwörter
deklinieren	beugen
Demonstrativpronomen	hinweisendes Fürwort: <i>tämä diese(r)</i> , <i>tuo jene(r)</i>
denominal	von einem Nomen abgeleitet: <i>Zucker</i> - <i>zuckern</i> , <i>alt</i> - <i>altern</i>
deverbal	von einem Verb abgeleitet: <i>erobern</i> - <i>Eroberung</i> , <i>tragen</i> - <i>tragbar</i>
Diminutiv	Verkleinerungsform: <i>Körbchen</i> , <i>Mäuschen</i>
Diphthong	Zwielaut: <i>au</i> , <i>ei</i> , <i>eu</i> , <i>äu</i> usw.
Elativ	Kasus zur Bezeichnung der räumlichen Entfernung von einem Ort, „woher(aus)-Fall“: <i>Suomesta aus Finnland</i> , <i>autosta aus dem Auto</i> , <i>vom Auto</i>
elliptisch	unvollständig; Auslassung von Redeteilen: <i>Mitä? Pitääkö minun ...? Was? Ich soll ...?</i>
Essiv	Kasus zur Bezeichnung eines Zustands, „als-was-Fall“: <i>jouluna zu Weihnachten</i> , <i>lapsena als Kind</i>
explosiv	durch Lösung eines Verschlusses entstehend: <i>k, p, t</i>
Faktivverb	Verb, das ein Bewirken, d. h. „etwas machen lassen“ zum Ausdruck bringt: <i>rakennuttaa bauen lassen</i>
Femininum	weiblich(en) Geschlechts)
flektieren	beugen, die Form des Nomens bzw. des Verbs verändern
Flexion	Deklination oder Konjugation eines Wortes
Frequentativsuffix	Suffix zur Bildung der Verben, die eine sich wiederholende Handlung ausdrücken
Frequentativum	Verb, das eine sich wiederholende Handlung ausdrückt: <i>koetella (wiederholt) etwas versuchen</i>
Futur	Zukunftsform (im Finnischen = Präsens) <i>kysyn ich werde fragen (eigentlich: ich frage)</i>
Genitiv	2. Fall, Wesfall: <i>isän ystävä</i> - der Freund <i>des Vaters</i>
Genus	grammatisches Geschlecht: Maskulinum, Femininum, Neutrum
Glottisverschluslaut	im Finnischen harter Ansatz, mit dem Anfangskonsonanten eines Wortes gesprochen werden, das auf ein anderes, auf ein Vokal auslautendes Wort folgt: <i>tule tänne</i> - Aussprache: <i>tulet_tänne</i> , <i>hae kahvia</i> - Aussprache: <i>haek_kahvia</i>
Homonyme	Wörter mit gleicher Lautung, aber verschiedener Bedeutung: laki 1. <i>Zimmerdecke</i> 2. <i>Gesetz</i>

hypotaktisch	unterordnend (bei der Verknüpfung von Sätzen): <i>tiedän, että tulet ich weiß, daß du kommst</i>
idiomatisch	der Sprache des jeweiligen Landes eigentümlich
Illativ	Kasus zur Bezeichnung der gerichteten Bewegung, „wohin-Fall“: <i>taloon ins Haus</i> , <i>iltaan asti bis zum Abend</i>
Imperativ	Befehlsform: <i>anna! gib!</i>
Imperfekt	Vergangenheitsform: <i>hän tuli er kam</i>
Indefinitpronomen	unbestimmtes Fürwort oder Umstandswort: <i>joku irgend jemand</i>
Indikativ	Wirklichkeitsform des Verbs: <i>hän menee heti er geht sofort</i>
Inessiv	„wo-Fall“: <i>talossa im Haus</i>
infinit	unbestimmt
Infinitiv	Nennform, Grundform des Verbs; nicht konjugierte Verbform, die Nominalsuffixe erhält
Inkongruenz	Nichtübereinstimmung (zwischen Attribut und Bezugswort): <i>pitkästä aikaa nach langer Zeit</i>
Instruktiv	„wie-, womit-Fall“: <i>kaikin voimin mit allen Kräften</i>
Instrumentalsatz	Umstands(glied)satz des Mittels oder des Werkzeugs
Interjektion	Ausruf, Empfindungswort: <i>voi! oh!</i>
Interpunktion	Zeichensetzung
Interrogativpronomen	Fragefürwort: <i>kuka wer?</i> , <i>mikä wer?</i> , <i>was(für ein)?</i>
intransitiv	nichtzielend (von Verben, die kein Akkusativobjekt verlangen): <i>näkyä zu sehen sein</i>
Kasus	Fall, z. B. 2. Fall = Genitiv
Kausativverb	Verb, das die Bedeutung „etwas verursachen“ hat: <i>jalostaa veredeln</i>
Komitativ	Kasus, der die Begleitung durch eine Person oder das Mitführen einer Sache bezeichnet, „mit-wem- oder was-Fall“: <i>lapsineen mit seinen Kindern</i>
Komparation	Steigerung des Adjektivs: <i>iso - isompi - isoin groß - größer - am größten</i>
Komparativ	1. Steigerungsstufe: <i>vanhempi älter</i>
Kompositum	Zusammengesetztes Wort: <i>valokuva Lichtbild</i>
Konditional	Bedingungsform: <i>tulisit du würdest kommen</i>
Kongruenz	Übereinstimmung von Attribut und Bezugswort im jeweiligen Kasus
Konjugation	Beugung, Abwandlung des Verbs: <i>ich gehe, du gehst</i> usw.
konjugieren	ein Verb beugen, abwandeln
Konjunktion	Bindewort: <i>ja und, sillä denn</i>
Konjunktiv	Möglichkeitsform: <i>er sagte, er käme ...</i>
Konsonant	Mitlaut: b, f, s usw.

Kontinuativverb	Verb, das eine ununterbrochene, fortdauernde Handlung ausdrückt: <i>kuunnella zuhören, katsella betrachten</i>
Konsonantstamm	Wortteil, der nach Abtrennung des -ta/-tä des Partitivs Sg. bzw. des -koon/-köön der 3. Pers. Sg. des Imperativs übrigbleibt und die Ausgangsform für weitere Formen bildet
Lokalkasus	Kasus, der die örtliche oder zeitliche Befindlichkeit eines Nomens bestimmt, z. B. Inessiv, Elativ, Illativ
Maskulinum modal	männlich(en) Geschlechts die Art und Weise bezeichnend
Modaladverb	Adverb der Art und Weise: <i>hyvin sehr, gut; oikein recht, sehr</i>
Moderativadjektiv	Adjektiv mit eingeschränkter oder gemäßigter Eigenschaft: <i>vanhahko ältlich</i>
Modus	Kategorie des Verbs, z.B. Indikativ, Konjunktiv usw.
Momentanverb	Verb, das eine plötzliche, einmalige Handlung ausdrückt: <i>katsahtaa aufschauen, einen Blick werfen</i>
Neutrum	sächlich(en) Geschlechts
Nomen	deklinierbares Wort (Substantiv, Adjektiv)
Nomen agentis	Substantiv, das den Träger der Handlung bezeichnet: <i>kalastaja Fischer</i>
Nominalsuffix	Suffix zur Bildung neuer Nomina
Nominativ	1. Fall, Nenn-, Werfall
Objekt	Satzergänzung, Prädikaterweiterung
Objektkasus	Kasus, der den Gegenstand oder die Person bezeichnet, mit denen etwas geschieht
Orthographie parataktisch	Rechtschreibung nebenordnend (bei der Verknüpfung von Sätzen): <i>hän on poika ja hän on tyttö er ist ein Junge, und sie ist ein Mädchen</i>
Partitiv	„Teilungsfall“, Kasus, der den Teil eines unbestimmten Ganzen, einer Menge angibt: <i>kuppi kahvia eine Tasse Kaffee</i>
Partizip	Mittelwort: <i>backend, gebacken</i>
Partizipialkonstruktion	Partizipform, die einen Nebensatz ersetzt
Passiv	Leideform des Verbs, im Finnischen auch (unpersönliche) man-Form: <i>tehdään wird getan, man tut</i>
Perfekt	vollendete Gegenwart: <i>hän on tullut er ist gekommen</i>
Perfektpartizip	(infinite) Form des Mittelworts: <i>oppinut gelernt</i>
Personalpronomen	persönliches Fürwort: <i>ich, er, wir</i> usw.
Plural pluralisch	Mehrzahl: <i>die Kirsche</i> den Plural befreffend , nur im Plural vorkommend

Plusquamperfekt	vollendete Vergangenheit: <i>hän oli tullut er war gekommen</i>
Possessivpronomen	besitzanzeigendes Fürwort: <i>mein, dein</i> usw.
Possessivsuffix	Nachsilbe, die das besitzanzeigende Fürwort ersetzt
Postposition	nachgestelltes Verhältniswort: <i>Ihrem Vorschlag gemäß</i>
Potentialis	Möglichkeitsform: <i>hän sanonee er wird (vielleicht) sagen</i>
Prädikat	Satzaussage: die Frau <i>bäckt</i> einen Kuchen
Prädikatsnomen	Nomen als Teil der Satzaussage
Präfix	Vorsilbe: <i>abfahren, überzeugen</i>
Präposition	(einem Substantiv vorangestelltes) Verhältniswort
Präsens	Verbform, die im allgemeinen die Gegenwart ausdrückt: <i>ich gehe</i>
Präsenspartizip	(infinite) Form des Mittelworts: <i>oppiva lernend, oppittava ist zu lernen</i>
Pronomen	Fürwort: <i>er, mein, dieser</i> usw.
Pronominaladjektive	adjektivisch gebrauchte Wörter, die den Pronomina zugerechnet werden: <i>semmoinen solch, tällainen derartig</i>
Reflexivpronomen	rückbezügliches Fürwort: <i>hän katseli itseään er betrachtete sich</i>
Reflexivverb	rückbezügliches Verb: <i>peseytyä sich waschen</i>
Rektion	Kasus, Präposition oder beides, die zwischen Verb, Adjektiv usw. und einem anderen Wort eine Beziehung herstellen: <i>oven takana hinter der Tür (takana mit Genitiv), ilman rahaa ohne Geld (ilman mit Partitiv)</i>
Relativpronomen	bezügliches Fürwort: <i>das Buch, das ich gekauft habe</i>
Relativsatz	durch ein Relativpronomen eingeleiteter Satz
Rezipropronomen	wechselbezügliches Fürwort: <i>he rakastavat toinen toistaan sie lieben einander</i>
Richtungsaspekt	Verlaufsweise des durch das Verb ausgedrückten Geschehens mit Bezug auf seine Richtung (<i>wo?, woher?, wohin?</i>)
Simplizia	einfache, nicht zusammengesetzte Wörter, Ausgangswörter für Ableitungen und Komposita
Singular singularisch	Einzahl: <i>die, eine Kirsche</i> den Singular betreffend, im Singular vorkommend oder gebraucht
Subjekt	Satzgegenstand: <i>Das Kind</i> spielt mit der Katze
Subjektkasus	Kasus des Satzgegenstandes
Substantiv substantivisch	Hauptwort: <i>Tisch, Winter</i> als Hauptwort gebraucht

Suffix	Nachsilbe: <i>-tta, -lla, -heit, -ung</i>
Superlativ	2. Steigerungsstufe, Höchststufe des Adjektivs bei der Steigerung: uusin <i>neuste</i> , parhaimmin <i>am besten</i>
Synonym	sinnverwandtes Wort: <i>Bauer - Käfig</i>
temporal	zeitlich, die Zeitstufe betreffend
Temporalsatz	Umstandssatz der Zeit : olin puistossa, kun alkoisataa <i>ich war im Park, als es anfang zu regnen</i>
transitiv	zielend, mit einer Ergänzung im Akkusativ
Translativ	Kasus zur Bezeichnung eines Zustands oder einer Eigenschaft als Ergebnis eines Vorgangs : iloksi <i>zur Freude</i> , suomeksi <i>auf Finnisch</i> , päiväksi <i>für einen Tag</i>
Translativverb	Verb mit der Bedeutung „(zu) etwas werden, in etwas übergehen “: likaantua <i>schmutzig werden</i>
Trennungskasus	Sammelbegriff für Kasus, die Trennung oder Teilung bezeichnen (Partitiv, Elativ, Ablativ)
Verb	Zeitwort, Tätigkeitswort : <i>gehen, singen</i>
Vokal	Selbstlaut : a, o, ä, u usw.
Vokalharmonie	Angleichung des Vokals der Nachsilbe an den vorangegangenen Wurzel- bzw. Stammvokal: kalalla - kylällä
Vokalstamm	der Teil eines Wortes, der nach Abtrennung des Genitiv-n bzw. des -n der 1. Pers. Sg. Präsens übrigbleibt und die Ausgangsform für weitere Formen bildet

Abkürzungen

<i>Abess.</i>	Abessiv	<i>Med.</i>	Medizin
<i>Abk.</i>	Abkürzung	<i>Mus.</i>	Musik
<i>Abl., Ablat.</i>	Ablativ	<i>Nom.</i>	Nominativ
<i>Adess.</i>	Adessiv	<i>od.</i>	oder
<i>Adj.</i>	Adjektiv	<i>Part., Partit.</i>	Partitiv
<i>Adv.</i>	Adverb	<i>Perf.</i>	Perfekt
<i>adv.</i>	adverbial	<i>Pers.</i>	Person
<i>Adv. suff.</i>	Adverbialsuffix	<i>PL</i>	Plural
<i>Agenspart.</i>	Agenspartizip	<i>poet.</i>	poetisch
<i>akad.</i>	akademisch	<i>Poss. suff.</i>	Possessivsuffix
<i>Akk.</i>	Akkusativ	<i>Postp.</i>	Postposition
<i>Allat.</i>	Allativ	<i>Potent.</i>	Potentialis
<i>Arch.</i>	Architektur, Bauwesen	<i>Präd.</i>	Prädikat
<i>bzw.</i>	beziehungsweise	<i>Präp.</i>	Präposition
<i>dim.</i>	diminutiv	<i>Präs.</i>	Präsens
<i>dt.</i>	deutsch	<i>Pron.</i>	Pronomen
<i>Elat.</i>	Elativ	<i>Refl.pron.</i>	Reflexivpronomen
<i>Ess.</i>	Essiv	<i>Rel. pron.</i>	Relativpronomen
<i>etw.</i>	etwas	<i>s.</i>	siehe
<i>Fot.</i>	Fotografie	<i>Sg.</i>	Singular
<i>freqv.</i>	frequentativ	<i>Su.</i>	Substantiv
<i>Gen.</i>	Genitiv	<i>Subj.</i>	Subjekt
<i>Hdl.</i>	Handel	<i>Superl.</i>	Superlativ
<i>Illat.</i>	Illativ	<i>Theat.</i>	Theater
<i>Imperat.</i>	Imperativ	<i>tr.</i>	transitiv
<i>Impf., Imperf.</i>	Imperfekt	<i>Transl.</i>	Translativ
<i>Indef.pron.</i>	Indefinitpronomen	<i>u. a.</i>	und andere(s)
<i>Indik.</i>	Indikativ	<i>übertr.</i>	übertragen(er Sinn)
<i>Iness.</i>	Inessiv	<i>umg.</i>	umgangssprachlich
<i>Inf.</i>	Infinitiv	<i>unflekt.</i>	unflektiert
<i>Instr.</i>	Instruktiv	<i>unpers.</i>	unpersönlich
<i>Interj.</i>	Interjektion	<i>usw.</i>	und so weiter
<i>Interrog.</i>	Interrogativpronomen	<i>v.</i>	von
<i>intr.</i>	intransitiv	<i>Verb.</i>	Verbindung
<i>jew.</i>	jeweilig	<i>vern.</i>	verneint
<i>jstk</i>	jostakin	<i>vgl.</i>	vergleiche
<i>Komit.</i>	Komitativ	<i>z. B.</i>	zum Beispiel
<i>Kond.</i>	Konditional	<i>zeitl.</i>	zeitlich
<i>Kons.</i>	Konsonant	<i>Zssgn</i>	Zusammensetzungen
<i>L.</i>	Lektion	<i>z. T.</i>	zum Teil
<i>m.</i>	mit		

Lautlehre

Aussprache

Finnisch wird in der Schrift phonetisch eindeutig wiedergegeben. Die Aussprache bereitet schon nach kurzer Übung keine Schwierigkeiten. Die finnischen Laute sind zu einem großen Teil den entsprechenden deutschen Lauten weitgehend ähnlich. Die Wiedergabe abweichender Aussprache in der Lautumschrift wird daher auf die ersten drei Lektionen beschränkt. Wesentliche Unterschiede sind dennoch bei der Betonung, bei der Aussprache einiger Vokale und Diphthonge, aber auch einiger Konsonanten zu beachten.

Betonung

Der Hauptakzent liegt immer auf der ersten **Silbe**: 'Helsinki, Tampere, 'Inari. (Der Akzent ['], der die betonte Silbe kennzeichnet, steht **vor** dieser Silbe.)

In zusammengesetzten Wörtern erhält die erste Silbe des zweiten Wortbestandteils einen Nebenakzent (gekennzeichnet durch einen untergesetzten Punkt): 'sanakirja *Wörterbuch*, 'kolmetoista*dreizehn*.

Vokale

Die Vokale werden stets gleich deutlich artikuliert und in ihrem Lautwert unverändert ausgesprochen, unabhängig davon, ob sie kurz oder lang, betont oder unbetont sind. Wichtig ist die Beachtung eines fast extremen Kontrasts zwischen langen und kurzen Vokalen. Die kurzen Vokale sind kürzer als die entsprechenden deutschen, die langen Vokale länger als die langen deutschen Vokale.

Die langen Vokale werden in der Schrift durch die Verdopplung des jeweiligen Vokalzeichens wiedergegeben. Die Kürze bzw. die Länge eines Vokals ist ein häufiges **bedeutungsunterscheidendes Merkmal**:

tuuli *Feuer* - tuuli *Wind*, menee *geh!* - menee *er geht*, talon *des Hauses* - taloon *ins Haus*.

(In der Lautschrift bedeutet das Zeichen [:], daß der vorhergehende Vokal lang zu sprechen ist.)

Erläuterung der verwendeten Zeichen der internationalen Lautschrift

Aussprache der Vokale

Lautzeichen	Erläuterungen	Kennwort
a	kurzes, offenes a, etwas dunkler als in <i>alle</i> (leichte Zungenwölbung zum hinteren weichen Gaumen)	ala <i>Gebiet</i>
a:	langes geschlossenes a, etwas dunkler als in <i>Ahnung</i> (leichte Zungenwölbung zum hinteren weichen Gaumen)	aamu <i>Morgen</i>
e	kurzes offenes e <i>mfest, Männer</i>	meri <i>Meer</i>
e:	langes offenes e (ä) wie in <i>Bär</i>	tee <i>Tee</i>
i	kurzes geschlossenes i wie in <i>Idee</i> bzw. das zweite i in <i>mini</i> ; geschlossener als das kurze i im Deutschen (die Zunge liegt enger am harten Gaumen)	idea <i>Idee</i>
i:	langes geschlossenes i, etwas dunkler als in <i>Lied, Liebe</i> (Zungenwölbung am harten Gaumen weiter hinten)	liima <i>Leim</i>
o	kurzes offenes o wie in <i>Sonne, oft</i>	omena <i>Apfel</i>
o:	langes offenes o wie in englisch <i>draw</i> , offener als das lange o im Deutschen (Zungenwölbung zum weichen Gaumen weniger hoch)	koota <i>sammeln</i>
u	kurzes geschlossenes u wie in <i>Uran, utopisch</i> ; geschlossener als das kurze u im Deutschen (die Zunge liegt enger am weichen Gaumen)	uni <i>Schlaf</i>
u:	langes geschlossenes u wie in <i>Mut, Ufer</i>	uuni <i>Ofen</i>
y	kurzes halboffenes ü, ähnlich wie in <i>Hülle, Glück</i>	yli <i>über</i>
y:	langes geschlossenes ü wie in <i>Mühe, Übung</i>	tyyni <i>still</i>
ae	kurzes sehr offenes ä wie in englisch <i>barrel</i> ; offener als das kurze ä im Deutschen (Zungenwölbung zum harten Gaumen nur angedeutet, die Zunge liegt fast so flach wie beim a)	älä <i>nicht</i>
ae:	langes sehr offenes ä wie in englisch <i>man</i> ; offener als das lange ä im Deutschen (Zungenwölbung zum harten Gaumen nur angedeutet, die Zunge liegt fast so flach wie beim a)	lääni <i>Bezirk</i>
œ	kurzes offenes ö wie in <i>können, öffnen</i>	öljy <i>Öl</i>
œ:	langes halboffenes ö, zwischen <i>Höhle</i> und englisch <i>bird</i> ; etwas offener als das lange ö im Deutschen (Zungenwölbung zum harten Gaumen etwas niedriger)	Töölö <i>Stadtbezirk von Helsinki</i>

Diphthonge

D̄

Diphthonge - aus zwei kurzen Vokalen bestehende Silben - sind sehr zahlreich im Finnischen. Je nachdem, ob der erste oder zweite Vokal stärker betont wird, unterscheidet man zwischen fallenden und steigenden Diphthongen. (Das Deutsche kennt nur fallende Diphthonge ei, eu, au.) In den ersten drei Lektionen wird der jeweils betonte Bestandteil durch einen Punkt **unter** dem betreffenden Vokal gekennzeichnet.

Fallende Diphthonge

Um-schrift	Bildung, Erläuterungen	Kennwort
ai	a+i	aina immer
ei	ε+i nicht wie ei in deutschem <i>mein, dein</i>	eilen gestern
oi	o+i	noin etwa
ui	u+i	kuin als, wie
Yi	Y+i	lyijy Blei
æi	æ+i	näin so
œi	œ+i	öinen nächtlich
au	a+u	kaunis schön
eu	ε+u nicht wie eu in <i>Europa, neu</i>	Eurooppa Europa
iu	i+u	liukas glatt
ou	o+u	joulu Weihnacht
æY	æ+Y	näyte Muster
œY	œ+Y	pöytä Tisch

Steigende Diphthonge

ie	i+ε nicht verwechseln mit deutschem langen i (ie) in <i>dies, nie</i>	tie Weg
uo	u+o	Suomi Finnland
yœ	Y+œ	työ Arbeit

Konsonanten

Ē

Aussprache der Verschlusslaute k, p, t

k, p, t werden im Finnischen (wie in den slawischen oder romanischen Sprachen) ohne Aspiration (unbehaucht) gesprochen. Während diese Laute im Deutschen infolge der Aspiration „hart“ klingen (wie k^h, p^h, t^h), sind sie im Finnischen sehr „weich“ zu sprechen (wie kg, p^b, t^d). Bei der Lösung des Verschlusses darf nur wenig Luft entweichen. Es ist wichtig, die „weiche“ Aussprache zu beachten, da sonst der Gegensatz zur langen Form der Verschlusslaute (kk, pp, tt) nicht klar herauskommt.

Aussprache langer Konsonanten

Ebenso wie Vokale werden auch die Konsonanten entweder kurz oder lang gesprochen. Die Klangdauer der lang gesprochenen Konsonanten beträgt bei den Nichtverschlusslauten - mm, nn, ng, ll, rr, ss - etwa das Doppelte der kurzen.

Bei den langen Verschlusslauten - kk, pp, tt - besteht die Längung darin, daß die Pause vor der Lösung des jeweiligen Verschlusses länger eingehalten wird. Die Luft wird in der Mundstellung des Verschlusses angehalten, bevor der Verschluss mit doppelter Intensität explosiv geöffnet wird. Man erreicht im Deutschen eine ähnliche Wirkung, wenn in Komposita wie z. B. Eck-kammer, Krepp-papier, Stadt-tor die Konsonanten k, p, t sehr deutlich gesprochen werden. Auf die deutliche Unterscheidung zwischen langen und kurzen Konsonanten ist wie bei den Vokalen sehr genau zu achten. Die Längung wird in der Schrift durch Doppelschreibung und in der Lautumschrift durch einen Doppelpunkt bezeichnet (Matti - Mat:i).

Zur Aussprache einzelner Konsonanten

Lautzeichen	Kennwort		Erläuterungen, Anmerkungen
			b, c, f, g, z kommen nur in Fremdwörtern vor
k	kala	<i>Fisch</i>	nicht aspiriertes k, s. oben
p	puu	<i>Baum, Holz</i>	nicht aspiriertes p, s. oben
t	teko	<i>Tat</i>	nicht aspiriertes t, s. oben
d	demokraatti	<i>Demokrat</i>	wie das d in <i>Demokrat</i>
h	heti	<i>sofort</i>	wie das h in <i>Haus, Herz</i> (h ist nie Dehnungszeichen)
x	lahti	<i>Bucht</i>	vor Konsonanten wie ch in <i>ach</i> (jedoch ohne Kratzgeräusch)
l	Helsinki	<i>Helsinki</i>	etwas dunkler als das l im Deutschen, die Zunge liegt breiter an
m	maa	<i>Land</i>	wie das m im Deutschen
n	nimi	<i>Name</i>	wie das n im Deutschen
ŋ	Helsinki	<i>Helsinki</i>	n lautet vor k wie in <i>dunkel</i>
<i>m</i>	Helsingin	<i>Helsinki</i>	ng ist wie langes ŋ zu sprechen
r	ranta	<i>Strand</i>	gerolltes Zungenspitzen-r
s	Helsinki	<i>Helsinki</i>	s ist stets stimmlos wie ss in <i>Wasser</i> (das Finnische kennt nur einen s-Laut)
J	shekki od. sekki	<i>Scheck</i>	in Fremdwörtern wird der sch-Laut durch sh oder s wiedergegeben
v	vesi	<i>Wasser</i>	wie w in <i>Wasser</i>

Glottisverschußlaut (Schlußhauch)

F

Den Glottisverschußlaut, das Überbleibsel eines geschwundenen Konsonanten, weisen Nomina auf kurzes -e auf, sowie einige Verbformen, die auf einen kurzen Vokal enden. Er wird zwischen zwei Wörtern als Längung des anlautenden Konsonanten eines nachfolgenden Worts oder Suffixes hörbar: Tule tänne! *komm her!* wird wie tuletanne gesprochen, ebenso kolme kiloa *drei Kilo* wie kolmekiloa, tulepas *komm doch* wie tuleppas.

Zur Rechtschreibung

Anfangsbuchstaben

Mit großen Anfangsbuchstaben werden geschrieben:

- das erste Wort des Satzes;
- alle **Eigennamen**: Suomi, Helsinki, Virtanen, Matti. In Bezeichnungen von Staaten, Gesellschaften usw., die aus mehreren Wörtern bestehen, wird nur das erste Wort groß geschrieben: Yhdistyneet kansakunnat *Vereinte Nationen*, Suomen tasavalta *Republik Finnland*;
- die Anredepronomen Te, Sinä *Sie, Du* in Briefen; Monats- und Tagesnamen, Ableitungen von geographischen Bezeichnungen werden wie alle Substantive klein geschrieben.

Silbentrennung

Nichtzusammengesetzte Wörter (Simplizia) können getrennt werden:

- vor einem Konsonanten, z.B. a-se-ma, au-to, pu-he-lin;
- vor dem letzten Konsonanten einer Konsonantenverbindung: Ant-ti, kart-ta;
- zwischen zwei verschiedenen Vokalen, wenn diese keinen Diphthong bilden: pi-an, no-pe-a. Aber: tuom-me, vien-ti, Suo-mi.

Zusammengesetzte Wörter (Komposita) werden nach ihren Bestandteilen getrennt: maan-tie, syys-kuu.

Das Alphabet

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	
[ɑ:]	[be:]	[se:]	[de:]	[ɛ:]	[ef]	[ge:]	[ho:]	[i:]	[ji:]	[ko:]	[el]	
m	n	o	p	r	s	t	u	v	y	z	ä	ö
[em]	[en]	[o:]	[pe:]	[er]	[es]	[te:]	[ur]	[ve:]	[y:]	[tset]	[æ:]	[œ:]

Übungen zur Aussprache

1. Kurze und lange Vokale, Hauptakzent

Weibliche Vornamen: Anu, Aamu, Mari, Maarit, Elvi, Leena, Heta, Eeva,
'anu 'ɑ:mu 'mari 'ma:rit 'elvi 'le:na 'heta 'e:va

Ilma, Liisa, Silja, Siiri, Irja, Liisu, Onerva, Sorja, Suvi, Tuula,
'ilma 'li:sa 'silja 'si:ri 'irja 'li:su 'o:nerva 'so:rja 'suvi 'tu:la

Tuulikki, Tytti, Tyne, Kyllikki
'tu:likki tytti ty:ne kyl:likki

2. Kurze und lange Konsonanten

Männliche Vornamen: Aku, Erkki, Jyrki, Jukka, Jouko, Pekka, Mika, Mikko,
'aku 'erk:i 'jyrki 'juk:a 'jouko 'pek:a 'mika 'mik:o

Kauko, Veikko;
'kauko 'veik:o

Aapo, Jeppe, Sampo, Lippo, Topi, Seppo, Tapani, Valpas, Tapio;
'a:po 'jep:ε 'sampo 'lip:o 'topi 'sep:o 'tapani 'valpas 'tapio

Aatos, Antti, Eetu, Matti, Kusti, Pertti, Uoti, Pentti, Santeri
'a:tos 'anti 'ε:tu 'matti 'kusti 'pert:i 'uoti 'pent:i 'santeri

3. Kurze bzw. lange Vokale und Konsonanten, Haupt- und Nebenakzent

Fremdwörter, Ortsnamen: appelsiini, banaani, bensiini, filosofia,
'ap:elsi:ni 'bana:ni 'bensi:ni 'filosofia

kaakao, kulttuuri, normaali, salaatti, sitruuna *Zitrone*,
'ka:ka:o 'kult:u:ri 'no:ma:li 'sala:ti 'sitru:na

suklaa *Schokolade*, teatteri, tomaatti, tyypillinen *typisch*, Berliini,
'sukla: 'teat:eri 'toma:ti 'ty:pil:inen 'berli:ni

Kööpenhamina *Kopenhagen*, Lontoo *London*, Pariisi, Rooma
'kø:penhɑ:mi:nɑ 'lontø: 'pari:si 'rø:ma

4. Der ä-Laut

Ortsnamen: Jääski, Kälö, Kälviä, Kärkölä, Käsmä, Päijänne, Pälkäne,
'jæ:ski 'kælø 'kælvjæ 'kærkøelæ 'kæsmæ 'pæijæn:ε 'pælkænε

Sääminki, Tärantö, Vänö, Värälä, Vääkky, Äetsä, Ähtäri, Äppelö,
'sæ:miŋki 'tæræntø 'vænø 'væ:elæ 'væ:kky 'æ:tsæ 'æhtæri 'æp:elø

Äänekoski
'æ:nekøski

5. Diphthonge

Ortsnamen: In zusammengesetzten Ortsnamen bedeuten: joki - *Fluß*,
'jøki

järvi - *See*, koski - *Stromschnelle*, pää - *Ende*, saari - *Insel*, vesi - *See*
'jæ:ri 'køski 'pæ: 'sɑ:ri 'vesi

ei, ai: Heikkilä, Heinola, Keitele, Leistikylä, Peippu, Reisjärvi,
'hæik:ilæ 'hæinø:lɑ 'kæite:lε 'læistikylæ 'pæip:u 'ræisjæ:ri

Seiskari, Teijo, Teili, Veikkola, Kairala, Laihia, Vainikkala
'sæiskari 'tæijø 'tæili 'væik:ø:lɑ 'kæirala 'læihjɑ 'væinik:ɑ:lɑ

eu: Eurooppa, Keuruu, Neuvottoma, Seutula, Teuro, Teuva
'euro:p:ɑ 'keuru: 'neuvø:tø:mɑ 'søutulɑ 'tøuro 'tøuva

äy: Käyrämö, Säyneinen, Säynejärvi, Äyräpää, Äyskoski
'kæyræ:mø 'sæyneinen 'sæynejæ:ri 'æyræpæ 'æyskoski

öy: Höyhenjärvi, Köyliö, Löytö, Pöykkö, Pöylä, Pöytyä, Röyttä, Vöyri
'høyhøjæ:ri 'køyljø 'løytø 'pøyk:ø 'pøylæ 'pøytjæ 'røytjæ 'vøyrj

ie: Lieksa, Lieso, Liesjärvi, Lieto, Miehoila, Mieto, Miettula,
'lieksɑ 'liesø 'liesjæ:ri 'lietø 'miehoilɑ 'miætø 'miætulɑ

Niemelä, Niemis, Niesi
'niemelæ 'niemis 'niəsi

uo: Kuokkala, Kuolajoki, Kuolajärvi, Kuopio, Luoma, Luonteri,
'kuok:ɑlɑ 'kuøljøki 'kuøljæ:ri 'kuopjø 'luomɑ 'luonterj

Luopa, Luoto, Suomi, Tuomijoki, Vuolijoki
'luøpɑ 'luøtø 'suømi 'tuømijøki 'vuolijøki

yö: Lyöttilä, Pyörni, Pyötsaari, Ryömä, Ryöttö, Yövesi
'lyøttilæ 'pyø:ni 'pyøtsɑ:ri 'ryø:mæ 'ryøtø:æ 'yøvesi

6. Grundzahlen

yksi (1), kaksi (2), kolme (3), neljä (4), viisi (5), kuusi (6)
'yksj 'kaksj 'kølmε 'neljæ 'vi:si 'ku:si

seitsemän (7), kahdeksan (8), yhdeksän (9), kymmenen (10);
'søitsemæn 'kɑxðeksɑn 'yxdeksæn 'kym:enen

yksitoista (11), kaksitoista (12), kolmetoista (13), neljätoista (14),
'yksitøistɑ 'kaksitøistɑ 'kølmetøistɑ 'neljætøistɑ

viisitoista (15), kuusitoista (16), seitsemäntoista (17), kahdeksantoista (18),
'vi:sitøistɑ 'ku:sitøistɑ 'søitsemæntøistɑ 'kɑxðeksɑntøistɑ

yhdeksäntoista (19), kaksikymmentä (20);
'yxdeksæntøistɑ 'kaksikym:entæ

kaksikymmentäyksi (21), kaksikymmentäkaksi (22),
'kaksikym:entæyksj 'kaksikym:entækaksj

kaksikymmentäkolme (23), kolmekymmentä (30),
'kaksikym:entækølmε 'kølmekym:entæ

kolmekymmentäyksi (31), neljäkymmentä (40), viisikymmentä (50),
'kølmekym:entæyksj 'neljækym:entæ 'vi:sikym:entæ

kuusikymmentä (60), seitsemänkymmentä (70), kahdeksänkymmentä (80),
'ku:sikym:entæ 'søitsemænkym:entæ 'kɑxðeksɑnkym:entæ

yhdeksänkymmentä (90), sata (100)
'yxdeksænkym:entæ 'sɑtɑ

1. Lektion

A

(ensimmäinen kappale)

['ensim:æinen 'kap:ale]

Lukuteksti I A (yksi A)

'lukutæksti 'yksi a:

Lesetext I A**Mikä se on? Missä se on?**

'mikæ se on 'mis:æ S8 on

Was ist es? Wo ist es?

- Eeva, missä kartta on?

'e:va 'mis:æ 'kart:a on

- Eva, wo ist die Karte?

- Mikä kartta?

'mikæ 'kart:a

- Welche Karte?

- Suomen kartta.

'suomen 'kart:a

- Die Karte von Finnland.

- Niin, missä se on? Täällä on sanakirja, suomalais-saksalainen

ni:n 'mis:æ se on 'tæ:l:æ on 'sanakirja 'suomalais-'saksalainen

- Ja, wo ist sie? Hier ist das Wörterbuch, das finnisch-deutsche

'sanakirja. Mutta missä kartta on?

'sanakirja 'mut:a 'mis:æ 'kart:a on

Wörterbuch. Aber wo ist die Karte?

Onko kartta täällä? Kyllä, se on täällä. Ole hyvä.

'onko 'kart:a 'tæ:l:æ 'kyl:æ se on 'tæ:l:æ 'ole 'hyvæ

Ist die Karte hier? Ja, sie ist hier. Bitte.

- Kiitos. No niin. Siinä on Helsinki, siinä on Lahti, siinä on Kouvola

'ki:tos no ni:n 'si:næ on 'helsiŋki 'si:næ on 'laxti 'si:næ on 'kouvola

- banke. Nun ja. Da ist Helsinki, da ist Lahti, da ist Kouvola

ja siinä ... ei, missähän se on?

ja 'si:næ ei 'mis:æhæn se on

und da ... nein, wo ist es nur?

- Mikä on missä?
'mikæ on 'mis:æ
- Was ist wo?
- Lappeenranta. Missä se on?
'lap:ɛ:nranta 'mis:æ se on
- Lappeenranta. Wo ist es?
- Hetkinen. Se on tuolla. Tämä iso järvi on Saimaa ja tämä
'hetkinen se on 'tuol:a 'tæmæ 'iso 'järv:i on 'saima: ja 'tæmæ
- Moment. Es ist dort. Dieser große See ist Saimaa und diese
kaupunki on Lappeenranta.
'kaupun̩ki on 'lap:ɛ:nranta
Stadt ist Lappeenranta.
- Niin on. Kiitos.
ni:n on 'ki:tɔs
- So ist es. Danke.
- Mitä ranta on saksaksi?
'mitæ 'ranta on 'saksaksi
- Wie heißt (was ist) ranta auf deutsch?
- Ranta on saksaksi Strand, Ufer.
'ranta on 'saksaksi
- Ranta heißt auf deutsch Strand, Ufer.
- Entä lahti? Mitä lahti on saksaksi?
'entæ 'laxti 'mitæ 'laxti on 'saksaksi
- Und lahti? Wie heißt lahti auf deutsch?
- Lahti on saksaksi Bucht.
'laxti on 'saksaksi ...
- Lahti heißt auf deutsch Bucht.
- Missä Jyväskylä on?
'mis:æ 'jyvæskylæ on
- Wo ist Jyväskylä?
- Jyväskyläkö? Jyväskylä on tuolla.
'jyvæskylækæ 'jyvæskylæ on 'tuol:a
- Jyväskylä? Jyväskylä ist dort.
- Mitä kylä on saksaksi?
'mitæ 'kylæ on 'saksaksi
- Was heißt kylä auf deutsch?

- Kylä on saksaksi Dorf. Jyväskylä on kyllä kaupunki.
'kylæ on 'saksaksi ... 'jyvæskylæ on 'kyl:æ 'kaupun̩ki
- Kylä heißt auf deutsch Dorf. Jyväskylä ist allerdings eine Stadt.
Jyväskylä on Keski-Suomen pääkaupunki.
'jyvæskylæ on 'kɛski-suomen 'pæ:kaupun̩ki
Jyväskylä ist die Hauptstadt Mittelfinnlands.
- Mikä joki täällä on?
'mikæ 'joki 'tæ:l:æ on
- Welcher Fluß ist hier?
- Se on Kemi. Ja täällä on Kemin kaupunki.
se on 'kemi ja 'tæ:l:æ on 'kemin 'kaupun̩ki
- Es ist der Kemi. Und hier ist die Stadt Kemi.
- Mitä Lapland on suomeksi?
'mitæ ... on 'suom̩eksi
- Wie heißt Lapland auf finnisch?
- Lapland on suomeksi Lappi. Lappi on täällä.
... on 'suom̩eksi 'lap:i 'lap:i on 'tæ:l:æ
- Lapland heißt auf finnisch Lappi. Lapland ist hier.
Täällä on Ruotsi ja tuolla on Norja. Tämä maa on
'tæ:l:æ on 'ruotsi ja 'tuol:a on 'norja 'tæmæ ma: on
Hier ist Schweden und dort ist Norwegen. Dieses Land ist
Venäjä.
'venæjæ
Rußland.
- Mikä vuori tuolla on?
'mikæ 'vuori 'tuol:a on
- Welcher Berg ist dort?
- Tuollako? Tuo vuori tuolla on Pallastunturi. Pallastunturi on korkea ja
'tuol:akɔ tuo 'vuori 'tuol:a on 'pal:astunturi 'pal'astunturi on 'kørkɛja
- Dort? Dieser Berg dort ist der Pallastunturi. Der Pallastunturi ist ein
kaunis vuori.
'kaunis 'vuori
hoher und ein schöner Berg.

Lukuteksti I B (yksi B)

'lukuteksti 'yksi be:

Lesetext I B

Hyvää päivää!

'hyvä: 'päivä:

Guten Tag!

- Hyvää päivää!
'hyvä: 'päivä:
- Guten Tag!
- Päivää, päivää!
'päivä: 'päivä:
- Tag, Tag!
- Mitä kuuluu?
'mitä 'ku:lu:
- Wie geht es?
- Hyvää. Kiitos.
'hyvä: 'ki:tos
- Gut. Danke.

Vokabeln**1 A**

ei	nein
ensimmäi nen (-sen)	erste(r,-s)
entä	und (in Fragesätzen)
-han, -hän	doch, wohl, ja, mal,
(Anhängepartikel)	nur
hetki nen (-sen)	Augenblick
iso (-n)	groß
ja	und
jaaha	aha, so
jolki (-en)	Fluß
järvi (-en)	See
kappale (-en)	Stück, Lektion
kart ta (-an)	(Land-)Karte
kauni s (-in)	schön
kaupun ki (-gin)	Stadt
keski-	in Zsagn Mittel-, Zentral-, mittel-
kiito s (-ksen)	Dank; danke
kirja (-n)	Buch
-ko, -kö	Fragepartikel; ob
korkea (-n)	hoch
kyllä	ja, jawohl; aller- dings, doch, zwar
kylä (-n)	Dorf
lah ti (-den)	Bucht
Lap pi (-in)	Lapland

liit to (-on)	Verband, Union; Vereinigung
lu ku (-vun)	Zahl; Lese-
maa (-n)	Land; Erde
mi kä (-nkä)	welche(r,-s), was für ein(e)
millai nen(-sen)	was für ein(e), wie beschaffen
missä	wo
mitä	was
mutta	aber
niin	so; ja(wohl)
no	nun, na
Norja (-n)	Norwegen
ole hyvä!	bitte! (in der du-An- rede)
on	ist
pää (-n)	Kopf; Ende; Haupt
ran ta (-nan)	Strand; Ufer
Ruotsi (-n)	Schweden
saksaksi	auf Deutsch
saksalai nen (-sen)	deutsch; Deutsche(r)
sana (-n)	Wort
sanakirja	Wörterbuch

B

- Jälleenkö täällä?
'jæl:ɛ:nkœ 'tæ:l:æ
- Wieder hier?
- Joo. Mutta pari päivää vaan.
jo: 'mut:a 'pari 'päivæ: va:n
- Ja. Aber ein paar Tage nur.
- Jaaha. Hyvää jatkoa!
'ja:ha 'hyvä: 'jatkœ
- Aha. (Alles) Gute weiterhin.
- Näkemiin.
'nækemi:n
- Auf Wiedersehen.

se (-n)	es; der, die, das (Pron. für Sachen)	tämä (-n)	diese(r,-s), dies, das
siinä	da	täällä	hier
suomalai nen (-sen)	finnisch; Finne, Finnin	tuolla	jene(r, -s), der, die das dort
suomeksi	auf finnisch	tuolla	dort
Suomi (-en)	Finnland	Venäjä (-n)	Rußland
teksti (-n)	Text	vuor (-en)	Berg
tunturi (-n)	Berg (in Lapland)	yksi (-hden)	ein(e), eins

1 B

hyvä (-n)	gute(r,-s)	mitä kuuluu?	wie geht es?
hyvää	(etwas) Gutes, gut	näkemiin!	auf Wiedersehen!
jatko (-n)	Fortsetzung	pari (-n)	Paar; ein paar
hyvää jatkoa!	weiterhin alles Gute!	päivä (-n)	Tag
joo umg.	ja	hyvää päivää!	guten Tag!
jälleen	wieder, erneut	vaan	nur
kuulua	zu hören sein		

Grammatik**1. Nominativ Singular**

Suomi on kaunis maa.	<i>Finnland ist ein schönes Land.</i>
Helsinki on iso kaupunki.	<i>Helsinki ist eine große Stadt.</i>
Siinä on kartta.	<i>Da ist die (eine) Karte.</i>

Das Finnische kennt kein grammatisches Geschlecht und keine Artikel. Der Nominativ Singular hat keine bestimmte Endung. Die Flexionsformen der Substantive und Adjektive unterscheiden sich nicht.

2. Genitiv Singular (I)

Helsinki on Suomen pääkaupunki.	<i>Helsinki ist die Hauptstadt von Finnland. (Helsinki ist Finnlands Hauptstadt.)</i>
Siinä on Ruotsin kartta.	<i>Da ist die Karte von Schweden.</i>
Täällä on Kemin kaupunki.	<i>Hier ist die Stadt Kemi.</i>

Die Endung des Genitivs ist -n. Sie tritt an den „Vokalstamm“ des Worts (siehe Punkt 3).

Das Genitivattribut steht stets vor dem Bezugswort. Im Finnischen ist also nur die Wortfolge - Finnlands Hauptstadt (und nicht - die Hauptstadt Finnlands) möglich.

Der finnische Genitiv bezeichnet auch Aussagen, die im Deutschen durch Präpositionen oder durch Wortzusammenstellung wiedergegeben werden:

Ruotsin kartta - die Karte von Schweden.

Kemin kaupunki - die Stadt Kemi.

3. Genitivstamm, Vokalstamm

In flektierten Formen verändern sich die finnischen Wortstämme mehr oder weniger stark. Die Art der Veränderung hängt davon ab, welchem Worttyp der jeweilige Stamm zugeordnet wird.

Veränderungen des Wortstamms, die im Genitiv auftreten, gelten auch für die meisten übrigen Fälle; die Genitivform ist die erste „Schlüsselform“. Sie steht im Wörterverzeichnis in Klammern hinter der Nominativform. (Der eingeklammerte Teil wird entweder der Nominativform oder jenem Bestandteil des Worts angefügt, der vor dem Trennungsstrich steht.)

Die Ausgangsform für die Flexion bildet in den meisten Fällen der „Vokalstamm“. Er wird gewonnen, indem das Genitiv-n abgestrichen wird:

Suomen (Gen. Sg. von Suomi) - Vokalstamm Suome-;

Ruotsin (Gen. Sg. von Ruotsi) - Vokalstamm Ruotsi-.

Die Unterschiede zwischen der Nominativ- und der Vokalstammform (bzw. der Konsonantstammform, vgl. Lektion 5) sind Kennzeichen verschiedener „Worttypen“ des Finnischen, die es zu beachten gilt.

4. Häufig vorkommende Worttypen

Nom. auf -i	Nom. auf -i	Nom. auf -lainen (od. -nen)
Suomi - Suomen	Ruotsi - Ruotsin	suomalainen - suomalaisen
järvi - järven	teksti - tekstin	saksalainen - saksalaisen
vuori - vuoren	Kemi - Kemin	

- Einen häufig vorkommenden Worttyp stellen finnische Wörter auf -i dar. Der Vokalstamm lautet hierbei in der Regel auf -e aus.
- Fremdwörter, Eigennamen, aber auch manche ursprünglich finnische Wörter behalten ebenfalls im Vokalstamm das -i- bei.
- Substantive und Adjektive, welche die Herkunft oder die Beschaffenheit von etwas bezeichnen, enden auf -lainen oder -nen. Sie bilden den Vokalstamm auf -se-, der in Zusammensetzungen auf -s- verkürzt wird: suomalais-saksalainen.

(Auf andere vorkommende Suffixe und Stammveränderungen wird in den weiteren Lektionen eingegangen.)

5. Fragesilbe -ko, -kö

Onko se täällä?	<i>Ist es hier?</i>	
Tuollako se on?	<i>Ist es dort?</i>	(Wortfolge im Finn.: Dort ist es?)
Tämäkö se on?	<i>Ist es dies?</i>	(Wortfolge im Finn.: Dies ist es?)

In Fragesätzen ohne ein Fragepronomen oder Frageadverb erhält das Wort, worauf sich die Frage bezieht, die Anhängesilbe -ko oder -kö. Dieses betonte Wort steht immer am Satzanfang.

Wann -ko und wann -kö eingefügt werden, ergibt sich aus der Vokalharmonie (s. unten).

6. Vokalharmonie

Wortstamm und Nachsilbe mit vorderen Vokalen	Wortstamm und Nachsilbe mit hinteren Vokalen
Tämäkö se on? <i>Ist es dies?</i>	Onko niin? <i>Ist (es) so?</i>
Siinäkö se on? <i>Ist es da?</i>	Tuollako se on? <i>Ist es dort?</i>
Eikö niin? <i>(Ist es) nicht so?</i>	Eevako se on? <i>Ist es Eva?</i>
Missähän se on? <i>Wo ist es nur?</i>	Onhan niin. <i>(Es) ist doch so.</i>

Das Gesetz der Vokalharmonie besagt, daß in einem Wort entweder nur vordere oder nur hintere Vokale vorkommen dürfen.

Vordere Vokale sind: ä ö y e i

Hintere Vokale: a o u

Diesem Gesetz werden Endungen, Suffixe, Anhängesilben angepaßt. Endungen oder Nachsilben, die ein a, o, u enthalten, haben jeweils Parallelformen mit ä, ö, y (z.B. -ko, -kö, -han, -hän).

e und i haben keine Entsprechungen in der hinteren Vokalreihe. Sie kommen in Wörtern mit vorderen und in Wörtern mit hinteren Vokalen vor. In Diphthongen wird das i sowohl mit vorderen als auch mit hinteren Vokalen kombiniert: äi, öi, yi bilden vordervokalische, ai, oi, ui hintervokalische Wörter. Sind e und i die einzigen Vokale im Wort, wirken sie als vordere Vokale: eikö, eihän, sehän (falsch wäre: eiko, eihän, sehän).

Bei zusammengesetzten Wörtern richtet sich die Nachsilbe bzw. Endung nach dem letzten Bestandteil.

7. Wortstellung

Kartta on täällä.	<i>Die Karte ist hier.</i>
Missä se on?	<i>Wo ist sie?</i>
Täällä se on.	<i>Hier ist sie.</i>
Lapland on suomeksi Lappi.	<i>Lapland heißt auf finnisch Lappi.</i>

Grundregel: Im Normalsatz steht das Subjekt vor dem Prädikat. Diese Regel gilt auch, wenn ein Satz mit einem Adverb oder einem Fragewort beginnt. Abweichungen sind zulässig, wenn ein Wort besonders betont wird: dieses wird ans Satzende (manchmal auch an den Satzanfang) gesetzt.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Genitiv:

Täällä on (Suomi) kartta. Siinä on (Suomi) ja (Skandinaavia) kartta. Täällä on (Suomi) lahti. Siinä on Helsinki, (Suomi) pääkaupunki. Tukholma [Stockholm] on (Ruotsi) pääkaupunki. Oslo on (Norja) pääkaupunki. Tämä on (Eeva) kartta. Siinä on (Anna) sanakirja. Onko tämä (Irene) sanakirja?

2. Verwenden Sie die jeweilige Lautform der Fragesilbe bzw. der Silbe han/hän:

On(ko/kö) kartta täällä? Kartta(ko/kö)? Tämä(ko/kö)? Siinä(ko/kö) sanakirja on? Sanakirja(ko/kö)? Eeva(ko/kö) tuolla on? Tuolla(ko/kö)? Niin(ko/kö)? Ei(ko/kö) niin?

Niin(han/hän) se on. Täällä(han/hän) Eeva on. Missä(han/hän) sanakirja on? Siinä(han/hän) se on. Tuolla(han/hän) kartta on.

3. Bilden Sie Frage- und Antwortsätze nach folgendem Muster:

- a) Mitä Strand on suomeksi? Strand on suomeksi ranta.
- See, Fluß, Berg, Stadt, Land;
- b) Mitä kylä on saksaksi? Kylä on saksaksi Dorf.
- lahti, tunturi, sana, kirja, kappale, kiitos.

4. Übersetzen Sie:

Ist das Wörterbuch hier? Welches Wörterbuch? Das deutsch-finnische Wörterbuch. Ja, wo ist es nur? Hier ist es. Bitte, Anna. Es ist Irenes Wörterbuch. Aber dies ist das finnisch-deutsche Wörterbuch, wo ist das deutsch-finnische? Einen Augenblick. Ja, da ist es. Danke. Eeva, wo ist die Karte von Finnland? Bitte, hier ist die Karte von Finnland und von Schweden. Welcher Fluß ist dieser hier? Es ist der Kymi. Hier ist der Finnische Meerbusen (= Finnlands Bucht). Und wo ist der Pallastunturi? Dieser Berg ist der Pallastunturi. Hier ist Lappland. Lappland ist ein schönes Land.

2. Lektion

(toinen kappale)
['toinen 'kap:ale]

A

Lukuteksti 2 A (kaksi A)

'lukuteksti 'kaksi a:

Lesetext 2 A

Kuka hän on? Missä hän asuu?

'kuka haen on 'mis:æ haen 'asu:

Wer ist er (sie)? Wo wohnt er (sie)?

Kuka on Matti Koskela? Matti Koskela on lääkäri.

'kuka on 'mat:i 'køskela 'mat:i 'køskela on 'læ:kæri

Wer ist Matti Koskela? Matti Koskela ist Arzt.

Hän on helsinkiläinen. Matti Koskelan osoite on: Fredrikinkatu 1

haen on 'helsinkiäinen 'mat:i 'køskelan 'osote on 'fredrikinkatu 1

Er ist ein Helsingier. Matti Koskelas Adresse ist: Fredrikstraße 1,

(yksi), Helsinki. Täällä asuu myös Matti Koskelan perhe:

'yksi 'helsinki 'tæ:læ 'asu: myös 'mat:i 'køskelan 'perhe

Helsinki. Hier wohnt auch die Familie von Matti Koskela:

Vappu Koskela, Matti Koskelan vaimo, sekä lapset: Kerttu,

'vap:u 'køskela 'mat:i 'køskelan 'vaimo 'sekæ 'lapset 'kert:u

Vappu Koskela, Matti Koskelas Frau, sowie die Kinder: Kerttu,

Pekka ja Seppo. Kerttu on tyttö. Pekka on poika ja

'pek:a ja 'sep:ø 'kert:u on 'tyt:ø 'pek:a on 'poika ja

Pekka und Seppo. Kerttu ist ein Mädchen. Pekka ist ein Junge und

myös Seppo on poika. Matti Koskela on Kertun, Pekan ja

myös 'sep:ø on 'poika 'mat:i 'køskela on 'kertun 'pekan ja

auch Seppo ist ein Junge. Matti Koskela ist Kerttus, Pekkas und

Sepon isä. Vappu Koskela on Kertun, Pekan ja Sepon äiti.

'sepøn isæ 'vap:u 'køskela on 'kertun 'pekan ja 'sepøn 'æiti

Seppos Vater. Vappu Koskela ist die Mutter von Kerttu, Pekka

und Seppo.

Matti Koskelan naapuri on Erkki Lindfors. Erkki Lindforsin vaimo

'mat:i 'køskelan 'na:puri on 'erk:i 'lindfors 'erk:i 'lindforsin Vaimo

Matti Koskelas Nachbar ist Erkki Lindfors. Die Frau von Erkki

on Brita Lindfors. Erkki ja Brita Lindfors puhuvat kotona ruotsia.

on 'brita 'lindfors 'erk:i ja 'brita 'lindfors 'puhuvat 'kotona 'ruotsia

Lindfors ist Brita Lindfors. Erkki und Brita Lindfors sprechen zu

Hause Schwedisch.

Matti Koskela ja Vappu Koskela puhuvat kotona vain suomea.
 'mat:i 'kɔskela ja 'vap:u 'kɔskela 'puhuvat 'kɔtɔna vain 'suɔmea.
 Matti Koskela und Vappu Koskela sprechen zu Hause nur Finnisch.
 Mutta Matti Koskela puhuu myös ruotsia sekä vähän englantia,
 'mut:a 'mat:i 'kɔskela 'puhu: myɔs 'ruɔtsia 'sekæ 'væhæn 'enlantia
 Aber Matti Koskela spricht auch Schwedisch sowie etwas Englisch,
 saksaa ja venäjää.
 'saksɑ:ja 'venaɛjae:
 Deutsch und Russisch.

Lukuteksti 2 B (kaksi B)

'lukutɛksti 'kaksi be:

Lesetext 2 B

Tervetuloa

'tervet:uloa

Willkommen

Matti Koskela tulee:

'mat:i 'kɔskela 'tulɛ:

Matti Koskela kommt:

- Hyvää päivää! Anteeksi, oletteko herra Wagner?
 'hyvæ: 'pæivæ: 'antɛ:ksi 'ɔlet:ɛkɔ 'herra ...
 Guten Tag! Verzeihung, sind Sie Herr Wagner?
- Kyllä. Kurt Wagner.
 'kyl:æ
 Ja. Kurt Wagner.
- Minä olen Matti Koskela. Tervetuloa, herra Wagner!
 'minæ 'ɔlen 'mat:i 'kɔskela 'tervet:uloa hena ...
 Ich bin Matti Koskela. Willkommen, Herr Wagner!
- Kiitos. Hyvää päivää, herra Koskela! Saanko esitellä:
 'ki:tɔs 'hyvæ: 'pæivæ: 'herra 'kɔskela 'sa:nkɔ 'esitel:æ
 Danke. Guten Tag, Herr Koskela! Darf ich vorstellen:
 Irene Wagner, Anna Fischer.

 Irene Wagner, Anna Fischer.

B

- Hauska tutustua. Kuinka te voitte, rouva Wagner,
 'hɑuska 'tutustua 'kuinka te 'vɔit:ɛ 'rɔuva ...
 Ich freue mich, Sie kennenzulernen. Wie geht es Ihnen, Frau Wagner,
 ja te, neiti Fischer?
 ja te 'neiti ...
 und Ihnen, Fräulein Fischer?
- Oikein hyvin. Paljon kiitoksia.
 'oikein 'hyvin 'paljon 'ki:tɔksia
 Sehr gut. Vielen Dank.
- Te olette varmaan väsynyt, rouva Wagner. Varmaan te myös,
 te 'ɔlet:ɛ 'varma:n 'væsɣnyt 'rɔuva ... 'varma:n te myɔs
 Sie sind sicher müde, Frau Wagner. Sicher Sie auch,
 neiti Fischer. Asutte aivan lähellä. Niin, ovatko siis kaikki täällä?
 'neiti ... 'asut:ɛ 'aivan 'læhel:æ ni:n 'ɔvatkɔ si:s 'kɑik:i 'tæ:l:æ
 Fräulein Fischer. Sie wohnen ganz in der Nähe. Ja, sind also alle hier?
 Entä matkatavarat? Ovatko matkatavarat myös siinä?
 'entæ 'matkatavarat 'ɔvatkɔ 'matkatavarat myɔs 'si:næ
 Und das Gepäck? Sind die Gepäckstücke auch da?
- Kyllä kai. Ei, hetkinen. Missä Kurtin laukku on?
 'kyl:æ kai ei 'hetkinen 'mis:æ ... 'lauk:u on
 Wohl ja. Nein, einen Augenblick. Wo ist Kurts Tasche?
- Kenen? Ai, herra Wagnerin. Millainen se on?
 'kenen ai 'herra ... 'mil:ainen se on
 Wessen? Ach, die von Herrn Wagner. Wie sieht sie aus (ist sie)?
- Pieni musta.
 'pieni 'musta
 Eine kleine schwarze.
- Jaa, sanotteko, pieni musta? Mutta mikä laukku tämä on?
 ja: 'sanɔt:ɛkɔ 'pieni 'musta 'mut:a 'mikæ 'lauk:u 'tæmæ on
 Ja, sagen Sie, eine kleine schwarze? Aber welche Tasche ist das?
- Niin, siinähan se on. Kaikki kunnossa.
 ni:n 'si:næhæn se on 'kɑik:i 'kun:ɔs:a
 So, da ist sie ja. Alles in Ordnung.
- Hyvä, jos haluatte, niin voimme jo lähteä.
 'hyvæ jos 'haluat:ɛ nim 'voim:ɛjo 'laexteae
 Gut. Wenn Sie (es) wünschen, so können wir schon gehen.
- Olkaa hyvä. Mielihyvin.
 'ɔlkɑ: 'hyvæ 'miɛlihyvin
 Bitte. Gern.

Vokabeln

2 A

asu a (-n)	wohnen
englan ti (-nin)	Englisch
helsinki läi nen (-sen)	Helsinki(er)
hän (-en) (peis. Pr on.)	er, sie, es
isä (-n)	Vater
ka tu (-dun)	Straße
koski (-en)	Stromschnelle
kotona	zu Hause
kuka (kenen)	wer
lapsi (-en)	Kind
lapset	Kinder
lääkäri (-n)	Arzt
myös	auch
naapuri (-n)	Nachbar(in)
osoite (-teen)	Adresse

perhe (-en)	Familie
po ika (-jan)	Junge, Sohn
puhu a (-n)	sprechen
ruotsi (-n)	Schwedisch
saksa (-n)	Deutsch
sekä	sowie
suom a (-en)	Finnisch
to nen (-sen)	zweite(r), andere(r)
tyt tö (-ön)	Mädchen
vaimo (-n)	Ehefrau
vain	nur
venäjä (-n)	Russisch
vähän	etwas, ein wenig
äi ti (-din)	Mutter

2 B

aivan	ganz
anteeksi	Verzeihung, bitte
esitellä (-telen)	vorstellen
halu ta (-an)	wünschen, mögen
hauska (-n)	hübsch, nett, angenehm
hauska tutustua	es freut mich, Sie kennenzulernen
herra (-n)	Herr
hyvin Adv.	gut
jo	schon
jos	wenn
kai	wohl, sicher, doch, vielleicht
kaik ki (-en)	alle, alles
-kin (Anhängepartikel)	auch
kuinka	wie (Frageadv.)
kunnossa	in Ordnung
lauk ku (-un)	Tasche
lähellä	in der Nähe, nahe an
läh teä (-den)	(fort)gehen, abfahren, aufbrechen
matka (-n)	Reise, Fahrt; Reise-weg; Entfernung
matkatavarat PL	Gepäck

mieliihyvin	gern
mi kä (-nkä)	was?, wer?, welche(r,-s)?
musta (-n)	schwarz
nei ti (-din)	Fräulein
oikein Adv.	richtig; sehr
olkaa hyvä	bitte (in der Sie-Anrede)
ol la (-en)	sein (Verb)
paljon	viel
paljon kiitoksia	vielen Dank
pien ä (-en)	klein
rouva (-n)	Frau
saa da (-n)	bekommen, erhalten; dürfen
sano a (-n)	sagen, nennen
siis	also
tavara (-n)	Ware
terve (-en)	gesund (auch Gruß)
tervetuloa	willkommen
tu lla (-en)	kommen; werden
tulo (-n)	Ankunft
tutustu a (-n)	kennenlernen
varmaan	sicher(lich)
voi da (-n)	können; sich fühlen
väsyt (-een)	müde

Grammatik

1. Genitiv Singular (II)

Se on Anna Fischerin laukku. *Das ist die Tasche von Anna Fischer.*
Tämä on rouva Lindforsin osoite. *Dies ist die Adresse von Frau Lindfors.*

Fremdwörter und Namen, die auf einen Konsonanten auslauten, erhalten im Genitiv Sg. den Bindevokal i. Titel- oder Berufsbezeichnungen sowie Vornamen vor Familiennamen werden nicht flektiert.

Kenen laukku se on? *Wessen Tasche ist es? (Wem gehört die Tasche?)*
Laukku on Annan. *Die Tasche gehört Anna.*

Genitivformen können im Deutschen auch mit dem Verb *jemandem gehören* wiedergegeben werden.

2. Stufenwechsel (I)

Anlaut der (vor)letzten Silbe: k(k), p(p), t(t)		Konsonantenwechsel:	
Starke Stufe	Schwache Stufe	Starke Stufe	Schwache Stufe
Hän on Matti. - Siinä on Mattin laukku. (Er ist Matti. - Da ist Mattis Tasche.)		tt -	t
Hän on Seppo. - Siinä on Sepon laukku. Hän on Pekka. - Siinä on Pekan laukku.		pp - kk -	p k

In finnischen Wortstämmen sind die Laute k, p, t nicht konstant. Sie wechseln und können - in der letzten bzw. vorletzten Silbe eines Worts u. a. als lange und als kurze Konsonanten vorkommen, je nachdem in welcher Silbenart sie stehen.

In einer **offenen** Silbe, d. h. in einer Silbe, die auf einen (kurzen) Vokal auslautet, stehen k, p, t in der **starken** Stufe. Sie werden in dieser Silbe „stark“ (in den angeführten Worten z. B. als lange Konsonanten) gesprochen.

In einer **geschlossenen** Silbe, d. h. in einer Silbe, die auf einen Konsonanten (z. B. auf Genitiv-n) auslautet, stehen k, p, t in der **schwachen** Stufe. Sie sind in dieser Silbe „schwach“ (in den angeführten Beispielen als kurze Konsonanten) zu sprechen.

Der Stufenwechsel ergibt verschiedene weitere Varianten mit k, p, t und Verbindungen von k, p, t mit einigen anderen Konsonanten (s. Lektionen 4 und 5). Dem Stufenwechsel werden alle Wortarten unterworfen (Substantive, Verben usw.) Neuere Fremdwörter werden vom Stufenwechsel z. T. nicht betroffen. (Stufenwechsel in Präsensformen des Verbs wird in der Lektion 3 erläutert.)

3. Flexion und Flexionsgruppen des Verbs

Präsens (des Indikativs Aktiv)

Gruppe	1	2	3	4		
Infinitivform	puhua lähteä tutustua	voida saada	haluta tilata <i>bestellen</i>	tulla mennä <i>gehen</i>	olla	
Personalpronomen						Personalendungen
(minä)	puhun	voin	haluan	tulen	olen	-n
(sinä)	puhut	voit	haluat	tulet	olet	-t
hän	puhuu lähtee tutustuu	voi saa	haluaa tilaa	tulee menee	on	- <i>od. Vokalverläng.</i>
(me)	puhumme	voimme	haluamme	tulemme	olemme	-mme
(te)	puhutte	voitte	haluatte	tulette	olette	-tte
he	puhuvat lähtevät tutustuvat	voivat saavat	haluavat tilaavat	tulevat menevät	ovat	-vat <i>od. -vät</i>

Die Personalendungen werden dem Verbstamm (Vokalstamm, s. unten) angefügt. Es können 4 Hauptgruppen des Verbs unterschieden werden:

- Verbgruppe 1: Infinitiv auf -a (nach vorangehendem Vokal)
 Verbgruppe 2: Infinitiv auf -da (Stamm einsilbig od. auf Diphthonge auslautend)
 Verbgruppe 3: Infinitiv auf -ta (in dieser Hauptgruppe sind mehrere Untergruppen zu unterscheiden)
 Verbgruppe 4: Infinitiv auf **Kons. + a** (nach vorangehendem gleichen Konsonanten)

Die Personalendung der 3. Person Singular ist die Verlängerung des jeweils vorangehenden Vokals, nach langem Vokal oder Diphthong ist die 3. Person Sg. endungslos. Die Endung -vat in der 3. Person Plural hat der Vokalharmonie entsprechend die Parallelform -vät (lähtevät).

Das Personalpronomen der 1. und 2. Person Sg. und Pl. wird nur dann vorangestellt, wenn es besonders betont werden soll (minä tulen - ich komme); in der 3. Person Sg. und Pl. dagegen ist die Verwendung des Personalpronomens unerlässlich (hän puhuu, he lähtevät). Durch das Auslassen des Personalpronomens der 3. Person Sg. kann das deutsche Formalsubjekt „es“ oder die man-Form ausgedrückt werden (voi olla *es kann sein*; saako lähteä? *kann man gehen?*). Da das grammatische Geschlecht fehlt, bedeutet

hän: *er, sie, es*. Die Höflichkeitsform ist die 2. Person Plural (te = *ihr, Sie*). Die 3. Person von olla ist unregelmäßig (s. Tabelle). Das Präsens kann für die Gegenwart und Zukunft benutzt werden (he tulevat *Sie kommen / sie werden kommen*). Verbstammveränderungen als Folge des Stufenwechsels werden in den Lektionen 3, 4 und 5 erläutert.

4. Vokalstamm des Verbs

Den Vokalstamm des Verbs erhält man, wenn das -n der 1. Person Singular abgestrichen wird. Der Vokalstamm ist die Schlüsselform für die Bildung mehrerer Flexionsformen des Verbs. Die 1. Person Sg. wird daher im Wörterverzeichnis in Klammern hinter der Infinitivform angegeben.

In der Gruppe 3 lautet der Vokalstamm meist auf -aa (z. T. auf -a) aus, in der Gruppe 4 auf -e.

5. Zum Sprachgebrauch

- Beachten Sie:

Hän puhuu suomea (ruotsia). *Er spricht Finnisch (Schwedisch).*
 Mitä on suomeksi (saksaksi)? *Wie heißt (was ist) auf finnisch (auf deutsch)?*

- Mikä? Mitä? Millainen?

Mikä kirja se on? *Welches Buch ist es?*
 Mitä hän haluaa? *Was möchte er?*
 Millainen laukku se on? *Welche (was für) Tasche ist es?*

Mikä bezieht sich auf das Subjekt und bedeutet *was, welches von mehreren*, mitä *was ist* Objekt, millainen *welche(r, -s)*, *was für ein* bezeichnet die Eigenschaft oder Beschaffenheit.

He kaikki tulevat. *Sie alle (werden) kommen.*
 Tämä on kaikki. *Das ist alles.*

kaikki kann singularisch und pluralisch (*alle, alles*) gebraucht werden.

Übungen

1. Beantworten Sie mit den eingeklammerten Wörtern die nachfolgenden Fragen und ergänzen Sie die Endungen:

Kuka hän on? (Kurt Wagner . . . vaimo) Kuka on Matti Koskela?
 (Erkki Lindfors . . . naapuri) Kuka on Seppo? (Matti Koskela . . . ja

Vappu Koskela . . . poika) Kenen poika Kalle on? (Eino Heikkilä . . .)
 Kenen laukku tämä on? (neiti Fischer . . .) Kenen osoite tämä on?
 (rouva Laurila . . .)

2. *Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Genitiv und achten Sie auf richtige Aussprache:*

Erkki L. on (Matti) naapuri. Matti K. on (Pekka ja Seppo) isä. Vappu K.
 on (Kerttu) äiti. Brita on (Erkki) vaimo. Jaakko on (Pertti) poika. Pertti
 on (Jaakko) isä. Veikko on (Vappu) poika. Vappu on (Veikko) äiti.

3. *Ergänzen Sie die Verbindungen:*

Hän puhu . . . suomea. He puhu . . . ruotsia. Minä puhu . . . saksaa.
 Puhu . . . te ruotsia? Missä he asu . . .? Tule . . . (sinä) jo? Hän tule . . .
 myös. He kaikki tule . . . Ole . . . te herra Wagner? Minä ole . . . väsynyt.
 He lähte . . . kaikki. Me tule . . . jälleen.

4. *Übersetzen Sie:*

Guten Tag und willkommen, Herr Wagner! Wie geht es Ihnen? Sehr gut.
 Sie sind sicher müde? Ja, ein wenig. Sie sprechen ja Finnisch. (Tehän . . .)
 Aber nur wenig. Nein, Sie sprechen sehr gut. Ist alles in Ordnung? Sie
 wohnen wieder hier - ganz in der Nähe. Das ist gut. Vielen Dank. Wenn
 Sie es wünschen, können wir schon losfahren. Gern. Hier ist eine Tasche.
 Das ist alles.

3. Lektion

(kolmas kappale)
 ['kølmas 'kap:alɛ]

A

Lukuteksti 3 A (kolme A)

'lukutɛksti 'kølme a:

Lesetext 3 A

Herra Wagner tilaa huoneen

'herra ... 'tila: 'huõnɛ:n

Herr Wagner bestellt ein Zimmer

- No niin, olemme perillä. Saanko auttaa, rouva Wagner?

no ni:n 'õlɛm:ɛ 'pɛril:ɛ 'sɑ:nko 'aut:ɑ: 'rouva ...

So, wir sind da. Darf ich (Ihnen) helfen, Frau Wagner?

- Kiitos, herra Koskela. Laukun minä otan itse. Tämä on mukava
 'kiitõs 'herra 'koskela 'lɑukun 'minɛ 'õtan 'itse 'tɛmɛ on 'mukava
 Danke, Herr Koskela. Die Tasche nehme ich selbst. Das ist ein nettes

hotelli.

'hõtel:i

Hotel.

- On se. Talo on melko uusi. Tuolla on vastaanotto.

on se 'talõ on 'mɛlko 'u:si 'tuõl:ɑ on 'vɑstɑ:nõptõ

Ja. Das Haus ist ziemlich neu. Dort ist der Empfang.

Missähän portieeri on? Jaa, siellä hän on ... Hyvää päivää,

'mis:ɛhɛn 'põrtiɛ:ri on ja: 'siel:ɛ hɛn on ... 'hʏvɛ: 'pɛivɛ:

Wo ist wohl der Portier? Ach, dort ist er ... Guten Tag,

herra Salminen! Herra ja rouva Wagner ovat perillä.

'herra 'salminen 'herra ja 'rouva ... 'õvat 'pɛril:ɛ

Herr Salminen! Herr und Frau Wagner sind da.

Onko kaikki kunnossa?

'õnko 'kɑik:i 'kun:õs:ɑ

Ist alles in Ordnung?

- Kyllä, kaikki on kunnossa. Tervetuloa! Hetkinen vielä.

'kyl:ɛ 'kɑik:i on 'kun:õs:ɑ 'tɛrvet:uloɑ 'hetkinen 'vielɛ

Ja, es ist alles in Ordnung. Willkommen! Einen Augenblick noch.

(Portieeri ottaa kirjan ja katsoo) Tässä se on ... sata,

'põrtiɛ:ri 'õta: 'kirjanja 'katsõ: 'tɛs:ɛ se on ... 'sata

(Der Portier nimmt das Buch und schaut nach.) Hier ist es ... 100,

satayksi . . . joo, satayksi on varattu sekä numero satakaksi,

'satayksi . . . jo: 'satayksi on 'varat:u 'sekɛ 'numero 'satakaksi

hunderteins . . . ja, hunderteins ist besetzt und hundertzwei,

mutta satakolme on vapaa ja sataneljä on vapaa. Tämä on

'mut:ɑ 'satakõlme on 'vɑpɑ: ja 'sataneljɛ on 'vɑpɑ: 'tɛmɛ on

aber hundertdrei ist frei und hundertzwei ist frei. Dies ist der

satakolmen avain ja tämä numero sataneljän.

'satakõlmen 'avain ja 'tɛmɛ 'numero 'sataneljɛn

Schlüssel von hundertdrei und dies von Nummer hundertzwei.

Hissi on oikealla . . . Jaaha, tässä on vielä tämä lomake.

'hisi on 'õikeal:ɑ . . . 'ja:ha 'tɛs:ɛ on 'vielɛ 'tɛmɛ 'lomake

Der Fahrstuhl ist rechts . . . So, hier ist noch dieses Formular.

Voitteko täyttää sen täällä alhaalla?

'vɔit:ekɔ 'tæyt:æ: sen 'tæ:l:æ 'alha:l:a

Können Sie es hier unten ausfüllen?

- Tietenkin. (Otaa sen ja lukee) Sukunimi, etunimi,
'ti:etnkin 'ɔt:ɑ: sen ja 'lukɛ: 'sukunimi 'etunimi
Natürlich. (Nim�t es und liest) Familienname, Vorname,
syntymäaika, syntymäpaikka, ammatti, asunto, passin numero.
'syntymæaika 'syntymæpaika 'am:at:i 'asunto 'pas:in 'numero
Geburtsdatum, Geburtsort, Beruf, Wohnung, Paßnummer.

(Täyttää sen) - Olen heti valmis, Irene.

tæYtiaei sen - 'ɔlɛn heti valmis 'irene

(Füllt es aus) - Ich bin gleich fertig, Irene.

- Ei mitään, ei mitään. Minä odotan.
ei 'mitæ:n ei 'mitæ:n 'minæ 'ɔdotan
Macht nichts, macht nichts. Ich warte.
Anna kirjoittaa myös vielä. Niin mutta ...
'an:a 'kirjoit:ɑ: myɔs 'vielæ ni:n 'mut:a
Anna schreibt auch noch. Ja aber ...
- Onko tuolla myymälä? Minä käyn siellä. Ostan opaskartan.
'ɔnko 'tuolla 'my:mælæ 'minæ 'kæyn 'siel:æ 'ɔstan 'ɔpaskartan
Ist dort ein Geschäft? Ich gehe hin. Ich kaufe einen Stadtplan.

Lukuteksti 3 B (kolme B)

'lukutɛksti 'kɔlme bɛ:

Lesetext 3 B

Paljonko se maksaa?

'paljonko se 'maksɑ:

Wieviel kostet es?

- Anteeksi, kuinka paljon tämä opaskartta maksaa?
'antɛ:ksi 'kuinka 'paljon 'tæmæ 'ɔpaskart:a 'maksɑ:
Bitte, wieviel kostet dieser Stadtplan?
- Se maksaa 18 (kahdeksantoista) markkaa.
se 'maksɑ: 'kaxdeksantɔista 'mark:ɑ:
Er kostet 18 Mark.

B

- Hyvä, minä otan sen. Entä tuo sanakirja - mitä se maksaa?
'hYvæ 'minæ 'ɔtan sen 'ɛntæ tuo 'sanakirja 'mitæ se 'maksɑ:
Gut, ich nehme ihn. Und das Wörterbuch (dort) - was kostet es?
- Anteeksi, mikä?
'antɛ:ksi 'mikæ
Bitte, welches?
- Tuo sininen sanakirja.
tuo 'sininen 'sanakirja
Das blaue Wörterbuch (dort).
- Ai, se. Se maksaa 114 (sataneljätöista) markkaa.
ai se se 'maksɑ: 'sataneljætɔista 'mark:ɑ:
Äch, das. Es kostet 114 Mark.
- Se on kallis.
se on 'kal:is
Es ist teuer.
- Jaaha. Se on kyllä hyvä. Se on aivan uusi ...
'ja:ha se on 'kyl:æ 'hYvæ se on 'aivan 'u:si ...
Ja, so. Es ist allerdings gut. Es ist ganz neu ...
- Mutta tässä on vielä pieni sanakirja.
'mut:a 'tæs:æ on 'vielæ 'pieni 'sanakirja
Aber hier ist noch ein kleines Wörterbuch.
- Se maksaa 19 (yhdeksäntöista) markkaa.
se 'maksɑ: 'Yxdeksæntɔista 'mark:ɑ:
Es kostet 19 Mark.
- Kiitos. Otan sen myös. Siis nämä kaksi.
'ki:tɔs 'ɔtan sen myɔs si:s 'naemæ 'kaksi
Danke. Ich nehme es auch. Also diese zwei.
- Kiitos. Kassa on tuolla oikealla.
'ki:tɔs 'kas:a on 'tuɔl:a 'ɔikeal:a
Danke. Die Kasse ist dort rechts.

3 A

alika (-jan)
alhaalla
ammatti (-in)
asunto (-non)
aut[taa] (-an)
avain (-men)
ava[ta] (-an)
ei mitään

Zeit
unten
Beruf
Wohnung
helfen, unterstützen
Schlüssel
öffnen
nichts,
(es) macht nichts

Vokabeln

etunimi (-en)
heti
hissi (-n)
hotelli (-n)
huone (-en)
itse
katso[ta] (-n)

Vorname
sofort
Fahrstuhl
Hotel
Zimmer
selbst
(hin-, an-, nach-,
zu)sehen

kirjoit taa (-an)	schreiben	perillä	da, am Ziel
kolma s (-nnen)	dritte	portieeri (-n)	Portier, Pförtner
käy dä (-n)	gehen, besuchen	sa ta (-dan)	hundert
lomak e (-keen)	Formular	siellä	dort
lu kea (-en)	lesen	sukunimi	Familienname
melko <i>unflekt.</i>	recht, ziemlich	syntymä (-n)	Geburt
mukava (-n)	angenehm, hübsch	syntymäaika	Geburtsdatum
myymälä (-n)	Geschäft, Verkaufsstelle	syntymäpaikka	Geburtsort
		talo (-n)	Haus
nim ji (-en)	Name	tietenkin	natürlich (<i>Adv.</i>)
numero (-n)	Nummer, Ziffer	tila ta (-an)	bestellen
odot taa (-an)	warten	tässä	hier (in unmittelbarer Nähe)
oikealla	rechts, auf der rechten Seite	täyt tää (-än)	(aus)füllen
op as (-paan)	Reiseführer, Begleiter	uu si (-den)	neu
		valmi s (-in)	fertig, bereit
opaskartta	Stadtplan	vapaa (-n)	frei
ostala (-n)	kaufen	varat tu (-un)	reserviert
ot taa (-an)	nehmen	vastaan	entgegen
paik ka (-an)	Platz, Ort	vastaanotto	Empfang
passi (-n)	Paß	vielä	noch

3 B

ai	ach	mark ka (-an)	Mark
entä	und (<i>in Fragesätzen</i>)	nämä	diese (<i>Nom. PL</i>)
kalli s (-in)	teuer	sini nen (-sen)	blau
kassa (-n)	Kasse	sitten	dann
maksa a (-n)	kosten; zahlen	tuo (-n)	das (dort), jene(r,-s)

Grammatik

1. Akkusativ Singular (I)

Hän ottaa kirjan.	<i>Er nimmt das Buch.</i>
He tilaavat huoneen.	<i>Sie bestellen das Zimmer.</i>
Otan tämän ison matkalaukun.	<i>Ich nehme diesen großen Koffer.</i>

Der Akkusativ ist Kasus des Objekts, das nicht Teil eines größeren Ganzen ist und nicht eine Mengenangabe beinhaltet (Ergänzungen in Lektion 5). Er hat die Endung -n und ist formgleich mit dem Genitiv Singular (auch im Hinblick auf den Stufenwechsel).

Attribute (Adjektive, Pronomen) erhalten die gleiche Endung wie das jeweilige Substantiv.

2. Stufenwechsel: Präsensformen des Verbs

Stufe	Person	Singular		Plural	
schwache	1.	otan	kirjoitan	otamme	kirjoitamme
schwache	2.	otat	kirjoitat	otatte	kirjoitatte
starke	3.	hän ottaa	kirjoittaa	he ottavat	kirjoittavat

Wie andere Wortarten unterliegen auch Wortstämme der Verbformen dem Stufenwechsel. Als Stufenwechsel ist in Präsensformen zu beachten:

1., 2. Person (Singular und Plural): schwache Stufe

3. Person (Singular und Plural): starke Stufe

Infinitiv: starke Stufe

Es kommen jedoch **auch andere** Wortstammtypen des Verbs vor, so: Infinitiv in schwacher Stufe: esitellä

Präsensformen in starker Stufe: (minä) esittelen

(sinä) esittelet

hän esittelee

(me) esittelemme

(te) esittelette

he esittelevät

(Die -te-Silbe wird im Infinitiv durch das l geschlossen: e-si-tel-lä, während sie in Präsensformen offen bleibt: e-sit-te-lee).

3. Grundzahlen 1-20

Nominativ	Genitiv	Nominativ	Genitiv
0 nolla	nollan		
1 yksi	yhden	11 yksitoista	yhdentoista
2 kaksi	kahden	12 kaksitoista	kahdentoista
3 kolme	kolmen	13 kolmetoista	kolmentoista
4 neljä	neljän	14 neljätoista	neljäntoista
5 viisi	viiden	15 viisitoista	viidentoista
6 kuusi	kuuden	16 kuusitoista	kuudentoista
7 seitsemän	seitsemän	17 seitsemäntoista	seitsemäntoista
8 kahdeksan	kahdeksan	18 kahdeksantoista	kahdeksantoista
9 yhdeksän	yhdeksän	19 yhdeksäntoista	yhdeksäntoista
10 kymmenen	kymmenen	20 kaksikymmentä	kahdenkymmenen

Grundzahlen werden im Finnischen relativ häufig flektiert. Es ist unerlässlich, sich auch die Genitivformen der Zahlen 1-10 einzuprägen.

4. Häufig vorkommende Wortstammtypen

Nominativ auf -e		Nominativ auf -si	
Nominativ	Genitiv	Nominativ	Genitiv
kappale	kappaleen	uusi	uuden
huone	huoneen	yksi	yhden
lomake	lomakkeen	viisi	viiden

Wortstämme, die im Nominativ auf -e auslauten, bilden den Genitiv Sg. auf -een (Längung des e!); Wortstämme, die im Nominativ auf -si auslauten, bilden den Genitiv Sg. auf -den.

Wortstämme auf -ke, -pe, -te im Nominativ haben im **Genitiv Singular die starke Stufe**.

5. Zum Sprachgebrauch

• markan, markkaa

Tämä maksaa markan.	<i>Dies kostet eine Mark.</i>
Tuo maksaa kaksi (3, 4, 5 . . .) markkaa.	<i>Das kostet zwei (. . .) Mark.</i>

Die Zahl **eins, ein** wird als Mengenangabe gewöhnlich ausgelassen. *Maksaa bezahlen, kosten* erfordert in Verbindung mit eins den Akkusativ (markan). Nach 2, 3, 4 usw. steht markkaa (eingehender in Lektion 5).

• Ortsadverbien:

tässä <i>hier</i> (in unmittelbarer Nähe)	siinä <i>da</i> (hinweisend)
täällä <i>hier</i> (in der Nähe)	tuolla <i>dort</i> (hinweisend)
	siellä <i>dort</i> (unbestimmt)

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Akkusativ:

Minä ostan (kirja). Sinä ostat (opaskartta). Hän ostaa (iso laukku). Me ostamme (uusi sanakirja). Ostatteko (tämä ruusu; ruusu - Rose)? He ostavat (hyvä kirja). Minä tilaan (huone). Hän täyttää (lomake). Kirjoitamme (postikortti - Postkarte).

2. Antworten Sie in vollständigen Sätzen und verwenden Sie die eingeklammerten Zahlen:

Paljonko tämä sanakirja maksaa? (16 mk; mk *Abkürzung für markkaa*)
 Paljonko tuo pieni kirja maksaa? (7 mk) Mitä tämä laukku maksaa? (110 mk)
 Kuinka paljon huone maksaa? (115 mk) Mitä tämä kaikki maksaa? (104 mk)
 Kuinka paljon opaskartta maksaa? (18 mk)

3. Lesen Sie und setzen Sie die eingeklammerten Namen in den Genitiv:

Mikä on (uusi hotelli) osoite? (Uusi hotelli) osoite on Rantakatu 10.
 Mikä on (Vappu Koskela) osoite? (Vappu) osoite on Fredrikinkatu 1.
 Mikä on (Matti Salminen) osoite? (Matti) osoite on Pääkatu 18, Helsinki.
 Mikä on (Heikki Lindfors) osoite? (Heikki) osoite on Mikonkatu 17, Helsinki.

(Bei Anschriften wird im Finnischen die Straße vor dem Ort angegeben)

4. Setzen Sie die Zahlen in den Genitiv:

Tämä on (2) hengen huone (henki *Person*). Onko se (1) hengen huone?
 Ei, se on (3) hengen huone. Yksi (4) hengen huone on vapaa. Tämä iso (5) hengen huone on varattu.

5. Übersetzen Sie:

Können Sie einen Augenblick (*Akk.*) warten? Ja, ich warte. Wartest du?
 Er wartet schon. Wir warten alle. Warten Sie noch? Sie (*3. Pers. PL*) warten auch.

Kann ich ein Zimmer bekommen? Bitte. Einen Augenblick. So, hier. Zimmer 101 ist reserviert, aber Zimmer 102 ist frei. Es ist ein kleines, aber ein gutes Zimmer. Ich nehme es. Was kostet es? Es kostet 20 Mark. So, gut. Bekomme ich den Schlüssel? Bitte. Aber einen Moment noch. Hier ist dieses Formular. Natürlich, ich fülle es aus. Ja, ich fülle es hier unten aus. Es ist alles in Ordnung.

4. Lektion

(neljäs kappale)

Helsingin asema

A

Helsingin rautatieasema on tärkeä liikenteen keskus.

Tänne saapuvat monet kaukojunat, niinpä esim. (esimerkiksi) junat Turku-Helsinki, Tampere-Helsinki, Rovaniemi-Helsinki, Kuopio-Helsinki ja muut.

Asemarakennus on iso ja komea. Sisällä ovat odotussalit, matkatoimistot, ravintolat, aseman halli. Hallin kioskit ovat vielä myöhäänkin avoinna. Täältä ovat aina saatavissa lehdet, kukat ja monet ruokatavarat: nakit, piirakat, erilaiset leivät.

Hallin vieressä, vinosti vastapäätä, on iso kahvila. Kahvilan vieressä on baari. Täällä ruoka on halpa. Aseman ravintola on

ylhäällä. Ravintolan monet ruoat ja juomat ovat kalliit. Mutta ruoka siellä on hyvä ja myös olut on hyvä.

Der Bahnhof von Helsinki

Der Eisenbahnbahnhof von Helsinki ist ein wichtiges Verkehrszentrum.

Hier kommen viele Fernzüge an, so z. B. (zum Beispiel) die Züge Turku-Helsinki, Tampere-Helsinki, Rovaniemi-Helsinki, Kuopio-Helsinki und andere.

Das Bahnhofsgebäude ist groß und stattlich. Innen sind die Wartesäle, die Reisebüros, Gaststätten, die Bahnhofshalle. Die Kioske der Halle sind auch noch spät geöffnet. Hier sind stets zu bekommen Zeitungen, Blumen und viele Eßwaren: Würstchen, Pasteten, verschiedene Brote.

Neben der Halle, schräg gegenüber, ist ein großes Cafe. Neben dem Cafe ist eine Selbstbedienungsgaststätte. Hier ist das Essen billig. Das Bahnhofsrestaurant ist oben. Viele Speisen und Getränke des Restaurants sind teuer. Aber das Essen ist dort gut und auch das Bier ist gut.

Tiedustelu

B

- Nyt kotiin!
 - Oikein. Ja heti suoraan. Mutta missä linja-autoasema on? Onko se tuolla oikealla? (Jalankulkija kävelee ohi, pysähtyy.)
 - Linja-autoasemako? Se on vasemmalla. Tämä aukio täällä on rautatientori.
 - Onko linja-autoasema kaukana täältä?
 - Ei. Se on pienen matkan päässä. Menette täältä sinnepäin ja sitten kadun yli.
 - Paljon kiitoksia.
 - Ei kestä.
 - Ai, onko se tuolla? Minä muistan, että **Kulosaaren bussi lähtee** täältä.
- Jalankulkija:
- Niin, se on toista. Kaupungin bussit lähtevät **täältä. Pysäkki on** tuolla vastapäätä, asematalon vieressä.

- Sinne kulkee sininen bussi, eikö niin?
- Aivan oikein. Tuolla se seisoo.
Hyvää matkaa!
- Ystävällinen mies.
- Niin, mutta pois nyt.

Erkundigung

- Jetzt nach Hause.
- Richtig. Und gleich direkt. Aber wo ist der Busbahnhof? Ist er dort rechts?
(Passant geht vorbei, bleibt stehen).
- Der Busbahnhof? Er ist links. Dieser Platz hier ist der Eisenbahnplatz.
- Ist der Busbahnhof weit von hier?
- Nein. Er ist nicht weit (*wörtl.* am Ende eines kleinen Weges). Sie gehen von hier nach dorthin und dann über die Straße.
- Vielen Dank.
- Keine Ursache.
- Ach, ist er dort? Ich erinnere mich, daß der Kulosaari-Bus hier abfährt.

Passant:

- So, das ist etwas anderes. Die Stadtbusse fahren hier ab. Die Haltestelle ist dort gegenüber, neben dem Bahnhofsgebäude.
- Dorthin fährt ein blauer Bus, nicht wahr?
- Ganz richtig. Dort steht er.
Gute Fahrt!
- Ein freundlicher Mann.
- Ja, aber fort jetzt.

Vokabeln

4 A

aina	immer	kahvi (-n)	Kaffee
asema (-n)	Bahnhof	kaukojuna (-n)	Fernzug
avoimna Adv.	offen, geöffnet	kesku s (-ksen)	Zentrum
baari (-n)	Selbstbedienungs- gaststätte	kioski (-n)	Kiosk
feriläijinen (-sen)	verschiedene(r,-s)	komea (-n)	stattlich, prächtig
esimerkki (-in)	Beispiel	kuk ka (-an)	Blume
esimerkiksi	zum Beispiel	leh ti (-den)	Blatt; Zeitung
halli (-n)	Halle	lei pä (-vän)	Brot
hall pa (-van)	billig	liiken ne (-teen)	Verkehr
juna (-n)	Zug	matkatoimisto (-n)	Reisebüro
juoma (-n)	Getränk	mon ji (-n)	manche (r,-s), viele
kalli s (-in)	teuer	muu (-n)	andere(r,-s)
kahvila (-n)	Cafe	myöhään Adv.	spät
		nak ki (-in)	Würstchen

neljä s (-nnen)	vierte
niinpä	so, so auch
odotuls (-ksen)	Warten
odotussali	Wartesaal
olu t (-en)	Bier
piirak ka (-an)	Pastete
rakennu s (-ksen)	Gebäude
rautu a (-dan)	Eisen
rautatie	Eisenbahn
ravintola (-n)	Restaurant
ruo ka (-an)	Essen, Speise
saa pua (-vun)	ankommen, eintref- fen
saatavissa	erhältlich, (ist, sind) zu bekommen

4 B

aukio	(offener) Platz
bussi (-n)	Bus
että	daß
hyvää matkaa!	gute Reise!
jalan	zu Fuß
jalankulkija (-n)	Fußgänger, Pas- sant
kaukana	weit(ab), fern
kestä lä (-n)	dauern; aushalten; wert sein
ei kestä	keine Ursache
ko ti (-din)	Haus, Heim
kotiin	nach Hause
kul kea (-jen)	gehen, fahren, ver- kehren
kävel lä (-en)	(zu Fuß) gehen, Spazierengehen
linja-auto	Autobus, Bus
men nä (-en)	gehen
mie s (-hen)	Mann
muista a (-n)	sich erinnern
nyt	jetzt
ohi	vorbei
pois	fort, weg

sali (-n)	Saal
sisällä	drinnen, innen, innerhalb
tie (-n)	Weg, Straße, Bahn
toimisto (-n)	Büro
tänne	hierher
tärkeä (-n)	wichtig
vastapäätä <i>Adv.</i> ,	gegenüber
<i>Postp. m. Gen.</i>	
vieressä <i>Adv.</i> , <i>Postp.</i>	nebenan, neben
<i>m. Gen.</i>	
vinosti <i>Adv.</i>	schräg
ylhällä <i>Adv.</i>	oben

pysäh tyä (-dyn)	anhalten, stehen- bleiben
pysäc ki (-in)	Haltestelle
pää (-n)	Ende; Kopf; Haupt-
päässä <i>Postp. m. Gen.</i>	in Entfernung, im Abstand von
-päin <i>Adv.</i> , <i>Postp.</i>	in Richtung nach..., von ... her
saar ji (-en)	Insel
seiso a (-n)	stehen
sinne	dahin
sinnepäin	nach dorthin, dahin
suoraan <i>Adv.</i>	direkt, gerade
tai	oder
takaisin	zurück
tiedustelu (-n)	Erkundigung
toista	(etwas) anderes
tori (-n)	Markt, Marktplatz
täältä	von hier
vasemmalla	links, auf der linken Seite
yli <i>Postp. m. Gen.</i>	über
ystävä (-n)	Freund, Freundin
ystävälli nen (-sen)	freundlich

Grammatik

1. Stufenwechsel (II)

Wortbeispiele:		Konsonantenwechsel:	
starke Stufe	schwache Stufe	starke Stufe	schwache Stufe
ruoka <i>Nom. Sg.</i>	ruoat <i>Nom. PL</i>	-k-	-/- (Schwund)
leipä <i>Nom. Sg.</i>	leivät <i>Nom. PL</i>	-p-	-v-
katu <i>Nom. Sg.</i>	kadut <i>Nom. PL</i>	-t-	-d-
Helsinki <i>Nom. Sg.</i>	Helsingin <i>Gen. Sg.</i>	-nk-	-ng-
liikenteen <i>Gen. Sg.</i>	liikenne <i>Nom. Sg.</i>	-nt-	-nn-
kulkea <i>Inf.</i>	kuljen <i>Präs., 1. Per s. Sg.</i>	-lk-	-lj-
lähteä <i>Inf.</i>	lähdän <i>Präs., 1. Per s. Sg.</i>	-ht-	-hd-

In offener bzw. geschlossener Silbe ergibt die „starke“ oder „schwache“ Stufe von k, p, t nicht nur den Gegensatz von lang - kurz (kk-k, pp-p, tt-t, vgl. Lektion 2), sondern auch einige weitere Varianten (s. Tabelle).

In der Regel weisen die Nominativformen die starke Stufe, die flektierten Formen dagegen die schwache Stufe auf; es sind jedoch auch andere Beispiele zu beachten:

liikenne *Nom. Sg.* - schwache Stufe

liikenteen *Gen. Sg.* - starke Stufe.

In der 3. Person Singular und Plural (des Präsens Aktiv Indik.) stehen k, p, t und deren Verbindungen stets in der starken Stufe:

1. luen, luet, hän lukee, luemme, luette, he lukevat; (*Inf.* lukea)
2. saavun, saavut, hän saapuu, saavumme, saavutte, he saapuvat; (*Inf.* saapua)
3. lähdän, lähdet, hän lähtee, lähdemme, lähdette, he lähtevät; (*Inf.* lähteä) (Tabelle mit allen Varianten des Stufenwechsels in der Lektion 5)

2. Nominativ Plural, Akkusativ Plural

Uudet talot ovat tuolla.	<i>Die neuen Häuser sind dort.</i>
Täällä ruoat ovat halvat.	<i>Hier sind die Speisen billig.</i>
Ostatko nakit?	<i>Kaufst du Würstchen?</i>

Die Endung des Nominativs Plural ist -t. Das Plural-t wird an den Vokalstamm angefügt. Steht das Prädikatsnomen im Nominativ, erhält es ebenfalls die Pluralendung.

Der Akkusativ Plural ist mit dem Nominativ Plural formengleich.

3. Postpositionen

Kahvilan vieressä on baari.	<i>Neben dem Cafe ist eine Gaststätte.</i>
Lähdemme kadun yli.	<i>Wir gehen über die Straße.</i>

Verhältniswörter werden im Finnischen in der Regel als Postpositionen - als nachgestellte Verhältniswörter - verwendet. Die meisten Postpositionen erfordern den Genitiv.

a) Postposition päässä, -päin:

Hotelli on kolmen kilometrin päässä.	<i>Das Hotel ist 3 km (von hier) entfernt.</i>
Talo on pienen matkan päässä.	<i>Das Haus ist nicht weit (wörtl. am Ende eines kleinen Weges).</i>
Lähdemme sinnepäin.	<i>Wir gehen nach dahin.</i>

Bei Entfernungsangaben wird häufig die Postposition päässä (am Ende, im Abstand von) **gebraucht**; sie erfordert den Genitiv.

b) **-päin** (Postposition in Zusammensetzungen)

Bedeutung: in Richtung nach, von . . . her (sinnepäin *nach dorthin*, tännepäin *hierher*, missäpäin *in welcher Richtung*, täältäpäin *von hierher*, aus dieser Richtung).

4. Zum Sprachgebrauch

Richtungsaspekt bei Verben der Bewegung und des Holens

Bussi lähtee täältä.	<i>Der Bus fährt hier (wörtl. von hier) ab.</i>
Junat saapuvat tänne.	<i>Die Züge kommen hier (wörtl. hierher) an.</i>
Ostan täältä kirjan.	<i>Ich kaufe hier (wörtl. von hier) das Buch.</i>
Käyn siellä.	<i>Ich gehe hin (wörtl. dort).</i>

Verschiedene finnische Verben erfordern für adverbiale Bestimmungen einen anderen Richtungsaspekt als die deutschen (wohin-, woher-Aspekt anstelle des wo-Aspekts im Deutschen).

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in die erforderliche Kasusform:

Ostan (piirakka). Hän ostaa (leipä). Ostatko (nakki, Pl.)? Täällä kaikki (ruoka) ovat (halpa). Myös juomat ovat (halpa). Täältä ovat saatavissa kaikki (lehti - Nom. PL).

2. Setzen Sie bei den eingeklammerten Verben die erforderliche Personalendung ein:

Kuopion juna (saapua) nyt. (Saapua) Kuopion juna tänne? Kyllä, kaikki kaukojunat (saapua) tänne. Me (saapua) myöhään. (Lähteä) bussi täältä? Kyllä, bussit (lähteä) täältä. (Lähteä) Te myöskö? Kyllä, me (lähteä) kaikki.

3. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Genitiv:

Missä on (Helsinki) linja-autoasema? Se on tuolla (katu) päässä. Se on (linja-autoliikenne) keskus. (Kaupunki) bussit lähtevät täältä. Odotamme (pysäkki) vieressä. Asema-aukio on (pieni matka) päässä. Kulosaari on (6 tai 7) kilometrin päässä (tai = oder).

4. Übersetzen Sie:

Ist dies der Bahnhof von Helsinki? Ja, hier ist er. Es ist ein stattliches Gebäude. Und wo ist das Restaurant? Es ist drinnen. Drinnen sind auch die Wartesäle, Reisebüros, die große Halle. Links ist das Cafe. Rechts neben dem Bahnhof sind die Bushaltestellen. Die Stadtbusse fahren hier ab. Ist das Restaurant noch geöffnet? Ja, es ist auch noch spät geöffnet. Wie ist dieses Restaurant? Es ist ein gutes Restaurant. Es ist dort oben rechts. Kommen Sie? Gern.

5. Lektion

(viides kappale)

Helsingin keskusta (1. osa)

Helsingin keskustan muodostaa niemi, joka on noin 4 km (kilometriä) leveä ja noin 5 km pitkä. Niemi on kivinen ja mäkinen. Usean kadun varrella näkyvät niemen graniittikalliot. Keskusta on siisti ja kaunis.

Keskustan eräs vanha osa on Eteläsatama. Tänne saapuvat isotkin laivat, sellaiset kuin moderni lauttalaiva „Finnjet“, joka kulkee Helsingin ja Travemünden välillä, sekä mm. (muun muassa) laivat, jotka kulkevat Helsingin, Turun ja Tukholman välillä.

Sataman vieressä on Kauppatori. Helsinkiläiset ja monet turistit tulevat usein tänne. Aamuisin täältä saa kaikenlaista tavaraa, tuoretta leipää ja tuoreita kukkia, tuoretta kalaa ja tuoreita hedelmiä, banaaneja, appelsiineja ja omenia, koruja ja paljon muuta. Täällä on aina paljon ihmisiä, mutta kaikki ovat rauhallisia ja ystävällisiä.

Kauppatorin lähellä on Aleksanterinkatu. Se on myös iso kaupakatu. Täällä on paljon myymälöitä, tavarataloja, matkatoimistoja. Kaikkialla näkee mainostekstejä. Eräs mainosteksti kuuluu: ei päivää ilman Elantoa.

Das Zentrum von Helsinki (1. Teil)

Das Zentrum von Helsinki bildet eine Halbinsel, die etwa 4 km breit ist und etwa 5 km lang. Die Halbinsel ist steinig und hügelig. An mancher Straße sind die Granitfelsen der Halbinsel zu sehen. Das Zentrum ist sauber und schön.

Ein alter Teil des Zentrums ist der Südhafen. Hierher kommen auch große Schiffe, solche wie das moderne Fährschiff „Finnjet“, das zwischen Helsinki und Travemünde verkehrt, sowie u.a. (unter anderem) Schiffe, die zwischen Helsinki, Turku und Stockholm verkehren.

Neben dem Hafen ist der Markt. Die Helsinkier und viele Touristen kommen oft hierher. Morgens bekommt man hier allerlei Waren: frisches Brot und frische Blumen, frischen Fisch und

frisches Obst, Bananen, Apfelsinen und Äpfel, Schmuckwaren und vieles andere. Hier sind immer viele Menschen, aber alle sind ruhig und freundlich.

In der Nähe des Marktes ist die Aleksanterinkatu (*Straße*). Sie ist auch eine große Geschäftsstraße. Hier sind viele Geschäfte, Warenhäuser, Reisebüros. Überall sieht man Reklametexte. Ein Reklametext lautet: keinen Tag ohne Elanto.

Haluaisitko kahvia?

B

Linja-autoaseman aikataulun edessä:

- Voi sentään! Bussi on lähtenyt. Juuri nyt! Seuraava lähtee vasta puolen tunnin kuluttua.
- Alkaa sataakin.
- Niin, mitä nyt? Tuolla on baari. Aivan lähellä. Haluaisitko kahvia?
- Hyvä idea.

Baarin tiskin edessä:

- Tässä on hyviä voileipiä. Otatko pari voileipää? Haluaisitko pienen vai ison kupin kahvia?
- Minä otan ison. Ja yhden voileivän. Tarvitsetko pientä rahaa? Tuletko toimeen?
- Kyllä kai. Mutta katsotko välillä paikkoja? Ikkunan vieressä on vapaa pöytä. Eikö niin?
- Siltä näyttää.

Tuo tarjottimen:

- Tässä on kahvia. Minä juon teetä. Otatko sokeria? Ja tässä on maitoa, vai onko se kermaa? Ole hyvä.
- Sataako vielä?
- Sataa. Mutta ei se mitään. Tämähän on mukava paikka.

Möchtest du Kaffee?

Vor dem Fahrplan (der Zeittafel) der Busstation:

- Oje! Der Bus ist abgefahren. Gerade eben! Der nächste fährt erst in einer halben Stunde.
- Es fängt auch an zu regnen.
- Ja, was nun? Dort ist eine Gaststätte. Ganz in der Nähe. Möchtest du Kaffee?
- Eine gute Idee.

Vor der Theke der Gaststätte:

- Hier gibt es gute Butterbrote. Nimmst du ein paar Butterbrote? Möchtest du eine kleine oder eine große Tasse Kaffee?
- Ich nehme eine große. Und ein Butterbrot. Brauchst du Kleingeld? Kommst du zurecht?
- Sicher doch. Aber schaust du inzwischen nach Plätzen? Neben dem Fenster ist ein freier Tisch. Nicht wahr?
- Es sieht danach aus.

Bringt das Tablett:

- Hier ist Kaffee. Ich trinke Tee. Nimmst du Zucker? Und hier ist Milch, oder ist es Sahne? Bitte.
- Regnet es noch?
- Ja. Aber es macht nichts. Dies hier ist ja ein angenehmer Ort.

Vokabeln

5 A

aamu (-n, -a, -ja)	Morgen	koru (-n, -a, -ja)	Schmuck
aamuisin	morgens	kuin <i>Konj.</i>	wie
appelsin i (-in, -ia, -eja)	Apfelsine	kuulu ja (-n)	zu hören sein; heißt
banaan i (-in, -ia, -eja)	Banane	laiv ja (-an, -aa, -oja)	Schiff
Elanto	<i>Eigennome: Konsumgenossenschaft in Helsinki</i>	laut ta (-an, -taa, -toja)	Fähre
erä s (-än, -stä, -itä)	ein (gewisser)	leve ä (-än, -ää <i>od.</i> -ätä, -itä)	breit
etel ä (-än, -ää)	Süden, Süd-	maino s (-ksen, -sta, -ksia)	Reklame, Werbung
graniit ti (-in, -tia, -teja)	Granit	mm. (= muun muassa)	unter anderem
hedelm ä (-än, -ää, -iä)	Frucht; <i>PL</i> Obst	modern i (-in, -ia, -eja)	modern
ihmi nen (-sen, -stä, -siä)	Mensch	muodosta a (-n)	bilden, formen
ilman <i>Präp. m. Part.</i>	ohne	mu u (-un, -uta, -ita)	andere(r, -s)
jo ka (-nka, -ta, -ita, -Nom. Pl. -tka) <i>Rel. pron.</i>	der, die, das, welche (-r, -s)	mä ki (-en, -keä, -kiä)	Berg, Hügel
kaikenlai nen (-sen, -sta, -sia)	verschiedene, allerlei	mäki nen (-sen, -stä, -siä)	hügelig
kaikkialla <i>Adv.</i>	überall	niem ji (-en, -eä, -iä)	Halbinsel
kal ja (-an, -aa, -oja)	Fisch	noin	etwa
kallio (-n, -ta, -ita)	Felsen	nä hdä (-en)	sehen
kauni s (-in, -sta, -ita)	schön	näkee	man sieht
kaup pa (-an, -paa, -poja)	Handel, Handels-; Geschäft	nä kyä (-yn)	zu sehen sein
keskust a (-an, -aa, -oja)	Zentrum	omen a (-an, -aa, -ia)	Apfel
kilometr i (-in, -iä, -ejä)	Kilometer	os a (-an, -aa, -ia)	Teil
kiv i (-en, -eä, -iä)	Stein	pitk ä (-än, -ää, -iä)	lang
kivi nen (-sen, -stä, -siä)	steinig	rauhalli nen (-sen, -sta, -sia)	ruhig, friedlich
		saa da (-n)	erhalten, bekommen; dürfen
		satam a (-an, -aa, -ia)	Hafen
		sellai nen (-sen, -sta, -sia)	solche(r, -s)
		siist i (-in, -iä, -ejä)	sauber, rein

tavaratalo	Warenhaus
tuore (-en, -tta, -ita)	frisch
turisti(-in, -ia, -eja)	Tourist
useja (-an, -aa, -ita)	manche(r, -s), viele
usein	oft

5B

a jika (-jan, -ikää, -ikoja)	Zeit
aikataulu	Zeittafel
a l kaa (-an)	beginnen, anfangen
haluaisitko? (Konditionalform s. L. 14)	möchtest du?
idela (-an, aa, -oita)	Idee
ikkun ja (-an, -aa, -oita)	Fenster
juo da (-n)	trinken
juuri	soeben, gerade
kahv i (-in, -ia, -eja)	Kaffee
kerma (-n, -aa)	Sahne
kuluttua Postp. Gen.	nach, in (zeitl.)
kuplpi (-in, -pia, -peja)	Tasse
lähtenyt (Partizip Perf. Aktiv s. L. 12)	abgefahren
mai to (-don, -toa)	Milch
(ei) mitään	nichts
ei se mitään	es macht nichts
näyt tää (-än)	zeigen; 3. Pers. Sg. es sieht aus
ole hyvä	bitte (du-Form)
par i (-in, -ia, -eja)	Paar; ein paar
puol i (-en, -ta, -ia)	halb; Hälfte

vanh ja (-an, -aa, -oja)	alt
varrella Postp. Gen.	an
viidejs (-nnen, -ttä)	fünfte(r, -s)
välillä Postp. Gen.	zwischen; Adv. in- zwischen

pöy tä (-dän, -tää, -tiä)	Tisch
rah ja (-an, -aa, -oja)	Geld
sataa	regnen; es regnet
seuraav ja (-an, -aa, -ia)	nächste(r, -s), fol- gende(r, -s)
siltä (Abl. v. se)	danach, so
soker i (-in, -ia, -eja)	Zucker
taulu (-n, -a, -ja)	Tafel
tarjot in (-timen, -inta, -timia)	Tablett
tarvit ja (-sen)	brauchen
tee (-n, -tä)	Tee
tisk i (-in, -iä, -ejä)	Theke, Verkaufstisch
toi mi (-men, -nta, -mia)	Auftrag, Aufgabe, Arbeit; Amt, Tätigkeit
tulla toimeen	zurecht kommen
tun ti (-nin, -tia, -teja)	Stunde
tuo da (-n)	(heran-, herbei-) bringen
vai	oder (in Fragesätzen)
vasta	erst (Adv.)
voi sentään!	oje!
voi (-n, -ta)	Butter

Grammatik

1. Stufenwechsel (vollständige Tabelle)

Der Stufenwechsel (Konsonantenwechsel in offener bzw. geschlossener Silbe, vgl. Lektion 2 u. 4) kommt insgesamt in folgenden Varianten vor:

starke St.	schwache St.	Wortbeispiele
-k-	-/- (Schwund)	ruoka, ruoan <i>Speise</i>
-p-	-v-	leipä, leivän <i>Brot</i>
-t-	-d-	katu, kadun <i>Straße</i>
-kk-	-k-	kukka, kukan <i>Blume</i>
-pp-	-p-	lamppu, lampun <i>Lampe</i>
-tt-	-t-	kartta, kartan <i>Karte</i>

starke St.	schwache St.	Wortbeispiele
-hk-	-h-, -hk-	nahka, nahan <i>od.</i> nahkan <i>Leder</i>
-hke-	-hje-	rohkenen, rohjeta <i>wagen</i>
-lk-	-l-	jalka, jalan <i>Fuß</i>
-lk(e-)	-lje-	kulkea, kuljen <i>gehen</i>
-nk-	-ng-	kaupunki, kaupungin <i>Stadt</i>
-rk-	-r-	korke, koron <i>Zins</i>
-rk(e-)	-rje-	särkeä, särjen <i>zerbrechen</i>
-uku-	-uvu-	luku, luvun <i>Zahl</i>
-yky-	-yvy-	kyky, kyvyn <i>Fähigkeit</i>
-mp-	-mm-	kampa, kamman <i>Kamm</i>
-ht-	-hd-	lähteä, lähdän <i>abfahren</i>
-lt-	-ll-	ilta, illan <i>Abend</i>
-nt-	-nn-	ranta, rannan <i>Strand</i>
-rt-	-rr-	virta, virran <i>Ström</i>

Vom Stufenwechsel werden nicht betroffen die Konsonantenverbindungen: sp, st, sk, pt, tk (also z. B. tutus-tua: tutustun - tutustuu). Am Stufenwechsel nicht beteiligt sind auch einige Fremdwörter, so z. B. auto - auton.

2. Der Partitiv

Haluaisitko kahvia?	Möchtest du Kaffee?
Minä juon teetä.	Ich trinke Tee.
Täällä on paljon tavarataloja ja myymälöitä.	Hier sind viele Warenhäuser und Geschäfte.

Der Partitiv (*Teilungsfall*) bezeichnet den Teil einer unbestimmten Ganzheit, einer Menge, Anzahl usw.

Er ist vor allem Objektkasus, wird jedoch darüber hinaus auch als Subjektkasus und in anderen Funktionen verwendet (s. Gebrauch des Partitivs).

a) Bildung des Partitivs

	Stamm/ End.	Stamm/ End.	Stamm/ End.	Stamm/ End.	Stamm/ End.	Stamm/ End.
Sg.	katua	kalaa	kioskia	niemeä	ammattia	maata
	laukkua	poikaa	banaaniala	lahtea	pysäkkiä	huonetta
	taloa	päivää	hotelliala	järveä	lääkäriä	vapaata
Pl.	katuja	kaloja	kioskeja	niemiä	ammatteja	maita
	laukkuja	poikia	banaaneja	lahtia	pysäkkejä	huoneita
	taloja	päiviä	hotelleja	järviä	lääkäreitä	vapaita

Endungen des Partitivs Singular: -a, -ä oder -ta, -tä

-a, -ä erhalten Wortstämme, die im Nominativ Sg.:

- auf einen kurzen Vokal auslauten: katu, katua; päivä, päivää.

(Ausnahmen bilden jedoch Wortstämme auf -i, die z. T. auch -ta, -tä-Endung erhalten.)

Wortstämme auf -i bilden den Partitiv auf -a, -ä, wenn:

- sie Fremdwörter sind: kahvi, kahvia;
- sie drei- oder mehrsilbig sind: nosturi, nosturia *Kran*;
- dem -i ein ht, m oder v vorangeht: nimi, nimeä *Name*, **lahti**, lahtea *Bucht*; järvi, järveä *See*

sowie einige weitere.

Die Endung -a, -ä wird an den Vokalstamm in **starker** Stufe angehängt: katu - Vokalstamm (in schwacher Stufe): kadu - *Part.* katua.

-ta, -tä erhalten alle übrigen Wortstämme.

(Wortstämme, die im Nom. Sg. auf -e auslauten, verdoppeln im Partitiv das -t-: kappale - kappaletta, huone - huonetta.)

Der Partitiv Sg. ist die 2. **Schlüsselform** der finnischen Nomina. Sie wird im Wörterverzeichnis in Klammern als zweite Angabe angeführt.

Endungen des Partitivs Plural

Im Partitiv Plural steht vor dem -a, -ä bzw. -ta, -tä das **Pluralzeichen -i-**. Nach einem kurzen Vokal wird das -i- zu -j-: iso - isoja, katu - katuja.

Die Auslautvokale -a, -ä, -i erfahren im Partitiv Plural in den Wortstämmen Veränderungen, die in der Lektion 9 erläutert werden. Der Partitiv Plural weist vielfach Parallelförmigkeiten auf. Er ist die 3. **Schlüsselform** und wird im Wörterverzeichnis ebenfalls angegeben. (Weiteres in der L9G2 u. L14G1.)

b) Gebrauch des Partitivs

Der Partitiv steht:

- nach unbestimmten Zahlwörtern: vähän leipää *etwas Brot*, paljon kukkia *viele Blumen*;
- nach Zahlwörtern (Kardinalien im Nom.): kolme kilometriä *drei Kilometer*, kaksi päivää *zwei Tage*. Das nachstehende Substantiv steht im Partitiv Singular!
- nach Präpositionen und (vor) einigen Postpositionen: ilman laukkua *ohne Tasche*, tietä pitkin *den Weg entlang*;
- nach dem Verneinungswort ei *nicht, kein*: ei katua, ei tietä *keine Straße, kein Weg*.

(Weitere Erläuterungen zum Gebrauch des Partitivs in Verbindung mit der Verneinung in der Lektion 7.)

Beachten Sie besonders:

Besteht das Subjekt aus einem Zahlwort und dazugehörigem Substantiv, steht das Prädikat im Singular: kaksi päivää on ohi *zwei Tage sind jetzt vorbei*; täällä asuu kaksi perhettä *hier wohnen zwei Familien*.

3. Vokalstamm, Konsonantstamm

Wird die Partitivendung -ta, -tä abgestrichen, erhält man den **Konsonantstamm**: pieni - *Partitiv Sg.*: pien/tä - *Konsonantstamm*: pien-
ihminen - *Partitiv Sg.*: ihmis/tä - *Konsonantstamm*: ihmis-

Der Konsonantstamm ist neben dem Vokalstamm (s. Lektion 1) die zweite Wortstammform.

Es gibt Nomina, die nur einen Stamm, den Vokalstamm haben. Neben diesen „einstämmigen“ gibt es die „zweistämmigen“ Nomina, die sowohl einen Vokal- als auch einen Konsonantstamm haben.

Kasusendungen werden entweder an den Vokalstamm oder an den Konsonantstamm angefügt.

Größere Wörterbücher führen Tabellen an, aus denen die jeweiligen Genitiv- bzw. Partitivformen ersichtlich sind (s. S. 209-212).

4. Grundzahlen (Nominativ-, Genitiv-, Partitivformen)**Grundzahlen 1-10**

- 1 y/ksi (-hden, -htä, -ksiä)
- 2 ka/ksi (-hden, -hta, -ksia)
- 3 kolm/e (-en, -ea, -ia)
- 4 nelj/ä (-än, -ää, -iä)
- 5 vii/si (-den, -ttä, -siä)
- 6 kuu/si (-den, -tta, -sia)
- 7 seitsem/än (-än, -ää, -iä)
- 8 kahdeks/an (-an, -aa, -ia)
- 9 yhdeks/än (-än, -ää, -iä)
- 10 kymmen/en (-en, -tä, -iä)

11-20

11 y/ksitoista (-hdentoista, -htätoista, -ksiätoista)	12 ka/ksitoista (-hdentoista, -htätoista, -ksiätoista)
usw.	20 kaksikymmentä (kahdenkymmenen, kahtakymmentä, kaksiakymmeniä)
21 kaksikymmentäyksi (kahdenkymmenenyhden, kahtakymmentäyhtä)	22 kaksikymmentäkaksi usw.
30 kolmekymmentä (kolmenkymmenen, kolmeakymmentä)	40 neljäkymmentä usw.
99 yhdeksänkymmentäyhdeksän (yhdeksänkymmenenyhdeksän, yhdeksääkymmentäyhdeksää)	100 sata (sadan, sataa)
101 satayksi (sadanyhden, sataayhtä)	253 kaksisataaviisikymmentäkolme (kahdensadanviidenkymmenenkolmen, kahtasataaviittäkymmentäkolmea)
1000 tuhat (tuhannen, tuhatta, tuhansia)	4013 neljätuhatta kolmetoista usw.
1000000 miljoona (-n, -a)	

5. Zum Sprachgebrauch

Subjekt im Partitiv:

Täällä on aina ihmisiä.	<i>Hier sind immer Menschen.</i>
Siinä on hyviä voileipiä.	<i>Da sind (gibt es) gute Butterbrote.</i>

- Mit dem Partitiv kann die Unbestimmtheit des Subjekts ausgedrückt werden (das deutsche Subjekt hat in solchen Aussagen keinen Artikel). Das Prädikat steht dabei im Singular.

Prädikatsnomen im Nominativ oder im Partitiv:

Nämä ruoat ovat kalliit.	<i>Diese Speisen sind teuer.</i>
Ruoat ovat kalliita.	<i>Die Speisen sind teuer.</i>

- Das Prädikatsnomen steht im Nominativ, wenn sich dessen Aussage auf ein konkretes, einzelnes, bestimmtes Subjekt bezieht. Es steht im Partitiv, wenn damit eine allgemeingültige, umfassende, über den Einzelfall hinausgehende Aussage beabsichtigt wird.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Partitiv:

Haluaisitko (kahvi)? Kiitos, juon pienen kupin (kahvi). Mutta minä juon (tee). Haluaisitko (maito) tai (kerma)? Tässä on (sokeri). Saanko vähän (leipä) ja (voi)? Tässä on myös (banaani) ja (appelsiini).

2. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den entsprechenden Fall (Nominativ oder Partitiv):

Helsingin satama on hyvin (kaunis). Sataman lähellä on (kauppatori). Täältä saa paljon (hyvä ja tuore tavara). Tuolla on (kaunis kukka, PL) ja (hyvä hedelmä, PL). Siinä on (hyvä omena, PL). Nämä kukat ovat (halpa). Ihmiset ovat (ystävällinen).

3. Lesen Sie die Zahlen:

13, 24, 45, 88, 97, 106, 303, 1981, 1982.

4. Übersetzen Sie:

Verzeihung, sind hier freie Plätze (*Part.*)? Nein, hierher kommen noch zwei Jungen. Aber dort sind drei freie Plätze. Ach so, danke. Kommst du hierher, Anna? Ich sehe nach, was es hier gibt. Kommst du auch? Ja, hier gibt es viel Gutes. Möchtest du Butterbrote? Ich nehme ein Würstchen und eine Pastete. Gut, ich nehme zwei Butterbrote. Möchtest du Kaffee oder Tee? Kaffee. Und auch Sahne oder Milch. Keinen Zucker. Aber ich nehme auch Zucker. Und noch Tee. Was kostet dies alles? Das kostet 12 Mark. Brauchst du Kleingeld? Nun, ich komme zurecht. Bringst du ein Tablett? Danke, das ist alles.

6. Lektion

(kuudes kappale)

Helsingin keskusta (2. osa)

A

- Tässä on pari kuvaa Helsingistä. Tunnetko ne?
- Saanko nähdä? Kyllä, tämän minä tunnen. Tässä on asematalon sisäänkäytävä. Se on asematalon hallissa.
- Oikein. Se on asematalon sisään- ja uloskäytävä. Tuolla takana näkyvät asematunnelin portaat. Tunneli vie asematalosta keskustaan. Se on iso ja pitkä tunneli. Tunnelissa on kauppoja ja kioskeja.
- Tässä toisessa kuvassa on Kansallisteatteri. Talon edessä on Aleksis Kiven patsas. Teatterin ohjelmassa on joskus Aleksis Kiven draamoja.
- Tässä kuvassa on hyvin tunnettu paikka: Helsingin eteläsatama.
- Tuossa on kaksi laivaa. Yksi laiva lähtee juuri satamasta ja toinen saapuu satamaan. Eikö niin?
- Siltä näyttää. Tuolla taustassa näkyy tuomiokirkko. Tuomiokirkko eli „Suurkirkko“, niinkuin monet myös sanovat.
- Tässä kuvassa on kaunis patsas. Tiedät kai mikä?
- Kyllä. Se on Sibelius-monumentti ja se on Sibelius-puistossa.
- Tässä on ilmakehu Helsingistä. Keskellä on pitkä katu, se on Mannerheimintie. Se vie pohjoiseen. Tuolla kaukana näkyvät metsät.

Das Zentrum von Helsinki (2. Teil)

- Hier sind ein paar Bilder von Helsinki. Kennst du sie?
- Darf ich sehen? Ja, dieses kenne ich. Hier ist der Eingang des Bahnhofsgebäudes. Er ist in der Halle des Bahnhofsgebäudes.
- Richtig. Es ist der Ein- und Ausgang des Bahnhofsgebäudes. Dort hinten ist die Treppe des Bahnhofstunnels zu sehen. Der Tunnel führt aus dem Bahnhofsgebäude ins Zentrum. Es ist ein großer und langer Tunnel. Im Tunnel sind Geschäfte und Kioske.
- Hier auf dem zweiten Bild ist das Nationaltheater. Vor dem Haus steht das Denkmal von Aleksis Kivi. Im Programm des Theaters sind manchmal Dramen von Aleksis Kivi.

- Auf diesem Bild ist ein recht bekannter Platz: der Südhafen von Helsinki.
- Dort sind zwei Schiffe. Das eine Schiff fährt gerade aus dem Hafen und das andere kommt im Hafen an. Stimmt es?
- Es sieht so aus. Dort im Hintergrund ist die Domkirche zu sehen. Die Domkirche oder die „Großkirche“, wie manche auch sagen.
- Auf diesem Bild ist ein schönes Denkmal. Du weißt wohl welches?
- Ja. Es ist das Sibelius-Monument, und es ist im Sibelius-Park.
- Hier ist ein Luftbild von Helsinki. In der Mitte ist eine lange Straße, es ist der Mannerheimweg. Sie führt nach Norden. Dort weitab sind die Wälder zu sehen.

Bussissa

Matkustaja:

- Saanko kysyä? Meneekö tämä bussi Lauttasaareen?

Kuljettaja:

- Menee kyllä.

Matkustaja:

- Yksi lippu Lauttasaareen, olkaa hyvä. (Hän maksaa.) Monesko pysäkki se on?
- Minne te Lauttasaareessa menette?
- Urheilupuistoon.
- Lauttasaaren urheilupuisto on kuudes pysäkki.
- Kiitos. Ai, sanotteko, milloin minun täytyy nousta bussista?
- Sanon kyllä.

Bussi tulee Lauttasaareen.

Kuljettaja

- Seuraava pysäkki on Lauttasaaren urheilupuisto.
- Paljon kiitoksia.

Bussi pysähtyy. Matkustaja poistuu bussista.

Im Bus

Reisender:

- Darf ich fragen? Fährt dieser Bus nach Lauttasaari?

Fahrer:

- Ja, er fährt (hin).

B

Reisender:

- Eine Fahrkarte nach Lauttasaari, bitte. (Er zahlt). Die wievielte Haltestelle ist es?
- Wo wollen (gehen) Sie in Lauttasaari hin?
- In den Sportpark.
- Der Sportpark von Lauttasaari ist die sechste Station.
- Danke. Ach, sagen Sie (es), wann ich aussteigen muß?
- Ja, ich sage es.

Der Bus kommt nach Lauttasaari.

Fahrer:

- Nächste Station ist der Sportpark von Lauttasaari.
- Vielen Dank.

Der Bus hält. Der Reisende steigt aus dem Bus.

Vokabeln

6 A

draam a (-an, -aa, -oja)	Drama	patsa s (-an, -sta, -ita)	Denkmal
edessä <i>Adv., Postp.</i>	vorn, vor	pohjoi nen (-sen, -sta, -sia)	nördlich, Norden
eli	oder	porta jat PL (-ita)	Treppe
hyvin <i>Adv.</i>	recht, sehr; gut	puisto (-n, -a, -ja)	Park
ilm a (-an, -aa, -oja)	Luft; Wetter	sisään	herein
joskus	manchmal	sisäänkäytävä	Eingang
kansalli nen (-sen, -sta, -sia)	national	suur i (-en, -ta, -ia)	groß, bedeutend
kansallis-keskellä	National-mitten in.	takana <i>Adv., Postp.</i>	hinten, hinter
<i>Adv., Postp.</i>	in der Mitte von	taust a (-an, -aa, -oja)	Hintergrund
kirk ko (-on, -koa, -koja)	Kirche	teatter i (-in, -ia, -eja)	Theater
kuude s (-nnen, -tta)	sechste	tie tää (-dän)	wissen
kuv a (-an, -aa, -ia)	Bild	tunnel i (-in, -ia, -eja)	Tunnel
käytäv ä (-än, -ää, -iä)	Gang, Flur	tunnet tu (-un, -tua, -tuja)	bekannt
mets ä (-än, -ää, -iä)	Wald, Forst	tun tea (-nen)	kennen; fühlen, empfinden
monument ti (-in, -tia, -teja)	Monument	tuomio (-n, -ta, -ita)	(Gerichts-)Urteil
niinkuin	(so) wie	tuomiokirkko	Dom
ohjelm a (-an, -aa, -ia)	Programm	tuossa	dort, genau dort
		ulos	hinaus, heraus
		uloskäytävä	Ausgang
		vie dä (-n)	(fort-, weg-)führen, fortbringen

6 B

kuljettajia (-an, -aa, -iä)	Fahrer, Chauffeur	minne	wohin
kysy ä (-n)	fragen	mones(ko), kuinka	der (die, das) wievielte
lip pu (-un, -pua, -puja)	(Eintritts-)Karte, Fahrkarte; Fahne	mones	wievielte
matkusta ja (-n)	reisen, fahren	nous ta (-en)	aufstehen; mit <i>Elat., illat.</i> (aus-, ein)steigen
matkustaj a (-an, -aa, -ia)	Reisende(r), Fahrgast	poistu a (-n)	fortgehen, sich entfernen
mihin	wohin	täytyy (<i>unpers.</i>):	muß:
milloin	wann	minun täytyy	ich muß
		urheilu (-n, -a)	Sport

Grammatik

1. Lokalkasus (I)

Den deutschen Präpositionen der Ortsangabe entsprechen im Finnischen drei Lokalsuffixe. Sie geben die drei Richtungsaspekte einer Bewegung an.

missä? wo? Inessiv	mistä? wo ... heraus? Elativ	mihin (minne)? wohin? Illativ
Olen talossa. <i>Ich bin im Haus.</i>	Lähden talosta. <i>Ich gehe aus dem Haus.</i>	Menen taloon. <i>Ich gehe ins Haus.</i>
Syömme baarissa. <i>Wir essen in der Gaststätte.</i>	Tulemme baarista. <i>Wir kommen aus der Gaststätte.</i>	Lähdemme baariin. <i>Wir gehen in die Gaststätte.</i>
Hän on bussissa. <i>Er ist im Bus.</i>	Hän nousee bussista. <i>Er steigt aus dem Bus.</i>	Hän nousee bussiin. <i>Er steigt in den Bus.</i>
Asun hotellissa. <i>Ich wohne im Hotel.</i>	Poistun hotellista. <i>Ich gehe aus dem Hotel.</i>	Menen hotelliin. <i>Ich gehe ins Hotel.</i>

Somit entsprechen:

die Präpositionen **im, in** den Suffixen -ssa, -ssä
 die Präposition **aus** den Suffixen -sta, -stä
 die Präpositionen **ins, in den/die** den Suffixen Vokalverlängerung + n
 (bzw. **-h-n** od. **-seen**; s. unten)

Alle Suffixe werden dem Vokalstamm angefügt, die Suffixe des **Inessivs** (-ssa, -ssä) sowie des **Elativs** (-sta, -stä) dem **schwachen** Vokalstamm, die des **Illativs** dem **starken** Vokalstamm.

Der Illativ hat drei Suffixe:

Vokalstämme	Auslautvokal	Suffixe	Illativform
talo- kylä-	kurzer Vokal	Vokalverlängerung + n	taloon kylään
maa- tie-	langer Vokal (einsilbig) Diphthong	h + vorangehender Vokal + n	maahan tiehen
huonee- perhee-	langer Vokal (mehrsilbig)	-seen	huoneeseen perheeseen

2. Gebrauch der Lokalkasus

Die Lokalsuffixe -ssa/-ssä, **-sta/-stä**, **-seen** usw. bezeichnen als Grundbedeutung Verhältnisse zum Inneren eines Raumes. Inessiv, Elativ und Illativ werden auch „innere“ Lokalkasus genannt („äußere“ Lokalkasus in der Lektion 7).

Sie können Wortstämmen fast aller Wortarten angefügt und in vielfältiger, auch übertragener Bedeutung verwendet werden.

Beispiele für Verwendungsmöglichkeiten:

Inessiv:

Kuvassa näkyy satama.	<i>Auf dem Bild ist der Hafen zu sehen.</i>
Pöydässä on ruokaa.	<i>Auf dem Tisch ist Essen.</i>
Hän on oikeassa.	<i>Er hat recht. (= ist im Recht)</i>

Der Inessiv drückt eine unmittelbare oder feste Verbindung aus, er entspricht dabei auch den deutschen Präpositionen **an, auf**. Als Zeitangabe bezeichnet der Inessiv einen begrenzten Zeitraum.

Elativ:

Puhumme Lapin matkasta.	<i>Wir sprechen von der Lappland-Reise.</i>
Hän maksaa kirjasta 20 markkaa.	<i>Er bezahlt für das Buch 20 Mark.</i>

Der Elativ bezeichnet u. a. den Gegenstand eines Gesprächs oder den Gegenstand, für den man etwas bezahlt oder bekommt.

Illativ:

Lähdemme eteläänpäin.	<i>Wir gehen südwärts.</i>
Menen työhön.	<i>Ich gehe zur Arbeit.</i>
Sataa aamusta iltaan.	<i>Es regnet vom Morgen bis zum Abend.</i>

Der Illativ wird als Richtungskasus auch in erweiterter Lokalbedeutung gebraucht. Als Zeitangabe kennzeichnet er eine Zeitbegrenzung.

3. Gebrauch der Attribute

Asumme tuossa uudessa hotellissa.	<i>Wir wohnen in jenem neuen Hotel.</i>
Olen pitkästä aikaa Helsingissä.	<i>Ich bin nach langer Zeit in Helsinki.</i>

Attribute - Adjektive wie Pronomen - erhalten die gleichen Kasussuffixe wie die Substantive. In einzelnen Wendungen sind jedoch Abweichungen (Inkongruenz) zu beachten.

4. Pluralformen der Demonstrativpronomen

tämä kirja - nämä kirjat	<i>dieses Buch</i>	- <i>diese Bücher</i>
tuo laukku - nuo laukut	<i>die/jene Tasche</i>	- <i>die Taschen</i>
se talo - ne talot	<i>das Haus</i>	- <i>die Häuser</i>

Die Demonstrativpronomen **tämä, tuo**, se lauten im Plural auf n- an.

5. Wortstellung in Nebensätzen; -ko, -kö in der Bedeutung ob

Muistan, että bussi lähtee täältä.	<i>Ich erinnere mich, daß der Bus hier abfährt.</i>
Tiedätkö, ovatko he kotona?	<i>Weißt du, ob sie zu Hause sind?</i>

In Nebensätzen wird in der Regel die Wortstellung des Normalsatzes beibehalten:

1. Subjekt, 2. Prädikat, 3. Objekt, adv. Bestimmungen u. a.

Die Fragesilbe -ko, -kö entspricht in Nebensätzen der deutschen Konjunktion ob.

Übungen

1. *Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Inessiv:*

Matti asuu (Helsinki). Eila asuu (Lappeenranta). Lauri asuu (Jyväskylä). He asuvat (kaupunki). Me asumme Matin (uusi asunto). Olemme kaksi päivää (Turku). Tulemme kotiin (kaksi päivää). Tässä (kuva) näkyy Turun satama.

2. *Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Elativ; bilden Sie Antworten:*

Tuletko (kirjakauppa)? Tuleeko hän (tavaratalo). Tuleeko hän (teatteri)? Puhutteko te (uusi kirja)? Paljonko te maksatte (kirja)? Paljonko hän maksaa (ruoka ja asunto)? Mitä te tiedätte (Helsinki)?

3. *Beantworten Sie die nachfolgenden Fragen und verwenden Sie den Illativ:*
Mihin tämä bussi menee? (Kulosaari) Mihin laiva saapuu? (Eteläsatama)
Mihin juna menee? (Turku) Mihin te menette? (Lyypekki) Mihin tuo tie vie? (pohjoinen) Mihin tämä katu vie? (kaupungin keskusta)

4. *Bilden Sie Satzreihen nach dem Muster:*

Matti Koskela asuu Helsingissä. Hän matkustaa usein Helsingistä Turkuun.

Aili Hämmäläinen ... Lahti ... Kouvola; Eino Kaukonen ... Oulu ... Kemi; Kari Mattila ... Turku ... Helsinki; Anja Mäkelä ... Jyväskylä ... Kuopio.

5. *Übersetzen Sie:*

Was kennst du von Helsinki (*Elativ*)? Ich kenne vieles (paljon) von Helsinki. Ich gehe oft (zu Fuß) in der Stadt. Ich bin oft im Hafen. Im Hafen gibt es (ist) immer viel, was man sehen kann (nähtävää). Vom Hafen gehe ich oft ins Bahnhofsgebäude. Im Bahnhofsgebäude ist ein großes Café. Im Café trinke ich Tee. Oft gehe ich auch in einen Park. In der Nähe der Töölö-Bucht ist das Finlandia-Haus. Im Finlandia-Haus sind oft auch Konzerte (konsertti, s. L. 7A). Manchmal kaufe ich eine Eintrittskarte für (*Illativ*) ein Konzert. Ich kenne auch den Sibelius-Park. Im Park ist ein schönes Sibelius-Monument. Manchmal gehe ich ins Nationaltheater.

7. Lektion

(seitsemäs kappale)

Helsingin keskusta (3. osa)

A

Helsingin vanhat torit ja kadut ovat pääasiassa kaupungin eteläosassa. Mutta monet nähtävyydet sijaitsevat myös Töölön kaupunginosassa.

Töölö on keskustan pohjoinen kaupunginosa. Se alkaa rautatientorilta ja jatkuu 3-4 km länteen ja pohjoiseen. Aseman pohjoispuolella on Töölönlahti. Lahden rannalla seisoo Finlandia-talo. Se on hyvin kaunis ja hyvin tunnettu rakennus. Talossa ovat usein kongressit, mutta myös konsertit ja muut juhlat.

Talosta pääsee puiston kautta isolle kadulle: Mannerheimintielle. Mannerheimintie on kauttakulkukatu pohjoiseen. Se alkaa etelässä Erottaja-torilta.

Kadulla kulkee raitiovaunu. Kadun varrella ovat eduskuntatalo, kansallismuseo, messuhalli. Messuhallin lähellä on Olympiastadion, urheilun iso keskus.

Hyvin tunnettu tori Helsingissä on Hakaniementori. Täältä alkaa Hämeentie. Se ja leveä Itäväylä vievät kaupungista itään.

Hakaniementorin varrella on myös paljon toimistotaloja, mm. monen työväenjärjestön toimitaloja. Aamupäivällä täällä on kaupatori ja täältä saa silloin myös hyvät suomalaiset puolukka-piirakat.

Das Zentrum von Helsinki (3. Teil)

Die alten Plätze und Straßen von Helsinki sind in der Hauptsache im Südteil der Stadt. Aber viele Sehenswürdigkeiten befinden sich auch im Stadtteil von Töölö.

Töölö ist der nördliche Stadtteil des Zentrums. Er beginnt am Eisenbahnplatz und setzt sich 3-4 km nach Westen und Norden

fort. Nördlich des Bahnhofs liegt die Töölö-Bucht. Am Ufer der Bucht steht das Finlandia-Haus. Es ist ein sehr schönes und sehr bekanntes Gebäude. Im Haus sind oft Kongresse, aber auch Konzerte und andere Festlichkeiten.

Vom Haus gelangt man durch den Park auf eine große Straße: den Mannerheimweg. Der Mannerheimweg ist eine Durchfahrtsstraße nach Norden. Sie beginnt im Süden am Erottaja-Platz.

Auf der Straße verkehrt eine Straßenbahn. An der Straße befinden sich das Parlamentsgebäude, das Nationalmuseum, die Messehalle. In der Nähe der Messehalle ist das Olympia-Stadion, ein großes Zentrum des Sports.

Ein recht bekannter Platz in Helsinki ist der Hakaniemi-Platz. Hier beginnt der Hämeweg. Er und die breite (Straße) Itäväylä führen aus der Stadt nach Osten.

Am Hakaniemi-Platz befinden sich auch viele Verwaltungshäuser, u.a. Verwaltungshäuser vieler Arbeiterorganisationen. Am Vormittag ist hier Handelsmarkt, und dann bekommt man hier auch die guten finnischen Preiselbeerpasteten.

Anna Fischer soittaa Eilalle

B

Puhelinkioskissa. Anna Fischer valitsee numerot: 6-7-8-9-1-0. Hän odottaa.

Eila: Mattilalla.

Anna: Hyvää iltaa. Onko Eila Mattila tavattavissa?

Eila: Puhelimessa. Hyvää iltaa.

Anna: Olen Anna Fischer Hampurista. Paljon terveisiä Eevalta.

Eila: Ai, Eevalta! Kiitos. Kuinka hän voi?

Anna: Oikein hyvin. Hän tulee nyt Suomeen. Hän matkustaa laivalla ja saapuu nähtävästi ensi viikolla Helsinkiin.

Eila: Vai niin. Tämä on hauska uutinen. Sitten hän tulee tännekin. Olen kovin iloinen. Ja sinä olet Anna Fischer? Mistä sinä soitat?

Anna: Soitan Töölöstä, kioskista.

Eila: Niin, muistan nyt, kuka sinä olet. **Kuule, voimmeko ehkä tavata?** Tiedätkö, missä minä asun?

Anna: Kyllä, suunnilleen.

Eila: Niin, siis täällä Kulosaarella. Bensiiniasemalta kolmas pysäkki. Voitko tulla huomenna?

Anna: Jaa, mitenhän sopii?

Eila: Olen tänään ja huomenna iltapäivällä kotona. Huomenna minulla on aikaa. Voimme lähteä yhdessä Mustikkamaalle.

Anna: Niin... mihin?

Eila: Mustikkamaalle. Se on pieni saari ja täällä lähellä. Hyvin kaunis paikka. Sinne voi kävellä.

Anna: Hyvä, tulen iltapäivällä.

Anna Fischer ruft Eila an

Im Telefonkiosk. Anna Fischer wählt die Nummer: 6-7-8-9-1-0. Sie wartet.

Eila: Bei Mattila.

Anna: Guten Abend. Ist Eila Mattila zu sprechen (anzutreffen)?

Eila: Am Telefon. Guten Abend.

Anna: Ich bin Anna Fischer aus Hamburg. Viele Grüße von Eva.

Eila: Ach, von Eva! Danke. Wie geht es ihr?

Anna: Sehr gut. Sie kommt jetzt nach Finnland. Sie fährt mit dem Schiff und kommt offenbar in der nächsten Woche nach Helsinki.

Eila: Ach so. Das ist eine schöne Nachricht. Dann kommt sie auch hierher. Ich bin sehr froh. Und du bist Anna Fischer? Woher rufst du an?

Anna: Ich rufe aus Töölö vom Kiosk an.

Eila: Ja, ich erinnere mich jetzt, wer du bist. Hör mal, können wir uns vielleicht treffen? Weißt du, wo ich wohne?

Anna: Ja, ungefähr.

Eila: So, also hier in Kulosaari. Von der Tankstelle die dritte Station. Kannst du morgen kommen?

Anna: Nun ja, wie paßt es?

Eila: Ich bin heute und morgen Nachmittag zu Hause. Morgen habe ich Zeit. Wir können zusammen (zur Insel) Mustikkamaa gehen.

Anna: So... wohin?

Eila: Mustikkamaa. Es ist eine kleine Insel und hier in **der Nähe**. Ein sehr schöner Ort. Man kann zu Fuß hingehen.

Anna: Gut, ich komme am Nachmittag.

Vokabeln

7 A

asi a (-an, -aa, -oita)	Sache, Angelegenheit	messuhalli	Messehalle
eduskun ta (-nan, -taa)	Parlament	museo (-n, -ta, -ita)	Museum
erot taa (-an)	unterscheiden; trennen	nähtävyy s (-den, -ttä, -ksiä)	Sehenswürdigkeit
erottaja	Trenn-; Grenze	pohjoispuolella	nördlich von
Häme (-en, -ttä)	Provinz in Mittel-finnland: Tavast-land	puolli (-en, -ta)	Seite
i ttä (-dän, -tää)	Osten, Ost-	puoluk ka (-an, -kaa, -oita)	Preiselbeere
jatkul a (-n)	sich fortsetzen	pääasia	Hauptsache
juh la (-an, -aa, -ia)	Fest	pääs tä (-en)	gelangen (aus, nach, zu)
järjestö (-n, -ä, -jä)	Organisation	raitio (-n, -ta, -ita)	Gleis
kautta <i>Postp., Gen.</i>	durch	raitiovaunu	Straßenbahn
kauttakulku	Durchfahrt	seiso ja (-n)	stehen
kesku s (-ksen, -sta, -ksia)	Zentrum	sijai ta (-tsen)	sich befinden
kongress i (-in, -ia, -eja)	Kongreß	silloin	dann
konsert i (-in, -tia, -teja)	Konzert	stadion (-in, -ia, -eja)	Stadion
län si (-nen, -ttä)	Westen, West-	toimitalo	Geschäftshaus, Ver-waltungsgebäude
messut <i>Pl.</i>	Messe (<i>Hdl.</i>)	t yö (-yön, -yötä, -öitä)	Arbeit
		työvä ki (-en, -keä)	Arbeiterschaft
		varrella <i>Postp., Gen.</i>	an, am Rand von
		vaunu (-n, -a, -ja)	Wagen
		väyl ä (-än, -ää, -iä)	Verkehrsweg, Route

bensiin i (-in, -iä)	Benzin	sitten	dann, darauf
bensiinasema	Tankstelle	soit taa (-an)	musizieren, spielen (<i>Mus.</i>); telefonieren, anrufen
ensi <i>unflect.</i>	nächste(r, -s)	soit to (-on, -toa, -toja)	Anruf; Klang; Spielen (<i>Mus.</i>)
Hampuri (-n, -a)	Hamburg	so pia (-vin)	passen, recht sein
huomenna	morgen	suunnilleen	ungefähr
iloi nen (-sen, -sta, -sia)	froh, fröhlich	ta vata (-paan)	(an)treffen, sich treffen, begegnen
il ta (-lan, -taa, -toja)	Abend	tavattavissa	(ist) anzutreffen
iltapäivä	Nachmittag	terveis et <i>Pl.</i> (-iä)	Grüße
kovin	sehr	tänään	heute
kuul la (-en)	hören	uuti nen (-sen, -sta, -sia)	Neuigkeit, Nach-richt
kuule!	hör mal!	vali ta (-tsen)	wählen
kävellä (-en)	zu Fuß gehen	viik ko (-on, -koa, -koja)	Woche
maja (-an, -ata, -ita)	Land	yhdessä <i>Adv.</i>	zusammen, gemein- sam
miten <i>Adv.</i>	wie		
mustik ka (-an, -kaa, -oita)	Blaubeere		
nähtävästi	offenbar		
puheli n (-men, -nta, -mia)	Telefon		

Grammatik

1. Lokalkasus (II)

Den Präpositionen, welche die Oberfläche oder die Nähe von etwas bezeichnen, entsprechen im Finnischen Suffixe der „äußeren“ Lokalkasus. Die drei Suffixe bezeichnen zugleich die drei Richtungsaspekte der Bewegung (bzw. Handlungsart):

missä? <i>wo?</i> millä? <i>auf welchem?</i> <i>Adessiv</i>	mistä? <i>woher?</i> miltä? <i>von welchem?</i> <i>Ablativ</i>	mihin? <i>wohin?</i> mille? <i>auf welches?</i> <i>Allativ</i>
Olen torilla. <i>Ich bin auf dem Markt.</i>	Lähden torilta. <i>Ich gehe vom Markt.</i>	Menen torille. <i>Ich gehe auf den Markt.</i>
Olemme asemalla. <i>Wir sind auf dem Bahnhof.</i>	Tulemme asemalta. <i>Wir kommen vom Bahnhof.</i>	Saavumme asemalle. <i>Wir kommen zum Bahnhof.</i>
Menen bussilla. <i>Ich fahre mit dem Bus.</i>	Tulen bussilta. <i>Ich komme vom Bus.</i>	Lähden bussille. <i>Ich gehe zum Bus.</i>
Se on hänellä. <i>Es ist bei ihm.</i> (= <i>Er hat es.</i>)	Saan sen häneltä. <i>Ich bekomme es von ihm.</i>	Kirjoitan hänelle. <i>Ich schreibe ihm.</i>

Somit entsprechen:

die Präpositionen **auf, an, bei** den Suffixen **-Ha, -llä**

die Präposition von den Suffixen **-lta, -ltä**

die Präpositionen **zu, an ... heran** dem Suffix **-He**.

Alle drei Suffixe werden dem (schwachen) Vokalstamm angefügt.

2. Gebrauch der äußeren Lokalkasus

Grundbedeutung der äußeren Lokalkasus ist die Ortsangabe. Im Unterschied zu den inneren Lokalkasus (s. Lektion 6) drücken sie eine vermittelte oder nur lose Verbindung zum Gegenstand aus. Darüber hinaus haben sie vor allem folgende Grundbedeutungen:

AdessivAusdruck für **haben**

minulla on	<i>ich habe</i>	meillä on	<i>wir haben</i>
sinulla on	<i>du hast</i>	teillä on	<i>ihr habt</i>
hänellä on	<i>er, sie, es hat</i>	heillä on	<i>sie haben</i>

Das Finnische besitzt kein Wort für **haben**. Es wird mit einer umschreibenden Konstruktion wiedergegeben. Der Besizende (das deutsche Subjekt) steht in entsprechenden Ausdrücken im Adessiv. Dabei ist das deutsche Objekt im Finnischen **Subjekt**: *Anna hat ein Zimmer* - im Finnischen wörtl. *bei Anna ist ein Zimmer*.

- Beachten Sie: Das Prädikat bleibt stets im Singular, auch wenn das Subjekt (das deutsche Objekt) im Plural steht:

Evalla on paljon ystäviä.	<i>Eva hat viele Freunde.</i>
Meillä on kaikki uudet kirjat.	<i>Wir haben alle neuen Bücher.</i>

Adessiv als Ausdruck des Mittels, der Art und Weise:

Lähdemme Turkuun junalla tai bussilla.	<i>Wir fahren nach Turku mit dem Zug oder mit dem Bus.</i>
Tulen toimeen sadalla markalla.	<i>Ich komme mit 100 Mark aus.</i>

Der Adessiv bezeichnet das Mittel oder Werkzeug sowie Art und Weise.

Adessiv in Zeitangaben:

aamulla	<i>am Morgen</i>	illalla	<i>am Abend</i>
aamupäivällä	<i>am Vormittag</i>	yöllä	<i>in der Nacht</i>
päivällä	<i>am Tage</i>	ensi viikolla	<i>in der nächsten Woche</i>
iltapäivällä	<i>am Nachmittag</i>		

Der Adessiv bezeichnet Zeitangaben nicht näherbestimmten Charakters.

Ablativ

Ablativ als Ausdruck der Trennung, des Eindrucks, der Gefühlswahrnehmung:

Sain kirjan Matilta.	<i>Ich bekam das Buch von Matti.</i>
Näyttää siltä , että katu alkaa täältä.	<i>Es sieht so (danach) aus, daß die Straße hier beginnt.</i>
Se kuuluu hyvältä.	<i>Es klingt gut.</i>

Der Ablativ bezeichnet u. a. den Eindruck, den eine Wahrnehmung hervorruft. Seine Grundbedeutung ist Trennung von etwas, und als Trennungskasus ist er insbesondere mit einzelnen Verben zu **beachten**: alkaa, saada, ostaa u. a., so auch: kysyn Matilta *ich frage Matti* (im Deutschen Akkusativ!). Im Satz **näyttää siltä** *es sieht so aus* ist **siltä** eine Ablativform von se (vgl. Lektion 7/4 und 10/4).

Allativ

Allativ in Ausdrücken, die dem Dativ entsprechen:

Sanotko sen portierille?	<i>Sagst du es dem Portier?</i>
Ostan pojalle kirjan.	<i>Ich kaufe dem Jungen das Buch.</i>
Kirjoitan Annalle.	<i>Ich schreibe Anna.</i>

Grundbedeutung des Allativs ist Bewegung auf ein Ziel zu, das keinen Innenraum oder begrenzten Raum **beinhaltet**: **lähdän matkalle** *ich gehe auf die Reise*.

Darüber hinaus entspricht er dem Dativ.

3. Flexionsformen der Personalpronomen

Nom.	Gen.	Akk.	Part.	Inessiv
minä	minun	minut	minua	minussa
sinä	sinun	sinut	sinua	sinussa
hän	hänen	hänet	häntä	hänessä
me	meidän	meidät	meitä	meissä
te	teidän	teidät	teitä	teissä
he	heidän	heidät	heitä	heissä

Elativ	Illativ	Adessiv	Ablativ	Allativ
minusta	minuun	minulla	minulta	minulle
sinusta	sinuun	sinulla	sinulta	sinulle
hänestä	häneen	hänellä	häneltä	hänelle
meistä	meihin	meillä	meiltä	meille
teistä	teihin	teillä	teiltä	teille
heistä	heihin	heillä	heiltä	heille

Die Personalpronomen flektieren in den meisten Kasus regelmäßig mit den Stämmen minu-, sinu-, häne-, mei-, tei-, hei-. Eine Besonderheit bilden die Akkusativformen, die auf -t auslauten.

4. Verwendung der Pronomen als Frage- und Ortsadverbien

Nom.	<i>was</i> mikä <i>welche</i> (-r,-s)	tämä <i>diese</i> (-r,-s)	tuon <i>jene</i> (-r,-s)	se <i>es</i>
<i>Iness.</i>	missä <i>wo</i>	tässä <i>hier</i>	tuossa <i>dort</i>	siinä <i>da</i>
<i>Elat.</i>	mistä <i>woher</i>	tästä <i>hiervon</i>	tuosta <i>von dort</i>	siitä <i>davon</i>
<i>Illat.</i>	mihin, <i>wohin</i> minne	tähän, <i>hierher</i> tänne	tuohon, <i>dorthin</i>	siihen, <i>dahin</i> sinne
<i>Adess.</i>	<i>wird nicht</i>	täällä <i>hier</i>	tuolla <i>dort</i>	<i>wird nicht</i>
<i>Ablat.</i>	<i>verwendet</i>	täältä <i>von hier</i>	tuolta <i>von dort</i>	<i>verwendet</i>
<i>Allat.</i>	<i>für Adv.</i>			<i>für Adv.</i>

Durch Anfügung von Lokalsuffixen wird die jeweilige Bedeutung der Ortsadverbien bzw. Frageadverbien variiert. Suffixe der äußeren Lokalkasus werden dafür nur zum Teil genutzt. Wortstamm von **mikä ist mi-**, von **tämä** **tä-** bzw. **tää-**.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den entsprechenden Fall - Inessiv bzw. Adessiv:

Sibelius-monumentti on (Sibelius-puisto). Finlandia-talo on (Töölönlahden ranta). Tuomiokirkko on (Senaatintori). Helsingin yliopisto (yliopisto *Universität*) on (Fabianinkatu). Eduskuntatalo on (Mannerheimin tie). Asematalo on (Rautatintori). Matkatoimisto on (asematalo). Suomen televisio on (Pasilan kaupunginosa).

2. Bilden Sie Antwortsätze und verwenden Sie dafür die eingeklammerten Wörter:

Mihin te menette? (tavaratalo) Mihin sinä menet? (huone) Minne tämä bussi menee? (Lauttasaari) Minne tämä raitiovaunu menee? (Senaatintori) Mihin laiva lähtee? (Tukholma) Minne juna lähtee? (Tampere - *Allativ!*) Mihin linja-auto menee? (Porvoo)

3. Bilden Sie Sätze mit je zwei Ortsnamen nach folgendem Muster:

Helsinki - Lappeenranta: Matkustan Helsinkiin ja Helsingistä Lappeenrantaan.

Turku - Pori; Lahti - Jyväskylä; Mikkeli - Kuopio; Oulu - Rovaniemi (*Allativ*); Joensuu - Kajaani; Tampere (*Allativ bzw. Ablativ*) - Vaasa.

4. Bilden Sie Antwortsätze und verwenden Sie die eingeklammerten Wörter:

Milloin te olette Tampereella? (iltapäivä) Milloin seuraava juna lähtee? (ilta) Milloin olet kotona? (myöhään yö) Milloin laiva saapuu Turkuun? (aamu) Milloin lähдете Turusta? (aamupäivä)

5. Übersetzen Sie:

Ich habe hier Bilder von Helsinki. Möchtest du sie sehen? Ja, wo sind sie? Ach, dieses Bild kenne ich. Es ist ein Bild vom Südhafen. Richtig. Und links ist die Insel von Katajanokka zu sehen. Von Katajanokka führt eine Brücke (silta) zum Kauppatori.

Auf diesem Bild ist ein bekanntes Denkmal zu sehen. Es ist das Denkmal der drei Schmiede (*Schmied sep/pä, -än, -pää, -piä*). Es befindet sich im Zentrum der Stadt. Rechts gegenüber ist das große Warenhaus von Stockmann. Links ist das Studentenhaus zu sehen (*Studentenhaus* ylioppilastalo). Im Haus ist u.a. ein schöner großer Saal.

8. Lektion

(kahdeksas kappale)

Kohteliaisuuksia Suomessa

A

Kohteliaisuussäännöt ovat Suomessa yleensä samat kuin Pohjois- tai Keski-Euroopassa. Mutta on myös joitakin eroja.

Sana „kiitos“ esimerkiksi merkitsee aina „kiitos kyllä“. Jos joku haluaa kieltäytyä, hän sanoo „kiitos ei“ tai „en halua enää“ j.n.e. (ja niin edespäin).

„Viralliset“ tervehdyssanat „hyvää huomenta“ tai „hyvää päivää“ tai „hyvää iltaa“ kuulee harvoin. Suomalaiset tervehtivät yleensä vain lyhyesti. He sanovat ainoastaan „päivää“ tai „terve“ tai „hei“. „Näkemiin“ sanan sijasta he sanovat usein „hei sitten“ tai „heipä hei“. Suomalaiset eivät myöskään anna kättä niin paljon kuin keskieurooppalaiset, esimerkiksi kun he saapuvat vierailulle tai kun he hyvästelevät.

Ennen ateriala suomalaiset eivät tavallisesti toivota „hyvää ruokahalua“, mutta aterian jälkeen he aina kiittävät ruoasta ja juomasta.

Vierailuun liittyvät monet vanhat tavat. Kun joku vierailun jälkeen tapaa isäntää, hän tervehdyksen jälkeen kiittää vierailusta. Hän sanoo „kiitos viimeisestä“.

Höflichkeiten in Finnland

Die Höflichkeitsregeln sind in Finnland allgemein die gleichen wie in Nord- und Mitteleuropa. Aber es gibt auch einige Unterschiede.

Das Wort „danke“ zum Beispiel bedeutet immer „danke ja“. Wenn jemand (es) wünscht, (etwas) abzuschlagen, sagt er „danke nein“ oder „ich möchte nicht mehr“ usw.

Die „offiziellen“ Grußworte „guten Morgen“ oder „guten Tag“ oder „guten Abend“ hört man selten. Die Finnen grüßen im allgemeinen nur kurz. Sie sagen lediglich „Tag“ oder „grüß dich“ oder „hallo“. Anstelle des Wortes „auf Wiedersehen“ sagen sie oft „hallo denn“ oder „hallo hallo“. Die Finnen geben auch nicht so viel die Hand wie die Mitteleuropäer, zum Beispiel wenn sie zu Besuch kommen oder wenn sie sich verabschieden.

Vor dem Essen wünschen die Finnen gewöhnlich nicht „guten Appetit“, aber nach dem Essen danken sie immer für Speise und Trank.

Mit Gastbesuchen sind viele alte Bräuche verbunden. Wenn jemand nach dem Besuch die Gastgeber trifft, dankt er nach dem Gruß für den Besuch. Er sagt „danke für das letzte (Mal)“.

Anna Fischer soittaa toisen kerran

B

Puhelimessa:

- Anna Fischer täällä. Anteeksi, onko Eila Mattila tavattavissa?
- Hetkinen ... Eila, sinulle!

Eila ottaa kuulotorven:

- Haloo.
- Hei, Eila, kuule, en voi tulla tänään. Minun pitää lähteä sairaalaan iltapäivällä. Leenan pikkupoika on sairaalassa. Sinä kai tiedät sen. Minun pitää käydä siellä.
- Ai, mihin aikaan?
- Lähden kello neljä täältä. Sinne menee nähtävästi pari tuntia. Palaan kai kuudelta. Silloin on jo liian myöhäistä lähteä Kulosaareen.
- Tämöpä ikävää.
- Niin on. Valitettavasti.
- Onko sinulla aikaa tulla jokin toinen kerta?
- En osaa sanoa nyt vielä. Koskelat lähtevät huomenna maalle, ja minä lähden mukaan. Matti Koskelalla on kesämökki Siuntiossa.
- Niin, toivottavasti sinulla on hauska päivä.
- No, kuule, Eila, minulla on idea. Mitä jos tulet mukaan? Sinähän tunnet Matti Koskelan. Autossa on varmasti tilaa vielä. Minä kysyn Matti Koskelalta.
- Jaa, en tiedä. Tulee hiukan yllättäen.
- Minä voin soittaa uudestaan puolen tunnin kuluttua. Sinä ajattelet asiaa välillä ... Sopiiko?
- Sopii.

Anna Fischer ruft ein zweites Mal an

Am Telefon:

- Anna Fischer hier. Bitte, ist Eila Mattila zu sprechen?
- Moment ... Eila, für dich!

Eila nimmt den Hörer:

- Hallo.
- Hallo, Eila, hör mal, ich kann heute nicht kommen. Ich muß ins Krankenhaus fahren, am Nachmittag. Der kleine Junge der Leena ist im Krankenhaus. Du weißt es wohl. Ich muß dorthin.
- Ach, um welche Zeit?
- Ich fahre um vier von hier. Es wird offenbar ein paar Stunden dauern. Ich komme wohl um sechs zurück. Dann ist es schon zu spät, nach Kulosaari zu fahren.
- Das ist ja traurig.
- So ist es. Leider.
- Hast du Zeit, irgendein anderes Mal zu kommen?
- Ich kann es noch nicht sagen. Koskelas fahren morgen aufs Land, und ich fahre mit. Matti Koskela hat eine Sommerhütte in Siuntio.
- Ja, hoffentlich hast du einen schönen Tag.
- Hör mal, Eila, ich habe eine Idee. Was (ist), wenn du mitkommst? Du kennst ja Matti Koskela. Im Auto ist sicher noch Platz. Ich werde Matti Koskela fragen.
- Nun ja, ich weiß nicht. Es kommt etwas überraschend.
- Ich kann nochmals in einer halben Stunde anrufen. Du denkst inzwischen über die Sache nach ... Ist es recht?
- Es ist recht.

Vokabeln

8A

ainoastaan	nur, lediglich	joitakin <i>Part. Pl.</i>	einige
an taa (-nan)	geben; lassen	jo ku (-nkun, -ta-	irgendein(e),
ateri a (-an, -aa,	Essen, Mahl	kuta, -itakuita)	jemand
-oita)		jälkeen <i>Postp. m. Gen.</i>	nach
edespäin	vorwärts, voran,	kieltäy tyä (-dyn)	abschlagen, sich
	weiter		weigern
ei ... -kaan (-kään)	auch nicht	kiit tää (-än)	danken, loben
ennen <i>Präp., Postp.,</i>	vor (<i>zeitlich</i>);	kohteliaisuus s (-den,	Höflichkeit
<i>Part.; Adv.</i>	früher	-tta, -ksia)	
(ei) enää	(nicht) mehr	kuin	wie, als
ero (-n, -a, -ja)	Unterschied	kun (<i>temp.</i>)	wenn, als; da
Euroop pa (-an, -paa)	Europa	kä si (-den, -ttä, -siä)	Hand
eurooppalai nen	Europäer;	liit tyä (-yn)	sich anschließen;
(-sen, -sta, -sia)	europäisch		verbunden sein mit
halu (-n, -a, -ja)	Wunsch, Lust (auf	lyhyesti <i>Adv.</i>	kurz
	etw.)	merkit ä (-sen)	bezeichnen; bedeu-
hei <i>Interj.</i>	hallo		ten
huomen (-en, -ta, -ia)	Morgen	-pa, -pä (<i>Wort-</i>	doch, denn
hyvästeillä (-en)	(sich) verab-	<i>hervorhebung</i>)	
	schieden	ruokahalu	Appetit
isän tä (-nän, -tää,	Hausherr, Gast-	sam a (-an, -aa, -oja)	gleiche(r, -s), der-,
-tiä)	geber; Bauer		die-, dasselbe

san a (-an, -aa, -oja)	Wort
sijasta	anstelle
sään tö (-nön, -töä)	Regel, Satzung
talpa (-van, -paa, -poja)	Sitte, Art; Gewohnheit
tavalli nen (-sen, -sta, -sia)	gewöhnlich
tavallisesti Adv.	(für) gewöhnlich
terve (-en, -ttä, -itä)	gesund; <i>Grüßwort</i>
tervehdy s (-ksen, -stä, -ksiä)	Grüß

terveh tiä (-din)	grüßen
toivot taa (-an)	wünschen
usein	öft
vierailu (-n, -a, -ja)	Besuch
viime nen (-sen, -stä, -siä)	letzte(r, -s)
viralli nen (-sen, -sta, -sia)	offiziell, amtlich
yleensä Adv.	allgemein

§ B

ajat ella (-telen)	(nach)denken
hiukan Adv.	etwas, ein wenig
ikävä jä (-än, -ää, -iä)	traurig; langweilig
jo kin (-nkin, -takin, -itäkin)	irgendein(e), irgendwelche(r, -s)
kello (-n, -a, -ja)	Glocke, Uhr; Uhrzeit
ker ta (-ran, -taa, -t oja)	Mal
kes ä (-än, -ää)	Sommer
kuulo-kuulotorvi	Hör- (Telefon-)Hörer
liian	allzu
lähteä maalle	aufs Land fahren
mihin aikaan	um welche Zeit
mukaan Adv.; Post.	mit, dabei; nach
mök ki (-in, -kiä, -kejä)	Hütte, Häuschen
osa ta (-an)	können, etw. beherrschen

pala ta (-an)	zurückkommen, zurückkehren
pikku <i>unflekt.</i>	klein
pi ttä (-dän)	halten; müssen; mögen, lieben
sairaal a (-an, -aa, -oita)	Krankenhaus
til a (-an, -aa, -oja)	Raum, Platz; Landgut, Hof
toivottavasti	hoffentlich
torv ji (-en, -ea, -ia)	Röhre; <i>Mus. Horn</i> ; (Telefon-)Hörer
uudestaan	erneut, von neuem, nochmals
valit taa (-an)	bedauern, klagen
valitettavasti	leider
varmasti	sicher(lich)
yllät tää (-än)	überraschen
yllättäen	überraschend

Grammatik

1. Verneinende Form des Präsens, Verneinungsverb

En juo kahvia.	<i>Ich trinke keinen Kaffee.</i>
Hän ei puhu saksaa.	<i>Er spricht nicht Deutsch.</i>
Emme tunne kaupunkia.	<i>Wir kennen die Stadt nicht.</i>
Eivätkö he ole täällä?	<i>Sind sie nicht hier?</i>

Für die Verneinung verwendet das Finnische ein Verneinungsverb. Es wird dem jeweiligen Hauptverb vorangestellt. Das Verneinungsverb erhält die Personalendungen, während das Hauptverb in einer unflektierten Kurzform verbleibt. Sie ist die Form des Vokalstamms ohne eine Endung. Das Objekt steht in verneinten Sätzen immer im Partitiv.

- Anmerkung für die Aussprache: Die Kurzform des Hauptverbs wird mit einem Glottisverschluslaut gesprochen (hörbar vor Konsonanten): 'en juo kahvia' ist zu sprechen 'en juo (k) kahvia'.

In den 4 Hauptgruppen des Verbs lautet die Verneinung somit wie folgt:

Verneinungsverb	Hauptverb			
	1	2	3	4
en	puhu	voi	tilaa	mene ole
et	puhu	voi	tilaa	mene ole
hän ei	puhu	voi	tilaa	mene ole
emme	puhu	voi	tilaa	mene ole
ette	puhu	voi	tilaa	mene ole
he eivät	puhu	voi	tilaa	mene ole

2. Verneinende Form von *haben*

Minulla ei ole rahaa.	<i>Ich habe kein Geld.</i>
Eevalla ei ole aikaa.	<i>Eva hat keine Zeit.</i>
Heillä ei ole ystäviä.	<i>Sie haben keine Freunde.</i>

Wie die bejahende Form von **haben** (Lektion 7), ist auch die verneinende Form eine Umschreibung:

Besitzer + Adessivsuffix + ei ole + Subjekt (dt. Objekt) im Partitiv.

Abweichungen (Nominativ statt des Partitivs) bilden einige Zustandsangaben:

minulla on jano *ich habe Durst* heißt auch in verneinender Form: minulla ei ole jano.

3. Bildung der Adverbien

Subj./Präd.	Adjektiv	Adverb	Subj./Präd.	Adjektiv	Adverb
Kirja on.....	hauska.		Das Buch ist	lustig.	
Hän kirjoittaa	hauskasti.	Erschreibt	lustig.
Teksti on —	lyhyt.		Der Text ist	kurz.	
Kirjoitan —	lyhyesti.	Ich schreibe	kurz.
Asunto on ...	hyvä.		Die Wohnung ist	gut.	
Kaikki menee	hyvin.	Alles geht	gut.

Während im Deutschen Adjektive, die als Adverbien verwendet werden, ohne Formkennzeichen verbleiben, erhalten sie im Finnischen die Endung -sti. Diese wird dem Vokalstamm angefügt.

Häufige Adverbendung ist darüber hinaus -in (hyvin *gut*, harvoin *selten*). (Einige weitere Adverbformen in der Lektion 24)

4. Uhrzeit

Paljonko kello on?	<i>Wie spät ist es? (Wieviel Uhr ist es?)</i>
Kello on yksi.	<i>Es ist ein Uhr.</i>
Kello on puoli kaksi.	<i>Es ist halb zwei.</i>
Kello on neljännestä (umg. varttia) vaille kolme.	<i>Es ist Viertel vor drei.</i>
Kello on viittä vailla neljä.	<i>Es ist fünf vor vier.</i>
Kello on kymmenen (neljänneksen, neljännestä) yli viisi.	<i>Es ist zehn (Viertel) nach fünf.</i>
klo 18,00 (klo = Abk. v. kello)	<i>(um) 18 Uhr</i>

Bei der Angabe der Uhrzeit wird der Zahl das Wort **kello** *Uhr* vorangestellt. Es bleibt stets **unflektiert**: Hän tuli kello yhden jälkeen (auch: hän tuli yhden jälkeen) *Er kam nach eins.*

Vaille (oder **vailla**) *vor* erfordert den Partitiv; *yli nach* - den Genitiv oder den Partitiv.

Für **neljännes** *Viertel* (Gen. neljänneksen, Part. neljännestä) **wird** umgangssprachlich **vartti** (*vartin, varttia*) gebraucht.

Weitere Wendungen:

Tasan kello kahdeksan.	<i>Punkt acht Uhr.</i>
Kello yhdeksään mennessä.	<i>Bis um neun Uhr.</i>
Kello kymmeneltä.	<i>Um zehn Uhr.</i>
Kello on edellä.	<i>Die Uhr geht vor.</i>
Kello jätättää.	<i>Die Uhr geht nach.</i>

5. Zum Sprachgebrauch

pitää - Gebrauch in der Bedeutung **halten** bzw. **mögen**

Liisa pitää Kallea kädestä.	<i>Lisa hält Kalle bei der Hand.</i>
Pidän rahat täällä.	<i>Ich halte das Geld hier.</i>
Pidättekö kirjasta?	<i>Mögen Sie das Buch?</i>
En pidä uudesta filmistä.	<i>Ich mag den neuen Film nicht.</i>

pitää in der Bedeutung **halten** (bewahren, abhalten u. a.) **erfordert** für das Objekt den **Akkusativ** bzw. den **Partitiv**;

pitää in der Bedeutung **mögen** erfordert für das Objekt den **Elativ**.

pitää - unpersönlicher Gebrauch in der Bedeutung **sollen, müssen**

Matin pitää lähteä.	<i>Matti muß gehen.</i>
Sinun pitää tulla.	<i>Du mußt kommen.</i>

pitää in der Bedeutung **sollen, müssen** wird unpersönlich gebraucht. Das Subjekt steht im Genitiv, während **pitää** in der unpersönlichen 3. Person verbleibt.

Ebenso wird **täytyy** (*muß, müssen*) **gebraucht**: Meidän täytyy nousta bus-sista. *Wir müssen aus dem Bus aussteigen.*

käydä - Rektion in der Bedeutung **gehen, besuchen**

Hän käy usein teatterissa.	<i>Er geht oft ins Theater.</i>
He käyvät vielä koulua.	<i>Sie gehen noch in die Schule.</i>

käydä in der Bedeutung *zu Besuch sein, sich aufhalten, (oft) sein, gehen* erfordert für die Adverbialbestimmung den **Inessiv**.

In einzelnen Ausdrücken wird **käydä** mit dem Partitiv **verbunden**: *käydä koulua die Schule besuchen.*

Entscheidungsfragen

Tuletko mukaan? - Tulen./En (tule).	<i>Kommst du mit? Ja. / Nein.</i>
Lähdetkösä myös? - Lähdemme./Emme (lähde).	<i>Fahrt ihr auch? Ja. / Nein.</i>

Als Antwort auf Entscheidungsfragen wird gewöhnlich das Verb des **Prädikats** wiederholt. Bei verneinender Antwort wird in der Regel nur das **Verneinungsverb** (in der entsprechenden Person) genannt.

Übungen

1. Verneinen Sie:

Minä olen Kurt Wagner. Hän on Anna Fischer. Oletko sinä Matti? Olemme ensimmäistä kertaa (*zum ersten Mal*) täällä. Voitteko odottaa vähän aikaa? Lähdemmekö nyt kotiin? He tulevat mukaan. He voivat auttaa. Pidättekö te suomalaisesta saunasta?

2. Verneinen Sie die nachfolgenden Sätze (beachten Sie die Objektkasus):

Ostan kukat. Hän tilaa huoneen. Otatteko appelsiinit. He tuntevat hotellin. Hän tuo laukun huoneeseen. Täyttääkö hän lomakkeen? Annatko minulle Erkin puhelinnumeron? Saan Heikin osoitteen. Lauri käy usein asemaravintolassa. Pidän Bergmanin uudesta filmistä.

3. Verneinen Sie:

Minulla on aikaa. Sinulla on paljon rahaa. Hänellä on Liisan osoite. Meillä on Matin ja Erkin puhelinnumerot. Onko teillä puhelin? Heillä on paljon ystäviä.

4. Setzen Sie die Adverbendungen ein:

Hän puhuu aina (rauhallinen). He auttavat (ystävällinen). Sinä kirjoitat hyvin (hauska). Voitko sanoa sen (lyhyt)? Olemme illalla (tavallinen) **kotona**. Te tulette hyvin (harva). Meri (*das Meer*) näkyy (hyvä).

5. Übersetzen Sie:

Frau Mikkola kommt am Nachmittag im Südhafen an. Wann kommt das Schiff dort an? Es kommt um fünf oder um halb sechs. Wir müssen um vier Uhr hier weggehen. Wie spät ist es jetzt? Es ist zehn vor zehn. Nein, es ist schon fünf nach zehn. Ich muß noch ins Büro gehen (käydä). Ich rufe vom Büro (*Elativ*) im Hotel (*Illativ*) an und reserviere das Zimmer. Du mußt Blumen kaufen. Kannst du noch ins Blumengeschäft gehen (käydä)? Hast du Zeit? Hast du soviel Geld? Ja, ich habe Geld. Ach, aber ich habe kein Kleingeld, und ich muß mit dem Bus fahren. Kannst du mir etwas Kleingeld geben? Ja, in der Tasche ist Kleingeld. Du kannst Kleingeld aus der Tasche nehmen. Danke.

9. Lektion

(yhdeksäs kappale)

Helsinkiäiset ajavat metrolla vuonna 1982
(Sanomalehtikirjoituksia)

A

Helsingin liikennelaitos aloitti metron kiskotyöt Hakaniemen ja Kampin välillä tässä kuussa. Tunnelirataa rakentaa tällä osuudella 17 työntekijää ja jäljellä on vielä 6500 (kuudentuhannen viidensadan) metrin urakka.

Kaikki kiskot ovat paikoillaan helmikuussa 1982, ja liikenne alkaa saman vuoden elokuussa. Käytössä on silloin viisi asemaa: Itäkeskus, Herttoniemi, Hakaniemi, Rautatientori ja Kamppi. Vuoden 1983 (tuhatyhdeksänsataa kahdeksankymmenenkolmen) alussa tulevat mukaan Siilitie, Kulosaari ja Sörnäinen. Syksyllä 1985 valmistuu Kaisaniemen asema.

Itäkeskuksen ja Kampin välisen metron pituus on yli 11 km (kilometriä).

(Helsingin Sanomat, 1980, marraskuun ilmoituksia mukaillen)

Helsinki fahren mit der Metro im Jahr 1982
(Zeitungsartikel)

Helsinki Verkehrsbetrieb begann die Schienenarbeiten der Metro zwischen Hakaniemi und Kamppi in diesem Monat. An

der Tunnelbahn bauen in diesem Abschnitt 17 Arbeiter, und es verbleibt noch ein Arbeitsauftrag von 6500 Metern.

Alle Schienen sind an Ort und Stelle im Februar 1982, und der Verkehr beginnt im August des gleichen Jahres. In Betrieb sind dann fünf Stationen: (Ostzentrum), Herttoniemi, Hakaniemi, (Eisenbahnplatz) und Kamppi. Anfang 1983 kommen hinzu Siilitie, Kulosaari und Sörnäinen. Im Herbst 1985 wird die Station Kaisaniemi fertiggestellt.

Die Länge der Metro zwischen dem Ostzentrum und Kamppi beträgt über 11 km.

(Helsingin Sanomat, 1980, nach Meldungen vom November)

Ravintolassa

B

- Tämä on mukava ravintola!
- Missä haluaisitte istua, rouva Wagner?
- Istun tähän. Entä Te, mihin Te istutte, herra Koskela? Istukaa tähän! Istu sinä tänne, Kurt! Sopiiko niin?
- Sopii hyvin. Tässä on ruokalista, olkaa hyvä!
- Se on hyvin pitkä. Mistä se alkaa?

Tarjoilija:

- Saanko auttaa? Tässä on lämpimiä ruokia.

Matti Koskela tarjoilijalle:

- Tilaamme välillä juomat. Mitä Te haluatte juoda, rouva Wagner?
- Ehkä mehua. Tai mieluummin mineraalivettä.

M. K. tarjoilijalle:

- Siis vichyvettä ja kaksi olutta. (Kurt Wagnerille) Te juotte olutta, herra Wagner, eikö niin?

Irene Wagner katsoo ruokalistaa.

- Vaikeaa. En tunne kaikkia ruokia. Kurt ei syö, mitä hän ei •tunne.
- Rouva Wagner, antakaa minun auttaa. Saanko lukea Teille kaikki tunnetut ruoat. Te sanotte sitten, mitä Te haluatte tilata.
- Mainiota.
- No niin. Wieninleike ja ranskalaisia perunoita, savustettu kyljys ja punakaalia, sianlihakääryle ja sieniä, kanaviilokki ja riisiä, nautanpaisti ja piparjuurikastiketta ...

Irene W.:

- Naudanpaistia. Saanko pyytää, tilatkaa se minulle ... niin meille!

Tarjoilija asettaa lautaset, lusikat, veitset ja haarukat pöydälle.

- Te valitsette vielä?

- Emme. Kaikki on selvä. Tuokaa meille kolme naudanpaistia, olkaa hyvä!

- Saako olla keittoa? Suosittelemme herkkusienikeittoa.

- Sopiiko kaikille? Sopii. Jälkiruokaa tilaamme myöhemmin.

M. K. ottaa lasin, kohottaa sen:

- Terveysterveksi!

Kurt W. vastaa:

- Kippis!

Im Restaurant

- Das ist ein angenehmes Restaurant.

- Wo möchten Sie sitzen, Frau Wagner?

- Ich setze mich hier hin. Und Sie, wo setzen sie sich hin, Herr Koskela? Setzen Sie sich hier hin! Setz du dich hier hin, Kurt!
Ist es recht so?

- Sehr recht. Hier ist die Speisekarte, bitte!

- Sie ist sehr lang. Wo fängt sie an?

Kellner:

- Darf ich helfen? Hier sind warme Speisen.

Matti Koskela zum Kellner:

- Wir bestellen inzwischen die Getränke. Was möchten Sie trinken, Frau Wagner?

- Vielleicht Saft. Oder lieber Mineralwasser.

M. K. zum Kellner:

- Also Mineralwasser und zwei Bier. (Zu Kurt Wagner) Sie trinken Bier, Herr Wagner, nicht wahr?

Irene Wagner sieht sich die Speisekarte an.

- Schwierig. Ich kenne nicht alle Speisen. Kurt isst nicht, was er nicht kennt.

- Frau Wagner, lassen Sie mich helfen. Darf ich Ihnen alle bekannten Speisen vorlesen. Sie sagen dann, was Sie bestellen möchten.

- Ausgezeichnet.

- So. Wiener Schnitzel und Pommes frites, geräuchertes Kotelett und Rotkohl, Schweinsroulade und Pilze, Frikassee vom Huhn und Reis, Rinderbraten und Meerrettichsoße ...

Irene W.:

- Rinderbraten. Darf ich bitten, bestellen Sie den für mich ... für uns!

Der Kellner stellt die Teller, Löffel, Messer und Gabeln auf den Tisch.

- Sie wählen noch?

- Nein. Es ist alles klar. Bringen Sie uns drei Rinderbraten, bitte!

- Möchten Sie Suppe? Ich empfehle Champignonsuppe.

- Ist es allen recht? Ja. Nachspeise bestellen wir später.

M. K. nimmt das Glas, erhebt es:

- Zum Wohle!

Kurt W. antwortet:

- Prosit!

Vokabeln

9A

alku (-un, -kua, -kuja)	Beginn, Anfang	mukaillen	bearbeitet nach
aloit[taa] (-an, -ti, -takoon)	beginnen, anfangen	osuu[s] (-den, -tta)	Teilabschnitt
elokuu (-n, -ta)	August	paikoillaan	an Ort und Stelle
helmikuu (-n, -ta)	Februar	pituu[s] (-den, -tta, -ksia)	Länge
ilmoit[taa] (-an, -ti, -takoon)	melden, benachrichtigen	raken[taa] (-nan, -si, -takoon)	bauen
ilmoitu[s] (-ksen, -sta, -ksia)	Meldung, Nachricht	ra[ta] (-dan, -taa, -toja)	Bahn
jäljellä	übrig	sanomalehti	Zeitung
Kamp[pi] (-in, -pia)	Stadtteil von Helsinki	siilli (-in, -iä, -ejä)	Igel
kirjoitu[s] (-ksen, -sta, -ksia)	Artikel	syksy (-n, -ä)	Herbst
kisko (-n, -a, -ja)	Schiene, Gleis	Sörnäinen	Stadtteil von Helsinki
kuu (-n, -ta)	Monat; Mond	te[h]dä (-en, -ki, -hköön)	machen, tun
käyt[ää] (-än, -ti, -täköön)	benutzen, gebrauchen	työ (-n, -tä, töitä)	Arbeit
käyt[ö] (-ön, -töä, -töjä)	Benutzung, Gebrauch; Betrieb	työntekijä (-än, -ää, -öitä)	Beschäftigte(r), (Mit-)Arbeiter
laito[s] (-ksen, -sta, -ksia)	Betrieb; Institut	urak[ka] (-an, kaa, -oita)	Arbeitsauftrag
marraskuu (-n, -ta)	November	valmistu[va] (-n, -i, -koon)	fertig werden
mukai[lla] (-en, -i, -koon)	anpassen, bearbeiten; nachahmen	väli[nen] (-sen, -stä, -siä)	zwischen, zwischen
		vuosi (-den, -tta, -sia)	befindlich
		vuonna	Jahr
			im Jahr

9 B

aset taa (-an, -ti, -takoon)	auf-, hinstellen, legen	mineraali (-in, -ia, -eja)	Mineral
ehkä	vielleicht	nau ta (-dan, -taa, -toja)	Rind
haaruk ka (-an, -kaa, -oita)	Gabel	paist ji (-in, -ia, -eja)	Braten
herk ku (-un, -kua, -uja)	Delikatesse	perun a (-an, -aa, -oita)	Kartoffel
herkkusieni	Champignon	pipar juuri	Meerrettich
istu a (-n, -i, -koon)	sitzen; <i>umg.</i> sich setzen	punai nen (-sen, -sta, -sia)	rot
juur ji (-en, -ta, -ia)	Wurzel	pyy tää (-dän, -si, -täköön)	bitten
jälkiruoka	Nachspeise	ranskalai nen (-sen, -sta, -sia)	französisch
kaal ji (-in, -ia)	Kohl	riisi (-n, -ä)	Reis
kan a (-an, -aa, -oja)	Huhn	ruokalista	Speisekarte
kastike (-keen, -etta, -keitä)	Soße	savustet tu (-un)	geräuchert
keit to (-on, -toa, -toja)	Suppe	saun a (-an, -aa, -oja)	Sauna, Dampfbad
kippis	prosit	selv ä (-än, -ää, -iä)	klar
kohot taa (-an, -ti, -takoon)	(er)heben	sien i (-en, -tä, -iä)	Pilz
kyljy s (-ksen, -stä, -ksiä)	Kotelett	si lka (-an, -kaa, -koja)	Schwein
kääryle (-en, -ttä, -itä)	Roulade	suosit ella (-telen, -teli, -elkoon)	empfehlen
las ji (-in, -ia, -eja)	Glas	slyödä (-yön, -öi, -yököön)	essen
lauta nen (-sen, -sta, -sia)	Teller	tarjoilija (-an, -aa, -oita)	Kellner(in), Serviererin
leik le (-keen, -että, -keitä)	Schnitzel	terveydeksi	zum Wohl(e)
lih a (-an, -aa, -oja)	Fleisch	vaike a (-an, -aa od. -ata, -ita)	schwierig,
lu kea (-en, -ki, -kekoon)	lesen	vasta ta (-an, -si, -tkoon)	schwer
lusik ka (-an, -kaa, -oita)	Löffel	veit si (-tsen, -stä, -tsiä)	antworten
läm min (-pimän, -mintä, -pimiä)	warm	veisi (-den, -ttä, -siä)	Messer
mainio (-n, -ta, -ita)	ausgezeichnet	vichyvesi	Wasser
mehu (-n, -a, -ja)	Saft	viilok ki (-in, -kia)	Vichywasser, Mineralwasser
mieluummin <i>Adv.</i>	lieber	im <i>Grammatikteil:</i>	Frikassee
		lasku (-n, -a, -ja)	Rechnung

Grammatik

1. Imperfekt Aktiv

Laitos aloitti työn.	<i>Der Betrieb begann die Arbeit.</i>
Sain rahaa.	<i>Ich erhielt Geld.</i>
Hän palasi eilen.	<i>Er kam gestern zurück.</i>
He olivat täällä.	<i>Sie waren hier.</i>

Das Zeichen des Imperfekts ist **-i-**. Es wird dem Vokalstamm angefügt. Die Personalendungen sind die gleichen wie im Präsens. Die 3. Person Sg. bleibt endungslos und lautet auf **-i** aus.

In den einzelnen Verbgruppen ergeben sich einige Stammveränderungen:

1			2		3	4	
otin	annoin	tiesin	sain	join	tilasin	menin	olin
otit	annoit	tiesit	sait	joit	tilasit	menit	olit
otti	antoi	tiesi	sai	joi	tilasi	meni	oli
otimme	annoimme	tiesimme	saimme	joimme	tilasimme	menimme	olimme
otitte	annoitte	tiesitte	saitte	joitte	tilasitte	menitte	olitte
ottivat	antoivat	tiesivät	saivat	joivat	tilasivat	menivät	olivat

Die Stammveränderungen bestehen im folgenden:

In der Gruppe 1

Das auslautende **-a** des Vokalstamms vor dem **-i-**:

- wird zu **-o-**, wenn der Vokal der 1. Silbe (in zweisilbigen **Stämmen**) kein **o** oder **u** bzw. kein **-ou-**Diphthong ist:

anna/n - annoin
laula/n - lauloin;

- schwindet, wenn der Vokal der 1. Silbe ein **-o-** oder ein **-u-** ist:

ota/n - otin;

- schwindet, wenn der Stamm 3- oder mehrsilbig ist:

kirjoita/n - kirjoitin.

Auslautendes **-e** oder **-ä** des Vokalstamms schwindet:

kulje/n - kuljin
lähde/n - lähdin
tiedä/n - tiesin.

Das **-t-** (bzw. **-d-**) vor dem **-i-** wird zu **-s-**:

tiedä/n - tiesin
(tunte-) (tunne)/n - tunsin.

(**-t-** bzw. **-d-** werden nicht zu **-s-** in einigen Konsonantenverbindungen, so: lähden - lähdin, kestän - kestin.)

In der Gruppe 2

Verben mit langem Stammvokal verkürzen den Vokal:

saa/n - sain.

Verbstämme mit steigendem Diphthong verkürzen den Diphthong (der 1. Vokal des Diphthongs schwindet):

juo/n - join
vie/n - vein.

In der Gruppe 3

Verbstämme mit Infinitivformen auf -ta bilden das Imperfekt auf **-si-**:

tava/ta - tapaa/n - tapa/sin
pala/ta - palaa/n - pala/sin.

Verbstämme mit Infinitivformen auf -ita bilden das Imperfekt auf **-itsi-**:

val/ita - valitse/n - valitsin.

In der Gruppe 4

Das -e- des Vokalstammes schwindet vor dem -i- des Imperfekts:

tule/n - tulin
mene/n - menin.

• **Beachten Sie:**

In Verbstämmen auf auslautendes -i- fallen Präsens und Imperfektformen (bis auf die 3. Person Sg.) **zusammen**:

Präsens: sovin, sovit, hän sopii, sovimme, sovitte, he sopivat -

Imperf.: sovin, sovit, hän sopi, sovimme, sovitte, he sopivat.

Das Imperfekt ist im Finnischen die normale Erzählform. Perfektformen des Deutschen werden im Finnischen gewöhnlich durch Imperfektformen wiedergegeben.

Da die Imperfektformen teilweise recht kompliziert sind, werden sie von der 9. Lektion an im Wörterverzeichnis als eine weitere Schlüsselform angeführt.

2. Pluralstamm des Nomens - Vokalveränderungen vor dem -i-

Veränderungen der Stammvokale -a-, -ä- und -e- vor dem -i- (oder -j-) gelten in gleicher Weise für die Verbstämme wie für die Nomenstämme; so gilt für den Stamm des Partitivs Plural:

-a- wird zu -o- (kala - kaloja), wenn der Vokal der 1. Silbe kein -o- od. -u- ist;

-a- schwindet (poika - poikia), wenn der Vokal der 1. Silbe ein -o- oder -u- ist;

-ä- schwindet (kylä - kyliä);

-e- schwindet (piene - pieniä).

Solche Veränderungen ergeben sich vor dem -i- auch in anderen Pluralformen des Nomens (vgl. Lektion 14).

3. Imperativ

Osta tämä laukku!	<i>Kauf diese Tasche!</i>
Sanokoon hän sen!	<i>Soll er es sagen!</i>
Lähtekäämme!	<i>Gehen wir!</i>
Ottakaa vielä kahvia!	<i>Nehmen Sie (Nehmt) noch Kaffee!</i>
Tulkoot he kaikki!	<i>Sollen sie alle kommen!</i>

Der Imperativ ist in der 2. Person Sg. endungslos. Die Form besteht lediglich aus dem Vokalstamm (= 1. Person Singular des Präsens ohne das -n der Personalendung): puhun - puhu!
annan - anna! usw.

In der 2. Person Plural wird dem Stamm -kaa angefügt.

Imperativformen werden im Finnischen auch für andere Personen **gebildet**: für die 3. Person Sg., die 1. Person PL, und die 3. Person Pl.

Deutsch können sie in diesen Formen als Aufforderungen oder Empfehlungen in Verbindung mit *soll*, *sollen* wiedergegeben werden.

Das Objekt steht nach Imperativformen der 2. Person Singular und Plural sowie der 1. Person Plural im Nominativ: ota tämä laukku! *nimm diese Tasche!* Diese Form wird in finnischen Grammatiken als „Akkusativ II“ bezeichnet. Das Objekt steht jedoch im Partitiv, wenn es sich um ein „Teilobjekt“, um eine Teilmenge u.ä. handelt: osta kukkia! *kauf Blumen!*

Bei der Aussprache der Imperativform der 2. Person Sg. ist der Glottisverschlusslaut (Schlußhauch) zu beachten, d. h. ein nachfolgender Konsonant ist als ein Doppelkonsonant (langer Konsonant) zu sprechen:

Tule tänne! wird gesprochen: Tule (t)änne! *Komm her!*

Bildung der Imperativformen in den 4 Verbgruppen:

Pers.	1	2	3	4	
2. Sg.	anna	vie	tapaa	valitse	mene
3. Sg.	antakoon	vieköön	tavatkoon	valitkoon	menköön
1. Pl.	antakaamme	viekäämme	tavatkaamme	valitkaamme	menkäämme
2. Pl.	antakaa	viekää	tavatkaa	valitkaa	menkää
3. Pl.	antakoot	viekööt	tavatkoot	valitkoot	menkööt

4. Vokalstamm und Konsonantstamm der Verben

Imperativendungen werden nicht nur dem Vokalstamm des Verbs angefügt. Die Verben der Gruppen 3 und 4 weisen einen weiteren Stamm auf: den Konsonantstamm.

Der Konsonantstamm dieser Verbgruppen ist der Wortstamm des Imperativs in der 3. Person Sg., wenn die Endung -koon/-köön abgestrichen wird. Diese Imperativform wird als Schlüsselform (von der 9. Lektion an) im Wörterverzeichnis angeführt.

Der Konsonantstamm bildet die Ausgangsform für einige weitere Verbformen.

5. Zum Sprachgebrauch

Rektion der Verben antaa *lassen*, antaa *geben*, pyytää *bitten*

Anna minun tehdä se!	<i>Laß es mich machen!</i>
Voitteko antaa minua?	<i>Können Sie mir helfen?</i>
Pyydän laskua.	<i>Ich bitte um die Rechnung.</i>

antaa - in der Bedeutung *lassen* - erfordert für das Objekt den Genitiv;

antaa - *helfen* erfordert für das Objekt den Partitiv;

pyytää - *bitten* erfordert für das Objekt den Partitiv.

• Beachten Sie folgende Flexionsformen:

Flexion der Verben tehdä, nähdä

tehdä *machen, tun*

Präsens: teen, teet, hän tekee, teemme, teette, he tekevät;

Imperf.: tein, teit, hän teki, teimme, teitte, he tekivät.

Imperativ: tee! *tue, mache!*
tehköön! *er soll tun!*
tehkää! *tut, macht!*

nähdä *sehen*

Präsens: näen, näet, hän näkee, näemme, näette, he näkevät;

Imperf.: näin, näit, hän näki, näimme, näitte, he näkivät.

Imperativ: näe! *sieh!*
nähköön! *er soll sehen!*
nähkää! *seht!*

Flexion der Verben vom Typ valita

valita *wählen, auswählen*

Präsens: valitsen, valitset, hän valitsee, valitsemme, valitsette, he valitsevat;

Imperf.: valitsin, valitsit, hän valitsi, valitsimme, valitsitte, he valitsivat.

Imperativ: valitse! *wähle!*
valitkoon! *er soll wählen!*
valitkaa! *wählt!*

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Verben in Formen des Imperfekts:

Hän (maksaa) kaikesta. He (antavat) meille rahaa. (Syömme) usein ravintolassa. Minä (juon) aina teetä. Maija (tuo) maitoa. Heikki (tilaa) ruokaa. (Saatteko) te hotellihuoneen? (Matkustaako) hän Turkuun? (Lähtekö) laiva Eteläsatamasta? (Saapuuko) juna pääasemalle? (Voitko) tulla mukaan? (Päasetekö) matkalle?

2. Setzen Sie die eingeklammerten Verben in die 2. Person Sg. und 2. Person PL des Imperativs:

(Lukea) tämän päivän lehti! (Ostaa) tämä kirja! (Tilata) minulle kahvia! (Tuoda) minulle teetä! (Sanoa) se suomeksi! (Puhua) suomea! (Antaa) minun ajatella asiaa! (Matkustaa) aamupäivällä! (Lähteä) aamujunalla! (Mennä) sinne bussilla. (Tulla) huomenna illalla. (Katsoa) mitä on ohjelmassa!

3. Bilden Sie den Partitiv Plural zu folgenden Nomina:

sana, kana, kala, tapa, kirja, sika, aika, asema, poika, ruoka, kukka, juoma, kylä, leipä, selvä, järvi, mäki, kivi, lehti, saari, niemi, pieni.

4. Übersetzen Sie:

Gestern (eilen) mußte ich nach Tampere fahren. Ich fuhr am Nachmittag aus Helsinki ab. Ich hatte eine Platzkarte (paikkalippu), und ich saß recht bequem. Ich mußte zwei Briefe (kirje) schreiben. Ich dachte, daß ich sie im Zug schreibe. Im Wagen war es heiß (kuuma). Ich ging in den Speisewagen (ravintolavaunu). Ich trank eine Tasse Kaffee. Gerade als (kun) ich aus dem Wagen ging, sah ich Eino. „Setz dich hier hin und trink ein Glas Bier“, sagte Eino. Ich mußte mich setzen. Eino erzählte mir, daß er neue Arbeit hatte. Er baute Saunas. Er erzählte mir, wo er welche (joitakin) baute. Nach einer halben Stunde sagte ich: „Ich muß leider wieder zurückgehen, Leena wartet.“ Ich kehrte zurück und schrieb wieder den Brief (*Partitiv*). In Hämeenlinna stieg Eino aus. Er ging am Fenster vorbei. Ich weiß nicht, ob er (es) sah, daß ich allein (yksin) saß.

10. Lektion

(kymmenes kappale)

Annan kirje Eevalle

A

Hyvä Eeva,
lähetän Sinulle paljon terveisiä Eilalta. Kävimme eilen yhdessä Koskelan luona, Koskelan kesämökillä. Se on Helsingin länsipuolella ja noin 50 kilometrin päässä keskustasta. En tuntenut Helsingin länsiympäristöä ennen, enkä tietänyt, että täällä on niin kaunista. Koskelan mökki on järven rannalla ja syrjässä

moottoritieltä. Täällä on aivan hiljaista, eikä kuule kuin linnunlaulua ja metsän suhinaa.

Päiväkin oli aurinkoinen ja oikea lomapäivä. Iltapäivällä Koskella oli vieras: Juha Toivola, lehtimies. Kävi ilmi, että hän tuntee Sinutkin.

Hänhän on erittäin monipuolinen ja mielenkiintoinen ihminen ja samalla hyvä kertoja. Hän kertoi meille koko illan kaskuja ja juttuja, ja minä opin paljon uutta Suomesta.

Koskela oli kovin ystävällinen, hän tarjosi meille hyvän illallisen: söimme kalaa ja joimme viiniä ja istuimme melkein keskisyöhön ulkona, kun oli niin valoisaa ja lämmintä. Lopuksi kävelimme järven rannalla ja - usko vaan - metsän reunassa näimme hirven. Tulethan ensi viikolla, toivon kovasti, että tulet. Monin terveisin,

Anna

Saunassa

B

- Astu sisään, mutta varovasti, ovi on matala.
- Minä en näe juuri mitään.
- Tämä on oikea maalaissauna. Tuo ikkuna on hyvin pieni.
- Kuumaa on. Kuinka monta astetta täällä mahtaa olla?
- Noin 80. Lauteilla voi olla enemmän. Kiuas on hyvä, vaikka jo hyvin vanha. Heitänkö lisää löylyä?
- Älä nyt heti! Ei kai meillä kiire ole.
- No, ei suinkaan. Saunassa täytyy olla kuin kirkossa, niinkuin sananlasku vaatii.
- Ja sauna on köyhän apteekki. Sen minä taas kuulin. Pysyn sittenkin vielä alhaalla, minulla on heikko sydän.
- Niin silloin pitää varoa.
- Muttei se mitään vakavaa ole. Pikkujuttu vain.
- Älä ota liian kevyesti!
- Mitäpä pienestä jutusta.
- Niinhän se entinen piikakin sanoi, kun aviottoman lapsen sai. Hän puolusti sitä sillä, että se on vielä niin pieni.
- Pitihän hänen puolustautua.
- Tuossa on muuten kuumaa ja tuossa kylmää vettä. Jos haluat peseytyä. Saunan jälkeen voimme juosta järvelle.

Vokabeln

10 A

kirje (-en, -ttä, -itä)	Brief
hyvä (-än, -ää, -iä)	gut; lieb
lähet[tää] (-än, -ti, -täköön)	schicken, senden
luona; luota; luo(kse)	bei; von; zu
<i>Postp., Gen.</i>	
eilen	gestern
länsipuolella	westlich von (auf der westlichen Seite)
ympäristö (-n, -ä, -jä)	Umgebung
ennen <i>Adv., Postp.</i>	vorher, zuvor
-ka, -kä <i>Partikel</i>	und (<i>in Verb. m. vern. Verb.</i>)
syrjä (-än, -ää, -iä)	Rand, Seite
syrjässä	abseits
moottori (-in, -ia, -eita)	Motor
moottoritie	Autobahn
hiljainen (-sen, -sta, -sia)	langsam; still
lin tu (-nun, -tua, -tuja)	Vogel; Geflügel
laulu (-n, -a, -ja)	Lied; Gesang
suhina (-n, -a)	Rauschen, Geräusche
aurinkoinen (-sen, -sta, -sia)	sonnig
oikea (-an, -aa, -ita)	richtig
loma (-n, -aa)	Urlaub
vieras (-an, -sta, -ita)	<i>Adj.</i> fremd; 5« Gast
mies (-hen, -stä, -hiä)	Mann
lehtimies	Journalist

10 B

astua (-n, -i, -koon)	steigen, treten
varoa (-n, -i, -koon)	vorsichtig sein, sich hüten vor
varovasti	vorsichtig
ovji (-en, -ea, -ia)	Tür
matala (-an, -aa, -ia)	niedrig, flach
juuri	gerade, fast
maalais-	<i>in Zsgn</i> ländlich, Land-
ikkuna (-an, -aa, -oita)	Fenster
kuuma (-an, -aa, -ia)	heiß
aste (-en, -tta, -ita)	Grad
mah taa (-dan, -toi, -takoon): missä se mahtaa olla?	können, (ver)mögen: wo wird es wohl sein?
laute et <i>PL</i> (-ita)	Saunabank
enemmän	mehr
kiuas (-kaan, -asta, -kaita)	(Sauna-)Ofen
vaikka	obwohl, obschon

kä ydä (-yn, -vi, -yköön)	gehen; sein
käydä ilmi	sich herausstellen
erittäin	außerordentlich
monipuolinen	vielseitig
mielenkiintoinen	interessant
samalla	zugleich
kertoja (-an, -aa, -jia)	Erzähler
ker toa (-ron, -toi, -tokoon)	erzählen
koko <i>unflekt.</i>	ganz
kasku (-n, -a, -ja)	Anekdote, Witz
jut tu (-un, -tua, -tuja)	Geschichte
op pia (-in, -pi, -pikoon)	lernen
kovin	sehr
tarjo ta (-an, -si, -tkoon)	anbieten
illallinen (-sen, -sta)	Abendbrot
viini (-in, -iä, -ejä)	Wein
melkein	fast
yö (yön, yötä, öitä)	Nacht
keskiyö	Mitternacht
ulkona	draußen
valoisia (-an, -aa, -ia)	hell
lopuksi	am Ende
lop pu (-un, -pua, -puja)	Ende, Schluß
usko ja (-n, -i, -koon)	glauben
reun a (-an, -aa, -ia)	Rand
hirvi (-en, -eä, -iä)	Elch
toivo ja (-n, -i, -koon)	hoffen
kovasti	sehr
kov ja (-an, -aa, -ia)	hart, fest, stark
monin terveisin	mit vielen Grüßen

muttei	= mutta ei	puolust aa (-an, -i,	verteidigen, recht-
vakav a (-an, -aa, -ia)	ernst	-akoon)	fertigen
pikkujuttu	Kleinigkeit	sitä <i>Part. v. se</i>	es
liian	allzu	sillä <i>Adess. v. se</i>	damit
kevy t (-en, -ttä, -itä)	leicht	muuten	übrigens, sonst
mitäpä s (<i>mit Elativ</i>)	was soll schon,	kylm ä (-än, -ää, -iä)	kalt
	ach was	pes tä (-en, -i, -köö n)	waschen
enti nen (-sen, -stä, -siä)	einstig	pese y tyä (-dyn, -tyi,	sich waschen
pii ka (-an, -kaa,	Magd, Dienst-	-tyköön)	
-koja)	mädchen	juo sta (-ksen, -ksi,	laufen, rennen
aviot on (-toman,	unehelich	-skoon)	
-onta, -tomia)			

Grammatik

1. Verneinende Form des Imperfekts

En sanonut mitään.	<i>Ich sagte nichts.</i>
Emme voineet odottaa.	<i>Wir konnten nicht warten.</i>
Ettekö voinut tulla?	<i>Konnten Sie nicht kommen?</i>

Die verneinende Form des Imperfekts wird gebildet, indem dem jeweiligen Hauptverb - wie im Präsens - das Verneinungsverb vorangestellt wird. Das Hauptverb steht in der Form des Partizips II (des Perfektpartizips) Aktiv und erhält die Endungen: im Sg. auf -nut / -nyt (bzw. Kons. + ut/yt), im Pl. auf -neet (bzw. Kons. + eet).

Die Bildung des Partizips II Aktiv:

1	2	3	4
sanonut ottanut	voinut	valinnut	tavannut
sanoneet ottaneet	voineet	valinneet	tavanneet
		mennyt	ollut juossut
		menneet	olleet juosseet

In den Gruppen 1, 2 werden -nut/-nyt, -neet dem starken Vokalstamm, in den Gruppen 3, 4 dem Konsonantstamm angefügt. Infolge der Assimilation lauten die Verben 3, 4 auf -nnut/-nnyt, -nneet bzw. Doppelkonsonant + ut/-yt, -eet aus.

Personalformen des Imperfekts lauten in der Verneinung:

en lähtenyt	<i>ichfuhr nicht</i>	emme lähteneet	<i>wir fuhren nicht</i>
et lähtenyt	<i>du fuhrst nicht</i>	ette lähteneet	<i>ihr fuhrst nicht</i>
hän ei lähtenyt	<i>er fuhr nicht</i>	he eivät lähteneet	<i>sie fuhren nicht!</i>

In der höflichen Anrede einer Einzelperson erhält das Hauptverb die Singularendung: ette lähtenyt.

2. Verneinende Form des Imperativs

Älä lähde vielä!	<i>Fahr noch nicht!</i>
Älkää lähdekö vielä!	<i>Fahrt noch nicht!</i>
Älkäämme ottako asiaa kevyesti!	<i>Nehmen wir die Sache nicht leicht!</i>

Die verneinende Aussage des Imperativs wird als zusammengesetzte Form gebildet. Dem jeweiligen Hauptverb wird ein gesondertes „Verbotsverb“ vorangestellt (älä, älkää usw.).

Das „Verbotsverb“ erhält die Personalendungen, während das Hauptverb in einer infiniten Form verbleibt.

Verneinende Formen des Imperativs in den 4 Verbgruppen lauten:

Person	Verbots- verb	1	2	3	4
2. Sg.	älä	ota lue	juo	tilaa tapaa	mene ole
3. Sg.	älköön	ottako lukeko	juoko	tilatko tavatko	menkö olko
1. Pl.	älkäämme	ottako lukeko	juoko	tilatko tavatko	menkö olko
2. Pl.	älkää	ottako lukeko	juoko	tilatko tavatko	menkö olko
3. PL	älkööt	ottako lukeko	juoko	tilatko tavatko	menkö olko

Das Hauptverb steht in der 2. Person Sg. in der Kurzform des Vokalstammes, in allen anderen Personen wird dem Stamm -ko, -kö angehängt.

Der Stamm ist in den Gruppen 1 und 2 der Vokalstamm, in den Gruppen 3 und 4 der Konsonantstamm.

3. Bildung der Reflexivverben

Haluaisitko peseytyä?	<i>Möchtest du dich waschen?</i>
Hän osaa puolustautua.	<i>Er weiß sich zu verteidigen.</i>
Istuutukaa, olkaa hyvä!	<i>Setzen sie sich, bitte!</i>

Formkennzeichen der Reflexivverben ist das Suffix -utu-, -yty-, das dem starken Vokalstamm angefügt wird.

4. Flexion von *tämä, tuo, se*

<i>Nom.</i>	tämä	tuo	se	
<i>Gen.</i>	tämän	tuon	sen	
<i>Part.</i>	tätä	tuota	sitä	
<i>Iness.</i>	tässä	tuossa	siinä	
<i>Elat.</i>	tästä	tuosta	siitä	
<i>Illat.</i>	tähän	tuohon	siihen	
<i>Adess.</i>	tällä	tuolla	sillä	<i>Sg.</i>
<i>Nom.</i>	nämä	nuo	ne	<i>Pl.</i>
<i>Part.</i>	näitä	noita	niitä	

In flektierten Formen lautet der Stamm der Demonstrativpronomen:

tämä - tä-	im Plural näi-
tuo - tuo-	im Plural noi-
se - si- oder sii-	im Plural nii-

Der Genitiv Singular wird vom Nominativstamm gebildet.

5. Bildung der Nomina agentis (Bezeichnung der Berufe, der ausführenden Person) und der Substantive

Infinitiv	Vokalstamm	Nomen agentis
matkustaa <i>reisen</i>	matkusta-	matkustaja <i>Reisender</i>
ostaa <i>kaufen</i>	osta-	ostaja <i>Käufer</i>
tehdä <i>machen, tun</i>	teke-	tekijä <i>Täter, Verfasser</i>
myydä <i>verkaufen</i>	myy-	myyjä <i>Verkäufer</i>
		myyjätär <i>Verkäuferin</i>
tarjoilla <i>servieren</i>	tarjoile-	tarjoilija <i>Kellner</i>
		tarjoilijatar <i>Kellnerin</i>

Das Ableitungssuffix zur Bildung der Nomina agentis ist **-ja/-jä**. Es wird in der Regel dem Vokalstamm in starker Stufe angefügt.

Die Femininsubstantive werden mit dem Suffix **-tar/-tär** bezeichnet, das jedoch häufig ausgelassen wird.

Die Flexionsformen der Femininsubstantive lauten: myyjä[tär, -ttären, -tärtä, -ttäriä.

6. Zum Sprachgebrauch

Vokalstamm, Konsonantstamm von **juosta** *laufen*

Pitääkö meidän juosta?	<i>Müssen wir laufen?</i>
Älkää juosko, minä juoksen.	<i>Lauft nicht, ich laufe.</i>

Abweichend von anderen Verben auf -sta (nousta, pestä usw.) weist **juosta** einen Wechsel des Konsonanten in den beiden Stämmen auf:

Vokalstamm: juokse- (Präsens: juoksen, juokset, juoksee usw.)

Konsonantstamm: juos- (Imperativformen: juoskoon, juoskaamme, juosko usw.)

Imperfektformen von **käydä** *gehen, sein*

Se kävi oikein hyvin.	<i>Es ging sehr gut.</i>
Voi käydä niinkin.	<i>Es kann auch so gehen.</i>

Imperfektformen von **käydä** werden mit -vi- gebildet:

kävin, kävit, hän kävi, kävimme, kävitte, he kävivät

Imperfektform von **pitää** *müssen*

Minun piti odottaa.	<i>Ich mußte warten.</i>
Heidän piti lähteä.	<i>Sie mußten abfahren.</i>

Die Imperfektform von **pitää** in der Bedeutung *müssen* lautet **piti** (= 3. Pers. Sg.).

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Verben (im Imperfekt) in die verneinende Form:

Me (olimme) teatterissa. Minä (tiesin), milloin se alkaa. Bussi (tuli). Juna (saapui). Hän (odotti) asemalla. Minä (pääsin) matkalle. Meillä (oli) rahaa. He (tilasivat) kahvia. (Saitteko) te teetä? (Maksoiko) hän laskun? (Kävikö) kaikki hyvin?

2. Setzen Sie die eingeklammerten Verben (im Imperativ) in die verneinende Form:

(Nouse) tähän bussiin! (Osta) matkalippu! (Tulkaa) mukaan! (Istukaa) tähän! (Tuokaa) minulle kahvia! (Tilatkaa) ruokaa! (Juokaa) maitoa! (Lähtekäämme) konserttiin! (Matkustakaamme) huomenna! (Juoskoon) hän sinne! (Menkөөn) hän saunaan! (Heittäkää) löylyä!

3. Setzen Sie die eingeklammerten Demonstrativpronomen in entsprechende Kasusformen:

Mistä ostit (tämä) kirjan? Etkö tunne (näinä) kirjoja? Anna ei tuntenut (tämä) kirjaa. Sain (tämä) kirjan (se) pienestä kirjakaupasta. Pidätkö (tämä) kirjasta? Pidän (tuo) kirjasta. (Tämä) kirjassa on paljon hyviä kuvia. (Se) kirjaa en nähnyt kirjakaupassa. Siellä ei ole (ne) kirjoja.

4. Übersetzen Sie:

Pekka wohnt nicht in Helsinki, er wohnt in einem neuen Stadtteil nördlich von Helsinki. In der Nähe der Wohnung ist ein schöner Wald. Morgens steht Pekka um fünf Uhr auf und er läuft 20-30 Minuten im Wald. Danach (sen jälkeen) wäscht er sich zu Hause und frühstückt (trinkt Morgenkaffee). Er fährt zur Arbeit (*Illativ*) mit dem Bus um halb sieben. Etwa um vier Uhr kehrt er nach Hause zurück. Er ißt ein wenig und geht dann wieder zum Sportpark (*Illativ*). Pekka ist ein recht guter Sportler (urheilija). Er läuft hundert Meter in der Zeit 11,4 oder 11,5 (*Komma* pilkku) und 5000 Meter in etwa 15 Minuten. Liisa, Pekkas Frau sagt oft: Lauf nicht so viel, du bist abends (iltaisin) ganz müde. Pekka antwortet: Ich bin nicht müde vom Sport (*Elativ*), ich bin müde von der Arbeit. Warte, ich werde (aus mir -*Elativ*- wird) noch ein großer Sportler.

11. Lektion

(yhdestoista kappale)

Vappu ja Anna katselevat perhekuvaa

A

- Tässä on kuva perheestämme. Tulimme kokoon, kun mummolla oli 75. (seitsemäskymmenesviides) syntymäpäivä.
- Ovatko he kaikki sukulaisiasi?
- Kyllä ovat. Setiä ja tätejä, serkkuja ja sisaruksia.
- Odotapas! Katson, tunnenko ketään. Keskellä on mummosi, eikö niin?
- Niin on. Ja hänen vieressään istuu isoisäni. Hänkin on jo 75 (seitsemänkymmenenviiden) ikäinen. Kesällä hän täyttää 75 vuotta. Hän on puuseppä ammatiltaan. Hän tekee työtä vieläkin, korjaa kaappeja ja tuoleja, kun vaan joku pyytää häntä. Vaarin takana on isäni, hänen nimensä on Lauri.
- Hän on aika lailla isänsä näköinen!
- Niin on. Hän on ammatiltaan metsänhoitaja. Äitini on tuossa vasemmalla. Vanhempani ovat tamperelaisia niinkuin isovanhempanikin. Äitini on kyllä kotoisin Savonlinnasta. Äitini vanhemmat muuttivat 30-luvulla Tampereelle.
- Kuka tuo partainen mies on?
- Hän on veljeni Paavo. Hänkin on syntynyt Tampereella, mutta hänen nykyinen kotikaupunkinsa on Kuopio. Hän on kuopiolainen kauppias ja aito savolainen. Hän panee leikiksi joka tilaisuudessa ... keksii jonkin riimin tai sanaleikin; sen tapaisen kuin: hei, hei, Heikki, Mari se Heikillä leikki ... Mari on siskoni ja Heikki on lankoni. He ovat siinä oikealla.
- Entä kuka tämä vanhempi rouva on?
- Se olen minä.
- Et ole. Sinä olet nuori. Tarkoitan tätä rouvaa sinun vieressäsi.
- Ai, hankö? Hän on tätini Sylvi. Hän on naimisissa tämän kapteenin kanssa. Mieheensä on työssä sisävesilaivalla. Me kaikki pidämme Sylvi-tädistämme erikoisesti: hän auttaa aina mielellään. Hän on oikea perheenemäntä.

B

Hämäläisiä kansanlauluja

Heilani sano

Heilani sano, älä herrajee,
 älä unhoita mua koskaan.
 Se taitaakin olla jo viimeinen kerta
 kun yhdessä ylös noustaan.

Ja sen päivän nimi oli maanantai,
 oli Kausalan markkina-aatto,
 kun heilani minut
 viimeisen kerran
 asemalle saatto.

Näin on käynyt

Näin on käynyt ja noin on käynyt,
 ja vast olen viidentoista.
 Lauloi likka lapselleen
 kun päästeli kapaloista.

Jyrkän kallion reunalla
 noita lemменkukkiä kasvaa.
 Ikävä on tuuditella
 isätöntä lasta.

Vokabeln

11 A

katsella (-en, -i, -koon)	betrachten, ansehen	sisaruks et PL (-ia) -pa, -pä; -pas, -päs	Geschwister doch, mal, nur
-mme Poss. suff.	unser	Adv. suff.	
kokoon tua (-nun, -tui, -tukoon), tulla kokoon	sich versammeln, zusammenkommen	vieressään is ä (-än, -ää, -iä) isoisä -ikäinen	neben ihm (ihr) Vater Großvater -aldrig, ... Jahre alt
mummo (-n, -a, -ja) sukula nen (-sen, -sta, -sia)	Großmutter Verwandte(r)	täyt tää (-än, -ti, -täköön)	in Verb. m. Alter: werden
-si Poss. suff.	dein	sep pä (-än, -pää, -piä) puuseppä ammatiltaan	Schmied Tischler von Beruf
seita (-dän, -tää, -tiä) tä ti (-din, -tiä, -tejä) serk ku (-un, -kua, -kuja)	Onkel Tante Neffe; Kusine		

työsken nellä (-telen, -teli, -nelköö), tehdy työtä	arbeiten
te hdä (-kee, -ki, -hköö)	machen, tun
vieläkin	immer noch
korja ta (-an, -si, -tkoon)	ausbessern, reparieren; ernten
kaap pi (-in, -pia, -peja)	Schrank
tuol i (-in, -ia, -eja)	Stuhl
vaari (-n, -a)	Großvater
-nsa, -nsä <i>Poss. suff.</i>	sein, ihr
aikalailla	recht, ziemlich
näköi nen (-sen, -stä, -siä)	aussehend, ähnlich
hoi taa (-dan, -ti, -takoon)	pflegen, betreuen
metsänhoitaja	Förster, Forstwirt
vanhem mat PL (-pia)	Eltern
isovanhemmat	Großeltern
kotoisin (jostakin)	herkommen von
muut taa (-an, -ti, -takoon)	ziehen nach, umziehen; verändern
luvulla <i>in Zssgn:</i>	
30-luvulla	in den 30er Jahren
partainen	bärtig
velli (-jen, -jeä, -jiä)	Bruder
syntyn yt (-een, -yttä, -yitä)	geboren
nykyi nen (-sen, -stä, -siä)	gegenwärtig
kauppi s (-an, -sta, -ita)	Kaufmann, Händler
ai to (-don, -toa, -toja)	echt

11 B

hämäläi nen (-sen, -stä, -siä)	Bewohner der Provinz Häme, tavastländisch
kans ja (-an, -aa, -oja)	Volk
heil ja (-an, -aa, -oja)	Braut, Liebste
sano <i>umg.</i>	= sanoit
herra jee	um Himmels willen
unoh taa (-dan, -ti, -takoon)	vergessen
unhoita <i>poet.</i>	= unohda
mua	= minua
(ei) koskaan	niemals
tai taa (-dan, -si, -takoon)	können, vermögen
taitaa olla	es ist wohl
noustaan ylös <i>hier:</i>	wir stehen auf
maanantai (-n, -ta)	Montag
markkin at PL. (-oita)	Handelsmarkt, Arbeitsmarkt
aat to (-on, -toa, -toja)	Vorabend
Kausala	Ort in Häme
saat taa (-an, -toi, -takoon)	begleiten
saatto <i>umg.</i>	= saattoi

savolai nen (-sen, -sta, -sia)	Bewohner der Provinz Savo
joka <i>unflekt.</i>	jede(r, -s)
tilaisu s (-den, -tta, -ksia)	Gelegenheit, Veranstaltung
pan na (-en, -i, -koon)	setzen, stellen, legen; machen, tun
panna leikiksi	Scherz treiben
leik kiä (-in, -ki, -kiköö)	spielen, scherzen
riim i (-in, -iä, -eja)	Reim
keksi ä (-n, --, -köön)	(er)finden
(sen) tapainen	in der Art, derartig
sisko (-n, -a, -ja)	Schwester
lan ko (-gon, -koa, -koja)	Schwager
vanhem pi (-man, -paa, -pia)	älter
älähän nyt	(etwa) nicht doch
nuor i (-en, -ta, -ia)	jung; jugendlich
tarkoi taa (-an, -ti, -takoon)	meinen; bezwecken
olla naimisissa	verheiratet sein
kanssa <i>Postp., Gen., umg. Adv.</i>	mit; ebenfalls
kapteen i (-in, -ia, -eja)	Kapitän
olla työssä	arbeiten
sisävesi	Binnengewässer, Binnensee
eriko inen (-sen, -sta, -sia)	besondere(r, -s)
miel i (-en, -tä, -iä)	Sinn; Zuneigung; Lust
mielellään <i>Adv. mit jeweiligem Possessivsuffix</i>	gern
perheenemäntä	Hausfrau

näin	so, auf diese Art
käynyt (<i>Partizip II</i>)	ergangen
noin	so, auf jene Art
vast = vasta	erst
lau jaa (-an, -oi, -akoon)	singen
lik ka (-an, -kaa, -koja) <i>umg.</i>	Mädchen
la psi (-psen, -sta, -psia)	Kind
päästel lä (-en, -i, -köön)	freilegen, auswickeln
kapalo (-n, -a, -ja)	Windel
jyrk kä (-än, -kää, -kiä)	steil, schroff
lem pi (-men, -piä) <i>poet.</i>	Liebe
kasv aa (-an, -oi, -akoon)	wachsen
tuudit ella (-telen, -teli, -elkoon)	wiegen
isä tön (-ttömän, -töntä, -ttömiä)	vaterlos

Grammatik

1. Possessivsuffixe

Hän on veljeni, ja hän on siskoni.	<i>Er ist mein Bruder, und sie ist meine Schwester.</i>
Miehesi on huoneessaan.	<i>Dein Mann ist in seinem Zimmer.</i>
Tulemme mielellämme.	<i>Wir kommen gern.</i>
He lähtevät kanssanne.	<i>Sie fahren mit euch (mit Ihnen).</i>
Hän asui luonani.	<i>Er wohnte bei mir.</i>

Den deutschen Possessivpronomen entsprechen im Finnischen Possessivsuffixe:

-mi	mein
-si	dein

Vokalverlängerung + n oder -nsa sein

-mme unser

-nne euer (Ihr)

Vokalverlängerung + n oder -nsa ihr

Die Possessivsuffixe werden dem **Vokalstamm** in **starker Stufe** angefügt, wenn das Substantiv (oder ein anderes Bezugswort)

im Nominativ Sg. od. PL, im Genitiv Sg. sowie im Akkusativ Sg. oder PL steht. In allen anderen Kasus stehen die Possessivsuffixe nach den jeweils benutzten Suffixen an **letzter** Stelle. Der Wortstamm entspricht hierbei der verwendeten Kasusform.

Das Possessivsuffix der 3. **Person Sg.** und PL. hat **zwei Formen:**

Vokalverlängerung + n sowie -nsa.

-nsa erhalten Substantive (oder andere Wörter), wenn sie im Nominativ Sg. oder PL. bzw. in einem Kasus stehen, dessen Suffix auf einen Konsonanten auslautet (Gen., Akk. und Illativ Sg. und PL).

In allen übrigen Fällen wird gewöhnlich Vokalverlängerung + n angefügt; es kann jedoch ebenfalls -nsa angehängt werden:

pojalleen, pojallensa *seinem Jungen*
pojallaan, pojallansa *bei seinem Jungen*

Zur Betonung eines Besitz- oder Zusammengehörigkeitsverhältnisses **wird** zusätzlich das Personalpronomen in der Genitivform verwendet:

- tämä on **minun** laukkuni *dies ist meine Tasche*
- hän on **sinun** ystäväsi *er ist dein Freund*

Das Personalpronomen der 3. Person Sg./Pl. muß verwendet werden, wenn die besitzende Person und das Subjekt des Satzes nicht identisch sind. Das Possessivsuffix der 3. Person allein bedeutet *sein eigenes*:

• Matti ottaa laukkunsa *Matti nimmt seine (eigene) Tasche*
Matti ottaa **hänen** laukkunsa *Matti nimmt seine Tasche (die eines anderen)*

Possessivsuffixe werden auch Verhältniswörtern oder Adverbien angefügt: se on edessäsi *es ist vor dir*; tulen mielelläni *ich komme gern*

• Beachten Sie:

Da die Possessivsuffixe im Nominativ und Akkusativ Sg, wie PL sowie im Genitiv Sg. in gleicher Weise dem Vokalstamm in starker Stufe angefügt werden, fallen die Formen dieser Kasus zusammen:

Hän on **poikani** *Er ist mein Sohn.*
• Hän on **poikani** ystävä *Er ist der Freund meines Sohnes.*
• He ovat **poikani** *Sie sind meine Söhne.*
Esittelin **poikani** *Ich stellte meinen Sohn (bzw. meine Söhne) vor.*

2. Flexion von **kuka** (wer) und **mikä** (wer, was)

Nom.	kuka	mikä	
Gen.	kenen	minkä	
Akk.	kenet	minkä	
Part.	ketä	mitä	
Iness.	kenessä	missä	
Elat.	kenestä	mistä	
Illat.	keneen	mihin	
Adess.	kenellä	millä	Singular
Nom.	kutka <i>oder</i> ketkä	mitkä	Plural
Part.	keitä	mitä	

Bei der Flexion des Fragepronomens **kuka** werden die Kasussuffixe dem Stamm *kene-* (bzw. *ke-*), bei der Flexion des Fragepronomens **mikä** dem Stamm *mit-* angefügt.

Kuka wird gebraucht, wenn nach der Identität einer Person gefragt wird: Kuka hän on? Hän on Paavo eikä Mikko. *Wer ist er? Er ist Paavo und nicht Mikko*; **mikä** - wenn nach Attributen einer Person gefragt wird: Mikä hän on (ammattiltaan)? Hän on insinööri. *Wer ist er (von Beruf)? Er ist Ingenieur.*

3. (ei) **kukaan**, (ei) **mikään**

Kukaan ei tullut.	<i>Niemand kam.</i>
Emme nähneet ketään.	<i>Wir haben niemanden gesehen.</i>
Hän ei sanonut mitään.	<i>Er sagte nichts.</i>
En tietänyt mistään.	<i>Ich wußte von nichts.</i>
Ostitko mitään?	<i>Hast du (überhaupt) etwas gekauft?</i>

Die Indefinitpronomen (ei) **kukaan** *niemand und* (ei) **mikään** *niemand, keiner, nichts* werden in verneinten Sätzen und in Fragesätzen gebraucht, welche die Möglichkeit der Verneinung einschließen.

Sie werden wie **kuka**, **mikä** flektiert, wobei nach Vokalen *-an*, *-än* und nach Konsonanten *-kaan*, *-kään* angehängt werden.

-(k)aan, **-(k)ään** werden auch Frageadverbien und Zahlwörtern angefügt; das Adverbsuffix *-kin* *auch* lautet in verneinten Sätzen **-kaan**, **-kään**:

En kuullut sitä vielä koskaan.	<i>Ich habe es noch nie gehört.</i>
Emme saaneet yhtään kalaa.	<i>Wir erhielten nicht einen Fisch.</i>
Ei hänkään tietänyt sitä.	<i>Er hat es auch nicht gewußt.</i>

4. Flexion von **joka** (welche,-r,-s, Rel. pron.), **jokin**, **joku** (irgendein)

Nom.		joka	jokin	joku
Gen.		jonka	jonkin	jonkun
Akk.		jonka	jonkin	jonkun
Part.		jota	jotakin <i>od.</i> jotain	jotakuta
Iness.		jossa	jossakin, jossain	jossakussa
Elat.		josta	jostakin, jostain	jostakusta
Illat.		johon	johonkin	johonkuhun
Adess.	Singular	jolla	jollakin, jollain	jollakulla
Nom.	Plural	jotka	jotkin	jotkut
Part.		joita	joitakin joitain	joitakuita

Die Pronomen **joka** und **jokin** flektieren mit den Stämmen *jo-*, das Pronomen **joku** flektiert beide Bestandteile des Stammes; die viersilbigen Formen (*jotakuta* usw.) werden jedoch selten gebraucht. In Flexionsformen von **jokin** wird *-akin* gewöhnlich durch *-ain* ersetzt.

joku oder **jokin** bezeichnen eine dem Sprecher unbekannt Person oder Sache (für Sachen vor allem **jokin**); **eräs** *ein gewisser* dagegen - eine dem Sprecher bekannte Person oder Sache:

Joku kertoi sen minulle *Irgendeiner hat es mir erzählt.*

aber:

Eräs ystäväni kertoi sen *Ein Freund von mir erzählte es.*

5. Zum Sprachgebrauch

Adjektive auf **-inen**

Hän on äitinsä näköinen.	<i>Er ist seiner Mutter ähnlich.</i>
Jyrki on kuudentoista ikäinen.	<i>Jyrki ist sechzehn Jahre alt.</i>

Von Substantiven abgeleitete Adjektive auf **-inen** erfordern für das Attribut den Genitiv.

nimi + Possessivsuffix für heißt

Mikä on nimesi	Wie heißt du?
Hänen nimensä on Eino.	Er heißt Eino.

Das deutsche Verb *heißt* wird mit **nimi** + Possessivsuffix wiedergegeben.

-ton, -tön un..., ...los

Metsä tuntui loputtomalta.	Der Wald schien unendlich.
Tämä kuva on tavattoman kaunis.	Dieses Bild ist ungewöhnlich schön.

Das Suffix -ton, -tön (Gen. -ttoman, -ttömän) wird dem schwachen Vokaltamm angefügt.

Kurzform der Personalpronomen der 1., 2., 3. Person Singular

Saanko mä suita jotain? =	
Saanko minä sinulta jotain?	Bekomme ich von dir etwas?
Älä unohda mua! =	
Älä unohda minua!	Vergiß mich nicht!

In der Umgangssprache (und in der poetischen Sprache) werden die Personalpronomen in Kurzformen verwendet. Folgende Formen sind gebräuchlich:

<i>Nominativ</i>	mä	sä	(hän)
<i>Genitiv</i>	mun	sun	(hänen)
<i>Partitiv</i>	mua	sua	(häntä)
<i>Adessiv</i>	mulla	sulla	halla
<i>Ablativ</i>	multa	sulta	häitä
<i>Allativ</i>	mulle	sulle	hälle

Übungen**1. Ersetzen Sie die eingeklammerten Personalpronomen durch Possessivsuffixe:**

Sain kirjeen (minun) ystävältä... Annatko minulle (sinun) osoitteen...? Tässä on (hänen) puhelinnumero... Siinä on (meidän) auto... Hänellä ei ole (teidän) puhelinnumeroa... He kirjoittivat (heidän) vanhalle ystävälle...

2. Antworten Sie auf folgende Fragen in der 1. Person Singular:

Mikä on nimenne? Mikä on syntymäpaikkanne? Mikä on osoitteenne? Mikä on puhelinnumeronne? Mikä on isänne nimi? Mikä on äitinne nimi? Mikä on veljenne nimi (jos Teillä on veli)? Mikä on siskonne nimi (jos Teillä on sisko)? Mikä on miehennne - vaimonnenne - nimenne (jos Te olette naimisissa)?

3. Ergänzen Sie die Possessivsuffixe der 3. Person:

He ovat nuori helsinkiläinen aviopari (*Ehepaar*): hänen nime... on Jukka, ja hänen nime... on Terttu. He asuvat Lauttasaarella, heidän asunto... on modernissa uudessa talossa. Jukka on helsinkiläinen, mutta Terttu, hänen vaimo..., on tamperelainen. Terttu pitää kauniista asunnosta..., mutta hän matkustaa mielellä... kotikaupunkiin... Hänen äiti... asuu Pispalan kaupunginosassa. Joskus hänen äiti... tulee myös Helsinkiin. Lapset ovat iloisia, kun mummo tulee heidän luokse... Heidän isoäiti... tuo aina jotain (*etwas*) mukana... ja hän kertoo aina hauskoja juttuja kotikaupungista...

4. Fragen Sie nach dem fett gedruckten Wort!**Beispiel:**

Sain kirjeen **Annalta**. - Keneltä sait kirjeen?

Hän kertoi **matkastaan**. - Mistä hän kertoi?

Olin **Liisan** kanssa teatterissa. (...?) Istuin siellä **Pertin** vieressä. (...?)

Pertti on hänen veljensä. (...?) Heidän isänsä on arkkitehti (*Arkkitekt*). (...?)

Puhuin Liisan kanssa hänen **isänsä** työstä. (...?) Hänen isänsä rakensi mm.

Turussa yhden perheen **asuntotaloja**. (...?) Pertti näytti minulle kuvia talostaan. (...?)

5. Übersetzen Sie:

Am **Telefon**: - Hallo, Anna, hier ist Eila. Ich habe gehört (*Imperf.*) daß du in Tampere warst (käydä).

- Ja, ich habe Freunde in Tampere. Aili, eine gute Freundin von mir (*Possessivsuffix* meine), arbeitet in einem Filmstudio (*filmistudio*). Du kennst sie wohl nicht. Sie zeigte mir im Studio ein paar alte Filme, u.a. den Film „Tuntematon sotilas“ (*Der unbekanntesoldat*). Das ist ja ein klassischer finnischer Film (*klassisch klassinen*); ich bin sehr froh, daß ich ihn kennenlernen (nach „tutustua“: Objekt im Illativ!) konnte. Sie zeigte mir auch einige (jotakin) Sehenswürdigkeiten ihrer Stadt.

- Wart ihr auch in der Eishalle (jäähalli)?

- Nein. Aber ich war an manchen anderen Orten, u. a. im Sommertheater von Pyynikki und im „Industriehaus“ (teollisuustalo). Elvi, eine andere Freundin von mir, arbeitet dort im Büro eines kleinen Industriebetriebes. Nach der Arbeit singt sie im Chor (kuoro) des Theaters. Sie kann viele tavastländische Volkslieder. Aber bist du nicht auch eine Tavastländerin, ich erinnere mich...

- Ja, das bin ich. Meine Heimatstadt ist Hämeenlinna. Hämeenlinna ist keine große, aber eine schöne Stadt. Sehr bekannt ist die Burg von Hämeenlinna, ein altes Zentrum von Häme. Die **Herren** (*Part.*) der Burg waren früher schwedische Jarle (*Jarljarli*). Heute ist in der Burg ein Museum. Du mußt einmal (joskus) auch dort hingehen (käydä)

12. Lektion

(kahdestoista kappale)

Tiedotuksia säästä ja liikenteestä

A

Sää tiedotus 12. 4. 80, klo 19.00

Korkeapaine, joka ulottuu Keski-Euroopasta Skandinaviaan, vahvistuu ja liikkuu hitaasti itään. Lämmintä ilmaa virtaa Länsi-Euroopasta koilliseen.

Odotettavissa sunnuntai-iltaan asti: heikkoa lännen ja lounaan välistä tuulta, lämpötila yöllä nollan vaiheilla, päivällä 8 ... 12 astetta.

Sää tiedotus 22. 9. 80, klo 19.00

Keski-Euroopasta Skandinaviaan ulottuu korkeapaine. Kylmää ilmaa virtaa Jäämereltä etelään päin, aluksi Pohjois-Suomeen.

Odotettavissa tiistai-iltaan asti: etelässä ja Keski-Suomessa heikkoa lännen ja luoteen välistä tuulta. Lämpötila yöllä plus 2 ... plus 5, paikoin hallaa, päivällä 11 ... 15 astetta.

Sää tiedotus 8. 11. 80, klo 16.00

Epävakaainen ja sateinen sää jatkuu Suomessa. Matalapaine liikkuu Pohjois-Ruotsista ja Pohjois-Suomesta kaakkoon. Matalan jälkipuolella leviää koko maahan kylmää ilmaa. Lämpötila laskee nollan alapuolelle koko maassa, etelässä lämpötila -1 ... -5, Keski-Suomessa noin -5 ja Lapissa -5 ... -10 astetta.

Joulun menoliikenne alkoi rauhallisesti

Tämän vuoden joululiikenne alkoi rauhallisesti ja se on sujunut Helsingissä ilman pahoja ruuhkia, ilmoittaa liikkuva poliisi. Liikenteen vilkkaus oli eilen kello 19 maissa noin 700 autoa tunnissa nelostiellä. Kelit ovat kuitenkin huonontuneet lumisateen takia, poliisi muistuttaa. (23. 12.)

Eila ja Kalle aikovat mennä elokuviin

B

(Puhelimessa:)

- Hei, Eila, vihdoinkin. Mikset tullut eilen? Olen odottanut sinua ainakin tunnin. Emmekö aikoneet mennä elokuviin?
- Anteeksi, Kalle. En voinut tulla. Meillä oli vieraita...

- Kuka teillä oli? Oliko Kari?
- Ei ollut. Eeva oli saapunut yllättäen. Enkä voinut soittaa sinulle, kun sinulla ei ole puhelinta. Älä ole loukkaantunut! Et kai pane pahaksesi?
- No en. Enhän minä. En niin helpolla. Sen verran minä tunnen sinut. Olen tottunut yllätyksiin. Mutta miten on? Tuletko tänään?
- Mihin aikaan ne näytännöt alkoivatkaan?
- Kuudelta ja kahdeksalta.
- Jaa, mitenhän ehdin ...
- Mitä olet päättänyt? Kuuluu niin huonosti.
- Tulen seitsemän jälkeen.
- Hyvä. Odotan sinua seitsemältä asemalla. Se on joka tapauksessa hyvä filmi ja kannattaa nähdä. Tule varmasti. Muista, että minä odotan sinua siellä. Älä tule liian myöhään!

Vokabeln

12 A

tiedotus (-ksen, -sta, -ksia)	Meldung, Information, Bericht	vaiheilla	etwa, um ... herum
sää (-n, -tä)	Wetter	kylmä (-än, -ää, -iä)	kalt, kühl
klo Abk. v. kello (-n, -a, -ja)	Uhr; Glocke; Klingel	jää (-än, -ätä, -itä)	Eis
paine (-en, -tta, -ita)	Druck	Jäämeri	Eismeer
korkeapaine	(Wetter-)Hoch	-päin	nach ... zu
ulotuttua (-un, -tui, -tukoon)	sich erstrecken bis, reichen bis	aluksi	anfangs, zunächst
vahvistu a (-n, -i, -koon)	sich verstärken, sich ausdehnen	tiistai (-n, -ta, -ta)	Dienstag
liik kua (-un, -kui, -kukoon)	sich bewegen	paikoin	örtlich (Adv.)
hitaasti	Adv. langsam	hall a (-an, -aa, -oja)	Frost, Nachtfrost
hi das (-taan, -dasta, -taita)	Adj. langsam	epä- in Zssgn	un-, miß-, -los
ilm a (-an, -aa, -oja)	Luft; Wetter	vakai nen (-sen, -sta, -sia)	beständig, stabil
vir rata (-taan, -tasi, -ratkoon)	strömen, fließen	satei nen (-sen, -sta, -sia)	regnerisch
koilli nen (-sen, -sta, -sia)	Nordost; nordöstlich	matalapaine	(Wetter-)Tief
odotettavissa	zu erwarten	kaak ko (-on, -koa)	Südost
sunnuntai (-n, -ta, -ta)	Sonntag	jälkipuolella	auf der Rückseite
asti (mit Illativ)	bis	levi tä (-än, -si, -tköön)	sich ausbreiten
heik ko (-on, -koa, -koja)	schwach	lask ea (-en, -i, -ekoon)	senken, sich senken; rechnen
louna s (-an, -sta)	Südwest	alapuolelle Postp. m. Gen.	unter
väh nen (-sen, -stä, -siä)	zwischen (befinden), ... vorhanden	joulu (-n, -a)	Weihnacht
tuulli (-en, -ta, -ia)	Wind	meno (-n, -a, -ja)	Hinfahrt, Gang; PL Ausgaben
lämpötila	Temperatur	rauhalli nen (-sen, -sta, -sia)	ruhig, friedlich
noll a (-an, -aa, -ia)	Null	vuo si (-den, -tta, -sia)	Jahr
		sujula (-n, -i, -koon)	verlaufen
		pah a (-an, -aa, -oja)	schlecht, schlimm
		ruuhk a (-a, -aa, -ia)	(Verkehrs-)Stau

ilmoit taa (-an, -ti, -takoon)	melden, berichten
poliisi (-in, -ia, -eja)	Polizei; Polizist
liikkuva poliisi	Verkehrspolizei
vilk as (-kaan, -asta, -kaita)	lebhaft, flink
vilkkau s (-den, -tta)	Lebhaftigkeit; Dichte, Frequenz
maissa	um (in) . . . etwa
nelo nen (-sen, -sta, -sia)	Vier, Nummer 4

kel ji (-in, -iä, -ejä)	Straßenzustand
kuitenkin	jedoch
huonon tua (-nun, -tui, -tukoon)	sich verschlechtern
lu mi (-men, -nta)	Schnee
sa de (-teen, -detta, -teita)	Regen-, Schneefall
takia <i>Postp. m. Gen.</i>	wegen
muistut taa (-an, -ti, -takoon)	erinnern, ermahnen

12 B

ai koa (-on, -koi, -kokoon)	beabsichtigen, wollen
elokuv a (-an, -aa, -ia)	Film
mennä elokuviiin	ins Kino gehen
vihdoin kin	endlich
miksi	warum
mikset	= miksi et
ainakin	wenigstens
loukkaan tua (-nun, -tui, -tukoon)	verletzt sein, sich verletzen; übelnehmen
help po (-on, -poa, -poja)	leicht
helpolla <i>Adv.</i>	leicht
pah ja (-an, -aa, -oja)	schlecht, übel
panna pahakse(en)	übelnehmen
sen verran	soweit, soviel

ylläty s (-ksen, -stä, -ksiä)	Überraschung
tot tua (-un, -tui, -tukoon) <i>Illat.</i>	sich gewöhnen (an)
näytän tö (-nön, -töä, -töjä)	Vorstellung, Vorführung
eh tiä (-din, -ti, -tiköön)	(zeitlich) erreichen, schaffen
päät tää (-än, -ti, -takoon)	beschließen, sich entschließen
tapau s (-ksen, -sta, -ksia)	Fall, Vorfall, Ereignis
kannat taa (-an, -ti, -takoon)	stützen; zustimmen; (<i>unpers.</i>) sich lohnen
varm ja (-an, -aa, -oja)	sicher

Grammatik

1. Zusammengesetzte Verbformen

Perfekt

Olen odottanut häntä pari tuntia.	<i>Ich habe ein paar Stunden auf ihn gewartet.</i>
Olemme tilanneet kahvia.	<i>Wir haben Kaffee bestellt.</i>
Oletteko tilannut teetä?	<i>Haben Sie Tee bestellt?</i>

Plusquamperfekt

Bussi oli jo lähtenyt.	<i>Der Bus war schon abgefahren.</i>
Oli satanut monta päivää.	<i>Es hatte viele Tage geregnet.</i>
He olivat tulleet ja istuivat hotellissa.	<i>Sie waren gekommen und saßen im Hotel.</i>

Perfekt und Plusquamperfekt werden als zusammengesetzte Formen ebenso wie im Deutschen gebildet:

Das Hilfsverb olla erhält die Personalendungen des Präsens bzw. des Imperfekts, während das Hauptverb in der Form des Partizips II (des Perfektpartizips) steht (die Bildung dieser Form in der L. 10, S. 96).

Die Partizipformen enden im Sg. auf **-(n)nut**, **-(n)nyt** (od. Kons. + ut, yt) und im PL auf **-(n)neet** (od. Kons. + eet)

In der höflichen Anrede einer Einzelperson erhält das Hauptverb die Partizipendung des Singulars. (vgl. auch Lektion 10)

Der Gebrauch des Perfekts ist in der finnischen Umgangssprache nicht so häufig wie im Deutschen. Die Vergangenheit wird gewöhnlich mit dem Imperfekt wiedergegeben. Das Perfekt zeigt oft an, daß eine Handlung in der Vergangenheit begonnen hat und in der Gegenwart noch andauert: Olen ollut jo kaksi päivää täällä. *Ich bin schon zwei Tage hier.*

Das Plusquamperfekt bezeichnet (wie im Deutschen) einen Vorgang, der vorüber war, als der im Imperfekt berichtete eintrat.

Die zusammengesetzten Verbformen bilden im Finnischen keine verbalen Rahmen wie im Deutschen, Hilfsverb und Hauptverb stehen in der Regel dicht beieinander.

Perfekt, verneinende Form

En ole saanut kirjettä.	<i>Ich habe den Brief nicht bekommen.</i>
Emme ole päättäneet mitään.	<i>Wir haben nichts beschlossen.</i>

Die verneinende Form des Perfekts besteht aus der Verneinung der Präsensformen von **olla** und der Partizip II-Form des Hauptverbs.

Plusquamperfekt, verneinende Form

En ollut kuullut siitä mitään.	<i>Ich hatte nichts davon gehört.</i>
He eivät olleet lähteneet vielä.	<i>Sie waren noch nicht fortgegangen.</i>

Die verneinende Form des Plusquamperfekts besteht aus der Verneinung der Imperfektformen von **olla** und der Partizip-II-Form des Hauptverbs.

2. Die Ordnungszahlen

Zahl	Nominativ	Genitiv	Partitiv Sg.	Partitiv PL
1.	ensimmäinen	ensimmäisen	ensimmäistä	ensimmäisiä
2.	toinen	toisen	toista	toisia
3.	kolmas	kolmannen	kolmatta	kolmansia
4.	neljäs	neljännen	neljättä	neljänsiä
5.	viides	viidennen	viidettä	viidensia
6.	kuudes	kuudennen	kuudetta	usw.

Zahl Nominativ	Genitiv	Partitiv Sg.*
1. seitsemäs	seitsemännen	seitsemättä
8. kahdeksas	kahdeksannen	kahdeksatta
9. yhdeksäs	yhdeksännen	yhdeksättä
10. kymmenes	kymmenennen	kymmenettä
11. yhdestoista	yhdennentoista	yhdettätoista
12. kahdestoista	kahdennentoista	kahdettatoista
13. kolmastoista	kolmannentoista	kolmatlaloista
20. kahdeskymmenes	kahdennenkymmenennen	kahdettakymmenettä
21. kahdeskymmenes-	kahdennenkymmenennen-	kahdettakymmenettä-
yhdes	yhdennen	yhdettä
32. kolmaskymmenes-	kolmannenkymmenennen-	kolmattakymme-
kahdes	kahdennen	nettäkahdella
100. sadas	sadannen	sadalla
243. kahdessadas-	kahdennensadan-	kahdellasadalla-
neljäskymme-	nenneljänenkym-	neljätläkymmenellä-
neskolmas	menennenkolmannen	kolmatta
1000. tuhannes	tuhannennen	tuhannetta
MI. miljoonas	miljoonannen	miljoonalla

*(Die Parlliv-Plural-Formen, die selten vorkommen und hier ausgelassen wurden, werden wie kolmansia, neljänsiä gebildet, s. S. 111)

Der Vokalslamm laulel in der schwachen Stufe auf -nne- aus,
in der starken Stufe auf -nte- (kolmanleen)

In Flexionsformen von 11.-19. bleibl -loisia unverändert.

Bei zusammengesetzten Zahlen wird häufig nur die letzte Zahl flektiert. 1. und 2. lauten in zusammengesetzten Zahlen **yhdes**, **kahdes** (ensimmäinen, toinen werden nur alleinstehend verwendet).

3. Zeitbestimmungen (I)

Angabe des Datums in Zahlen

12. 4. 1980	Lesart: kahdesloisla neljällä tuhatyhdeksänsataakahdeksankymmentä
22. 9. 1981	Lesart: kahdeskymmeneskahdes yhdeksällä tuhatyhdeksänsataakahdeksankymmentäyksi

Als eine häufige Lesart des Datums in Zahlen gilt:

- Bezeichnung des Tages - Ordnungszahl im Nominativ
- Bezeichnung des Monats - Ordnungszahl im Partitiv
- Bezeichnung des Jahres - Grundzahl im Nominativ

4. Zum Sprachgebrauch

Substantivische Verwendung der Zahlen

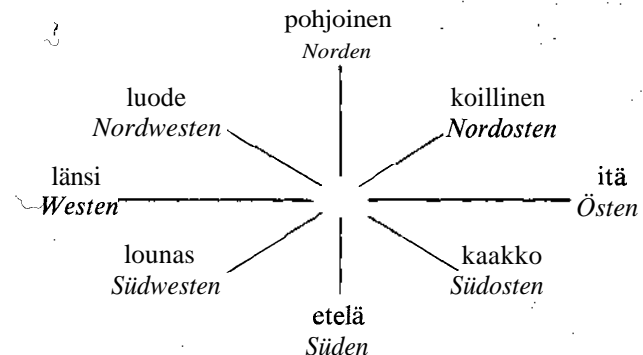
Nelosliellä oli ruuhka. *Auf der Straße Nr. 4 („Viererstraße“) gab es einen Stau.*

Annoin hänelle **kympin**. *Ich gab ihm einen Zehner.*

Von den Zahlen 1-10 werden folgende subslanlivische Formen **gebraucht**:

1 ykkönen	6 kuulonen
2 kakkonen	7 seitsikko
3 kolmonen	8 kahdeksikko
4 nelonen	9 yhdeksikkö
5 viitonen	10 kymppi

Die Himmelsrichtungen (Ilmansuunnat)

Übungen

1. Ersetzen Sie die Präsensformen durch Formen des Perfekts:

Saleinen sää jalkuu Suomessa. Pohjois-Suomessa ja Pohjois-Ruotsissa on malalapaine. Malalan jälkipuolella leviää kylmää ilmaa. Se viriää aluksi luoteesta kaakkoon, myöhemmin pohjoisesta etelään. Lämpötila laskee yöllä nollan vaiheille.

2. Ersetzen Sie die Imperfektformen durch Formen des Plusquamperfekts:

Päätin lähteä autolla Lahteen. Kuulin radiosta, että lämpötila laski nollan alapuolelle. Liikkuva poliisi ilmoilli, että kelit huononluival lumisaleen lakia. Malka alkoi rauhallisesli. Nelostiellä oli joitakin ruuhkia. Kaikki sujui kuilenkin hyvin.

3. Verneinen Sie:

Olen ollut siellä. Oletko soittanut? Onko hän tullut? Olemme odottaneet aseman edessä. Oletteko kuullut hänestä? He ovat lähteneet. Oletko katsonut lehdestä elokuvaohjelmaa? Oletteko aikoneet mennä elokuviin? Olin odottanut häntä. Konsertti oli alkanut. He olivat maksaneet.

4. Lesen Sie folgende Datumsangaben:

16. 7. 1956, 30. 3. 1960, 4. 5. 1979, 5. 8. 1980, 8. 2. 1981, 6. 4. 1981

5. Übersetzen Sie:

Liebe Eila, viele Grüße aus Savonlinna. Ich bin schon zwei Tage hier, und ich bin sehr froh, daß ich hierher gereist bin. Gestern hatten wir einen Ausflug zum Punkaharju (*Allativ*) gemacht. Es hatte geregnet, aber ich mag den Regen, Du weißt es. Der Puruvesi war grau (harmaa) und dennoch dachte ich an (*Part.*) das schöne Bild von Gallen-Kallela, das wir im Museum gesehen hatten.

Heute Abend gehe ich in ein Sibelius-Konzert. Ich bin sehr glücklich (onnellinen), daß ich eine Karte bekommen habe. Und ich bin auch noch nicht in der Olavinlinna (*Burg*) gewesen (käydä *Perfekt*), obwohl ich sie jeden Tag von meinem Zimmer sehen kann. Mit vielen Grüßen, Anna.

13. Lektion

(kolmastoista kappale)

Sanomalehtikirjoituksia

A

Syntymäpäiviä

80 vuotta täyttää tänään, joulukuun 5. p:nä (viidentenä päivänä), Turussa opettaja Hanna Järvinen. Hanna Järvinen tuli ylioppilaaksi vuonna 1918 ja valmistui opettajaksi vuonna 1922. Hän toimi historian opettajana Turussa vuoteen 1960, jolloin siirtyi eläkkeelle.

70 vuotta täyttää sunnuntaina, heinäkuun 25. p:nä (kahdentenkymmenentenäviidentenä päivänä), maanviljelijä Kauko Pekkala Suonpäässä. Kauko Pekkala toimi kunnassaan 50-luvulta lähtien lukuisissa luottamustehtävissä. Palolautakunnassa hän oli 22 vuotta, joista 6 vuotta puheenjohtajana. Hän kuului mm. Suonpään osuuskaupan johtokuntaan. Kauko Pekkalan ystävät esittävät päivänsankarille parhaat onnittelunsa.

Pyhäpäiviä Suomessa

B

- Miten suomalaiset viettävät joulua?
- Nykyään he viettävät joulua suurin piirtein niinkuin ihmiset muuallakin Euroopassa. He hakevat kuusen, ostavat hyvää ruokaa, hankkivat juomia, ostavat toisilleen lahjoja ja kirjoittavat joulukortteja. Jouluaattona tulee joulupukki, muttei nelijalkainen pukki niinkuin ennen vaan valepukuinen „vanha ukki“.
- Onko maalla toista?
- On osaksi. Maalla useat perheet lähtevät jouluna kirkkoon. He lähtevät kirkkomatkalle jo aamulla varhain. Kirkko on usein pitkän matkan päässä. Ennen maalaiset ajoivat kirkkoon hevosella, nyt he menevät autolla. He lähtevät kuitenkin pimeässä ja kylmässä ulos. He juhlivat joulua jouluaamuna.
- Entä keväällä? Miten suomalaiset viettävät pääsiäistä?
- Pääsiäiseksi tai helluntaiksi monet lähtevät maalle. Etenkin nuoret matkustavat usein jonnekin kauas pohjoiseen: pois arkipäivän pakosta ja kiireestä, sinne „missä kuovi huutaa“. Mutta vanhat pääsiäistavat ovat nykyisin unohtuneet.
- Onko kesälläkin juhliä?
- On. Juhannus, kesäkuun 24., on eräänlainen kansanjuhla. Juhannusyönä ihmiset kokoontuvat järven tai meren rannalle ja he valvovat yön kokon ääressä. Nuoret laulavat ja tanssivat ja vanhat kuuntelevat ja katselevat. Jotkut ehkä ryypäyvät samalla enemmän tai vähemmän.
- Pohjoisessa ihmiset ovat luonnonherkkiä.
- Niin kai. He iloitsevat ja surevat usein yhtäkaaa. Vaikkapa juhannuksena: kesä on parhaimmillaan, käki kukkuu, yöt ovat valoisat, mutta ihmiset tietävät, että päivät lyhenevät jälleen. Senkin takia moni saattaa ottaa ryypyn. Talvi on niin pitkä ja kesä niin lyhyt.
- Mutta on syksylläkin kauniita päiviä ja on juhliakin
- On kyllä. Lokakuun 10. on Aleksis Kiven syntymäpäivä. Se voi hyvinkin olla vielä „ihanasti vaalea ja tyyni“, niinkuin Kivi on kirjoittanut jossain. Minä pidän syksystä.
- Ja minä talvesta.
- Talven ensimmäinen juhla on Suomen itsenäisyyspäivä. Se on joulukuun kuudentena. Silloin alkaa myös „pikkujoulun“ aika.

Vokabeln

13 A

kirjoituks (-ksen, -sta, -ksia)	(Zeitungs-)Artikel, Aufsatz
joulukuu	Dezember
p:nä	= päivänä
opettajia (-an, -aa, -ia)	Lehrer(in)
ylioppilais (-an, -sta, -itä)	Student(in), Abiturient(in)
tulla ylioppilaaksi	Abitur ablegen; Student(in) werden
valmistua opettajaksi	das Lehrerexamen ablegen, Lehrer werden
toimi a (-n, --, -koon)	tätig sein, wirken, arbeiten
histori a (-an, -aa, -oita)	Geschichte
jolloin (im Relativsatz)	da, als, wenn
siirtä (-ryn, -tyi, -tyköön)	herübergehen, überwechseln, gehen
eläke (-keen, -että, -keitä)	Rente, Pension
heinä (-än, -ää, -iä)	Heu
heinäkuu	Juli
maanviljelijä (-än, -ää, -öitä)	Landwirt
kun ta (-nan, -taa, -tia)	Gemeinde

13 B

pyhä (-än, -ää, -iä)	heilig; Feiertag
pyhäpäivä	Feiertag
viet tää (-än, -ti, -täköön)	verbringen
nykyään Adv.	heutzutage
suurin piirtein Adv.	in großen Zügen, im großen und ganzen
muualla	anderswo
hakea (-en, -ki, -kekoon)	holen, sich beschaffen
kuusi (-sen, -sta, -sia)	Fichte, Tanne
hankkia (-in, -ki, -kikoon)	beschaffen, besorgen
toisilleen	einander, sich gegenseitig (Dat.)
lahja (-an, -aa, -oja)	Geschenk, Gabe; Begabung
kortti (-in, -tia, -teja)	(Post-)Karte
pukki (-in, -kia, -keja)	Bock
joulupukki	Weihnachtsmann
muttei	= mutta ei
jal ka (-an, -kaa, -koja)	Bein; Fuß
nelijalkainen	vierbeinig
vale- in Zssgn	Schein-, Pseudo-
valepukuinen	verkleidet

lähtien Postp. Elat. od. Ablat.	seit, von . . . an
lukui sa (-san, -saa, -sia)	zahlreich
luot taa (-an, -ti, -takoon)	vertrauen
tehtävä (-än, -ää, -iä)	Aufgabe, Auftrag
lukuisissa luottamus-tehtävissä	in zahlreichen ehrenamtlichen Funktionen
palo (-n, -a, -ja)	Brand; Brand-schutz(-)
lautakunta	Ausschuß, Kommission
johtaja (-an, -aa, -ia)	Leiter, Führer
puheenjohtaja	Vorsitzender
osuuskauppa	Handelsgenossenschaft
johtokunta	Vorstand
esit tää (-än, -ti, -täköön)	darstellen, vorbringen
sankari (-in, -ia, -eita)	Held
par jas (-haan, -asta, -haita)	beste(r, -s)
onnittelu (-n, -a, -ja)	Glückwunsch, Gratulation
onni (-en, -ea)	Glück

uk ko (-on, -koa, -koja)	Alter, Opa
uk ki (-in, -kia, -keja)	Alter, Opa
dim.	
toista	anders, etwas anderes
varhain Adv.	früh
maalai nen (-sen, -sta, -sia)	ländlich; Pl. auch Leute vom Land
hevo nen (-sen, -sta, -sia)	Pferd
pimeä (-än, -ää, -itä)	dunkel
juhli a (-n, --, -koon)	feiern
kevät (-än, -ttä)	Frühling, Frühjahr
pääsiäi nen (-sen, -stä)	Ostern
helluntai (-n, -ta)	Pfingsten
kauas Adv. (Frage: > wohin?)	weit (nach)
arkipäivä	Alltag
pakko (-on, -koa, -koja)	Zwang
kuovi (-in, -ia, -eja)	Schnepfe
huu taa (-dan, -si, -takoon)	rufen, schreiben
nykyisin Adv.	heutzutage
unoh tua (-dun, -tui, -tukoon)	vergessen werden
juhannu s (-ksen, -sta)	Johannis (24. 6.)

eräänlainen	gewisse(r, -s), eine Art (von)	parhaimmillaan Adv. etwa: involler Blüte
mer ji (-en, -ta, -iä)	Meer	kä ki (-en, -keä, -kiä) Kuckuck
valvo ja (-n, -i, -koon)	wachen, wach sein	kukkua kuckuck rufen
kok ko (-on, -koa, -koja)	Johannisfeuer	lyhe tä (-nen, -ni, -tköön) kürzer werden, abnehmen
ääressä Postp. Gen.	an/am Rand von	saat taa (-an, -toi, -takoon) können, vermögen
tanssi ja (-n, --, -koon)	tanzen	ryyp py (-yn, -pyä, -pyjä) Schluck (Schnaps)
kuun nella (-telen, -teli, -nelkoon)	(zu)hören	talvi (-en, -ea) Winter
ryyp lä (-pään, -päsi, -ätköön) umg.	(Schnaps) trinken, zechen	lyhy t (-en, -ttä, -itä) kurz
vähemmän	weniger	lo ka (-an, -kaa) Schmutz, Kot
luon to (-non, -toa, -toja)	Natur, Charakter	lokakuu Oktober
herk kä (-än, -kää, -kiä)	empfindsam	hyvinkin durchaus
iloit ja (-sen, -si, -koon)	sich freuen	ihan a (-an, -aa, -ia) wunderbar
surra (-en, -i, -koon)	trauern, traurig sein	vaale a (-an, -aa, -ita) hell, blond
yhtaikaa Adv.	zugleich	tyyn i (-en, -tä, -iä) still, ruhig
vaikkapa	so etwa, z. B.	itsenäisyys (-den, -ttä) Selbständigkeit
		pikkujoulu Advent, Adventszeit

Grammatik

1. Essiv

Tulen perjantaina tai lauantaina.	Ich komme am Freitag oder am Samstag.
Olimme jouluna maalla.	Wir waren zu Weihnachten auf dem Lande.
Palaamme tänä iltana.	Wir kommen heute abend zurück.
Hän toimi Turussa opettajana.	Er arbeitete in Turku als Lehrer.

Die Endung des Essivs ist -na, -nä. Sie wird dem starken Vokalstamm angefügt.

Der Essiv wird häufig in temporaler Bedeutung gebraucht - u.a. zur Bezeichnung der Wochentage (s. auch Zeitbestimmungen II).

Der Essiv bezeichnet weiterhin einen zeitlich begrenzten Zustand oder eine Eigenschaft, deren Geltung eingeschränkt erscheint (zeitweilige Tätigkeit, Beruf u. ä.).

Im Deutschen entspricht dem Essiv oft die Präposition *als* (in der Bedeutung: als Kind, als Lehrer usw.).

2. Translativ

Pääsiäiseksi he lähtivät maalle.	Zu Ostern fahren sie aufs Land.
Hän tuli opettajaksi.	Er wurde Lehrer.
Sano se suomeksi!	Sag es auf finnisch!
Terveydexenne!	Auf! Wohl! (Auf! Gesundheit!)

Die Endung des Translativs ist -ksi. Sie wird dem jeweiligen Genitivstamm angefügt.

Der Translativ bezeichnet Zustand oder Eigenschaft als Ergebnis eines Vorgangs, einer Entwicklung, einer Veränderung. In dieser Bedeutung wird er vor allem in Verbindung mit dem Verb **tulla** werden gebraucht.

In Zeitbestimmungen zeigt der Translativ an, auf welche Zeitbegrenzung (für wie lange, bis zu welchem Zeitpunkt) sich ein Vorgang bezieht. Er entspricht oft den deutschen Präpositionen *bis*, *bis zu* bzw. *zu*: *iloksi zur Freude*, *osaksi zum Teil*.

Tritt ein Possessivsuffix hinzu, lautet das **Translativsuffix** auf -kse- aus: *terveydeksesi! auf dein Wohl!*

3. Zeitbestimmungen (II)

Gebrauch des Essivs bzw. des Adessivs in Zeitbestimmungen:

Adessiv		Essiv	
aamulla	<i>am Morgen</i>	tänä aamuna	<i>heute Morgen, diesen Morgen</i>
päivällä	<i>am Tage</i>	eilispäivänä	<i>gestern, am gestrigen Tage</i>
illalla	<i>am Abend</i>	lauantai-iltana	<i>am Samstagabend</i>
yöllä	<i>in der Nacht</i>	eräänä yönä	<i>in einer Nacht</i>
talvella	<i>im Winter</i>	viime talvena	<i>letzten Winter</i>
kevällä	<i>im Frühling</i>	ensi keväänä	<i>nächsten Frühling</i>

Mit dem **Adessiv** wird eine nicht näher bestimmte Zeitangabe bezeichnet. Mit dem **Essiv** werden Zeitangaben bezeichnet, die durch Attribute eine Eingrenzung der Aussage erfahren.

Einige Attribute werden nicht **flektiert**:

ensi *nächste(n,-s)* und viime *letzte(n,-s)*.

Mit **joka jede(r,-s)** steht auch das Substantiv im Nominativ: *joka päivä jeden Tag*.

Beachten Sie folgende **feststehende Kasusformen**:

(ensi, viime, tällä) viikolla (*nächste, letzte, diese*) *Woche*
 (ensi, viime, tässä) kuussa (*nächsten, letzten, diesen*) *Monat*
 (ensi, viime, tänä) **vuonna** (*nächstes, letztes, dieses*) *Jahr*

Weitere häufig vorkommende Zeitbestimmungen:

tänä päivänä, tänään	<i>heute</i>	eilen, eilispäivänä	<i>gestern</i>
huomenna	<i>morgen</i>	toissa päivänä	<i>vorgestern</i>
ylihuomenna	<i>übermorgen</i>		

Die Wochentage

maanantai	<i>Montag</i>	perjantai	<i>Freitag</i>
tiistai	<i>Dienstag</i>	lauantai	<i>Samstag, Sonnabend</i>
keskiviikko	<i>Mittwoch</i>	sunnuntai	<i>Sonntag</i>
torstai	<i>Donnerstag</i>		

Zeitangaben mit Wochentagen (am Montag, am Dienstag usw.) stehen stets im Essiv: *maanantaina, tiistaina ...*

Wiederholbarkeit einer Zeitangabe wird mit -isin **bezeichnet**:
maanantaisin montags, aamuisin morgens.

Die Monate

tammikuu	<i>Januar</i>	toukokuu	<i>Mai</i>	syyskuu	<i>September</i>
helmikuu	<i>Februar</i>	kesäkuu	<i>Juni</i>	lokakuu	<i>Oktober</i>
maaliskuu	<i>März</i>	heinäkuu	<i>Juli</i>	marraskuu	<i>November</i>
huhtikuu	<i>April</i>	elokuu	<i>August</i>	joulukuu	<i>Dezember</i>

Zeitangaben „im Januar, im Februar“ stehen im Inessiv: *tammikuussa, helmikuussa.*

4. Angabe des Datums

Monesko (kuinka mones) päivä tänään on?	<i>Der wievielte ist heute ?</i>
Tänään on 9. 4. ...	<i>Heute ist der 9. 4. ...</i>
Hän on syntynyt 11. 10. ...	<i>Er ist am 11. 10. ... geboren.</i>

Als Form der Datumsangabe in Zahlen wird verwendet:

9. 4. - yhdeksäs neljättä

11. 10. - yhdestoista kymmenettä (vgl. Lektion 12/3);

bei der Angabe durch Zahl und Benennung des Monats:

9. 4. - yhdeksäs huhtikuuta *oder* huhtikuun yhdeksäs (päivä) *oder* huhtikuun yhdeksäntenä päivänä (Abk.: huhtikuun 9. p:nä)

11. 10. - yhdestoista lokakuuta *oder* lokakuun yhdestoista (päivä) *oder* lokakuun yhdenentoista päivänä (Abk.: lokakuun 11. p:nä)

5. Zum Sprachgebrauch

Ausdrucksweise für **können**

Voitko sinä soittaa huomenna?	<i>Kannst du morgen anrufen ?</i>
Taitaa olla viimeinen kerta.	<i>Es kann das letzte Mal sein (Es ist wohl das letzte Mal).</i>
Saattaa tulla kaunis päivä.	<i>Es kann ein schöner Tag werden (Es ist leicht möglich, daß ...).</i>
Hän osaa hyvin ruotsia.	<i>Er kann (beherrscht) gut Schwedisch.</i>

Das Finnische hat mehrere Ausdrücke für *können*, die teilweise gleichberechtigt benutzt werden können.

osa/ta (-an, -si, -tkoon) bedeutet jedoch stets *können*, *beherrschen*, *etw. verstehen*.

Übungen

1. Beantworten Sie die Fragen:

Mikä viikonpäivä tänään on? Mikä viikonpäivä eilen oli? Mikä viikonpäivä on huomenna? Monesko (kuinka mones) päivä tänään on? Monesko päivä eilen oli? Monesko päivä huomenna on? Minä viikonpäivänä joulou on tänä vuonna? Milloin pääsiäinen on tänä vuonna? Milloin Te olette syntyneet?

2. Ergänzen Sie die eingeklammerten Wörter durch entsprechende Kasusuffixe (Essiv oder Adessiv):

(Sunnuntai) meillä on perhejuhla. Vieraat saapuvat (iltapäivä). (Ilta) lähemme konserttiin. Toissa (päivä) olimme teatterissa. Pentti tulee ensi (viikko). Jaakko kävi viime (vuosi) Tukholmassa. Jonakin (päivä) lähemme vierailulle Turkuun.

3. Ergänzen Sie die Kasusuffixe:

Kari tuli viime (vuosi) (ylioppilas). Täna (vuosi) Eila valmistui (opettaja). Kahdessa (päivä) työ tuli (valmis). Voitteko tehdä se jo (perjantai). He valitsivat Mattilan (puheenjohtaja). Hän matkusti (kaksi päivää) Helsinkiin.

4. Sprechen Sie folgende Datumsangaben nach dem Muster:

3. – ensimmäinen kolmatta, maaliskuun ensimmäinen, maaliskuun ensimmäisenä päivänä
- 4.; 4. 5.; 25. 6.; 14. 7.; 28. 11.

5. Übersetzen Sie:

Am Dienstag morgen rief mich Jaakko an. Können wir heute zusammen essen, fragte er. Ich bezahle auch das Essen. Vielen Dank, antwortete ich, ich werde kommen. Aber hast du Geburtstag oder bist du (=ist aus dir) Vorsitzender geworden? Ich habe keinen Geburtstag, und ich bin auch nicht Vorsitzender geworden, sagte er, aber komm dennoch.

Um eins war ich im Restaurant, und wir aßen guten Rinderbraten und Champignons. Dann gab mir Jaakko die Zeitung und zeigte mir die Seite 5. Da war ein Artikel von Jaakko über den neuen finnischen Film „Johannisnacht“. Ich las ihn. Er ist gut, sagte ich, meine besten Glückwünsche. Wir bestellten Kaffee, und Jaakko erzählte mir von einem neuen Film, der im nächsten Jahr fertig werden sollte. Es stellte sich heraus, daß er selbst (itse) das Manuskript (käskirjoitus) dazu (*Illativ*) geschrieben hatte.

14. Lektion

(neljästoista kappale)

VR (Valtionrautatiet) kaavailee junavuorojen supistuksia A

Valtionrautatiet haluaisi supistaa noin 30 paikallisliikenteen junavuoroa, joiden ylläpitämiseen budjettivarat eivät riitä. Supistukset on tarkoitus korvata linja-autoilla.

Jo 1960-luvulla Valtionrautatiet lopetti Joensuu-Outokumpu paikallisjunaliikenteen, samoin tapahtui Joensuu-Ilomantsi vuorolle. Supistuksiaavailut koskevat mm. junaliikennettä Rovaniemen ja Kemijärven välillä.

Hämeen alueella supistukset koskisivat rataosia, jotka suuntautuvat Riihimäeltä itään ja pohjoiseen.

(Uusi Suomi, 11. 11. 78; mukaillen)

Eräs junanvaihto B

H.: Anteeksi, ette Te auttais tämän matkalaukun kanssa. Se on kauhean painava, minä en jaksa nostaa sitä alas hyllyltä ja Hämeenlinna on ihan lähellä.

U. Huh ... kiitos ... Että mitä?

H. Laukku vain pitäisi saada alas hyllyltä. En kai minä herättänyt?

U.: Ette suinkaan. (Haukottelee) Ne on nämä aikaiset aamu-junat ...

H.: Minä vain ajattelin, kun Te olette niin vahvan näköinen, eikä tässä ollut ketään muutakaan.

U.: Eikö? Eipä tosiaan... Tosiaan painava. Taitaa sisältää varsinaisia aarteita.

H.: Hengellisiä aarteita. Kirjoja opistomme oppilaille.

U.: Nyt minä tempaisen. Ääh ... Uuh ... Huh. Noin. Tulihan se sieltä ...

H.: Muuan kiltti herra auttoi sen sinne Helsingissä. Nyt toinen kiltti herra auttaa sen taas alas. Kiitos herra ...

U.: Juhani Uusitalo.

H.: Mitä sanoitte?

U.: Minä esittäydin.

H.: Ei se mitään... Juna hiljentää. Me tulemme jo Hämeenlinnaan. Minä olen muuten lehtori Hertta Vanhapiha. Teologian lehtori.

U.: Hauska tutustua. Jäättekö Te Hämeenlinnaan ?

H.: Hämeenlinna on nykyinen kotikaupunkini. Olen uskonnollisen oppilaitoksen johtajatar.

U.: Hauska kuulla.

H.: Mikä sen tekee hauskaksi ?

Jestas ... Tarkoitaa: voih! Miten minä ehdin tämän laukun kera asemalaiturille. Juna pysähtyy vain minuutin.

U.: Minä tuon sen, menkää vain edellä.

(Asemalaiturilla: Juna lähtee.)

H.: Voi, ei Teidän olisi pitänyt tänne saakka. Hei, juna lähtee!

U.: Sepä sattui ...

(Ote Pekka Lounelan kuunnelmasta „Herra Juhani Uusitalo ja hänen hengettärensä“)

Vokabeln

14 A

Valtionrautatiet valtio (-n, -ta, -ita)	Staatseisenbahn Staat	riit tää (-än, -ti, -täköön)	reichen, genügen
kaavailla (-en, -i, -koon)	projektieren, planen	tarkoitu s (-ksen, -sta, -ksia)	Absicht, Zweck
kaavja (-an, -aa, -oja)	Schema, Muster, Schablone	tarkoitus on	es ist beabsichtigt
vuoro (-n, -a, -ja)	(Reihen-)Folge, Schicht	korva ta (-an, -si, -tkoon)	ersetzen, ent- schädigen
junavuoro	Zugverbindung	lopet taa (-an, -ti, -takoon)	beenden, einstellen
supistu s (-ksen, -sta, -ksia)	Kürzung, Reduzie- rung; Stillegung	samoin	ebenso
supist aa (-an, -i, -akoon)	kürzen, reduzieren; stilllegen	tapahtu a (-i, -koon)	geschehen
paikallis- ylläpitäminen	Orts-, Lokal- Aufrechterhaltung	kaavailu (-n, -a, -ja)	Projekt, Plan
budjetti	Budget, Haushalt	kosk ea (-en, -i, -ekoon)	berühren; schmer- zen; betreffen
var at (-oja)	(Geld-)Mittel; Vorräte	suun ta (-nan, -taa, -toja)	Richtung
		suuntau tua (-dun, -tui, -tukoon)	sich richten nach, verlaufen nach

14 B

vaiht aa (-dan, -toi, -takoon)	wecheln, umtau- schen; Eisenbahn: umsteigen	haukot ella (-telen, -teli, -elkoon)	gähnen
junanvaihto	Umsteigen	aikai nen (-sen, -sta, -sia)	früh, zeitig
kauhe ja (-an, -aa od. -ata, -ita)	schrecklich, fürch- terlich	vahv a (-an, -aa, -oja)	stark, kräftig
painav a (-an, -aa, -ia)	schwer(wiegend)	to si (-den, -tta, -sia)	Wahrheit; wahr
jaks aa (-an, -01, -akoon)	können, vermögen, imstande sein	tosiaan	wirklich, wahr- haftig (Adv.)
nost aa (-an, -i, -akoon)	heben	sisäl tää (-län, -si, -täköön)	enthalten, bein- halten
alas	nach unten, herunter	varsina inen (-sen, -sta, -sia)	eigentlich, echt
hyll y (-n, -ä, -jä)	Regal, Fach	aar re (-teen, -retta, -teita)	Schatz
ihan	ganz (Adv.)	hen ki (-gen, -keä, -iä)	Geist
herät tää (-än, -ti, -täköön)	wecken	hengellinen	geistig
		opisto (-n, -a, -ja)	(Schul-)Anstalt

oppila s (-aan, -sta, Schüler -ita)	Lehranstalt
tempais ta (-en, -i, (mit einem Ruck) -koon)	Leiterin
muu (d)an (-taman, irgendein(e), ein(e) -atta, -tamia)	etwa Jesses!
kilt ti (-in, -tiä, -tejä) nett, lieb, brav	beabsichtigen, be- -ti, -takoon)
hiljen tää (-nän, -si, verlangsamen -täköön)	zwecken; meinen oh!
muuten	mit
lehtor i (-in, -ia, -eja) Lektor	laitur i (-in, -ia, -eja) Bahnsteig; Kai
pih a (-an, -aa, -oja) Hof	saakka Postp. Illat. bis, bis zu
teologia (-n, -a) Theologie	sat tua (-un, -tui, -tukoon) zufällig sein, pas- sieren, vorkommen
jä ädä (-än, -i, bleiben	otle (-teen, -etta, -teitä) Auszug, Ausschnitt
-äköön)	kuunnelm a (-an, -aa, -ia) Hörspiel
uskon to (-non, Religion	henget är (-tären, -arta, -täriä) Schutzgeist, Muse; Engel
-toa, -toja)	
uskonnollinen religiös	

Grammatik

1. Pluralformen der Nomina

Suomi on tuhansien järvien maa.	<i>Finnland ist das Land der tausend Seen.</i>
Viime vuosina on muuttunut paljon.	<i>In den letzten Jahren hat sich vieles verändert.</i>
Hän käy usein muissa maissa.	<i>Er ist oft in anderen Ländern.</i>
Sydämelliset terveiset heille kaikille.	<i>Ihnen allen herzliche Grüße.</i>

Im Plural steht vor den Kasusendungen ein -i-. Es ist das Zeichen des Plurals in flektierten Formen (im Nominativ und im Akkusativ ist das Zeichen des Plurals -t, vgl. Lektion 4).

Pluralformen werden gebildet, indem die jeweiligen Kasusendungen dem **Pluralstamm** des Nomens angefügt werden. Den Pluralstamm erhält man, wenn von der Partitiv-Plural-Form (im Wörterverzeichnis angegeben) die Endungen -a, -ä bzw. -ta, -tä abgestrichen werden. Hierbei ist der Stufenwechsel zu berücksichtigen (s. nachfolgende Flexionsformen).

Beispiel für Flexionsformen im Plural:

<i>Nominativ</i>	kauniit	kukat	
<i>Genitiv</i>	kauniiden	kukkien	starke Stufe!
<i>Akkusativ</i>	kauniit	kukat	
<i>Essiv</i>	kauniina	kukkina	starke Stufe!
<i>Partitiv</i>	kauniita	kukkia	starke Stufe!
<i>Translativ</i>	kauniiksi	kukiksi	
<i>Inessiv</i>	kauniissa	kukissa	
<i>Elativ</i>	kauniista	kukista	

Illativ	kauniisiin	kukkiin	starke Stufe!
Adessiv	kauniilla	kukilla	
Ablativ	kauniilta	kukilta	
Allativ	kauniille	kukille	

Genitiv und Illativ haben im Plural mehrere Endungen.

2. Genitiv Plural

Nominativ	Partitiv PL	Sg.	Genitiv Plural	Genitiv- endung
poika	poikia		poikien nimet <i>die Namen der Jungen</i>	-ien
bussi	busseja		bussien numerot <i>die Nummern der Busse</i>	-ien
tyttö	tyttöjä		tyttöjen huone <i>das Zimmer der Mädchen</i>	-(j)en
perhe	perheitä		perheiden juhla <i>das Fest der Familien</i>	-den
maa	maita		maiden rajat <i>die Grenzen der Länder</i>	-den
lapsi	lapsia		lapsien kirjat <i>die Bücher der Kinder</i>	-(i)en
		lasta	lastenkirjat <i>Kinderbücher</i>	-ten

Der Genitiv Plural hat zwei hauptsächlich vorkommende Endungen:

- Nomina, die im Partitiv PL auf -ia (-iä)
oder auf -eja enden, erhalten **-(i)en**,
Nomina, die im Partitiv PL auf -ja (-jä) enden **-(j)en**.
- Nomina, die im Partitiv PL auf -ta (-tä) enden, erhalten -den.
(Für -den wird gelegentlich auch **-tten** gebraucht.)

Insbesondere in Zusammensetzungen wird eine Genitiv-Plural-Form gebraucht, die von der Form des Partitivs Singular gebildet wird. Deren Endungen sind -ten oder -in.

3. Illativ Plural

Nom. Sg.	Partitiv PL	Illativ Plural	Endung des Illat. PL
metsä	metsiä	metsiin <i>in die Wälder</i>	-(i)in
talo	taloja	taloihin <i>in die Häuser</i>	-(i)hin
maa	maita	maihiin <i>in die Länder</i>	-(i)hin
huone	huoneita	huoneisiin <i>in die Zimmer</i>	-(i)siin

Pluralstämme auf (kurzes) -i bilden den Illativ PL auf **-(i)in**,
Pluralstämme auf -oj-, -uj-, ej-, -ei- sowie
einsilbige Nomina auf **-hin od. -in**
Pluralstämme auf -ita bilden den Illativ PL auf **-hin, -in od. -siin**

4. Konditional (I)

Lähtisin mielelläni mukaan.	<i>Ich würde gern mitkommen.</i>
Joisitko kupin kahvia kanssani?	<i>Würdest du eine Tasse Kaffee mit mir trinken?</i>
Haluaisitteko teetä?	<i>Möchten Sie Tee?</i>
Ajattelin, että tulisin huomenna.	<i>Ich dachte, ich sollte morgen kommen.</i>

Dem deutschen Konjunktiv entspricht im Finnischen die Form des Konditionals.

Das Formkennzeichen des Konditionals ist -isi. Es wird dem starken Vokalstamm angefügt. Die Personalendungen sind die gleichen wie im Präsens. In den 4 Verbgruppen lauten die Konditionalformen:

	1	2	3	4
	lähtisin	saisin joisin	haluaisin	pääisin olisin
	lähtisit	saisit joisit	haluaisit	pääsität olisität
hän	lähtisi	saisi joisi	haluaisi	pääsisi olisi
	lähtisimme	saisimme joisimme	haluaisimme	pääsisimme olisimme
	lähtisitte	saisitte joisitte	haluaisitte	pääsisitte olisitte
he	lähtisivät	saisivat joisivat	haluaisivat	pääsisivät olisivat

Bei der Flexion erfährt der Vokalstamm im Konditional teilweise die gleichen Veränderungen wie im Imperfekt:

das -e- des Vokalstamms schwindet: lähteä - lähde/n - lähtisin;
das -i- des Vokalstamms schwindet: sopia - sovi/n - sopisin;
lange Vokale werden verkürzt: saada - saa/n - saisi/n;
Diphthonge werden verkürzt: juoda - juo/n - joisi/n;
viedä - vie/n - veisi/n.

In der Gruppe 1 wird jedoch das Auslaut-a des Vokalstamms nicht verändert: antaa - anna/n - antaisin

5. Zum Sprachgebrauch

Genitiv der adverbialen Bestimmung:

Se on kauhean painava. *Es ist schrecklich schwer.*

Die nähere Bestimmung zu einem Adj. oder Adv. **steht im Genitiv**.
jäädä bleiben

Minä jään Helsinkiin. *Ich bleibe in Helsinki.*
jäädä bleiben erfordert den Illativ.

koskea berühren; weh tun; betreffen

Kuvaan ei saa koskea.	<i>Das Bild darfman nicht berühren.</i>
Koskee tähän.	<i>Es tut hier weh.</i>
Asia koskee matkaanne.	<i>Die Sache betrifft Ihre Reise.</i>

In der konkreten Bedeutung *berühren*, *weh tun* erfordert koskea den Illativ, in der übertragenen Bedeutung *betreffen* den Partitiv.

muuan, muutama ein, eine, einige

Muuan rouva antoi sen minulle.	<i>Eine Dame gab mir dies.</i>
Ota vielä muutama kappale!	<i>Nimm noch einige Stücke!</i>

Das Indef. pron. *muuan ein, eine, einige* bezieht sich auf die Person oder Sache, die dem Sprecher bekannt, dem Hörer jedoch unbekannt ist; *muutama einige* steht in pluralischer Bedeutung oft im Singular.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Plural:

Anna kävi Savonlinnan (oopperajuhlalla). Hän sai (lipun) (konserttiin). Viime (päivänä) kävimme usein (konsertissa). Olimme myös usein (retkellä) tai (matkalla). Hän kävelee mielellään (metsässä). Jaakko istuu usein (kahvilassa) ja (ravintolassa). He matkustavat takaisin (autolla). (Ystäväläni) on kesämökki Helsingin lähellä.

2. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Genitiv Plural:

Nyt on (valoisa kesäyö) aika. Suomi on (metsät ja järvet) maa. (Kaikki matkustajat) piti odottaa. En muistanut (pojat ja työt) nimiä. Puhuin illalla (ystäväni) kanssa. He matkustivat (lapsensa) kanssa maalle.

3. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Illativ Plural:

He menevät usein (teatteriin). Hän lähti keskustan (kauppaan). Anna matkustaa joka vuosi Skandinavian (maahan). Lähdemme (juhlaan). Lapset juoksevat (huoneeseen). Vieraat nousivat (autoon). Kaikki palasivat (asuntoon).

4. Setzen Sie die eingeklammerten Verben in den Konditional:

(Olen) iloinen, jos (voin) auttaa teitä. (Haluatteko) kahvia vai teetä? **(Haluaako) hän jäädä tänne? (Lähdettekö) teatteriin? (Saanko) vähän pientä rahaa?** Ehkä hän (tekee) sen? He kysyvät, (onko) Teillä aikaa? (Kysyn) mielelläni yhtä asiaa.

5. Übersetzen Sie:

Gestern war ich in Buchhandlungen (*war ich* kävin). Ich wollte Leena zum Geburtstag ein Buch kaufen. Ich dachte, ich sollte (*Kond.*) ihr Volkslieder

kaufen. Ich ging von Buchhandlung zu Buchhandlung (*Elat. - Illat.*) und sah (mir) (katsella) Bücher an. Ich wollte ein Buch kaufen, in dem auch Noten (nuot/ti, -in, -tia, -teja) waren. Ich bekam jedoch nicht, was ich wollte. Am Ende erinnerte ich mich an (*Akk.*) ein Antiquariat (antikvariatti). Ein alter, freundlicher Buchhändler zeigte mir Regale, in denen auch Volkslieder waren. Ich fand (*finden löy/tää, -dän, -si, -täköön*) zwei Bücher, die noch aus den zwanziger Jahren waren. Sie waren nicht teuer, und ich kaufte sie. Ich dankte dem Buchhändler, der mir so freundlich geholfen hatte.

15. Lektion

(viidestoista kappale)

Autolla ostoskeskukseen

A

- Kuule, nyt minulle tuli kiire. Pitäisi käydä ostoksilla ja kaupat suljetaan kuudelta.
- Mennään autolla.
- Onko autosi pysäköintipaikalla?
- Ei, tuolla kadun toisella puolella. Voimme lähteä heti. Menen jo alas, odotan sinua autossa. (Hetken kuluttua)
- Taisin vähän myöhästyä. Menenkö takapenkille?
- Mene vaan. Kyllä meillä aikaa on. Ajetaanko ostoskeskuksen parkkipaikalle?
- Niin, ajetaan.
- Tuosta vielä ohi ja toiselle kaistalle, niin saan painaa kaasua.
- Tässä on 60 km:n nopeusrajoitus, sinä muistat. Varo tuossa risteyksessä ovat liikennevalot.
- Minä tiedän. Ja punaista taas.
- Sinä jarrutat rajusti.
- Auto oli huollossa juuri vasta.
- Jaaha.
- No nyt annetaan mennä pitkällä suoralla. Mukavasti tämä moottorikiihdyttää, huomaatko?
- Hei, minne sinä ohjaat?
- Ulosmenokaistalle. Siitä pääsee uudelle oikotielle. Vielä vasemmalle ja perillä ollaan.

Myymälässä

B

- Vappu, otatko hetkeksi työntökärryt, minä katson mitä noissa hyllyissä on?
- Äläpäs nyt, Matti! Mennään ensin maito-osastolle, tarvitsen maitoa ja voita.
- Missä maito-osasto on?
- Tuossa peräseinällä. Tule tästä läpi.
(Vappu ottaa voita hyllyltä)
- Panetko pari tölkkiä maitoa ja piimää kärryihin? Katson juustoa välillä.
- Onko meillä kotona olutta?
- On kai. Mutta hae muutama pullo vielä. Keskiolutta. Niin, mitähän sitten. Ai, leipää ja hapankorppuja.
- Minne nyt?
- Lihaosastolle. Tännepäin. (Lasivitriinin edessä) Mitähän tästä ottaisi?
- Siinä on hyvännäköistä kinkkua.
- (Myyjä) Mitä rouvalle saa olla?
- Neljä porsaankyljystä.
- (Myyjä) Tuliko rouvalle jotain muuta?
- Kyllä. Lauantaimakkaraa.
- (Myyjä) Se on valmiissa pakkauksissa tuolla kylmäarkussa.
- Jaaha. Sitten vielä jauhelihaa.
- (Myyjä) Tavallista vai paistia?
- Tavallista. Eikä sitten enempää. (Myyjä ojentaa lihapaketin. Matti ja Vappu menevät kassajonoon.)
- (Kassajonossa) Matti, haetko vielä pussin appelsiineja?
(Kassaneiti nostaa tavaroita liukuhihnalle:)
- Jotain muuta?
- Ei enempää.
- (Matti) Hei, minulle tupakkaa! (Kassaneiti kirjoittaa tupakan hinnan kuitenkin takapuolelle:)
- Olkaa hyvät.
(Vappu on maksanut)
- Voi, missä minun toinen kassini on?
- Se on tuossa laukussasi. (Uloskäytävässä) Tiedätkös, mitä me unohdimme? Suklaakonveheteja. Virtasen Liisalle syntymäpäiväksi.
- Muttei enää tässä. Ostetaan sitten myöhemmin matkan varrelta.

15 A

Vokabeln

osto s (-ksen, -sta, -ksia)	Einkauf	kaasu (-n, -a, -ja)	Gas
ostoskeskus	Einkaufszentrum	nopeu s (-den, -tta, -ksia)	Geschwindigkeit
käydä ostoksilla	einkaufen, Einkäufe erledigen	rajoitu s (-ksen, -sta, -ksia)	Begrenzung, Einschränkung
sul kea (-jen, -ki, -kekoon)	schließen	risti j (-in, -iä, -ejä)	Kreuz
suljetaan (<i>Passiv Präsens</i>)	wird (werden) geschlossen	ristey s (-ksen, -stä, -ksia)	Kreuzung
mennään (<i>Passiv Präsens</i>)	man geht; gehen wir!	valo (-n, -a, -ja)	Licht
pysäköi dä (-n, --, -köön)	parken	liikennevalot PL	Verkehrssampel
pysäköintipaikka myöhästy jä (-n, -i, -köön)	Parkplatz	jarru (-n, -a, -ja)	Bremse
taka	Rück-, Hinter-	jarrut taa (-an, -ti, -takoon)	bremsen
penk ki (-in, -kiä, -kejä)	Bank, Sitzbank	raju (-n, -a, -ja)	heftig
ajetaan	<i>Passiv Präsens von ajaa</i>	huol to (-lon, -toa, -toja)	Pflege, Service, Überholung
parkkipaikka <i>umg.</i>	Parkplatz	kiihdyt tää (-än, -ti, -täköön)	beschleunigen
kaist a (-an, -aa, -oja)	Streifen, Fahrbahn, Spur	huoma ta (-an, -si, -tkoon)	merken, bemerken
pain aa (-an, -oi, -akoon)	<i>intr.</i> wiegen; <i>tr.</i> drücken, pressen	ohja ta (-an, -si, -tkoon)	steuern
painaa kaasua	Gas geben	ulosmenokaista oikotie	Ausfahrt
		perillä ollaan	Abkürzung, Abkürzungsweg wir sind da

15 B

työn tää (-nän, -si, -täköön)	schieben	kylmä-ark ku (-un, -kuu, -kuja)	Kalt-, Kühl-Truhe
kärry t (-jä) PL	kleiner Wagen	jauheliha	Hackfleisch
työntökärryt	<i>hier:</i> Einkaufswagen	tavallinen jauheliha	Gehacktes (<i>vom Schwein</i>)
osasto (-n, -a, -ja)	Abteilung	paistijauheliha	Schabefleisch
Peräsein ä (-än, -ää, -iä)	Rück-, Hinter-Wand	enem pi (-män, -pää, -piä)	größer; mehr
läpi <i>Adv., Postp. Elat.</i>	(hin)durch	ojen taa (-nan, -si, -takoon)	(über)reichen
tölk ki (-in, -kiä, -kejä)	Dose, Topf, Büchse	paket ti (-in, -tia, -teja)	Paket
piimä (-n, -ä)	Buttermilch	jono (-n, -a, -ja)	Reihe, Schlange
juusto	Käse	pussi (-n, -a, -ja)	Beutel, Sack, Tüte
pullo (-n, -a, -ja)	Flasche	liukuhinna	Laufband
keskiolut	Mittelbier (<i>kein Starkbier</i>)	tupak ka (-an, -kaa, -kia)	Tabak, <i>umg.</i> Zigarette(n)
hap jan (-pamen, -anta, -pamia)	sauer	hin ta (-nan, -taa, -toja)	Preis
korppu pu (-un, -puu, -puja)	Zwieback	kassi (-n, -a, -eja)	(Einkaufs-)Tasche
vitriini j (-in, -iä, -ejä)	Vitrine	kuitt ti (-in, -tia, -teja)	Quittung
kink ku (-un, -kuu, -kuja)	Schinken	suklaa (-n, -ta)	Schokolade
porsa s (-an, -sta, -ita)	Ferkel	konveht j (-in, -ia, -teja)	Konfekt
makkar a (-an, -aa, -oita)	Wurst	suklaakonvehti	Praline
lauantaimakkara	Jagdwurst	matkan varrella	unterwegs
pakkau s (-ksen, -sta, -ksia)	Verpackung		

Grammatik

1. Passiv: Präsens

Kaupat suljetaan kuudelta.	<i>Die Geschäfte werden um sechs geschlossen.</i>
Ne avataan yhdeksältä.	<i>Sie werden um neun geöffnet.</i>
Mennään takaisin!	<i>Gehen wir zurück!</i>
Lähdetään kotiin!	<i>Fahren wir nach Hause!</i>

Das Passiv ist im Finnischen eine unpersönliche Form. Subjekt ist keine Einzelperson, sondern ein - nicht genannter - unbestimmter Handlungsträger. Das Deutsche Subjekt ist in finnischen Passivsätzen Objekt. Umgangssprachlich wird das Passiv auch für die 1. Person PL gebraucht, insbesondere für die Bezeichnung der 1. Person PL des Imperativs. Ein Satz wie „tänään tanssitaan“ kann übersetzt werden: *Heute wird getanzt* oder *Heute tanzt man* oder *Tanzen wir heute!* oder *Wir tanzen heute.*

Bildung des Passivs Präsens:

1	2	3	4
sanotaan	voidaan	tilataan	tullaan
otetaan	juodaan	vastataan	mennään
annetaan	syödään	halutaan	noustaan
lähdetään	vietään	tarvitaan	pestään

In den Verbgruppen 1 und 2 werden die Passivendungen dem schwachen Vokalstamm angefügt.

In der Gruppe 1 wird dabei das auslautende -a/-ä des Vokalstamms in ein -e umgewandelt: ota- - otetaan
anna- - annetaan

In der Gruppe 2 lautet die Passivendung -daan, -dään.

In den Verbgruppen 3 und 4 werden die Passivendungen dem schwachen Konsonantstamm angefügt: in der Gruppe 3 die Endung -aan, -ään; in der Gruppe 4 Auslautkonsonant des Konsonantstammes + -aan, -ään (Ausnahme bilden st-auslautende Stämme; s. Tabelle).

2. Objekt in Passivsätzen

Milloin kirjoitat tämän kirjeen?	<i>Wann schreibst du diesen Brief?</i>
Milloin kirjoitetaan tämä kirje?	<i>Wann wird dieser Brief geschrieben?</i>
Haen kupin kahvia.	<i>Ich hole eine Tasse Kaffee.</i>
Haetaan kuppi kahvia!	<i>Holen wir eine Tasse Kaffee!</i>
Odotamme bussia.	<i>Wir warten auf den Bus.</i>
Odotetaan bussia!	<i>Warten wir auf den Bus!</i>

In Passivsätzen steht das Objekt in der endungslosen „Akkusativ-II-Form“ (formengleich mit Nomin.). Diese Regel trifft nicht auf Objekte zu, die nach Prädikaten stehen, welche den Partitiv oder einen anderen Fall erfordern.

3. Objekt nach unpersönlichen Ausdrücken

On tarkoitus rakentaa uusi asema.	<i>Es ist beabsichtigt, einen neuen Bahnhof zu bauen.</i>
Minun pitäisi saada tuo laukku alas hyllyltä.	<i>Ich müßte den Koffer vom Regal herunterholen.</i>
Hänellä oli tarkoitus ostaa auto.	<i>Er hatte die Absicht, ein Auto zu kaufen.</i>

In der endungslosen „Akkusativ-II-Form“ steht ein Objekt ebenfalls, wenn es einem Infinitiv mit einem unpersönlichen Ausdruck bzw. mit olla + Adessiv („haben-Ausdruck“) nachgeordnet ist.

4. Pluralformen der Demonstrativpronomen

Nom.	nämä diese	nuo jene	ne sie, die
Gen.	näiden	noiden	niiden
Akk.	nämä	nuo	ne
Ess.	näinä	noina	niinä
Part.	näitä	noita	niitä
Transl.	näiksi	noiksi	niiksi
Iness.	näissä	noissa	niissä
Elat.	näistä	noista	niistä
Illat.	näihin	noihin	niihin
Adess.	näillä	noilla	niillä
	usw.	usw.	usw.

5. se - joka

Ei se kysy, joka antaa tahtoo.	<i>Der fragt nicht, der geben will.</i> (Sprichwort)
He ovat niitä, jotka haluavat tulla mukaan.	<i>Sie sind diejenigen, die mitkommen möchten.</i>

se wird als Demonstrativpronomen in der Bedeutung *der, derjenige welcher* gebraucht, wenn sich dieses auf einen Relativsatz oder einen anderen Nebensatz bezieht.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Verben in die Passiv-Präsens-Form:

Kaupat (sulkea) kuudelta. Mitä tässä kaupassa (myydä)? Kemikaalikaupassa (Drogerie) (myydä) mm. kosmetiikan tarvikkeita (Artikel). Täällä (tarjota) tekstiilejä. Nämä tekstiilit (ostaa) hyvin paljon. (Kysyä), paljonko tämä maksaa. (Mennä) tuohon kahvilaan! (Juoda) teetä ja (syödä) pari voileipää! (Maksaa) nyt! (Lähteä) kotiin!

2. Übersetzen Sie:

Wann wird das Geschäft geschlossen? Es wird um sieben geschlossen. Kaufen wir (*Passiv*) dieses Buch! Hast du Geld, dieses Buch zu bezahlen? Ich muß eine Fahrkarte kaufen. Er muß den Brief schreiben. Er hatte die Absicht, das Auto zu verkaufen. Ich habe Zeit, das zu lesen.

3. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Plural:

Haluaisin ostaa (tämä sanomalehti). Ostatko minulle (tuo kuvalehti)? En pidä (tästä lehdestä). Mitä (tuossa lehdessä) kirjoitetaan? (Tämä on kirja), joista olen kuullut paljon mielenkiintoista. En tuntenut (tätä kirjaa). Kerroin (siitä kirjasta), (jota) olin lukenut viime aikana. Siinä (on se kirje), (josta) Anna oli puhunut.

4. Übersetzen Sie:

Liebe Irene, ich schreibe diesmal (tällä kertaa) aus Kuopio. Ich bekam eine Einladung (kutsu) von Paavos Familie und verbringe ein paar Tage in dieser schönen Savo-Stadt. Ich bin wirklich froh, daß ich Kuopio kennenlernen kann (saan). Gestern war ich auf dem Markt. Ich habe dort u. a. eine Fischpastete (kalakukko) gekauft. Kalakukko ist eine Pastete, die mit Fisch gefüllt (täyttää) wird. Sie wird hauptsächlich zu Hause zubereitet (valmistaa), aber auch auf dem Markt angeboten und verkauft. Wir haben auch einen Ausflug in die Umgebung von Kuopio gemacht und sind auf einen Berg gestiegen. Ich hatte gelesen, daß man in Savo von jedem Hügel sieben Seen sieht (*Aktiv Präsens, 3. Pers. Sg.*), und hier war es wirklich so.

Viele Grüße auch an Kurt, Anna.

16. Lektion

(kuudestoista kappale)

Suomalainen kuolee useimmiten maanantaina

A

Suomalainen kuolee useimmiten talvella, maanantaina ja suurten juhlapyyhien jälkeen. Ylimääräistä kuolleisuutta voi havaita myös joulukuun alussa ns. (niin sanottuna) pikkujouluaikana.

Kuolleisuuden syitä ja niiden muutoksia on tutkinut väitöskirjassaan lääketieteen lisensiaatti S.N. Hänen väitöskirjansa tarkastettiin Oulun yliopistossa.

Kaikilla tutkituilla kuolinsyillä todettiin vuodenaikavaihtelua; luonnollisen kuolleisuuden huippu on yleensä talvella ja minimi kesällä. Poikkeuksia olivat keuhkotuberkuloosi ja eräät syöpätaudit, jotka kasaantuivat kevääseen ja syksyyn. Itsemurhat ovat yleisiä varhaiskesällä, mutta 1920-luvulta lähtien ne kasaantuvat myös syksyyn, todetaan tutkimuksessa.

(Kansan Uutiset, 9. 11. 1980, mukailten)

Mikä Teitä vaivaa?

B

(Kaskuja lääkäreistä ja potilaista)

- Kyllä tämä Teidän tautinne on vain tavallista vilustumista, sanoi lääkäri. - Tämä influenssa menee itsestään ohi parissa viikossa, mutta uusilla lääkkeillä Te paranette neljästätoista päivässä.

Vaatturimestari oli saanut saksistaan haavan poskeensa, jota lääkärin piti ommella kokoon. Kun siteitä viikon kuluttua poistettiin, katsoi mestari peiliin ja sanoi:

- Huonostipa on ommeltu.
- Huonosti oli leikattukin, vastasi lääkäri.

Neiti kävi lääkärissä. Tunnin kuluttua hän palasi uudestaan lääkärin luo ja pyysi anteeksi: rintaliivit olivat unohtuneet vastaanottohuoneeseen. Niitä etsittiin kaikkialla. Sitten neiti huudahti:

- Voi, suokaa anteeksi, tohtori, nyt minä muistankin. Kävin juuri ennen tänne tuloani hammaslääkärissä ja ne jäivät varmaan sinne.

- Ikävää, että minun täytyi vaivata tohtoria keskellä yötä.
- Ei se mitään. Minulla on toinenkin sairaskäynti tässä lähellä, niin että voin tappaa kaksi karpästä samalla iskulla.

(Terho Toivonen, Seuraava potilas. Helsinki, Kirjayhtymä, 1963)

Vokabeln

16 A

kuo lla (-en, -i, -koon)	sterben
useimmiten	meistens
ylimäärä nen (-sen, -stä, -siä)	überdurchschnittlich, außerordentlich, zusätzlich
kuolleisuus s (-den, -tta)	Sterblichkeit
havait a (-sen, -si, -tkoon)	feststellen
niin sanottu	sogenannte(r, -s)
aikana <i>Postp. Gen.</i>	während
syly (-yn, -ytä, -itä)	Grund, Ursache; Schuld
muuto s (-ksen, -sta, -ksia)	Veränderung
tutki a (-n, --, -koon)	untersuchen, (er-)forschen
väitöskirja	Dissertation
lääke-	Heil-, Medizin-
lääketiede	Medizin
tie de (-teen, -dettä, -teitä)	Wissenschaft
lisensiaatti	Lizentiat (<i>akad. Titel</i>)
tarkast aa (-an, -i, -akoon)	prüfen, kontrollieren
yliopisto (-n, -a, -ja)	Universität

16 B

vaiva ta (-an, -si, -tkoon)	bemühen, plagen, belästigen
Mikä teitä vaivaa?	Was fehlt Ihnen?
lääkäri (-in, -iä, -eitä)	Arzt, Ärztin
potilas s (-an, -sta, -ita)	Patient
vilustu a (-n, -i, -koon)	sich erkälten
vilustuminen	Erkältung
influensa (-n, -aa)	Grippe
itsestään	von selbst
lääk e (-keen, -että, -keitä)	Arznei, Medikament
para ta (-nen, -ni, -ntukoon)	besser werden, gesund werden
vaattur i (-in, -ia, -eita)	Schneider
mestar i (-in, -ia, -eita)	Meister
saks et (-ia; <i>PL</i>)	Schere
haav a (-an, -aa, -oja)	Wunde
posk i (-en, -ea, -ia)	Wange, Backe
om mella (-pelen, -peli, -melkoon)	nähen
si de (-teen, -dettä, -teitä)	Verband, Bindung
poist aa (-an, -i, -akoon)	entfernen, beseitigen

to deta (-tean, -tesi, -detkoon)	feststellen
vuodenaika	Jahreszeit
vaihtelu (-n, -a, -ja)	Schwankung, Veränderung
luonnolli nen (-sen, -sta, -sia)	natürlich
huip pu (-un, -pua, -puja)	Spitze
minimi (-n, -ä)	Minimum
poikkeu s (-ksen, -sta, -ksia)	Ausnahme, Abweichung
keuhko (-n, -a, -ja)	Lunge
tuberkuloosi (-n, -a)	Tuberkulose
syö pä (-vän, -pää)	<i>Med.</i> Krebs
tau ti (-din, -tia, -teja)	Krankheit
kasaan tua (-nun, -tui, -tukoon)	sich häufen
murh a (-an, -aa, -ia)	Mord
itsemurha	Selbstmord
ylei nen (-sen, -stä, -siä)	üblich
varhais-	Früh-
jstk (jostakin) lähtien	von ... an
tutkimu s (-ksen, -sta, -ksia)	Untersuchung

peil i (-in, -iä, -ejä)	Spiegel
huono (-n, -a, -ja)	schlecht
käydä lääkäri ssä	zum Arzt gehen, beim Arzt sein
rin ta (-nan, -taa, -toja)	Brust
rintaliiv i t (-ejä)	Büstenhalter
vastaanottohuone	Sprechzimmer
etsijä (-n, --, -köön)	suchen
huudah taa (-dan, -ti, -takoon)	ausrufen
suo da (-n)	bieten, gewähren
suokaa anteeksi!	entschuldigen Sie!
tohtori (-in, -ia, -eita)	Doktor
hammas (-paan, -masta, -paita)	Zahn
käyn ti (-nin, -tiä, -tejä)	Besuch
sairaskäynti	Krankenbesuch
tap paa (-an, -poi, -pakoon)	töten
kärpä nen (-sen, -stä, -siä)	Fliege
isku (-n, -a, -ja)	Schlag
seuraavja (-an, -aa, -ia)	nächste(r, -s), folgende(r, -s)

Grammatik

1. Passiv: Imperfekt

Talo rakennettiin 60-luvulla.	<i>Das Haus wurde in den 60er Jahren gebaut.</i>
Se myytiin viime vuonna.	<i>Es wurde im vorigen Jahr verkauft.</i>
Illalla tultiin kotiin.	<i>Am Abend kam man nach Hause. oder (umg.): Am Abend kamen wir nach Hause.</i>

Formkennzeichen des Passiv-Imperfekts ist -tiin oder -ttiin.

Wie die Passiv-Präsens- wird auch die Passiv-Imperfekt-Form nur unpersönlich gebraucht. Ein Satz wie *Ich wurde angerufen* lautet im Finnischen *Minulle soitettiin* *Bei mir rief man an* oder *Bei mir wurde angerufen*.

Umgangssprachlich werden die Passiv-Imperfekt-Formen auch für die 1. Person Plural gebraucht.

Bildung der Passiv-Imperfekt-Form:

1	2	3	4
annettiin	juotiin	tilattiin	mentiin
otettiin	syötiin	haluttiin	tultiin
lähdettiin	myytiin	tavattiin	oltiin
sovittiin	viettiin	valittiin	noustiin

Die Passiv-Imperfekt-Endungen werden in den Gruppen 1 und 2 dem schwachen Vokalstamm, in den Gruppen 3 und 4 dem schwachen Konsonantstamm angefügt.

2. Passiv: Perfekt und Plusquamperfekt

Asiasta on puhuttu paljon.	<i>Über die Angelegenheit ist viel gesprochen worden.</i>
Työ on tehty hyvin.	<i>Die Arbeit ist gut gemacht worden.</i>
Sinulle on soitettu.	<i>(Bei dir ist =) Du bist angerufen worden.</i>
Asiasta oli puhuttu paljon.	<i>Über die Sache war viel gesprochen worden.</i>
Työ oli hyvin tehty.	<i>Die Arbeit war gut gemacht worden.</i>
Sinulle oli soitettu.	<i>Du warst (= Bei dir war) angerufen worden.</i>

Perfekt und Plusquamperfekt des Passivs sind zusammengesetzte Formen. Sie bestehen aus der 3. Person Sg. von olla + **Partizip-II-Form** (s. unten). Das Passivprädikat bleibt stets im Singular, auch wenn das Objekt (das deutsche Subjekt) im Plural **steht**:

Liput on (oli) jo myyty - Die Karten sind (waren) schon verkauft worden.

3. Partizip II (Perfektpartizip) Passiv

Pääsy on nyt kielletty.	<i>Der Eintritt ist jetzt verboten.</i>
Kaikki huoneet olivat varatut.	<i>Alle Zimmer waren reserviert.</i>
Seisoimme suljetun oven edessä.	<i>Wir standen vor verschlossener Tür.</i>
Menimme uudesti avattuun teatteriin.	<i>Wir gingen in das neu eröffnete Theater.</i>

Partizip II (Perfektpartizip) des Passivs ist eine adjektivisch gebrauchte Verbform, die einen Relativsatz mit passivischem Prädikat ersetzt:

Tämä on paljon kysytty kirja = Tämä on kirja, jota kysytään paljon *oder* Tämä on kirja, jota kysyttiin paljon.

(Dies ist ein „viel gefragtes“ Buch = ein Buch, nach dem viel gefragt wird bzw. wurde)

Im Finnischen wird damit zwischen Partizip II des Aktivs und Partizip II des Passivs unterschieden. Auch das Partizip II (Perfektpartizip) des Aktivs, das für die Bildung des Perfekts und Plusquamperfekts Aktiv gebraucht wird, kann - wenn auch seltener - adjektivisch verwendet werden:

Hän on paljon lukenut mies — ... mies, joka on lukenut paljon *Er ist ein sehr belesener Mann = ... ein Mann, der viel gelesen hat.*

Diese formale Unterscheidung zwischen Perfektpartizip des Aktivs **und** des Passivs fehlt im Deutschen.

Bildung des Partizips II Passiv:

1	2	3	4
annettu	juotu	tilattu	menty
otettu	syöty	vastattu	tultu
lähdetty	saatu	tavattu	oltu
luettu	tuotu	valittu	noustu

Wie in anderen Passivformen werden auch die Endungen des Partizips II dem schwachen Vokal- bzw. Konsonantstamm angefügt. In der Gruppe 1 wird dabei das auslautende -a- ebenfalls in ein -e- verwandelt.

Bei attributivem Gebrauch flektiert die Partizip-II-Form wie Nomina auf -u: tuotu puku, tuodun puvun, tuotua pukua, tuotuja pukuja.

Außer für die Bildung zusammengesetzter Formen des Passivs wird das Partizip II auch für die Bildung verneinender Passivformen verwendet (s. Lektion 17).

4. Zeitbestimmungen im Plural

tällä viikolla	<i>in dieser Woche</i>	näinä viikkoina	<i>in diesen Wochen</i>
tässä kuussa	<i>in diesem Monat</i>	näinä kuukausina	<i>in diesen Monaten</i>
tällä hetkellä	<i>in diesem Augenblick</i>	näinä hetkinä	<i>in diesen Augenblicken</i>
sinä päivänä	<i>an dem Tag</i>	niinä päivinä	<i>an den Tagen</i>

Zeitbestimmungen im Plural stehen immer im Essiv.

5. Flexion der Verben vom Typ *parata* (besser werden, gesund werden)

Toivottavasti paranette pian.	<i>Hoffentlich werden Sie schnell gesund.</i>
Päivät lyhenivät nopeasti.	<i>Die Tage wurden schnell kürzer.</i>

Von Adjektiven abgeleitete Verben auf -ta, -tä flektieren mit dem Stamm auf -ne: para/ta, -nen, -ni, -tkoon.

Ebenso flektieren Verben wie z.B.: pienetä *kleiner werden*, lyhetä *kürzer werden*, pidetä *länger werden*, paheta *schlechter werden* usw.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Verben in die Passiv-Imperfekt-Form:

Auto (tuoda) huoltoasemalle (*Tankstelle*). Siellä (tarkastaa) auton moottori. Samalla (tehdä) monet muut työt. Jarrut ja ohjaus (tarkistaa) (*tarkistaa überprüfen*). Auto (pestä). Autolla (ajaa) koeajo (*Probefahrt*). Eilen auto (ottaa vastaan). Lasku (maksaa).

2. Setzen Sie die Passiv-Imperfekt-Formen in Passiv-Perfekt-Formen um:

Talo rakennettiin 50-luvulla. Hotelli myytiin halvalla. Siitä maksettiin 100000 markkaa. Hotelli suljettiin toistaiseksi (*bis auf weiteres*). Hotelli voitiin avata jälleen. Täällä tehtiin paljon työtä.

3. Setzen Sie die Passiv-Perfekt-Formen in die Passiv-Plusquamperfekt-Formen um:

Asiaa on tutkittu pitkän aikaa. Varat on supistettu. Moottori on tarkastettu. Auto on pesty. Lasku on maksettu.

4. Ersetzen Sie die Relativsätze durch Partizip-II-Formen.

Muster:

Laukussa oli kirjeitä, joita oli kirjoitettu viime vuosina.
Laukussa oli viime vuosina kirjoitettuja kirjeitä.

Puheenjohtaja tervehti vieraita, jotka olivat saapuneet juhlaan. Tulin 10 minuuttia (sen) ajan jälkeen, josta oli sovittu. Museo on vanhassa talossa, joka on rakennettu 1800-luvulla. Ajattelin vuosia, jotka olivat menneet. Hän puhui siitä aivan kuin asiasta, josta oli päätetty.

5. Übersetzen Sie:

Gestern mußte ich zum Friseur gehen (*Friseur parturi; zum Friseur gehen* käydä parturissa). Ich mußte kurze Zeit warten. Ich nahm eine Zeitschrift (lehti) vom Tisch, die so aussah (. . . näköinen), daß sie viel gelesen wurde. Ich merkte nicht, als gefragt wurde, wer der nächste wäre. Was bekommen Sie (. . . Teille tulisi), fragte das Fräulein. Haare schneiden (tukan leikkaus), sagte ich. Und bitte, schneiden Sie es kurz (*Translativ*), bat ich noch. Wird das Haar (tukka) gewaschen? wurde ich gefragt. Ja, es wird auch gewaschen, sagte ich. Das Haar wurde geschnitten und gewaschen. Wie wird das Haar gekämmt (kam/mata, -paan, -pasi, -matkoon), wirdes ohne Scheitel (jakau/s, -ksen, -sta, -ksia) gekämmt? fragte das Fräulein. Ja, ohne Scheitel, antwortete ich wieder. Das Haar ist sehr gut geschnitten worden, sagte ich dem Fräulein zum Schluß.

17. Lektion

(seitsemästoista kappale)

Teatterin lippumyymälässä

A

- Haluaisin kaksi permantopaikkaa tämän illan esitykseen. Onko se mahdollista?
- Permantopaikkoja ei ole enää. Valitettavasti. On ainoastaan parvekkeen sivulla pari paikkaa.
- Tämäpä ikävää. Eikö ole joitakin varattuja paikkoja, joita ei ole noudettu?
- Ei ole. Permanto on loppuun myyty.
- Ai, niitähän nyt tehdään? Eikö ole mitään mahdollisuuksia?
- No, jos Te odotatte vähän aikaa vielä. Minulla on kaksi aitiopaikkaa jäljellä. Voi olla, ettei niitä noudeta. Kysykää neljänneksen kuluttua! (15 minuuttia myöhemmin)
- Kysyisin niitä aitiopaikkoja. Onko ne noudettu?
- Ei ole. Tässä ne ovat. Olkaa hyvät!
- Kiitos. Sievästi tämä selvisi. Ja rahakin taitaa riittää vielä.

Liisa soittaa teatterin johtajalle

B

(Teatterinjohtaja Eino Salmelaisen muistelmista)

Kun kotipuhelimeni eräänä iltana klo 22:n tienoissa soi, kuului sieltä heleällä lapsen äänellä:

- Onko se setä?

Vastasin myöntävästi. Ja sitten keskustelu jatkui tähän tapaan:

- En minä yhtään pelkää, sanoi tyttö.
- Se on oikein hyvä. Mutta mitä sinun pitäisi pelätä?
- Kun minä olen yksin kotona.
- Missä muut sitten ovat? Äiti ja isä?
- Siellä.
- Niin . . . missä siellä?
- Siellä teatterissa.
- Vai niin, vai teatterissa? Ja jättivät sinut yksin?
- Mutta en minä yhtään pelkää. Sanoisiko setä, etten minä pelkää.
- Liekö tuo nyt tarpeellista, koska sinä et ollenkaan pelkää.
- Mutta kun he pelkäävät, äiti ja isä.
- Mitäs he sitten pelkäävät?
- Sitä, että minä pelkään.
- Kai minun sitten pitää sanoa.
- Ja sano terveisiä myös.
- Keneltä minä sanon terveisiä?
- Liisalta tietysti.

Kävi ilmi, että tyttö halusi jatkaa keskustelua keinolla millä tahansa.

- Kyllä sinä sittenkin taidat hiukkasen pelätä?
- Niin mutta oikein vähän vain.
- Ei sinun tarvitse pelätä vähääkään. Äiti ja isä ovat varmasti pian kotona. Huomaan, että he ovatkin jo lähteneet täältä. En siis enää voi sanoa terveisiäsi.
- Hyvä on sitten.

Kauan ei meidän enää tarvinnutkaan lörpötellä, kun kuului tytön vapautunut tiedotus:

- Äiti ja isä tulevat jo. Hyvää yötä, setä!
- Hyvää yötä.

Vokabeln

17 A

lippumyymälä	Kartenverkauf, Theaterkasse
perman to (-non, -toa, -toja)	Parkett
esitys s (-ksen, -stä, -ksiä)	Aufführung, Vor- führung, -Stellung
mahdollinen (-sen, -sta, -sia)	möglich
sivu (-n, -a, -ja)	Seite

nou taa (-dan, -ti, -takoon)	abholen
loppuun myyty mahdollisuus s (-den, -tta, -ksia)	ausverkauft Möglichkeit
aitio (-n, -ta, -ita)	Loge
siev jä (-än, -ää, -iä)	nett, hübsch; an- mutig
selvi tä (-än, -si, -tköön)	sich aufklären, klar werden

17 B

muistelm a (-an, -aa, -ia)	Erinnerung; <i>PL</i> Memoiren
tienoissa <i>Postp. Gen.</i>	um ... herum
soi da (-n, -koon)	klingeln, <i>intr.</i>
hele jä (-än, -ää, -itä)	klar, zart
ään i (-en, -tä, -iä)	Stimme
myön jää (-nän, -si, -täköön)	bejahend, zugeben
myöntävästi	bejahend
keskustelu (-n, -a, -ja)	Unterhaltung, Ge- spräch
ei yhtään	überhaupt nicht
pel jätä (-kään, -käsi, -ätköön)	sich fürchten, Angst haben (vor)
yksin	allein
vai (<i>Interj. in Frage- sätzen</i>)	ach?

jät tää (-än, -ti, -täköön)	zurücklassen
lie, lienee	wohl (<i>s. Potentialis</i>)
tarpeellinen(-sen, -sta, -sia)	notwendig, erfor- derlich
koska	da, weil
sanoa terveisiä	grüßen
tietysti <i>Adv.</i>	natürlich
jatk jaa (-an, -oi, -akoon)	fortsetzen
keino (-n, -a, -ja)	Mittel
mikä tahansa	jede(r, -s) beliebige
hiukkanen	(Stoff-)Teilchen
hiukkasen	ein wenig
lörpöt ellä (-telen, -teli, -elköön)	schwätzen

Grammatik

1. Verneinende Form des Passiv Präsens

Nykyään ei lauleta niin paljon kuin ennen.	<i>Heutzutage wird nicht so viel gesungen wie früher.</i>
Tätä kuvaa ei myydä.	<i>Dieses Bild wird nicht verkauft.</i>
Nyt ei valita enää.	<i>Jetzt wird nicht mehr gewählt.</i>
Sinne ei mennä!	<i>Dorthin wird nicht gegangen oder (umg.) Dorthin gehen wir nicht!</i>

Die verneinende Form des Passiv Präsens besteht aus:

ei + Kurzform des Passiv Präsens (von der Passivendung werden die Vokalverlängerung + n weggestrichen).

Das Objekt steht im Partitiv.

2. Verneinende Form des Passiv Imperfekts

Asiasta ei tiedetty mitään.	<i>Von der Angelegenheit wußte man nichts.</i>
Kirjeitä ei vielä tuotu.	<i>Briefe wurden noch nicht gebracht.</i>
Heitä ei siellä tavattu.	<i>Man traf sie dort nicht.</i>
Autoa ei pesty.	<i>Das Auto wurde nicht gewaschen.</i>

Die verneinende Form des Passiv Imperfekts besteht aus:
ei + Passiv-Partizip-II-Form des Verbs.

Auch hier ist der Partitiv für das Objekt zu beachten.

3. Verneinende Form des Passiv Perfekts und Passiv Plusquamperfekts

Lippuja ei ole ostettu.	<i>Karten sind nicht gekauft worden.</i>
Autoa ei ole tarvittu.	<i>Das Auto ist nicht gebraucht worden.</i>
Lippuja ei ollut ostettu.	<i>Karten waren nicht gekauft worden.</i>
Autoa ei ollut tarvittu.	<i>Das Auto war nicht gebraucht worden.</i>

Verneinende Formen des Passiv Perfekts bzw. Passiv Plusquamperfekts bestehen aus:

ei ole (bzw. ei ollut) + Partizip-II-Form des Verbs im Passiv.

4. Potentialis

Mitä hän sanonee?	<i>Was wird er wohl sagen?</i>
Voineeko hän tulla?	<i>Wird er kommen können?</i>
Valinnan sittenkin tämän.	<i>Ich wähle wohl doch dies hier.</i>
Kuka hän lienee?	<i>Wer wird er sein (= wer ist er wohl)?</i>

Der Potentialis bezeichnet eine Handlung als möglich, aber zugleich als ungewiß und unsicher. Er wird in der Umgangssprache selten gebraucht und durch Ausdrücke wie **ehkä**, **kai** *vielleicht* oder **luultavasti** *wahrscheinlich* umschrieben.

Das Formkennzeichen des Potentialis ist -ne-.

Bildung des Potentialis:

1	2	3	4
antanan	voinen	vastannen	tullen
ottanan	tuonen	tilannen	mennen
lähtenen	vienen	avannen	surren
lukenen	jäänen	valinnen	juossen

-ne- + Personalendung werden in den Gruppen 1 und 2 dem starken Vokalstamm, in den Gruppen 3 und 4 dem Konsonantstamm angefügt.

In der Gruppe 3 wird das t des Konsonantstammes dem -n- des Potentialis assimiliert, in der Gruppe 4 das n des Potentialis dem jeweiligen Auslautkonsonanten des Konsonantstammes.

Die Potentialis-Formen von olla werden mit dem Stamm liene- gebildet:

lienen	lienemme
lienet	lienette
hän lienee	he lienevät

In der Zusammensetzung mit liene- werden **Perfektformen** gebildet:

lienen lukenut *ich habe wohl gelesen* oder
ich werde wohl gelesen haben.

Es können auch Passivformen des Potentialis gebildet werden:

luettaneen *es wird wohl gelesen werden;*
lienee luettu *es wird wohl gelesen worden sein.*

5. Zum Sprachgebrauch

paljon - moni:

Helsingissä on paljon teattereita.	<i>In Helsinki gibt es viele Theater.</i>
Monessa teatterissa on moderni näyttämö.	<i>In vielen Theatern ist eine moderne Bühne.</i>

Als unbestimmte Mengenangabe kann paljon *viel, viele* nur vor einem Subjekt sowie vor Akkusativ- und Partitivobjekten und nicht vor einer adverbialen Bestimmung gebraucht werden.

Moni *mancher, einige* bezeichnet Stückzahlen oder Personen und kann vor einem beliebigen Satzglied stehen.

tarvita - tarvitsee *brauchen:*

Tarvitsen rahaa.	<i>Ich brauche Geld.</i>
Sinun ei tarvitse lähteä sinne.	<i>Du brauchst nicht hinzugehen.</i>
Meidän ei tarvinnut jäädä hotelliin.	<i>Wir brauchten nicht im Hotel zu bleiben.</i>

In verneinenden Sätzen wird **tarvita** gewöhnlich unpersönlich gebraucht. Das Subjekt steht dabei im Genitiv.

Übungen

1. *Antworten Sie verneinend:*

Muster: Puhutaanko täällä saksaa? - Ei puhuta.

Myydäänkö teatterilippuja myös aamupäivällä? Suljetaanko tämä myymälä jo viideltä? Tarvitaanko siellä pientä rahaa? Varataanko illaksi paikat? Lähdetäänkö asemalle! Mennäänkö ravintolaan? Juodaanko jotain?

2. *Antworten Sie verneinend und verwenden Sie Passiv-Imperfekt-Formen:*

Muster: Sanottiinko Teille, koska esitys alkaa? - Ei sanottu.

Puhuttiinko siellä ruotsia? Joko teatteriliput noudettiin? Myytiinkö hotellissa kukkia? Pidettiinkö juhlat sunnuntaina? Juotiinko siellä olutta. Tarjottiinko ruokaa? Pestiinkö tämä puku? Tehtiinkö työ valmiiksi?

3. *Verneinen Sie:*

Asia on tutkittu. Varat on supistettu. Täällä on tehty paljon työtä. Moottori oli tarkastettu. Auto oli pesty. Lasku oli maksettu.

4. *Setzen Sie die Prädikate der Hauptsätze in Potentialis-Formen:*

Voi kysyä, miten se on mahdollista? Sanot ehkä pari sanaa. On ehkä tärkeää, että tulette tekin. Onko se tarpeellista? He ymmärtävät kai asian. Olenko puhunut siitä? Ei ole mahdollista enää.

5. *Übersetzen Sie:*

In Helsinki gibt es recht viele Theater. Die großen Theater sind: das Nationaltheater, die Nationaloper (ooppera), das Stadttheater (kaupungin ...), das Schwedische Theater. Außerdem (sitäpaitsi) gibt es einige gute kleine Theater. In großen Theatern wird auf zwei Bühnen (*Bühne* näyttämö) gespielt (*spielen, darstellen* esit/tää, -än, -ti, -täköön): auf der großen und der kleinen Bühne. Viele Theater sind recht modern. Das Stadttheater z. B. wurde in den Jahren 1965-67 erbaut. Im großen Zuschauerraum (katsomo) des Stadttheaters gibt es 920 Plätze. Die Karten werden gewöhnlich nur für eine Aufführung verkauft, doch es werden auch Serien- (sarja-), Saison- (kausi-) und Premierenkarten (ensi-ilta) verkauft. In Programmen der Theater gibt es oft finnische Dramen (draama/a, -an, -aa, -oja), aber auch recht viele Dramen aus anderen Ländern.

18. Lektion

(kahdeksastoista kappale)

Rouva K. esittelee uutta asuntoaan

A

- Miten, jos katsottais (katsottaisiin) kuinka me oikein asutaan, Kujanpään vaimo ehdotti.

- Joo katsotaan, Riitta innostui.

Naiset nousivat ja lähtivät eteiseen. Helenius meni perässä. Kujanpään vaimo avasi ensin makuuhuoneen oven ja Helenius rekisteröi valkean punapeittoisen kaksoisvuoteen, siniset kukalliset verhot ja vaatekaapit toisella seinustalla.

Toisen oven takana oli lasten huone, pojat pukivat siellä juuri yöpukuja päälleen. Kun ovi avattiin, pojat jäykistyivät yllätettyinä paikoilleen.

- Hankittiin kerrossänky, niin jäi pojille enemmän tilaa, Kujanpään vaimo sanoi.

- Toi (tuo) on kiva idea joo, tota (tuota) mekin voitais (voitaisiin) harkita, Riitta kehui.

Kylpyhuoneenkin Kujanpään vaimo esitteli, oli varmaan jynsännyt sitä ennen heidän tuloaan, koska matto oli viivasuorassa lattiakaakeleiden kanssa eikä lavuaarin reunoilla ollut hiuksia tai hammastahnaa tai muuta töhnää.

Saatiin tännekin lisää tilaa kun vaihdettiin amme tommoseen (tuommoiseen) suihkualtaaseen, Kujanpään vaimo kertoi tyytyväisenä.

Riitta meni kylpyhuoneeseen ja tutki allasta lähemmin.

- Ai, onks (onkos) tää (tämä) nyt se hierova suihku, Riitta huomasi.

- No joo, saatiin halvalla ja kyllä se aika mukava onkin, Kujanpään vaimo sanoi.

Riitta otti suihkun pidikkeestä ja käänteli kiinnostuneena. Kujanpään vaimo alkoi selittää, mistä sitä väännettiin ja miten vesi suihkussa pyöri.

- Kyllä musta (minusta) tuntuu, että tää (tämä) todella rentouttaa jotenkin lihaksia, Kujanpään vaimo vakuutti.

(Ilkka Pitkänen, Tavallisia ihmisiä. Helsinki, Otava, 1979, S. 221 ...; mukaillen)

Talon tapoja on noudatettava

B

Eräs yliopiston professori oli järjestänyt juhlaillalliset Y:n kuniaksi.

Tapana oli saapua puoli tuntia sovitun ajan jälkeen. Y saapui kuitenkin täsmällisesti ja hänellä oli vanha sadetakki yllään.

Talon rouva, joka ei ollut Y:tä aikaisemmin tavannut, avasi oven puolipukeissaan ja sanoi:

- Täällä ei anneta kerjäläisille, menkää tiehenne.

Y meni kotiinsa. Isäntä soitti puolen tunnin kuluttua:

- Etkö sinä tulekaan, olemme jo kovasti sinua odottaneet.

- Kyllä minä siellä kävin, mutta ei laskettu sisälle, vastasi Y.

(Terho Toivonen, Seuraava potilas. Helsinki, Kirjayhtymä, 1963, S. 167)

Vokabeln

18 A

kuj a (-an, -aa, -ia)	Gasse, Straße	mat to (-on, -toa, -toja)	Matte
ehdot taa (-an, -ti, -takoon)	vorschlagen	vii vfa (-an, -aa, -oja)	Linie, Strich
innostu a (-n, -i, -koon)	sich begeistern, sich ereifern	viivasuora	schnurgerade
etei nen (-sen, -stä, -siä)	Flur, Vorzimmer	latti a (-an, -aa, -oita)	Fußboden
perässä <i>Adv.</i>	hinterher	kaakel i (-in, -ia, -eita)	Kachel
makuuhuone	Schlafzimmer	lavuaar i (-in, -ia)	Waschbecken
ma ata (-kaan, -kasi, -atkoon)	liegen, schlafen	hammastahna	Zahnpaste
rekisteröi dä (-n, --, -köön)	registrieren	hiu s (-ksen, -sta, -ksia)	(einzelnes) Haar; PL Haar(e)
valke a (-an, -aa <i>od.</i> -ata, -ita)	weiß	töhn ä (-än, -ää, -iä)	Schmutz(fleck)
peit to (-on, -toa, -toja)	(Bett-)Decke	vaih taa (-dan, -toi, -takoon)	(aus)tauschen, wechseln
vuo de (-teen, -detta, -teitä)	Bett	amme (-en, -tta, -ita)	Badewanne
kaksoisvuode	Doppelbett, Ehebett	tuommo inen (-sen, -sta, -sia)	solche(r, -s)
kukallinen	geblümt	suihku (-n, -a, -ja)	Dusche; Düse
verho (-n, -a, -ja)	Vorhang	al las (-taan, -lasta, -taita)	(Wasch-)Becken
vaat e (-teen, -etta, -teitä)	Kleidungsstück	tyytyväi nen (-sen, -stä, -siä)	zufrieden
vaatekaappi	Kleiderschrank	lähemmin	näher
seinust a (-an, -aa, -ia)	Wand	hieroa a (-n, -i, -koon)	massieren
pu kea (-en, -ki, -kekoon)	kleiden, anziehen	hierova	massierend-, Massage-
(pukea) päälle	sich über(ziehen)	pidike (-keen, -että, -keitä)	Griff
yöpuku	Schlafanzug	kään nellä (-telen, -teli, -nelköön)	hin und her drehen, wenden
jäykisty ä (-n, -i, -köön)	erstarren	selit tää (-än, -ti, -täköön)	erklären, erläutern
yllät tää (-än, -ti, -täköön)	überraschen	vään tää (-nän, -si, -täköön)	drehen, schrauben
sän ky (-gyn, -kyä, -kyjä)	Bett	pyöri ä (-n, --, -köön)	sich drehen, rotieren
kerrossänky	Etagenbett	tun tua (-nun, -tui, -tukoon)	sich anfühlen, scheinen, <i>unpers.</i> das Gefühl haben
kiv a (-an, -aa, -oja)	<i>umg.</i> hübsch	rentout taa (-an, -tui, -takoon)	entspannen
harkit a (-sen, -si, -koon)	erwägen, überlegen	jotenkin	irgendwie
kehu a (-n, -i, -koon)	loben	liha s (-ksen, -sta, -ksia)	Muskel
kyl py (-vyn, -pyä, -pyjä)	Bad	vakuut taa (-an, -ti, -takoon)	versichern
kylpyhuone	Badezimmer		
jynssältä (-än, -si, -tköön)	scheuern, wischen		

18 B

noudat taa (-an, -ti, -takoon)	befolgen	sadetakki	Regenmantel
illallinen	Abendessen	yllä(än)	an(gezogen)
juhlaillalliset <i>PL</i>	<i>auch:</i> Souper	aikaisemmin	früher
kunni a (-an, -aa, -oita)	Ehre	puolipukeissaan	halbangezogen
täsmälli nen (-sen, -stä, -siä)	pünktlich	kerjäläi nen (-sen, -stä, -siä)	Bettler
		mennä tiehensä	davongehen
		lask lea (-en, -i, -ekoon)	lassen; zählen

Grammatik

1. Konditional (II)

Konditionalformen im Perfekt Aktiv:

Hän olisi mielellään tullut mukaan.	<i>Er wäre gern mitgekommen.</i>
En olisi halunnut olla siellä.	<i>Ich hätte es nicht gewünscht, da zu sein.</i>
Teidän ei olisi pitänyt maksaa se.	<i>Sie hätten es nicht bezahlen sollen.</i>

Der Konditional Perfekt ist eine zusammengesetzte Form bestehend aus: olla (im Konditional Präsens) + Partizip II (Perfektpartizip) Aktiv.

In der Verneinung tritt das Verneinungsverb vor die zusammengesetzte Form:

en olisi sanonut	emme olisi sanoneet
et olisi sanonut	ette olisi sanoneet
hän ei olisi sanonut	he eivät olisi sanoneet (m

Konditionalformen im Passiv:

Hän ehdotti, että katsottaisiin ensin paikkoja.	<i>Er schlug vor, daß man sich erst den Ort ansieht.</i>
Voitaisiinko käydä ostoksilla?	<i>Könnte man einkaufen gehen?</i>
He kysyivät, tarvittaisiinko vielä jotain.	<i>Sie fragten, ob man noch etwas brauchen würde.</i>
Hän pyysi, ettei sinne mentäisi.	<i>Er bat darum, daß man nicht hingehen sollte.</i>

Die Konditionalformen im Passiv (Präsens) werden gebildet, indem die Endung des Passivs Imperfekt

-tiin	durch	-täisiin und
-ttiin	durch	-ttäisiin ersetzt wird.

Konditionalformen des Passivs Perfekt:

Olisi voitu lähteä Ahvenanmaalle.	<i>Man hätte auf die Alandinseln fahren können.</i>
Matka olisi järjestetty.	<i>Die Reise wäre organisiert worden.</i>

Im Passiv können ebenfalls Perfektformen des Konditionals gebildet werden, sie bestehen aus:

olla (in der 3. Person des Konditional Präsens) + Partizip II des Passivs.

2. Partizip I (Präsenspartizip)

Partizip I Aktiv:

Tutustuin eräeseen Turussa asuvaan opiskelijaan.	<i>Ich lernte einen in Turku wohnenden Studenten kennen.</i>
Hän on kotoisin ruotsia puhuvasta perheestä.	<i>Er kommt aus einer Schwedisch sprechenden Familie.</i>
Tulevana vuonna aloitamme yhteisen työn.	<i>Im kommenden Jahrfangen wir eine gemeinsame Arbeit an.</i>

Das Präsenspartizip Aktiv - finnische Bezeichnung Partizip I - wird wie im Deutschen adjektivisch gebraucht. Die Handlung, die das Partizip I bezeichnet, ist nicht abgeschlossen und hat aktivischen Charakter:

lukeva poika - *der lesende Junge* oder *der Junge, der liest*;

Turussa asuva perhe - *in Turku wohnende Familie* oder *Familie, die in Turku wohnt*.

Das Partizip I kann durch einen Relativsatz ersetzt werden, dessen Prädikat im Aktiv Präsens steht.

Bildung des Partizips I:

1	2	3	4
saapuva	voiva	vastaava	tuleva
lähtevä	tuova	haluava	menevä
lukeva	vievä	makaava	nouseva

Das Kennzeichen des Partizips I Aktiv -va-, -vä- wird dem starken Vokaltamm angefügt.

In Pluralformen schwindet das -a-, -ä- vor dem i: tulevina vuosina, sopivina hetkinä.

Partizip I Passiv:

Siellä oli paljon nähtävää.	<i>Dort gab es viel zu sehen (wörtl. zu Sehendes).</i>
Hän on huomattava arkkitehti.	<i>Er ist ein bedeutender (wörtl. zu bemerkender) Architekt.</i>
On lähdettävä tosiasioista.	<i>Es ist von Tatsachen auszugehen.</i>
Maan tavat on noudatettava.	<i>Die Sitten des Landes sind zu befolgen od. ... müssen befolgt werden.</i>

Partizip-I-Formen des Passivs entsprechen im Deutschen

- ist zu + Infinitiv oder

- muß + Passivform des Verbinfinitivs,

Sie können durch Aktivformen von pitää + Infinitiv ersetzt werden.

Bildung des Partizips I Passiv:

1	2	3	4
lähdettävä	saatava	huomattava	tultava
annettava	tuotava	haluttava	mentävä
luettava	myytävä	tavattava	noustava

Partizip I Passiv wird gebildet, indem die Endungen des Passivs Imperfekt
-tiin durch -tava und
-ttiin durch -ttava ersetzt werden.

3. Adjektivbildungssuffixe -(i)nen, -llinen

Grundwort	abgeleitetes Adjektiv	Stufenwechsel
mäki <i>Hügel</i>	mäkinen <i>hügelig</i>	kein Stufenwechsel
puku <i>Kleid</i>	pukuinen <i>gekleidet</i>	kein Stufenwechsel
peitto <i>Decke</i>	peittoinen <i>gedeckt, bedeckt</i>	kein Stufenwechsel
kukka <i>Blume</i>	kukallinen <i>geblümt</i>	Wechsel: starke - schwache Stufe

Zahlreiche Adjektive werden durch Suffixe -(i)nen, -llinen gebildet; bei der Bildung durch -llinen ist der jeweilige Stufenwechsel zu beachten.

4. Umgangssprachliche Verwendung der Demonstrativpronomina:

Umgangssprache	Schriftsprache	
Onks tää uusi kirja?	Onko tämä uusi kirja?	<i>Ist das ein neues Buch?</i>
Toi on kiva.	Tuo on mukava.	<i>Das ist hübsch.</i>
Tommoinen se on.	Tuommoinen se on.	<i>Solch eines ist es.</i>

In der gegenwärtigen Belletristik werden in zunehmendem Maß Formen und Ausdrücke der Umgangssprache verwendet.

Eine vorherrschende Tendenz ist dabei die Verkürzung der Demonstrativpronomina: steigende Diphthonge werden durch fallende oder durch kurze Vokale ersetzt (toi für tuo, tommoinen für tuommoinen), zweisilbige durch einsilbige (tää für **tämä**). Charakteristisch ist auch ein Abkürzen der Endungen (katsottais für **katsottaisiin**, onks für onkos; Endung -s: *umg.*).

Übungen**1. Verneinen Sie:**

Meidän olisi pitänyt matkustaa eilen. Olisimme odottaneet vielä puoli tuntia (*im verneinten Satz enää anstelle vielä*). He olisivat lähteneet teatteriin. Hän olisi tarvinnut rahaa. Olisin tietänyt sen. Olisitko sinä auttanut häntä?

2. Setzen Sie die verneinenden Formen in bejahende um:

Ei olisi voitu tehdä mitään (*im bejahenden Satz jotain anstelle mitään*). Ei tarvittaisi heidän apuaan. Eikö lähdettäisi Lahteen? Eikö ostettaisi konserttiliput? Eikö kysyttäisi, paljonko ne maksavat? Eikö jäätäisi tänne yöksi?

3. Verwenden Sie anstelle von pitää Partizip-I-Passiv-Formen:

Muster: Minun pitää matkustaa Turkuun - minun on matkustettava Turkuun)

Minun pitää lukea tämä kirja. Sinun pitää saada joitakin matkamuistoja (*matkamuisto Reiseandenken*). Hänen pitää odottaa vähän aikaa. Meidän pitää myydä nämä teatteriliput. Teidän pitää valita jokin lahja. Heidän pitää nousta jo viideltä. Matin pitää mennä työhön. Liisan pitää tulla huomenna.

4. Übersetzen Sie:

- Ich muß einige Reiseandenken (joitakin matkamuistoja) kaufen. Was würdest du empfehlen?

- Man könnte vieles empfehlen. In den Geschäften gibt es sehr verschiedene finnische Reiseandenken. Einem Mann oder einem Jungen könnte man zum Beispiel ein „puukko“ (*Finnenmesser*) kaufen. Auch die finnischen Glaswaren sind gut und sehr bekannt.

- Ich mag Glas, aber Glaswaren sind oft recht schwer (*painava*).

- In Finnland gibt es schöne Textilien. Viele „ryijyt“ (*Wandteppiche, Matten*) sind echte Kunst (*Kunst* tai/de, -teen, -detta). Sie sind allerdings recht teuer. Magst du Leinentextilien? (*Leinen* pellava, -n, -a) Sie sind ja teilweise Handarbeit und auch echte Geschenke.

- Gut, ich muß sehen. Und was könnte man Kindern kaufen?

- Einem Mädchen kauft man gewöhnlich eine Puppe (*Puppe* nuk/ke, -en, -kea, -keita). Eine Puppe in einem Nationalkleid ist immer ein schönes Geschenk. Wie alt ist der Junge?

- Er ist etwa zehn Jahre alt.

- Du könntest dem Jungen vielleicht einen Troll (peik/ko, -on, -koa, **-koja**) kaufen. Ich habe viele solcher Trolle gesehen, die lustig aussehen.

19. Lektion

(yhdeksästoista kappale)

Autolla ympäri Päijänteen

A

Syksyn kaunista luontoa ei tarvitse etsiä aina kaukaa - Pohjois-suomesta ja Lapista. Kauniita maisemia voi ihailla etelämpänäkin. Yksi Etelä-Suomen kauneimmista reiteistä on ns. Keski-Suomen reitti eli kierros Päijänteen ympäri.

Päijänteen voi Lahdesta lähettäessä kiertää joko itä- tai länsipuolella. Menomatalla mukavampi on ehkä ajaa Lahdesta Vääkseen, Padasjoen, Kuhmoisten ja Jämsän kautta Jyväskylään ja sieltä itäpuolta Päijännettä Joutsaan, Hartolaan, Heinolaan ja takaisin Lahteen.

Lahti

Pikavierailulla Lahdessa kannattaa luonnollisesti poiketa MM-hiihtonäyttämöllä Lahden urheilukeskuksessa.

Suurmäen tornista on mahdollisuus ihailla Lahden maisemia, johon kuuluvat mm. radiomastot, Salpausselän harjut ja Vesijärvi. Lahden kulttuurinähtävyyksiä ovat monet patsaat, joista uusin on Fellmanin puistossa sijaitseva Punavankimuistomerkki. Lahti tarjoaa myös rakennustaiteen ystäville paljon nähtävää. Näyttävin kohde on Keskuskirkko, jonka on piirtänyt Alvar Aalto.

Jyväskylä

Jyväskylä, Keski-Suomen pääkaupunki, on tullut tutuksi monelle vieraalle yksisuuntaisista kaduistaan. Muista Jyväskylän nähtävyyksistä kannattaa mainita erityisesti Alvar Aalto museo ja Laajavuori, jonka huipulla komeilee Jyväskylän matkailumekka Rantasipi-hotelli.

Paljon katseltavaa Jyväskylä tarjoaa arkkitehtuurista kiinnostuneille. Oman ohjelmansa löytävät Jyväskylästä helposti myös muut kulttuurin ystävät, onhan Jyväskylä voimakas kulttuuri- ja yliopistokaupunki.

Heinola

Heinolan kuuluisuuksiin kuuluvat ehdottomasti kahdessa tasossa kulkevat Jyrängön sillat. Tyypillisintä Heinolalle on kuitenkin

pikkukaupungin leima ja vanhat matalat rakennukset, joita on kunnostettu viime vuosina.

Heinolasta Lahteen ajettaessa voi tutustua mm. Vierumäen urheilupuistoon. Mukava ruokapaikka matkan varrella on myös Kaapinlähteen kievari.

Turha kiire pois

Ennen Päijänteen ympäriajoa kannattaa etukäteen varmistaa eri kohteiden aukioloajat, jotka syksyllä ovat muuttuneet. Osa paikoista sulkee ovensa kokonaan. Ilman erityisiä kohteitakin Päijänteen kierros on matkailureitti, joka jää muistiin. Eniten siitä nauttii se, joka poikkeaa matkan varrella pikkuteille ja pikkukyliin ja joka ennenkaikkea jättää turhan kiireen pois.

(Uusi Suomi, 23. 9. 1978, mukailen)

Sattui hirvimetsällä

B

Isäntä ajoi traktorillaan maantietä pitkin. Yhtäkkiä kuului metsästä laukaus ja traktori pysähtyi.

Isäntä hyppäsi traktorilta tutkiakseen, mikä sen oli pysäyttänyt. Hän ymmärsi kuitenkin heti asian, kun kuuli metsästä iloisia huutoja:

- Nyt ryyppy päälle ja sitten ammutaan toi (tuo) hirvenvasa kanssa.

(Kaikenlaisia saaliita. Helsinki, 1964, S. 96; mukailen)

Vokabeln

19 A

ympäri <i>Postp., Präp.</i>	herum, rund um	Vääksy	} <i>Ortsnamen</i>
Päijänne (-teen, -nettä)	Päijänne (<i>See in Mittelfinnland</i>)	Padasjoki	
etsi ä (-n, -, -köön)	suchen	Kuhmoiset	
kaukaa <i>Adv.</i>	weitab, von weitem	Jämsä	
maisem a (-an, -aa, -ia)	Landschaft	Joutsa	
ihaill a (-en, -i, -koon)	bewundern	Hartola	
reit ti (-in, -tiä, -tejä)	Reiseroute	Heinola	
kierro s (-ksen, -sta, -ksia)	Runde, Rundfahrt	pika-	
kierittää (-rän, -si, -täköön)	drehen; umgehen, umfahren	luonnollisesti <i>Adv.</i>	
joko . . . tai menomatka	entweder . . . oder "Hinfahrt"	poik eta (-kean, -kesi, -etkoon)	
		MM = maailman mestarus	Schnell-, Eil-natürlich
		hiih to (-don, -toa)	abweichen; aufsuchen
		näyttämö (-n, -ä, -itä)	Weltmeisterschaft
			Skilaufen
			Bühne, Szene

suurmäki	<i>hier:</i> Großschanze	om a (-an, -aa, -ia)	eigen
torni (-in, -ia, -eja)	Turm	löyjtää (-dän, -si, -täköön)	finden
masto (-n, -a, -ja)	Mast	voimak as (-kaan, -asta, -kaita)	kräftig, stark
↳alpausselkä	<i>Name der Bergkette</i>	kuuluis a (-an, -aa, -sia)	berühmt
sel kä (-än, -kää, -kiä)	Rücken; Berg-rücken	kuului s (-den, -tta, -ksia)	Berühmtheit
harju (-n, -a, -ja)	Berggrücken	kuulu a (-n, -i, -koon)	gehören
Vesijärvi	<i>Name des Sees</i>	ehdottomasti	unbedingt
kulttuur (-in, -ia, -eja)	Kultur	taso (-n, -a, -ja)	Ebene, Niveau
van ki (-gin, -kia, -keja)	Gefangener, Häft-ling	Jyräkö	<i>Ortsname</i>
muistomerkki	Denkmal	sil ta (-lan, -taa, -toja)	Brücke
merk ki (-in, -kiä, -kejä)	Zeichen	tyypillinen	typisch
rakennus- tai de (-teen, -detta, -teita)	Bau- Kunst	leim a (-an, -aa, -oja)	Stempel
näyttäv ä (-än, -ää, -iä)	ansehnlich	kunnost aa (-an, -i, -akoon)	wiederherstellen
koh de (-teen, -detta, -teita)	Objekt	Vierumäki	<i>Ortsname</i>
piir tää (-rän, -si, -täköön)	zeichnen; <i>Arch.</i> entwerfen	Kaapinlähde	<i>Ortsname</i>
tut tu (-un, -tua, -tuja)	<i>Su.</i> Bekannte(r); <i>Adj.</i> bekannt	läh de (-teen, -detta, -teitä)	Quelle
tulla tutuksi	vertraut werden	kievari (-n, -a)	Gaststätte, Krug
yksisuuntainen katu	Einbahnstraße	turh a (-an, -aa, -ia)	überflüssig
mainit a (-sen, -si, -koon)	erwähnen	ajo (-n, -a, -ja)	Fahrt
erityisesti	insbesondere	etukätein	im voraus
luu pu (-un, -pua, -puja)	Spitze, Gipfel	varmist aa (-an, -i, -akoon)	(ab)sichern
komeil la (-en, -i)	prunken, prangen	auki <i>Adv.</i>	offen
rantasipi	Strandläufer	aukiolo	offensein; Öff-nungs-
kiinnostun ut (-een, -utta, -eita) jstk	interessiert an etw.	muist (-in, -ia, -eja)	Erinnerung
		eniten	am meisten
		naut tia (-in, -ti, -tikoon)	genießen
		ennenkaikkea	vor allem

19 B

hivimetsällä	bei der Elchjagd	ymmär tää (-rän, -si, -täköön)	verstehen, begreifen
pitkin <i>Postp. Part.</i>	entlang	huu to (-don, -toa, -toja)	Ruf, Schrei
yhtäkkiä	plötzlich	päälle <i>Adv.</i>	darauf
laukau s (-ksen, -sta, -ksia)	Schuß	am pua (-mun, -pui, -pukoon)	schießen, abschie-ßen
hyp ätä (-pään, -päsi, -ätköön)	springen, abspringen	vas a (-an, -aa, -oja)	Junge(s)
pysäyt tää (-än, -ti, -täköön)	zum Stehen bringen, anhalten (<i>tr.</i>)	kanssa <i>umg.</i>	auch
		saali s (-in, -sta, -ita)	Jagdbeute

Grammatik

1. Steigerung der Adjektive - Komparativ

Helsinki on isompi kaupunki kuin Turku.	<i>Helsinki ist eine größere Stadt als Turku.</i>
Turku on Helsinkiä vanhempi.	<i>Turku ist älter als Helsinki.</i>
Pidän pienemmistä kaupungeista.	<i>Ich mag kleinere Städte.</i>

Das Zeichen des Komparativs ist im Nominativ **-mpi**.

Es wird dem Vokalstamm des Adjektivs angefügt. Die Schlüsselformen für die Flexion lauten:

Gen. Sg. -mman, *Part. Sg.* -mpaa, *Part. PL* -mpia
(-mmän) (-mpää) (-mpiä)

Zweisilbige Stämme auf -a verändern das -a- des Vokalstamms in -e-:

vanha - Komparativ vanhempi *älter*
- halpa - Komparativ halvempi *billiger*
selvä - Komparativ selvempi *klarer*

Unregelmäßige Komparativformen: hyvä - parempi *gut* - *besser*
pitkä - pitempi *lang* - *länger*

Fügung der Komparation (Vergleichswörter):

Heikki on yhtä pitkä kuin Matti	<i>Heikki ist ebenso groß wie Matti</i>
Lauri on pitempi kuin Matti	<i>Lauri ist größer als Matti</i>
Lauri on Mattia pitempi.	<i>Lauri ist größer als Matti</i>

Als Vergleichswort (*wie, als*) wird im Finnischen stets **kuin** gebraucht.

Kuin kann durch den Partitiv des Vergleichs ersetzt werden. Im Partitiv steht das Bezugswort des Vergleichs:

minua pienempi - *kleiner als ich*
vanhaa parempi - *besser als das Alte*

2. Steigerung der Adjektive - Superlativ

Turku on Suomen vanhin kaupunki.	<i>Turku ist die älteste Stadt Finnlands.</i>
Saimaa on Suomen suurin järvi.	<i>Saimaa ist der größte See Finnlands.</i>
Haltiatunturi on korkein vuori.	<i>Haltiatunturi ist der höchste Berg.</i>
Museo on kaupungin kauneimmas- sa talossa.	<i>Das Museum befindet sich im schönsten Haus der Stadt.</i>

Das Zeichen des Superlativs ist im Nominativ und im Partitiv Sg. -in.

Die Schlüsselformen für die Flexion lauten:

Gen. Sg. -imman (-immän)
Part. Sg. -inta (-intä)
Part. PL -impia (-impiä)

Bildung des Superlativs:

Vokalstamm	Superlativ	Stammveränderungen
vanha- <i>alt</i>	vanhin	a schwindet
selvä- <i>klar</i>	selvin	ä schwindet
piene- <i>klein</i>	pienin	e schwindet
uude- <i>neu</i>	uusin	d, t werden zu -s-
kaunii- <i>schön</i>	kaunein	ii - e langer Vokal wird verkürzt
rikkaa- <i>reich</i>	rikkain	aa - a langer Vokal wird verkürzt

Das Kennzeichen des Superlativs wird dem Vokalstamm angefügt. Dabei sind die oben angeführten Veränderungen des Stammaslauts zu beachten.

Unregelmäßige Steigerungsformen:

Grundstufe	Komparativ			Superlativ		
	Nom Sg.	Gen. Sg.	Part. Sg., PL	Nom. Sg.	Gen. Sg.	Part. Sg., PL
hyvä <i>gut</i>	parem/pi	-man	-paa -pia	par/as parha/in	-haan -imman	-asta -haita -inta -impia
paljo <i>viel</i> pitkä <i>lang</i>	enem/pi pitem/pi	-män -män	-pää -piä -pää -piä	en/in pis/in	-immän -immän	-intä -impiä -intä -impiä

3. Infinitiv I - kürzere und längere Form

Infinitiv I, „kürzere Form“	Infinitiv I, „längere Form“
Meidän pitää lähteä. <i>Wir müssen gehen.</i>	Nousimme ylös lähteäksemme . <i>Wir standen auf, um zu gehen.</i>
Haluaisitko ostaa jotain? <i>Möchtest du etwas kaufen?</i>	Menin kauppaan ostaakseni kirjan. <i>Ich ging ins Geschäft, um ein Buch zu kaufen.</i>
En voinut ymmärtää sitä. <i>Ich konnte es nicht verstehen.</i>	Asia on selvä - minun ymmärtääkseni. <i>Die Sache ist klar - soweit ich es verstehe.</i>

Im Finnischen werden die Infinitive recht vielfältig gebraucht und teilweise für Aussagen verwendet, die im Deutschen durch Nebensätze wiedergegeben werden. Es werden insgesamt vier Infinitive unterschieden.

Die „kürzere Form des Infinitivs I“ ist die eigentliche Grundform des Verbs. Der Gebrauch dieser Infinitivform (mit Verben des Sollens, Wollens, Könnens usw.) entspricht der Verwendung des Infinitivs im Deutschen.

Die „längere Form des Infinitivs I“ wird in der Bedeutung „um zu ...“ verwendet, sie bezeichnet vor allem den Zweck einer Handlung. Die „längere Form“ bezeichnet darüber hinaus die einschränkenden Umstände oder Bedingungen einer Handlung. Sie muß im Deutschen oft durch einen Nebensatz wiedergegeben werden:

muistaakseni - *soweit ich mich erinnere*
 tietääksemme - *sofern wir wissen oder unseres Wissens*
 niin sanoakseni - *sozusagen*

Die Bestandteile der längeren Form sind:

„kürzere Form des Infinitivs I“ + Translativsuffix -kse- + **Possessivsuffix** (das Possessivsuffix entspricht der Person des Subjekts).

4. Infinitiv II (Teil I)

wenn-, als-Sätze (Temporalsätze der Gleichzeitigkeit):

Ollessamme metsässä alkoi sataa. <i>Als wir im Wald waren, fing es an zu regnen.</i>
Hän tupakoi aina lukiessaan <i>Er raucht immer, wenn er die sanomalehteä.</i> <i>Zeitung liest.</i>
Matin juodessa kahvia Liisa soitti <i>Während Matti Kaffee trank, rief Eilalle.</i> <i>Liisa bei Eila an.</i>

Eine Handlung, die gleichzeitig neben der Handlung des Hauptsatzes verläuft, kann im Finnischen durch eine spezielle Verbform, die des „Infinitivs II im Inessiv“, wiedergegeben werden. Sie ersetzt Nebensätze (Temporalsätze), denen im Deutschen Konjunktionalsätze mit *wenn, als, wie, während* entsprechen. Bestandteile der Verbform sind:

Infinitiv I (kürzere Form) + e + -ssa/-ssä (+ Possessivsuffix).

Das Agens (Subjekt des Nebensatzes) steht im Genitiv. Ist das Agens ein Personalpronomen kann das Possessivsuffix allein stehen.

Bildung des Infinitivs II:

1	2	3	4
saapuessä lähtiessä lukiessa	saadessa tuodessa myydessä	tavatessa halutessa valitessa	mennessä tullessa noustessa

Ausgangsform ist der Infinitiv I, wobei -a, -ä durch e und das stammauslautende -e durch i ersetzt werden: saada - saadessa, lukea - lukiessa.

Anstelle der Infinitiv-II-Konstruktionen können ebenso wie im Deutschen Temporalsätze gebraucht werden; als Konjunktion steht **kun**:

ollessamme metsässä = *kun olimme metsässä*
 Matin juodessa kahvia = *kun Matti joi kahvia*.

Werden Temporalsätze mit unpersönlichem Agens (im Deutschen man-Sätze) ersetzt, wird vor das -e- (des Infinitivs II) das Passiv-Zeichen -ta-, -tta- (-tä-, -ttä-) eingefügt. Es tritt an den Vokalstamm in schwacher Stufe.

Formen des Infinitivs II im Passiv:

1	2	3	4
saavuttaessa lähdetäessä luettaessa	saataessa tuotaessa myytäessä	tavattaessa haluttaessa valittaessa	mentäessä tuluttaessa noustaessa

5. Zum Sprachgebrauch

etsiä, löytää:

Olen etsinyt sitä kaikkialta.
Löysimme sen kaapista.

Ich habe es überall gesucht.
Wir fanden es im Schrank.

etsiä, löytää *suchen, finden* erfordern für die adv. Bestimmung den Trennungskasus - den Elativ oder den Ablativ.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Komparativ:

Mattilan perheellä on nyt uusi ja (iso) asunto. He asuivat ennen (vanha) talossa. He pitävät (moderni) ja (mukava) asunnostaan. Uudessa asunnossa kaikki huoneet ovat (siisti ja valoisa). Ne ovat myös (lämmin). Lastenhuone ja makuuhuone ovat kyllä vähän (pieni) kuin vanhassa asunnossaan. Vanha asunto oli myös (halpa). Matka kaupunkiin on (pitkä). Ennen he pääsivät (lyhyt) ajassa keskustaan. He ovat kuitenkin tyytyväisiä ja pitävät uutta asuntoaan (hyvä; *Essiv*).

2. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in den Superlativ:

Mattilan perheessä on neljä lasta: Helvi on (vanha) ja Veijo on (nuori). Outi on (hyvä) oppilas (*Schülerin*). Matti on (ystävällinen). Outi tuntee (paljot) kaskut. Helvi osaa (kauniit) laulut. Matti osaa (mielenkiintoiset) leikit. Veijo piirtää (hauskat) kuvat. He pitävät (nuori) veljestään ja (vanha) siskostaan.

3. Setzen Sie die eingeklammerten Infinitive in die „längere Form“ um:

Menin lippumyymälään (ostaa) liput. Lähdimme baariin (juoda) kahvia. Hän tuli mukaan (syödä) jotain. Ettehän tulleet (tehdä) vain työtä. He tulivat (auttaa) sinua.

4. Verwenden Sie anstelle der eingeklammerten Nebensätze Infinitiv-II-Formen:

Muster: Ostin tämän kirjan, (kun kävin Turussa).

Ostin tämän kirjan Turussa käydessäni.

Tapasin Yrjön, (kun kävelin keskustassa). (Kun hän odotti junaa), hän meni asemaravintolaan. Käyn usein teatterissa, (kun olen Tampereella). Hän tutustui Liisaan, (kun hän matkusti Lahteen). Tulin asemalaiturille, (kun he juuri nousivat junasta).

(Jos halutaan), kahvi tuodaan huoneeseen. (Jos tarvitaan), voidaan tilata isompi huone. Tarjoan sinulle kahvia, (kun joskus tavataan). Kannattaa muistaa tämä merkki, (kun ostetaan lasia).

5. Übersetzen Sie:

Vorigen Sonnabend fuhren wir mit Matti im Auto an die Südwestküste (*Küste rannikko*). Wir beschlossen, nach Tammisaari zu fahren und dann über Salo nach Helsinki zurückzukehren. Matti erzählte uns, daß die Straße (tie) von Helsinki nach Tammisaari die schönste in der Umgebung von Helsinki sei (*Konditional*). Die Route bot wirklich viele schöne Objekte und Sehenswürdigkeiten an: Felsen am Straßenrand, alte und neue Häuser, freundliche Dörfer, Bootshäfen (*Boot vene*). Als wir in Tammisaari waren, setzte Matti die Fahrt nach Hanko fort. Er sagte uns: „Wer in Tammisaari ist, der muß auch nach Hanko fahren“. Er behauptete (*behaupten väit/tää, -än, -ti, -täköön*), daß viele über Hanko fahren, auch wenn sie von Helsinki nach Tampere reisen. Als wir in Hanko waren (*Infinitiv II Inessiv*), stellten wir fest, daß Matti recht hatte (oli oikeassa), und daß es sich lohnte, diese Reise zu machen. Auch die Rückfahrt auf der Autobahn verlief sehr schnell und angenehm.

20. Lektion

(kahdeskymmenes kappale)

Espoo - kaupunki meren rannalla
(Kaupungin historiasta)

A

Espoon historia alkaa 1450-luvulla. Suuri rantatie Turusta Espoon ja Porvoon kautta Viipuriin oli Ruotsi-Suomen tärkein maantieyhteys. Ja meritse purjehdittaessa oli Espoon saariston suojaama rannikko mitä turvallisin satamapaikka.

1550-luvulla Kustaa Vaasa perusti tänne Espoon kartanon, joka siitä alkaen on ollut Espoon suurin maatila. Espoo vaurastui 1600-luvun alussa, mutta aina 1800-lukuun Ruotsi-Suomea rasittivat monet kalliit sodat.

1800-luvulla, Venäjän autonomisena suuriruhtinaskuntana suomalainen yhteiskunta alkoi kehittyä ja nykyaikaistua. Vuonna 1865 Suomi sai oman rahan ja samoihin aikoihin säädettiin myös kunnallinen itsehallinto.

Suomi saavutti valtiollisen itsenäisyytensä joulukuussa 1917. Mutta talvella 1918 Suomessa puhkesi sisällissota. Espoossakin oli työväen keskuuteen perustettu punakaarteja, kun taas porvaristolla oli omat palo- ja suojeluskuntansa.

Itse sotatapahtumista Espoo jäi paljossa syrjään aina siihen saakka, kunnes Hangossa maihin nousseet saksalaiset osin Espoon alueen kautta hyökkäsivät kohti Helsinkiä.

Punaiset ryhtyivät puolustautumaan. He olivat asettuneet Espoon linnoitusvyöhykkeelle, mutta eivät puutteellisen koulutuksen takia osanneet käyttää sitä hyväkseen. Rintama murtui nopeasti suuremmista taisteluista.

Kuvaavaa oli, ettei Espoossa poltettu tai tuhottu ainoatakaan taloa koko sodan aikana, vaikka useat ihmiset saivat surmansa joko taistelussa tai kostoterrorin uhrina.

Vuosina 1939-40 maatamme koetteli talvisota ja kesällä 1941 Suomi joutui suursotaan Saksan myötäsotijana. Sodan päättyminen toi omat ongelmansa. Kotiutetut sotilaat oli sijoitettava uudelleen yhteiskuntaan. Näiden lisäksi muutti Espooseen lähes 4.000 siirtolaista, jotka kohottivat väkilukua tuntuvasti.

Sodan jälkeen maataloudesta vapautunut työvoima etsi uutta sijaansa kaupungeista. Suurin paine suuntautui Helsinkiin ja sen ympäristöön. Uuden Espoon kasvu alkoi vuonna 1951 Otanimestä ja vuonna 1952 Tapiolasta. Kaupunkimainen lähiörakentaminen eteni Helsingistä mm. myös kohti länttä. Vuosina 1950-1980 Espoon väkiluku kasvoi 25.000sta 130.000 e.

(Espoo-kaupunki meren rannalla, Espoo 1979; muk.)

Vaalikeskustelu vuonna 1956

B

- Joko sinä olet käynyt äänestämässä?
 - Juuri tulen koululta.
 - No, kellekäs sinä annoit äänesi?
 - Kekkosellepa tietenkin.
 - Sinä kai olet Kekkonen kanssa tuttava?
 - Ei, en tunne häntä henkilökohtaisesti.
 - Ja kuitenkin annoit äänesi hänelle.
 - Niin, se on varmintä.
 - No, miksi et äänestänyt Fagerholmia?
 - Minä tunnen Fagerholmin.
- (Vaalien välissä. Helsinki, Kirjayhtymä, 1963)

20 A

Vokabeln

Espoo (-n, -ta)	Ortsname	ryh tyä (-dyn, -tyi, -tyköön)	heran-, darangehen an, beginnen
Porvoo (-n, -ta)	Ortsname	aset tua (-un, -tui, -tukoon)	sich stellen, sich niederlassen
Viipuri (-n, -a)	Ortsname (Viborg)	linnoitus	Befestigung
yhtey s (-den, -ttä, -ksiä)	Verbindung	vyöhy ke (-keen, -että, -keitä)	Zone, Abschnitt
meritse	über das Meer, auf dem Seewege	puutteellinen	mangelhaft
purjeh tia (-din, -ti, -tikoon)	segeln	koulutu s (-ksen, -sta, -ksiä)	Schulung, Ausbildung
saaristo (-n, -a, -ja)	die Inseln PL	käyt tää (-än, -ti, -takoon)	verwenden, gebrauchen, benutzen
suoja ta (-an, -si, -tkoon)	(be)schützen	käyttää hyväkseen	ausnutzen
rannik ko (-on, -koa, -koja)	Küste	rintam a (-an, -aa, -ia)	Front
turvalli nen (-sen, -sta, -sia)	sicher	mur tua (-run, -tui, -tukoon)	zusammenbrechen
mitä turvallisin	allersicherste	taistelu (-n, -a, -ja)	Kampf
Kustaa Vaasa	Gustaf Wasa	kuvaav a (-an, -aa, -ia)	bezeichnend
perust aa (-an, -i, -akoon)	(be)gründen	poltt aa (-an, -ti, -takoon)	verbrennen
kartano (-n, -a, -ita)	Gut, Gutshof	tuho ta (-an, -si, -tkoon)	zerstören, vernichten
siitä alkaen	von da an	surm a (-an, -aa, -ia)	Tod
vaurastu a (-n, -i, -koon)	reich werden, sich gut entwickeln	kosto (-n, -a, -ja)	Rache
rasit taa (-an, -ti, -takoon)	belasten	terrori (-n, -a)	Terror
so ta (-dan, -taa, -tia)	Krieg	uhr ji (-in, -ia, -eja)	Opfer
autonomi nen (-sen, -sta, -sia)	autonom	koet jella (-telen, -teli, -elkoon)	probieren, prüfen; übertr. heimsuchen
ruhtina s (-an, -sta, -ita)	Fürst	joul tua (-dun, -tui, -tukoon)	geraten, gelangen; etw. tun müssen
ruhtinaskunta	Fürstentum, Gouvernement	myötäsotijana	im Krieg an der Seite Gen. enden
yhteiskunta	Gesellschaft	päät tyä (-yn, -tyi, -tyköön)	Beendigung, Ende
kehit tyä (-yn, -tyi, -tyköön)	sich entwickeln, sich entfalten	päätt mi nen (-sen)	Problem
nykyaikaistua	sich modernisieren	ongelm a (-an, -aa, -ia)	nach Hause entlassen
saat ää (-dän, -ti, -takoon)	verfügen, festschreiben, verordnen	kotiuttaa	sen
itsehallinto	Selbstverwaltung	sotila s (-an, -sta, -ita)	Soldat
saavut taa (-an, -ti, -takoon)	erreichen	sijoit taa (-an, -ti, -takoon)	einsetzen, einfügen; investieren
valtiollinen	staatlich	lisäksi Postp. Gen.	außer, darüber hinaus
puhje ta (-an, -si, -tkoon)	ausbrechen	lähes	fast, beinahe
sisällissota	Bürgerkrieg	siirtolai nen (-sen, -sta, -sia)	Umsiedler
keskuuteen	innerhalb Gen.	väkiluku	Einwohnerzahl
punakaarti	rote Garde	tuntuvasti	beträchtlich
porvaristo (-n, -a)	Bürgertum	maatalou s (-den, -tta)	Landwirtschaft
suojeluskunta	Schutzkorps	vapautun ut (-een, -utta, -eita)	frei geworden
palokunta	Feuerwehr	työvoim a (-an, -aa, -ia)	Arbeitskraft
jäää syrjään	abseits bleiben, verschont bleiben	sij ja (-an, -aa, -oja)	Platz, Stelle
ana siihen saakka	so lange bis	Otaniemi	Ortsname
kunnes	bis (zeitl.)	Tapiola	Ortsname
nousta maihin	an Land gehen, landen	kaupunkimainen	städtisch
osin	teilweise	lähiö (-n, -tä, -itä)	Vorstadt, Stadt-siedlung
alue (-en, -tta, -ita)	Gebiet, Territorium	rakentaminen	Bauen, Bautätigkeit
hyök atä (-kään, -käsi, -ätköön)	angreifen, Angriff führen	e detä (-tenen, -teni, -detköön)	vorankommen, sich ausweiten
kohti Präp. Part.	gegen		

20 B

äänest ää (-än, -i, -äköön)	(ab)stimmen, wählen	-käs	denn (<i>fragend</i>)
koulu (-n, -a, -ja)	Schule	-pa	na, ja, doch
kelle	= kenelle	tuttav a (-an, -aa, -ia)	Bekannte(r)
		henkilökohtaisesti	Adv. persönlich

Grammatik

1. Infinitiv III (Teil I)

Infinitiv III im Illativ:

Menemme juomaan kahvia.	Wir gehen Kaffee trinken.
Tulen tapaamaan hänet.	Ich komme, um ihn zu treffen oder: Ich werde ihn treffen.
He rupesivat tanssimaan.	Sie fingen an zu tanzen.
Pyydämme maksamaan huomenna.	Wir bitten, morgen zu bezahlen.

In Verbindung mit Verben wie **mennä**, **tulla** gehen, kommen, aber auch **ryhtyä** herangehen an, **ruveta** beginnen sowie einigen anderen steht der Infinitiv in der Illativform des sog. Infinitivs III. Das Kennzeichen des Infinitivs III ist -ma-, -mä-.

Bildung der Illativform des Infinitivs III:

1	2	3	4
lähtemään	saamaan	vastaamaan	menemään
auttamaan	tuomaan	tapaamaan	tulemaan
lukemaan	myymään	valitsemaan	pesemään

Das Kennzeichen des Infinitivs III + Illativendung (Vokallängung + n) werden dem **starken** Vokalstamm angefügt.

tulla + Illativform des Infinitivs III als Futurform:

tulen auttamaan ich werde	} <i>helfen</i>	tulemme auttamaan wir werden	} <i>helfen</i>
tulet auttamaan du wirst		tulette auttamaan ihr werdet	
hän tulee auttamaan		he tulevat auttamaan	
er wird		sie werden	

Für die Bezeichnung des Futurs werden gewöhnlich Formen des Präsens Aktiv benutzt. Das Futur kann jedoch auch durch tulla + Illativform des Infinitivs III wiedergegeben werden.

Gebrauch des Infinitivs III im Illativ:

Die Illativform des Infinitivs III bezeichnet vor allem das Ziel der Handlung in Verbindung mit Verben der Bewegung, des Veranlassens und des Beginnens (außer mit *alkaa*).

Die Illativform des Infinitivs III steht u. a. nach folgenden Verben:

jou/tua (- dun , -tui, -tukoon)	<i>etw. tun müssen; geraten</i>
jää/dä (-n, -i, -köön)	<i>bleiben</i>
kehot/taa (-an, -ti, -takoon)	<i>ermahnen</i>
kutsu/a (-n, -i, -koon)	<i>einladen, rufen</i>
ky/etä (- kenen , -keni, -etkoon)	<i>fähig sein, in der Lage sein</i>
käsk/eä (-en, -i, -eköön)	<i>befehlen</i>
lait/taa (-an, -toi, -takoon)	<i>veranlassen; schicken</i>
lask/ea (-en, -i, -ekoon)	<i>lassen</i>
lähet/tää (-än, -ti, -täköön)	<i>schicken</i>
läh/teä (-den, -ti, -teköön)	<i>(los)gehen, aufbrechen, fahren</i>
men/nä (-en, -i, -köön)	<i>gehen</i>
määrä/tä (-än, -si, -tköön)	<i>bestimmen</i>
neuvo/a (-n, -i, -koon)	<i>raten</i>
opet/taa (-an, -ti, -takoon)	<i>lehren</i>
op/pia (-in, -pi, -pikoon)	<i>lernen</i>
pan/na (-en, -i, -koon)	<i>legen; lassen</i>
pyr/kiä (-in, -ki, -kiköön)	<i>versuchen, bestrebt sein</i>
pysty/ä (-n, -i, -köön)	<i>können</i>
pyy/tää (-dän, -si, -täköön)	<i>bitten</i>
pääst/ää (-än, -i, -äköön)	<i>(los)lassen</i>
ru/veta (-pean, -pesi, -vetkoon)	<i>beginnen</i>
ryh/tyä (-dyn, -tyi, -tyköön)	<i>darangehen etw. zu tun</i>
sat/tua (-un, -tui, -tukoon)	<i>zufällig etw. tun</i>
suostu/a (-n, -i, -ukoon)	<i>einwilligen</i>
tul/la (-en, -i, -koon)	<i>kommen; werden</i>
vaa/tia (-din, -ti, -tikoon)	<i>fordern</i>

2. Agenspartizip

Minulla on kaunis, Matin piirtämä kuva.	<i>Ich habe ein schönes, von Matti gezeichnetes Bild.</i>
Siinä on Liisan valmistamia piirakoita.	<i>Da sind von Liisa zubereitete Pasteten.</i>
Paljon kiitoksia lähettämästä ni lahjasta.	<i>Vielen Dank für das von Ihnen zugeschickte Geschenk.</i>
Tässä on haluamasi kirja.	<i>Hier ist das von dir gewünschte Buch.</i>

Einem Perfektpartizip im Deutschen, das in Verbindung mit einem Agens (einem Handlungsträger) gebraucht wird, entspricht im Finnischen das Agenspartizip. Sein Kennzeichen ist -ma-, -mä-. Es ist mit dem Infinitiv III formgleich.

Anstelle des Agenspartizips kann jeweils auch ein Relativsatz verwendet werden:

Matin piirtämä kuva = kuva, jonka Matti on piirtänyt;
kiitoksia lähettämästäne lahjasta = lahjasta, jonka (Te) olette lähettäneet.
Das Agens steht im Genitiv. Ist das Agens ein Personalpronomen, wird es durch entsprechende Possessivsuffixe ersetzt.

Die Flexionsformen des Agenspartizips lauten:

piirtäm/ä, -än, -ää, -iä
tuo/ma, -an, -aa, -ia.

Die Bildung des Agenspartizips in den vier Verbgruppen entspricht der des Infinitivs III.

3. Substantivischer Gebrauch des Infinitivs

Rakentaminen vaatii paljon rahaa.	<i>Das Bauen erfordert viel Geld.</i>
Museo on näkemisen arvoinen.	<i>Das Museum ist sehenswert (= des Sehens wert).</i>
Pidän lukemisesta.	<i>Ich mag das Lesen (= ich lese gern).</i>

Die substantivische Form des Infinitivs wird gebildet, indem -minen an den starken Vokalstamm des Verbs angehängt wird.

Die Flexion entspricht dem Flexionstyp der Nomina auf -nen.

4. Abessiv

Älä lähde rahatta matkalle!	<i>Fahr nicht ohne Geld ab!</i>
Menin ateriatta kotiin.	<i>Ich ging ohne eine Mahlzeit nach Hause.</i>
Ei kaksi kolmannetta.	<i>Nicht zwei ohne ein Drittes (Alle guten Dinge sind drei).</i>

Der Abessiv drückt ein Fehlen oder einen Mangel aus und entspricht meist der deutschen Präposition *ohne*.

Die Endung -tta, -ttä wird dem schwachen Vokalstamm angefügt.

Die Verwendung des Abessivs ist heute relativ selten, für gewöhnlich wird statt dessen die Präposition *ilman* *ohne* mit Partitiv gebraucht.

Übungen

1. Setzen Sie für die eingeklammerten Verben die erforderliche Infinitivform ein (Infinitiv I bzw. Infinitiv III):

Mennään (juoda) kahvia! Haluaisitko (tulla) mukaan? Lähdetkö (kävellä)?
Voitko (auttaa) minua? Auttaisitko (viedä) nämä matkalaukut autoon? He
pyytävät (maksaa) tämän laskun huomiseen. Tule (katsoa), mitä siellä on!

2. Ersetzen Sie die eingeklammerten Relativsätze durch das Agenspartizip:

Muster: Sain eilen kirjan, (jonka olet lähettänyt).

Sain eilen lähettämäsi kirjan.

Finlandia-talo on rakennus, (jonka on piirtänyt Alvar Aalto). Täällä on paljon rakennuksia, (jotka Alvar Aalto on piirtänyt). Sain ryijyn, (jonka on tehnyt Leenan äiti). Tässä on kirja, (jonka olen ostanut eilen). Teatterissa esitetään Kullervon draama, (jonka on kirjoittanut Aleksis Kivi). Voisitko noutaa liput, (jotka Matti on tilannut). Paljon kiitoksia kirjasta, (jonka olet tuonut).

3. Bilden Sie Satzreihen nach dem Muster:

On hauska lukea.

Lukeminen on hauskaa.

Pidän lukemisesta.

On hauska laulaa. On hauska matkustaa. On hauska ajaa autolla. On hauska ostaa kirjoja.

4. Übersetzen Sie:

Die Beendigung des Krieges brachte Finnland eigene Probleme. Den Soldaten, die im Krieg waren, mußte in der Gesellschaft ein Platz gegeben werden. Aus Karelien (Karjala) zogen etwa eine halbe Million Umsiedler um. Ihnen allen mußten Wohnungen gegeben werden. Viele andere Probleme erschwerten das Leben in Finnland. Die Jahre nach dem Krieg waren dennoch eine gute Zeit des Aufbaus (rakentaminen). Nach Beendigung des Krieges wirkten (toimia) im Land vier große Parteien (Partei puolue, -en, -tta, -ita): die Zentrums Partei (keskusta ...) die Sozialdemokratische Partei (sosialidemokraattinen ...), die Demokratische Union (liitto) des finnischen Volkes und die Koalitionspartei (kokoomus). Das Leben der Gesellschaft entwickelte sich schnell, aber nicht ohne Kämpfe. Besonders in den 50er und 60er Jahren entwickelten sich viele Gebiete (Gebiet al/a, -an, -aa, -oja) der Wirtschaft gut und zuverlässig (luotettavasti).

21. Lektion

(kahdeskymmenesyhdes kappale)

Maatalousväki vähenemässä

A

Vuodesta 1969 peltoja on jätetty viljelemättä melkoinen määrä... Muiden elinkeinojen edistyessä nopeasti on palkkataso kohonnut maataloudessakin. Palkatun työvoiman käytöstä onkin yleisesti luovuttu, mikä taas on käynyt päinsä maatalouden rationalisoinnin ansiosta. Vuosina 1940-1960 maatalouden palkkatyövoima väheni jo 80% (prosenttia) vuoden 1940 määrästä.

Taloissa koetetaan siis tulla toimeen omin väin. Lisäksi pikku-tilojen viljelijät pyrkivät hankkimaan sivuansioita, joskus vanhaan tapaan metsätöitä tehden mutta varsinkin etelässä yleisesti teollisuuteen luettavia elinkeinoja harjoittaen. Tämä johtaa monesti siihen, että sivuammatti kehittyikin pääelinkeinoksi - paremmaksi kuin pikkutalon viljeleminen.

(Pentti Virrankoski, Suomen taloushistoria. Helsinki 1975, S. 248-249)

Nuoren emännän mielipiteitä

B

(Haastatteluja)

Mielipiteitä auton tarpeellisuudesta:

- Kyllä auto pitää olla. Lähin paikkakin on 25 km päässä, ja monta kertaa sattuu joku maatalouskoneista särkymään, niin lähde sinne vaan. Koivuun on 25 km matkaa eikä kulje kuin yksi linja-autovuoro, aamulla puoli kahdeksan lähtee ja illalla viiden aikaan tulee. Monta kertaa tekisi mieli käydä vähän \times lempana kaupassa ihan tavallisia tarvikkeita ostamassa, että saisi vähän vertailla hintoja.

- Joskus tuntuu, että sitä asuu syrjässä: jos vaikka lapsille sattuu sairaustapaus ja pitää lähteä lääkäriin, niin sen järjestäminen on vaikeaa. Tai jos huvituksiin haluaisi mennä, jotakin mieltä piristävää, niin matka on niin pitkä. Ja lapsillekin on kauhea rasitus tuommoinen koulumatka.

Mielipiteitä uuden yhteisnavetan tarpeellisuudesta:

- Viime vuonna (meillä) oli vielä seitsemän lehmää, nyt on meinattu vähentää tuon (vanhan) navetan vuoksi, kun se on niin ahdas ja hankala. Ja pitäisi ruveta rakentamaan uutta, jos meinaa kerran tuota karjaa pitää. Mutta velkaakaan ei haluttaisi tehdä lisää.

- Yhteisnavetasta on kyllä ollut kovastikin puhetta. Täällä on kaksi tällaista samankokoista tilaa, joilla on suurin piirtein yhtä paljon karjaa ja maata ja molemmilla on tämä sama tilanne, että navetta pitäisi uusia.

- Ei niilläkään ole kuin väliaikainen navetta. Kaksi vuotta ainakin on ollut puhetta. Se tuli noin vaan kun keskusteltiin, ja kun kaikki sanoivat, että pitäisi alkaa navettaa laittamaan, niin sanottiin, että mitä se olisi se yhteisnavetta? Se alentaisi kustannuksia ainakin. Ja sitä yhteisnavetan kokoa on ajateltu, niin ainakin 40 lehmää, että se jotakin tuottaisi. Mutta se on ajatuksissa vaan...

Vokabeln

21 A

maatalousväki talou s (-den, -tta, -ksia)	Landbevölkerung Wirtschaft	luo pua (-vun, -pui, -vutkoon)	aufgeben, verzich- ten
vähe tä (-nen, -ni, -tköön)	weniger werden, abnehmen	käydä päinsä	möglich sein
pel to (-lon, -toa, -toja)	Feld, Acker	rationalisoiminen	Rationalisierung
jät tää (-än, -ti, -täköön)	(be)lassen, übrig- lassen	ansio sta Postp. Gen.	infolge, dank
viljel lä (-en, -i, -köön)	anbauen, bebauen, bestellen	prosent i (-in, -tia, -teja)	Prozent
melkoinen	beträchtlich	talo (-n, -a, -ja)	Haus, Hof, Wirt- schaft
määr jä (-än, -ää, -jä)	Menge, Zahl	koet taa (-an, -ti, -takoon)	versuchen
elinkeino (-n, -a, -ja)	Gewerbe, Wirt- schafts-zweig	välki (-en, -keä)	Leute, Arbeitskräfte
edisty ä (-n, -i, -köön)	vorankommen, sich entwickeln	viljelij jä (-än, -ää, -öitä)	Bauer, Landwirt
palk ka (-an, -kaa, -koja)	Lohn	pyr kiä (-in, -ki, -kiköön)	bestrebt sein
koho ta (-an, -si, -tkoon)	steigen, sich heben	ansio (-n, -ta, -ita)	Verdienst
palk jata (-kaan, -kasi, -atkoon)	entlohnen	varsinkin	vor allen Dingen
käyt tö (-ön, -töä)	Verwendung, Nutzung	teollisuus s (-den, -tta)	Industrie
yleisesti	allgemein	(on) luettava	(ist) zuzurechnen
		harjoit taa (-an, -ti, -takoon)	ausüben, sich be- schäftigen mit
		joh taa (-dan, -ti, -takoon)	führen, leiten
		monesti	vielfach

21 B

mielipi de (-teen, -dettä, -teitä)	Meinung, Auffassung	meina ta (-an, -si, -tkoon) <i>umg.</i>	meinen, wollen
emän tä (-nän, -tä, -tiä)	Bäuerin; Hausfrau; Wirtschaftlerin; Gastgeberin	vuoksi <i>Postp. Gen.</i>	wegen
haastattelu (-n, -a, -ja)	Gespräch, Interview, Befragung	ah das (-taan, -dasta, -taita)	eng, beeengt
tarpeellisuus s (-den, -tta, -ksia)	Notwendigkeit	hankal a (-an, -aa, -ia)	beschwerlich, un- bequem
lähin <i>Superl.</i>	nächste(r, -s)	karia (-n, -a)	Vieh
kone (-en, -tta, -ita)	Maschine	vel ka (-an, -kaa, -koja)	Schuld
sär kyä (-yn, -kyi, -kyköön)	zerbrechen, entzwei gehen	puhe (-en, -tta, -ita)	Rede
monta kertaa	oftmals	on ollut puhetta	man hat gesprochen
tekee mieli <i>unpers.</i>	Lust haben	tällai nen (-sen, -sta, -sia)	solche(r, -s)
kauempana	weiter ab	samankokoi nen, (-sen, -sta, -sia)	gleich groß
tarvik e (-keen, -etta, -keitä)	Artikel	ko ko (-on, -koa, -koja)	Größe
vertail la (-en, -i, -koon)	vergleichen	suurin piirtein	in großen Zügen
että sitä asuu	daß man wohnt	molem mat (-pia)	beide
jos vaikka	wenn zum Beispiel	tilan ne (-teen, -netta, -teitä)	Situation, Lage
sairaus s (-den, -tta, -ksia)	Erkrankung, Krankheit	uusi a (-n, --, -koon)	erneuern
lähteä lääkäriin	zum Arzt gehen	väliaikai nen (-sen, -sta, -sia)	provisorisch, zeit- weilig
huvitu s (-ksen, -sta, -ksia)	Vergnügen, Unterhaltung, Vergnügung	lait taa (-an, -toi, -takoon)	herrichten, machen, stellen
piristää (-än, -i, -äköön)	erfrischen, anregen	alen taa (-nan, -si, -takoon)	(ver)mindern, sen- ken
rasitu s (-ksen, -sta, -ksia)	Belastung, Schwierigkeit, Strapaze	kustannu s (-ksen, -sta, -ksia)	Sg. Finanzierung, Verlags-; Pl. (Un-) Kosten, Ausgaben
yhteinen (-sen, -stä, -siä)	gemeinsam	tuot taa (-an, -ti, -takoon)	erbringen; produ- zieren
navet ta (-an, -taa, -toja)	(Vieh-)Stall	ajatu s (-ksen, -sta, -ksia)	Gedanke
lehm ä (-än, -ää, -iä)	Kuh		

Grammatik

1. Infinitiv III (Teil II)

Inessivform des Infinitivs III:

Hän istui baarissa odottamassa Liisaa.	<i>Er saß in der Gaststätte und wartete auf Liisa.</i>
Olimme ravintolassa syömässä.	<i>Wir waren im Restaurant und haben gegessen.</i>
Kävimme museossa katsomassa Gallenin kuvia.	<i>Wir waren im Museum und haben uns Gallens Bilder angesehen.</i>
Maatalousväki on vähenemässä.	<i>Die Landbevölkerung nimmt ab.</i>

Die Inessivform des Infinitivs III bezeichnet eine Handlung, die gerade vor sich geht. Sie wird oft parallel mit Verben gebraucht, die ein Verweilen ausdrücken (olla, käydä, istua). Sie kann jedoch auch in einem Satz allein eine Präsenshandlung bezeichnen.

Die Form wird gebildet, indem an den Stamm des Infinitivs III (vgl. Lektion 20) die Endung -ssa, -ssä des Inessivs angehängt wird.

Elativform des Infinitivs III:

Tulen juuri uimasta.	<i>Ich komme gerade vom Baden (Schwimmen).</i>
Lakkasi satamasta.	<i>Es hörte auf zu regnen.</i>
Hän kieltäytyi ottamasta rahaa.	<i>Er weigerte sich, das Geld zu nehmen.</i>
Olemme estyneet tulemasta.	<i>Wir sind verhindert zu kommen.</i>

Die Elativform des Infinitivs III bezeichnet eine Handlung, die (gerade) beendet, unterbrochen, verweigert oder verhindert wird.

Sie steht insbesondere nach folgenden Verben:

verhindern	est/ää (-än, -i, -äköön)
verhindert werden	esty/ä (-n, -i, -köön)
verbieten	kiel/tää (-län, -si, -täköön)
sich weigern	kieltäy/tyä (-dyn, -tyi, -tyköön)
aufhören	lak/ata (-kaan, -kasi, -atkoon)
sich hüten	varo/a (-n, -i, -koon)
warnen	varoit/taa (-an, -ti, -takoon)

Bestandteile dieser Infinitivform sind:

starker Vokalstamm + ma (mä) + sta (stä).

Adessivform des Infinitivs III:

Kielen oppii puhumalla mutta myös lukemalla.	<i>Eine Sprache lernt man durch Sprechen, aber auch durch Lesen (oder indem man liest).</i>
Pääsette sinne kävelemällä tätä tietä.	<i>Sie kommen hin, wenn Sie diesen Weg zu Fuß gehen.</i>
Voitte puhdistaa sen pesemällä.	<i>Sie können es durch Waschen reinigen.</i>

Die Adessivform des Infinitivs III bezeichnet eine Handlung, die das Mittel angibt, wodurch oder womit etwas erreicht wird.

Sie wird gebildet, indem -lla, -llä dem Stamm des Infinitivs III angefügt wird.

Abessivform des Infinitivs III:

Hän istui puhumatta sanaakaan.	<i>Er saß, ohne ein Wort zu reden.</i>
Työ jäi tekemättä.	<i>Die Arbeit blieb ungetan.</i>
Tämä on kieltämättä hyvä kuva.	<i>Das ist unbestritten ein gutes Bild.</i>

Die Abessivform bezeichnet eine Handlung, die nicht ausgeführt oder abgestritten wird. Im Deutschen entspricht dieser Form häufig der „ohne-zu-Infinitiv“.

Sie wird gebildet, indem -tta, -ttä dem Stamm des Infinitivs III angefügt wird.

2. Infinitiv II (Teil II) - Bezeichnung modaler Aussagen

Hän istui huoneessaan lukien ja kirjoittaen.	<i>Er saß in seinem Zimmer lesend undschreibend.</i>
He tulevat toimeen tehden metsätöitä ja hankkien sivuansioita.	<i>Sie kommen zurecht, indem sie Waldarbeiten übernehmen (Waldarbeiten machend) und sich Nebenverdienste beschaffen (Nebenverdienste beschaffend).</i>
Suoraan sanoen, en tietänyt sitä.	<i>Offen gesagt - ich wußte es nicht.</i>

Zur Bezeichnung modaler Aussagen, der Umstände, der Art und Weise einer Handlung, wird die Form des Infinitivs II verwendet.

Im Deutschen entspricht dieser Form die Verwendung des Präsenspartizips oder eines modalen Nebensatzes bzw. eines Instrumentalsatzes. Bestandteile dieser Infinitivform sind:

Stamm des Infinitivs II auf -e + n.

Das -n ist hierbei das Kennzeichen des „Instruktivs“.

3. Der Instrukтив

Lautanen on käsin tehty.	<i>Der Teller ist handgearbeitet.</i>
Asia on suurin piirtein näin.	<i>Die Sache ist in großen Zügen so.</i>
Näin sen omin silmin.	<i>Ich sah es mit eigenen Augen.</i>

Der Instrukтив bezeichnet die Art und Weise oder das Mittel, womit etwas getan wird.

Das Kennzeichen ist -n, das immer dem Pluralstamm angefügt wird. Der Instrukтив kommt - außer im Infinitiv II - nur in wenigen idiomatischen Wendungen vor.

4. Attribute bei Mengenangaben

Siellä odotti suuri määrä ihmisiä.	<i>Dort wartete eine große Menge Menschen.</i>
30% työvoimasta hankkii sivuansioita.	<i>30% der Arbeitskräfte beschaffen sich Nebenverdienste.</i>
Monet heistä lähtevät kaupunkiin.	<i>Viele von ihnen gehen in die Stadt.</i>

Attribute der Mengenangaben stehen entweder im Partitiv (in Verbindung mit määrä) oder im Elativ.

Übungen

1. Setzen Sie die Prädikate der eingeklammerten Sätze in die Inessivform des Infinitivs III um:

Muster: Olimme baarissa, (joimme kahvia).
Olimme baarissa juomassa kahvia.

Kävin kaupassa, (ostin omenia). Hän käy kioskillä, (hän hakee savukkeita - Zigaretten). Kalle seisoo pysäkillä, (hän odottaa bussia). He kävivät toimistossa, (he maksoivat laskut). Käyn kylpyhuoneessa, (pesen käsiäni). Kävimme elokuvissa, (katsoimme uusia dokumenttifilmejä).

2. Setzen Sie die eingeklammerten Verben in die Elativform des Infinitivs III: Olemme estyneet (saapua) juhlaan. Hän kieltäytyi (puhua) siitä asiasta. Varokaa (lähteä) sinne yksin! Meitä varoitettiin (juoda) vettä tästä järvestä. Hän kielsi (ajaa) tätä metsätietä. Lakkaa nyt (lukea)!

3. Setzen Sie die eingeklammerten Verben in die Adessivform des Infinitivs III: Opite somea nopeasti (puhua) paljon. Hän vietti kaikki iltansa (lukea). Monet viettävät vapaa-aikansa (katsella) televisiota. Monet asiat ymmärtää paremmin (kertoa) niistä muille. Kaupunkiin tutustuu nopeasti (kävellä) kaduilla ja toreilla.

4. Verwenden Sie die Abessivform des Infinitivs III bei der Beantwortung nachfolgender Fragen:

Muster: Onko lasku jo maksettu?
Se on vielä maksamatta.

Onko teatteriliput jo noudettu? Onko Liisan syntymäpäivälahja jo ostettu? Onko tämä puku pesty? Onko hotellinlasku jo kirjoitettu?

5. Übersetzen Sie:

Die finnische Landbevölkerung hat sich in den letzten Jahren ständig (jatkuvasti) verringert. Ihr Anteil (osuus) war 1960 noch etwa 30% der gesamten Arbeitskräftezahl, aber 20 Jahre später nur noch 12%. Die Landwirtschaft ist dennoch ein sehr wichtiger Erwerbszweig in Finnland. Die Rationalisierung ist recht weit (pitkälle) fortgeschritten. Aber die Bauernwirtschaften sind größtenteils (Transl.) Kleinwirtschaften. Zu einer Kleinwirtschaft (Illativ) gehören gewöhnlich 7-8 Hektar (hehtaari) Acker und 25-30 Hektar Wald. Die Kleinwirtschaften (Genitiv) haben es (ist) schwer, zurechtzukommen. Viele Bauern sind bestrebt, sich Nebenverdienste zu beschaffen. Die finnische Landwirtschaft ist zudem in der Hauptsache Viehwirtschaft. Großen Teil der Arbeit machen die Frauen (Frau nai/nen, -sen, -sta, -sia). Sie vor allem sind interessiert, die Arbeit in den Ställen leichter (Transl.) zu machen.

22. Lektion

(kahdeskymmenes toinen kappale)

Taloudellisesta kehityksestä toisen maailmansodan jälkeen A

Varsinkin 1960-luvulta lähtien Suomen talouselämässä on tapahtunut suuria muutoksia. Mm. metsätaloudessa tuotantosuunnat ja tuotantomenetelmät ovat muuttuneet melkoisesti. Entinen „jätkä" esim. jatkaa työtään vain kaunokirjallisuudessa. Hänen veljiensä sijasta Suomen metsiä harventaa nykyinen „metsuri" suojakypäröineen ja pahaa ääntä pitävine kaatokoneineen... Toisen maailmansodan jälkeinen taloudellinen kehitys on aiheuttanut keskusteluja mm. aluepolitiikasta ja „kehitysalueiden" teollistamisesta. Mainittu kehitys näyttää hyvin erilaiselta maan pohjoisosasta kuin etelästä katsoen. Ero johtuu osaksi myös luonnon määräämistä seikoista...

Pohjois-Suomeen on perustettu teollisuutta lähinnä valtion varoin sikäläisten malmi ja puuvarojen jalostamiseksi, ja yksityistä yritteliäisyyttä on koetettu tukea lainoin. Tulokset eivät olleet kovin suuret, ja tavoitteistakin on aika lailla erimielisyyttä.

Aluekysymykset eivät ole yksin taloudellisia, vaan niitä pohdittaessa on otettava huomioon myös tärkeitä sosiaalisia ja henkisiä tekijöitä. „Kehitysalueiden" epäkohtia ovat esimerkiksi nuorison huonot koulutusmahdollisuudet. Jos nuoriso siirtyy näiltä alueilta muualle, niin kuin se on suuressa määrin tehnytkin, se joutuu yhtä hyvin Etelä-Suomessa kuin Ruotsissakin aloittamaan taipaleensa paljon kehnemmin eväin kuin uusien asuin-jojen syntyperäinen väestö. „Kehitysalueiden" henkistäkin elämää uhkaa kuihtumisen vaara, mikä taas köyhdyttää koko kansallista kulttuuriamme - eikä siihen olisi varaa.

(Pentti Virrankoski, Suomen taloushistoria. Helsinki 1975, S. 253, 280-281)

Luottamusmiesvaalien jälkeen

(Työntekijöiden mielipiteitä)

- Y. tuli sittenkin valituksi.
- Minusta on samantekevää, kumpi valittiin.
- Täysi erehdys tehtiin. Minun mielestäni.

B

- Kyvykäs mies valittiin. Ei ole mitään moittimista.
- Toiset moittii. Tietysti hänkin joutuu antamaan periksi. Mutta se ei ole koskaan mahdotonta.
- Ei haluttu äärimmäisyyttä siihen paikkaan. Kun ei ole pätevämpiä, niin olen häntä äänestänyt.
- Poliittikka se oli - ihan kylmästi. Toisten ehdokas voitti.
- Se sai akat äänestämään itseään. Näinhän minä. Naisille on pääasia, että on miellyttävä mies, mitäs ne palkasta.
- Sitä minäkin oon (olen) ihmetelly (ihmeteltyt). Se on liian hiljanen (hiljainen) poika. Paremman puutteessa se on valittu.
- Ei sinne jokainen voi mennä tyrimään. Semmoisia on vähän, jotka alkaa hoitaa näitä asioita (asioita).
- Maltillinen, harkitseva ja valveutunut mies se on. Sillä on paljon kokemusta. Vaikkei olisi (olisi) poliittikkaa, niin hän olisi pääluottamusmies.

(Vesa Laakkonen, Työntekijä ja teknillinen uudistus. Helsinki 1958, S. 205-206; mukailleen)

Vokabeln

22 A

taloudelli nen (-sen, -sta, -sia)	wirtschaftlich, Wirtschafts-	aluepolitiikka	Regionalpolitik
maailm a (-an, -aa, -oja)	Welt	teollistami nen (-sen, -sta)	Industrialisierung
varsinkin	vor allem	johtua <i>unpers.</i>	Folge sein von
lähtien <i>Postp. Elat.</i>	seit, von ... an	seik ka (-an, -kaa, -koja)	Sache, Umstand
elämä (-n, -ää)	Leben	lähinnä	in erster Linie,
tapahtu a (-i, -koon)	geschehen, vor sich gehen	sikäläi nen (-sen, -stä, -siä)	zunächst dort befindlich,
muuto s (-ksen, -sta, -ksia)	Veränderung	malmi (-n, -a)	Erz
tuotan to (-non, -toa)	Produktion	pu u (-n, -uta, -ita)	Baum; Holz
menetelm ä (-än, -ää, -iä)	Methode	jalost aa (-an, -i, -akoon)	veredeln, verarbeit
muut tua (-un, -tui, -tukoon)	sich verändern, wandeln	yritys s (-ksen, -stä, -ksiä)	Unternehmen
jätkä jä (-än, -ää, -iä)	Waldarbeiter, Flößer	yritteliäisy s (-den, -ttä)	Unternehmergeist
kaunokirjallisuus	Belletristik	yksityi nen (-sen, -stä, -siä)	einzeln; privat
sijasta <i>Postp. Gen.</i>	anstelle	kysymy s (-ksen, -stä, -ksiä)	Frage, Problem
harven taa (-nan, -si, -takoon)	Wald: lichten	tulo s (-ksen, -sta, -ksia)	Ergebnis
metsuri (-in, -ia, -eita)	Waldarbeiter	tavoit te (-teen, -etta, -teitä)	Ziel
suoja- kypär jä (-än, -ää, -iä)	Schutz- Helm	erimielisy s (-den, -ttä, -ksiä)	Meinungsverschiedenheit
pitää pahaa ääntä	<i>etwa:</i> schrill (laut) sein	poh tia (-din, -ti, -tikoon)	erwägen, erörtern
kaatokone	Holzfallmaschine		
sodan jälkeinen ...	Nachkriegs-		
aiheut taa (-an, -ti, -takoon)	verursachen, bewirken, auslösen		

ottaa huomioon	in Betracht ziehen, berücksichtigen	eväls (-än, -stä, -itä)	Proviand
henki nen (-sen, -stä, -siä)	geistig	eväin <i>übertr.</i>	vorbereitet
tekij jä (-än, -ää, -öitä)	Faktor	asuinsija	Wohnplatz
epäkoh ta (-dan, -taa, -tia)	Mißstand, Übel	syntyperäinen	eingeboren
sosiaalinen	sozial	väestö (-n, -ä)	Bevölkerung
nuoriso (-n, -a, -ja)	Jugend	uhjata (-kaan, -kasi, -atsoon)	drohen, bedrohen
suuressa määrin	in großer Zahl, vielfach	kuihtumi nen (-sen, -sta)	Auszehrung
yhtä hyvin	ebenso	vaar ja (-an, -aa, -oja)	Gefahr
taipale (-en, -tta, -ita)	Lebensweg, Bahn	köyhdyt tää (-än, -ti, -täköön)	verarmen, arm machen
kehno (-n, -a, -ja)	schlecht	siihen ei ole varaa	man kann sich das nicht leisten

22 B

luottamusmies	Vertrauensmann	ihmet ellä (-telen, -teli, -telköön)	sich wundern, staunen
samantekevä <i>Adv.</i>	gleich, einerlei	puut e (-teen, -etta, -teitä)	Mangel, Fehlen, Ermangelung
kum pi (-man, -paa, -pia)	wer (was) von beiden	tyri jä (-n, --, -köön)	sich blamieren
täy si (-den, -ttä, -siä)	voll, völlig	<i>umg.</i>	
erehdy s (-ksen, -stä, -ksiä)	Irrtum, Fehler	semmoi nen (-sen, -sta, -sia)	solche(r, s)
kyvyk äs (-kään, -ästä, -kaita)	fähig, begabt	hoi taa (-dan, -ti, -takoon)	pflügen, wahrnehmen, übernehmen
moit tia (-in, -ti, -tikoon)	tadeln, etw. aussetzen an	maltilli nen (-sen, -sta, -sia)	gemäßigt, beherrscht
antaa periksi	nachgeben	valveutu nut (-neen, -nutta, -neita)	(politisch) gebildet
äärimmäisyys (-den, -ttä)	Überspitztheit, Radikalismus	kokemu s (-ksen, -sta, -ksia)	Erfahrung
pätevä (-än, -ää, -iä)	sachverständig, kompetent	teknilli nen (-sen, -stä, -siä)	technisch
politiik ka (-an, -kaa)	Politik	uudistu s (-ksen, -sta, -ksia)	Neuerung
ehdok as (-kaan, -asta, -kaita)	Kandidat		
miellyttäviä (-än, -ää, -iä)	angenehm, sympathisch		

Grammatik

1. Komitativ

He ovat nykyajan metsätyöläisiä - suojakypäröineen ja kaatokoneineen.	<i>Sie sind Waldarbeiter von heute - mit ihren Schutzhelmen und Baumfällmaschinen.</i>
Tulkaa ystävinne!	<i>Kommen Sie mit Ihren Freunden (oder: mit ihrem Freund)!</i>

Dem Komitativ entspricht die deutsche Präposition *mit*.

Der Komitativ bezeichnet meist eine dem Subjekt nahe Person oder diesem zugehörige Sache.

In der Umgangssprache wird er selten verwendet und in der Regel durch **kanssa** *mit* ersetzt.

Das Kennzeichen des Komitativs ist *-ine-*, das dem Pluralstamm (in der starken Stufe) angehängt wird (an die Stelle des **Plural-i** tritt das *i* des Komitativs). Dem Substantivstamm muß im Komitativ stets das jeweilige Possessivsuffix angefügt werden.

2. itse *selbst, sich*

Olin itse kotona.	<i>Ich war selbst zu Hause.</i>
Eikö rahat ole sinulla itselläsi?	<i>Hast du nicht selbst das Geld?</i>
Hän tilasi itselleen kahvia.	<i>Er bestellte sich Kaffee.</i>
Hän esitteli itsensä opiskelijana	<i>Er stellte sich als Student vor.</i>

itse kann als Indefinitpronomen und als Reflexivpronomen gebraucht werden. Es wird entsprechend seiner Stellung im Satz flektiert. Flexionsformen: *itse*, *-n*, *-ä* (flektierte Formen nur singularisch und in Verbindung mit Possessivsuffixen).

Als Reflexivpronomen kann es nur in Verbindung mit Possessivsuffixen verwendet werden.

3. Entsprechungen für beide

Molemmat vastaukset ovat oikeita.	<i>Beide Antworten sind richtig.</i>
Kumpikin kirja maksaa 5 markkaa.	<i>Jedes der beiden Bücher kostet 5 Mark.</i>
Minä herra, sinä herra - kumpi meistä kontin kantaa?	<i>Ich (bin) Herr, du (bist) Herr - wer von uns beiden trägt den Rucksack? (Sprichwort)</i>
En tuntenut kumpaakaan.	<i>Ich kannte keinen von beiden.</i>
Jommankumman pitäisi lähteä.	<i>Einer von beiden müßte hingehen.</i>

Das Finnische besitzt mehrere Pronomen in der Bedeutung *beide*.

- molemmat** wird in der Bedeutung *beide, alle beide* gebraucht. Flexionsformen nur im Plural (Part. Pl. *molempia*).
- kumpikin** (auch: *kumpainenkin*) bedeutet *jeder von beiden*. Bei attributivem Gebrauch steht das Substantiv im Singular, auch das Prädikat verbleibt im Singular. Flexion (nur im Singular): *kum/pikin, -mankin, -pääkin*.
- kumpi** (Interrogativpronomen) Bedeutung: *wer von beiden?* Flexion (nur im Singular): *kum/pi, -man, -paa*.
- ei kumpikaan** bedeutet *keiner von beiden*. Flexion: *kum/pikaan, -mankaan, -paakaan*.
- jompikumpi** bedeutet *(irgend)ein(e, -s) von beiden, irgendwelche(r, -s) von beiden*. Es werden beide Bestandteile flektiert: *jompikumpi, jommankumman, jompaakumpaa*.

4. Bruchzahlen

		Parallelformen:
1/2 puol/i, -en, -ta, -ia		
Su.: puolikas, puolisko		
1 1/2 puolitoista (<i>Gen.</i> puolentoista)		
1/3 kolmasosa (<i>Flexion:</i> kolmasosan oder kolmannenosan ...)	kolmanne/s, -ksen, -sta, -ksia	
1/4 neljäsosa	neljänne/s, -ksen, -stä, -ksiä	
1/5 viidesosa	viidennes	
1/10 kymmenesosa	kymmenes	(auch: kymmenenes)
1/11 yhdestoistaosa		
1/20 kahdeskymmenesosa		
1/100 sadasosa	sadannes	
2/3 kaksi kolmasosaa	kaksi kolmannesta	
3/4 kolme neljäsosaa	kolme neljänestä	

Bruchzahlen werden gebildet, indem an die Ordnungszahl das Wort **osa** Teil angefügt wird. Eine Parallelform wird durch Anfügung von -s an den schwachen Vokalstamm der Ordnungszahl gebildet.

5. Zum Sprachgebrauch

tulla mit Partizip II (*Aktiv, Passiv*) im *Translativ*:

Tulin ostaneeksi kirjan.	<i>Ich habe (zufällig) ein Buch gekauft.</i>
Hän tuli nyt valituksi.	<i>Er wurde nun gewählt.</i>

tulla + Partizip II Aktiv drückt die Zufälligkeit einer Handlung aus.
tulla + Partizip II Passiv hebt den Handlungsabschluß hervor.

saada in der Bedeutung „gelingen“, „*etw. zustande bringen*“:

Anna sai kaikki lähtemään mukaansa.	<i>Anna erreichte es, daß alle mit ihr gingen.</i>
Hän sai työn tehdyksi.	<i>Er brachte die Arbeit zum Abschluß.</i>

saada wird u. a. in der Bedeutung *gelingen, etw. erreichen gebraucht*; das Verbojekt steht dabei im Infinitiv III - Illativ. In Verbindung mit der Translativform des Partizips II Passiv wird der Abschluß einer Handlung zum Ausdruck gebracht.

ei mitään in Verbindung mit substantivischer Form des Infinitivs:

Siinä ei ole mitään moittimista.	<i>Daran ist nichts auszusetzen.</i>
Sen asian kanssa meillä ei ole mitään tekemistä.	<i>Mit der Sache haben wir nichts zu tun.</i>

Der deutschen Verwendung des Infinitivs *nichts zu ...* entspricht im Finnischen: (ei) mitään + substantivische Form des Infinitivs im Partitiv.

Umgangssprachliche Verwendung von olla:

Sitä minäkin oon ihmetelly(t).	<i>Darüber habe ich mich auch gewundert.</i>
Ootko nähnyt mitään?	<i>Hast du etwas gesehen?</i>

Der Vokalstamm von **olla** (ole-) wird in der Umgangssprache durch o-ersetzt.

Die Tendenz, die letzte Silbe abzukürzen, erstreckt sich auf Vokale und Konsonanten (s. auch L. 23, S. 176).

Übungen

1. Ersetzen Sie die eingeklammerten Satzteile durch Komitativformen:

Tyttö oli (veljensä kanssa) kotona. Hän asuu (vanhempiansa kanssa) Pääkadulla. He olivat retkellä (kaikkien lastensa kanssa). Tule sinne myös (ystäväsi kanssa). Odotin asemalla (minun kolmen matkalaukkuni kanssa). Siellä oli myytävänä (zu verkaufen) (talo sekä monet sivurakennukset). Kaupunki tarjosi työpaikkoja (kaikkien koulutusmahdollisuuksien kanssa).

2. Übersetzen Sie:

Kommen Sie auch selbst! Nehmen Sie sich auch selbst etwas! Behalten (pitää) Sie es solange bei sich! Ich bekam das Bild von Matti selbst. Er dachte nur an sich. Alles klärte sich von selbst (*Elativ*).

3. Ersetzen Sie die eingeklammerten Pronomina durch Ausdrücke für „beide“:

Me (kaikki) olemme opiskelijoita. (Kuka) teistä voisi auttaa häntä? (Jonkun) olisi lähdeittävä ostoksille. En tunne (ketään) heistä.

4. Antworten Sie auf folgende Fragen mit tulla bzw. saada + Partizip-II-Passivform!

Muster: Ostettiinko kaikki? - Kyllä, kaikki tuli ostetuksi.

Rakensiko hän talon valmiiksi? - Kyllä, hän sai sen rakennetuksi.
Noudettiin liput? Kirjoittiko hän kirjeen loppuun? Teitkö työn valmiiksi? Maksettiin kaikki? Pestiinkö pukunne?

5. Übersetzen Sie:

Auch die finnische Industrie hat sich nach dem zweiten Weltkrieg schnell entwickelt. Auf allen Gebieten der Produktion sind große Veränderungen vor sich gegangen. So umfaßte (*umfassen käsit/tää, -än, -ti, -täköön*) der Export (*Export vien/ti, -nin, -tiä*) vor dem Krieg in der Hauptsache Produkte (*Produkt tuot/e, -teen, -etta, -teitä*) der Forstindustrie. Nach dem Krieg hat sich der Export der Produkte der Metallindustrie ständig (*jatkuvasti*) erhöht (*sich erhöhen koho/ta, -an, -si, -tkoon*). In Finnland wurden und werden weiterhin (*edelleenkin*) große Mengen Holz, in letzter Zeit aber

auch Erze verarbeitet. Die Industrialisierung ist dennoch vor allem nur in den Sütteilen des Landes vor sich gegangen. Daraus haben sich viele Probleme ergeben. Die Landbevölkerung und die Jugend ist u.a. von den nördlichen, östlichen und südöstlichen Teilen des Landes nach Süden gezogen, aber auch nach Schweden. Die Beseitigung der Mißstände ist schwierig gewesen. Mittel werden für neue Arbeitsplätze und für Ausbildungsmöglichkeiten gebraucht.

23. Lektion

(kahdeskymmeneskolmas kappale)

Veijo Meri:

Suomessa on kaksi kirjakieltä, ruotsi kolmas

Meillä on perinteellinen tehty kirjakieli, asiaproosan ja pääkirjoitusten kieli, ja käytännön tarpeisiin syntynyt ja vasta tekeillä oleva puhekieleen pohjaava uusi kirjakieli. Suuri osa kirjailijoista ja kääntäjistä käyttää sitä. ...

Minä olen käyttänyt tätä puhekielen kaltaista kirjakieltä repliikeissä ja joissakin tajunnanvirran kuvauksissa. Selostavat väli-tekstit ja miljöön kuvaukset olen aina kirjoittanut vanhalla kirjakielellä, kuten myös tämmöiset esitykset. Vähän kuollut kieli maistuu vaihteeksi makealta.

Joskus kymmenen vuotta sitten kaavailin Akateemisen kirjakaupan herra Mäkisen kanssa tämän uuden kielen kielioppia. Ihmettelimme, etteivät lukuisat kielimiehemme ole sitä vielä tehneet. Poikkeamat vanhasta kirjakielestä ovat lainalaiset ja siksi mielenkiintoiset. Olen miettinyt viimeiset kymmenen vuotta oikeastaan vain verbien taivutusta, se on tuottanut minulle kirjoittaessani päänvaivaa.

Otan esille sanoa-verbien taivutuksen. Aktiivin indikatiivin preesens:

mä sanon	me sanotaan
sä sanot	te sanotte
se sanoo	ne sanoo

Yksikön ja monikon kolmannessa persoonassa on sama yksikön muoto, monikkomuoto on katoamassa niin kuin ruotsin kielessä.

Monikon ensimmäisessä on passiivi, se ei hyväksy meille johtajaa, hellii demokratiaa mutta epäilee, ettei sen tahto tule helposti julki, joukko on tehoton ja päättämätön.

Kolmannessa persoonassa, kun puhutaan ihmisistä, jotka eivät ole läsnä, ei tarvitse olla kohtelias valittaessa persoonapronominia, siksi se ja ne. Suomalainen haluaa nähdä vain pakollisen vähimmäismäärän vaivaa lähimmäisistään. Korrekteja käytäntöjä pidetään vilppinä. Monikon toisessa säilyy kuitenkin vanha käytäntö: te sanotte, koska se on samalla teitittelymuoto. Jatkuvasti joudumme silmätysten semmoisten henkilöiden kanssa, joilla on auktoriteettia ja valtaa.

Imperfekti:

mä sanoin	me sanottiin
sä sanoit	te sanoitte
se sano	ne sano

Kolmannessa persoonassa katoaa verbin diftongi. Painoton pitkä tavu on jossain määrin rasittava sana ja hieman runollinen sävyltään.

Tuleeko tämä uusi kieli lyömään vanhan laudaltaan, ei ole noin vaan sanottavissa. Se on työlästä kirjoittaa ja vaatii hyvän vireen ...

Kielen kehityksen tasalla pysyy, kun elää tässä yhteisössä ja maailmassa eikä estä itseään muuttumasta sen mukana eristytymällä.

(Veijo Meri, Kuviteltu kuolema. Helsinki 1974, Otava, S. 86-89)

Vokabeln

kirjakieli	Schriftsprache	kirjailija (-an, -aa, -oita)	Schriftsteller
kieli (-en, -tä, -iä)	Zunge, Sprache	kääntäjä (-än, -ää, -iä)	Übersetzer
perinteellinen	traditionell	kään[tää] (-nän, -si, -täköön)	übersetzen
(-sen, -stä, -siä)	sachliche Prosa	kaltajnen (-sen, -sta, -sia)	ähnlich
asiaproosa	Leitartikel	repliikki (-in, -kiä, -kejä)	Replik, Rede im Dialog
pääkirjoitus	Praxis	tajunta (-nan, -taa)	Bewußtsein
käytännö[tö] (-nön, -töä)	Bedürfnis, Bedarf	virta (-ran, -taa, -toja)	Strom
tar[ve] (-peen, -vettä, -peitä)	(noch) zu schaffende, in Arbeit (befindlich)	kuvau[s] (-ksen, -sta, -ksia)	Darstellung, Schilderung
tekeillä oleva	Umgangssprache	selostaja (-an, -i, -akoon)	erläutern, berichten
puhekieli	sich gründen		
pohja[ta] (-an, -si, -tkoon)			

väli-	zwischen-	läsnä <i>Adv.</i>	anwesend
kuten	wie, so wie	pakollinen (-sen, -sta, -sia)	unumgänglich, obligatorisch, Zwangs-
tämmöinen (-sen, -stä, -siä)	solche(r, -s), dieser Art	vähimmäismäärä	Minimum
maistu a (<i>unpers.</i> -u, -i, -koon)	schmecken	lähimmäinen (-sen, -stä, -siä)	Nächste(r), Mitmensch
vaihteeksi	zur Abwechslung	korrekti (-in, -ia, -eja)	korrekt
make a (-an, -aa, -ita)	süß	käytöstapa	Verhaltensweise
sitten <i>Postp. Nom.</i>	vor (<i>zeitl.</i>)	vilppi (-in, -piä)	Unaufrichtigkeit
kielioppi	Grammatik	säily ä (-n, -i, -köön)	erhalten bleiben
op pi (-in, -pia, -peja)	Lehre	teitittely (-n, -ä)	Siezen, Sie-Anrede
kielimies	Sprachwissenschaftler	jatkuvasti	beständig
poikkeam a (-an, -aa, -ia)	Abweichung	silmätysten <i>Adv.</i>	konfrontiert
lainalainen (-sen, -sta, -sia)	gesetzmäßig	silm ä (-än, -ää, -jä)	Auge
laki (-in, -kia, -keja)	Gesetz	henkilö (-n, -ä, -itä)	Person
siksi	darum	auktoriteetti (-in, -tia)	Autorität
miet tiä (-in, -ti, -tiköön)	nachdenken über	val ta (-lan, -taa, -toja)	Macht
oikeastaan	eigentlich	painot on (-toman, -onta, -tomia)	unbetont
verb i (-in, -iä, -eja)	Verb	tavu (-n, -a, -ja)	Silbe
taivutus (-ksen, -sta)	Beugung, Konjugation, Flexion	jossain määrin	in bestimmtem Maß
vaiv a (-an, -aa, -oja)	Mühe	rasittav a (-an, -aa, -ia)	anstrengend
päänvaiva	Kopferbrechen	hieman	ein wenig
ottaa esille	anführen, herausstellen	runollinen (-sen, -sta, -sia)	poetisch
yksik kö (-ön, -köä)	Einzahl, Singular	sävy (-n, -ä, -jä)	Ton, Klang
monik ko (-on, -koa)	Mehrzahl, Plural	lyö dä (-n, löi, -köön)	schlagen
persoon a (-an, -aa)	<i>Grammatik:</i> Person	lyödä laudalta	umstoßen, ablösen
muoto (-don, -toa, -toja)	Form, Gestalt	noin vaan	ohne weiteres
ka dota (-toan, -tosi, -dotkoon)	(ver)schwinden, verloren gehen	on sanottavissa	ist zu sagen
hyväksy ä (-n, -i, -köön)	gutheißen, billigen	työläis (-än, -stä, -itä)	mühevoll
helli ä (-n, --, -köön)	besorgt sein um	vire (-en, -ttä)	Stimmung, Verfassung
epäil lä (-en, -i, -köön)	zweifeln, mißtrauen	tasalla	in gleicher Höhe mit
tah to (-don, -toa, -toja)	Wille	pysyä tasalla	mithalten
tulla julki	offenkundig werden	pysy ä (-n, -i, -köön)	bleiben
jouk ko (-on, -koa, -koja)	Gruppe, (Menschen-)Menge, Masse	el ää (-än, -i, -äköön)	leben
tehot on (-toman, -onta, -tomia)	wirkungslos	yhteisö (-n, -ä, -jä)	Gemeinschaft, Gesellschaft
päätämät ön (-tömän)	unentschlossen	est ää (-än, -i, -äköön)	(ver)hindern
		eristäyty ä (-dyn, -tyi, -tyköön)	sich absondern, sich isolieren
		kuvit ella (-telen, -teli, -elkoon)	sich einbilden
		kuolem a (-an, -aa, -ia)	Tod

Grammatik

1. Wortbildung - Substantive auf -us, -ys:

	Wortbeispiel	Genitiv Sg.	Partitiv Sg.	Part. PL
Deverbale Substantive	kysymy/s <i>Frage</i>	-ksen	-stä	-ksiä
Denominale Substantive	uutuu/s <i>Neuheit</i>	-den	-tta	-ksia

Vom Nomen bzw. von Verben abgeleitete Substantive auf -us, -ys weisen unterschiedliche Flexionsformen auf. (s. Tabelle)

Die deverbale Substantive auf -us, -ys bezeichnen das Resultat einer Handlung bzw. die Handlung als Substantiv (kysymys *Frage*, vastaus *Antwort*, pyrkimys *Bestreben*), die denominalen vor allen Dingen abstrakte Begriffe (kauneus *Schönheit*, talous *Wirtschaft*, kirjallisuus *Literatur*).

2. Wortbildung - Pronominaladjektive:

Onko täällä meikäläisiä?	<i>Sind hier welche von uns (unsrige)?</i>
Tässä on eräs täkaläinen sanomalehti.	<i>Hier ist eine hiesige Zeitung.</i>
Haluaisin ostaa tällaisen kameran.	<i>Ich möchte eine solche Kamera kaufen.</i>
Sain jonkinmoisen kuvan asiasta.	<i>Ich erhielt ein gewisses Bild von der Sache.</i>
Siellä myydään erityisiä koruja, jommoisia ei ole muualla.	<i>Dort werden besondere Schmuckgegenstände verkauft, wie (von welcher Art) es sie anderswo nicht gibt.</i>

Der finnische Wortschatz umfaßt eine recht große Zahl von Pronominaladjektiven, die durch Hinzufügung von Suffixen vor allem von Demonstrativ- und Indefinitpronomen gebildet werden. Sie werden in der Regel an den Genitivstamm des betreffenden Pronomens angehängt.

Beispiele:

-lainen, -läinen

meikäläinen *unsrig*, *unsereiner*, teikäläinen *eurig*, heikäläinen *ihrig*, täkaläinen *hiesig*, sikäläinen *dortig*;

-lainen

kaikenlainen *von jeder Art*, *allerlei*, monenlainen *mannigfach*, *vielfältig*, sellainen *solch*, tällainen *derartig* u.a. (das Bildungssuffix -lainen wird in den Ableitungen nicht der Vokalharmonie angeglichen; es handelt sich hier um ein einstiges Adjektiv, abgeleitet von schwed. slag - finn. laji *Art*);

-moinen, -moinen

jommoinen *welcher Art*, jonkinmoinen *irgendein*, semmoinen, tuommoinen, tämmöinen *solch*;

-tuinen, -tyinen

erityinen *besonderer*, monituinen *manch*.

3. Wortbildung - von Partizipien abgeleitete Adverbien:

Kirjakieli on muuttunut huomattavasti.	Die Schriftsprache hat sich merklich verändert.
Tapaan hänet jatkuvasti.	Ich treffe ihn ständig.
Toivottavasti voit tulla.	Hoffentlich kannst du kommen.

Adverbien auf -sti werden häufig von Partizip-I-Formen (Präsenspartizip) des Aktivs bzw. Passivs gebildet. Beispiele:

luulla <i>meinen, vermuten</i>	luultavasti <i>vermutlich</i>
miellyttää <i>gefallen</i>	miellyttävästi <i>angenehm, gefällig</i>
nähdä <i>sehen</i>	nähtävästi <i>offensichtlich</i>
päittää <i>beschließen</i>	päätävästi <i>entschlossen, entschieden</i>
sanoa <i>sagen, nennen</i>	sanottavasti <i>nennenswert</i>
tuntua <i>zu spüren sein</i>	tuntuvasti <i>spürbar</i>
tydyttää <i>befriedigen</i>	tydyttävästi <i>befriedigend</i>

4. Adverbiale Verwendung des Partizips I Passiv

Milloin hän on tavattavissa?	Wann ist er zu sprechen (anzutreffen)?
Se ei ole vielä sanottavissa.	Das kann noch nicht gesagt werden.
Juomia on aina saatavilla.	Getränke sind immer erhältlich.

Partizip-I-Passiv-Formen werden in Verbindung mit verschiedenen Kasus adverbial gebraucht; mit der Verwendung der Ortskasus im Plural wird die Möglichkeit oder Machbarkeit der jeweiligen Aussage bezeichnet.

5. Zum Sprachgebrauch

kaltainen ... *ähnlich*, ... *gleich*:

Pekka on aivan isänsä kaltainen.	Pekka ist ganz wie sein Vater.
Tuo on hänen kaltaistaan!	Dies ist ihm ähnlich!
Jotain sen kaltaista en ole vielä nähnyt.	Etwas Ähnliches habe ich noch nicht gesehen.

kaltainen wird als nachgestelltes Adjektiv und als Substantiv verwendet. Das Vergleichswort steht im Genitiv.

Inkongruenz des Attributes:

jossain määrin	in bestimmtem Umfang
suurella määrin	in großem Umfang
tällä tavoin	auf diese Weise

Attribute von Substantiven, die im Instruktiv gebraucht werden, weisen verschiedentlich Abweichungen von der Kongruenz auf.

Übungen

1. Setzen Sie die eingeklammerten Wörter in die erforderliche Kasusform:

Olen kuullut sinun (kiinnostus) tähän (rakennus). Tässä on joitakin tietoja (rakennus Gen.) korkeus (Elat.) ja (pituus Elat.). Tärkeänä (vaatimus) on ollut materiaalin (kauneus Akk.) esille tuominen (esille tuominen Ausarbeitung, Ausstellung). Olemme viimeksi lukeneet joitakin kirjoituksia Suomen (talous).

2. Ergänzen Sie die folgenden Sätze durch je ein Pronominaladjektiv, das sich auf das unterstrichene Wort des Parallel- bzw. des gleichen Satzes bezieht! Beispiel: Matti on heillä työssä, hän on ... (ergänzen: heikäläinen).

Poika asuu meillä, hän on ... Kalle ja Liisa käyvät usein teillä kotona, he ovat jo aivan kuin ... Tämä sanomalehti on täältä Helsingistä, se on ... sanomalehti. Hän osti tämän sieltä Tukholmasta, se on ... kuvalehti. Haluaisin puvun niinkuin tuo tuolla, juuri ... Haluaisin laukun - ... niinkuin se siinä.

3. Verwenden Sie anstelle der Wendungen on mahdollista oder oli voitu Partizip-I-Passiv-Formen:

Olisiko mahdollista puhua herra Mäkisen kanssa? Onko mahdollista ostaa tämä kirja? Olisiko mahdollista saada jostain lasi vettä? Hotellin huoneet oli voitu tilata. Nämä kirjat oli voitu hankkia.

4. Übersetzen Sie:

Die finnische Schriftsprache hat sich in den letzten 20-30 Jahren beträchtlich verändert. In der gegenwärtigen Schriftsprache werden in ständig größerem Umfang Wörter und Formen der Umgangssprache verwendet. In Finnland werden jedoch zugleich Dialekte gesprochen (Dialekt mur/re, -teen, -retta, -teitä). Die Dialekte der größeren Gebiete sind: Karelisch (karjalaismurre), Savo (savolaismurre), Häme (hämäläismurre) und Bottnisch (pohjalaismurre). Darüber hinaus werden in verschiedenen Gebieten Lokaldialekte (paikkallis-) gesprochen. Die Veränderungen der Schriftsprache ergeben sich natürlich aus recht vielen Faktoren. Die Einwohnerzahl von Helsinki ist z.B. von 1960 an beständig gewachsen, und so ist auch der Einfluß der Helsinkier Umgangssprache gewachsen (Einfluß vaikutus). Die Schriftsprache, die sich auf die Umgangssprache gründet, ist offenbar schwer zu schreiben, aber im allgemeinen leicht zu lesen.

24. Lektion

(kahdeskymmenesneljäs kappale)

Kaksi kansansatua

A

Vedenpaisumus

(Lappalainen kansansatu)

Ennen lappalaisia täällä asui vanhempi kansa. Mutta sitten jumala kaatoi maailman kumoon. Tämä tapahtui siten, että jumala pyöräytti maailman ylösalaisin, niin että vesi järvistä ja joista virtasi maan yli ja hukutti kaikki ihmiset, paitsi kaksi lasta, pojan ja tytön. Nämä jumala otti kainaloonsa ja vei heidät korkealle vuorelle, jonka nimi oli Passevaare eli pyhä vuori.

Kun vaaraa ei enää ollut, jumala oli laskenut lapset menemään. Nämä erosivat toisistaan ja menivät eri suunnille katsomaan, olisiko maailmassa muita ihmisiä. Kun he olivat kulkeneet kolme vuotta ihmisiä löytämättä, kohtasivat ja tunsivat he taas toisensa. Mutta vieläkin kolme vuotta samalla tavalla vaellettuaan he eivät enää toisiaan tunteneet. Heistä tuli silloin mies ja vaimo, ja näistä kaikki nykyään elävät ihmiset polveutuvat.

(Zacharias Topelius, Maamme kirja. Helsinki 1875)

Rantasipi

(Suomalainen kansansatu)

Siihen aikaan kun ylätuvan isäntä loi avaruuden ja kappaleet avaruutta täyttämään, niin silloin se loi linnutkin. Mutta linnuilla ei vielä silloin ollut kieliä, ja tekijä kutsui ne uudestaan kieliä ottamaan.

Mutta rantasipi peilaili tyynessä vedenpinnassa rantakivellä, ja se oli siitä niin ihanaa, ettei se joutanut kielikopalle aikanaan. Niin tuli kysymys: „Missä viivyt?”

Siihen rantasipi vastasi: „Kivellä”.

Ja sitten sai rantasipi laulukseen: „Kivellä viivyin, viivyin, viivyin”.

Kaksi runoa

B

Kansanlaulu:

Jos sais kerran reissullansa

Jos sais kerran reissullansa
nähtiä tyttöä halata,
olishan se paljon mukavampi
reissulta kotia palata.

Hiljallensa ja hiljallensa,
hiljallensa minä laulan vaan,
kun vain yhden kesäillan
ystävä sinulle olla saan.

Pentti Saarikoski:

Että saisi

Että saisi
keväällä
kauppareissulta kotiin palatessa
istua metsikössä
valkovuokkojen keskellä
ja tietää
että tykkejä on ruvettu sulattamaan
auroiksi
katsella eloon lohkeilevia maita
kävisi
pitkäkseen märkäänkin
ostokset pään alusena
hyräilisi laulelisi

(Pentti Saarikoski, Tanssiin kutsu. Helsinki, Otava, 1980)

Vokabeln**24 A**

sa tu C-dun, -tua, -tuja)	Märchen	kaa taa (-dan, toi, -takoon)	umwerfen, stürzen; fällen; gießen, schütten
vedenpaisumus	Überschwemmung, Sintflut	kaataa kumoon pyöräyt tää (-än, -ti, -täköön)	umkippen, stülpen umdrehen
paisuja (-n, -i, -koon)	schwellen, über- fließen	ylösalaisin	um und um, auf den Kopf
lappalai nen (-sen, -sta, -sia)	lappisch; Lapplän- der(in)		
jumal ja (-an, -aa, -ia)	Gott		

hukut taa (-an, -ti, -takoon)	ertrinken lassen, ertränken	luoda (luon, loi, luokoon)	(er)schaffen
paitsi <i>Postp. Part.</i>	außer	avaruus (-den, -tta, -ksia)	Weltraum, Weltall
kainalo (-n, -a)	Achselhöhle	tekijä (-än, -ää, -öitä)	Autor, Verfasser; Schöpfer
ottaa kainaloonsa	unter den Arm nehmen	peilail la (-en, -i, -koon)	sich spiegeln
ero ta (-an, -si, -tkoon)	sich trennen; sich scheiden lassen	pin ta (-nan, -taa, -toja)	Fläche
koh data (-taan, -tasi, -datkoon)	(sich) treffen, begegnen	jou taa (-dan, -ti <i>od.</i> -si, -takoon)	Zeit haben, können
vael taa (-lan, -si, -takoon)	wandern, umherstreifen	kop pa (-an, -paa, -pia)	Korb; Schale
polveu tua (-dun, -tui, -tukoon)	abstammen	aikanaan	beizeiten
tu pa (-van, -paa, -pia)	Stube	vii pyä (-vyn, -pyi, -pyköön)	sich aufhalten, bleiben, verweilen
ylätuvan isäntä	Herr der Oberstube, Gott		

24 B

runo (-n, -a, -ja)	Gedicht, Vers; Gesang; <i>Volksdichtung</i> ; Rune	tyk ki (-in, -kiä, -kejä)	Kanone
reissu (-n, -a, -ja) <i>umg.</i>	Fahrt, Reise	sulat taa (-an, -ti, -takoon)	einschmelzen
nät ti (-in, -tiä, -tejä)	nett, hübsch	aur ja (-an, -aa, -oja)	Pflug
hala ta (-an, -si, -tkoon)	umarmen	elo (-n, -a)	Leben
kotia (= kotiin)	nach Hause	lohkeil la (-en, -i, -koon)	rissig werden, aufspringen
hiljalleen <i>od.</i> hiljal-lensa	still, leise	käydä pitkäseen	sich hinlegen, sich ausstrecken
että	daß; <i>vor elliptischen Ausrufen eines Wollens od. Wünschens etwa:</i> ach, daß man es könnte	mär kä (-än, -kää, -kiä)	naß, feucht
kauppareissu <i>umg.</i>	Einkaufsreise	ostoks et <i>Pl.</i> (-ia)	Einkäufe
metsik kö (-ön, -köä, -köjä)	Waldchen	päänalunen	Kopfkissen
(valko)vuok ko (-on, -koa, -koja)	Buschwindröschen, Anemone	alu nen (-sen, -sta, -sia)	Unterlage
		hyräil lä (-en, -i, -köön)	summen
		laulel la (-en, -i, -koon)	singen (<i>frekv.</i>), vor sich hin singen
		kutsu (-n, -a, -ja)	Einladung

Grammatik

1. toinen - Verwendung als Indefinit- und als Rezipropronomen:

Toiset kiittävät, toiset moittivat häntä.	<i>Die einen loben, die anderen tadeln ihn.</i>
He auttavat toisiaan. (= He auttavat toinen toistaan.)	<i>Sie helfen einander.</i>
Vierailemme usein toistemme luona. (= Vierailemme usein toinen toisemme luona.)	<i>Wir besuchen uns oft.</i>

toinen bedeutet als **Indefinitpronomen** *andere(r,-s)*, *der eine - der andere*, im Plural *manche*;

toisiaan (toinen toistaan usw.) bedeutet als **Rezipropronomen** *einander*.

In dieser Bedeutung wird es stets im Plural flektiert und erhält die Possessivsuffixe der 1., 2., 3. Person Plural. *Einander* kann auch durch die Wortverbindung *toinen - toise ...* bezeichnet werden. Das vorausgehende Wort *toinen* bleibt dabei unflektiert, während das zweite Wort Flexionsendungen im Singular erhält.

2. Partizipialkonstruktionen als Ersatz für Temporalsätze

Vielä kolme vuotta vaellettuaan lapset eivät enää tunteneet toisiaan. (= Kun lapset olivat vaeltaneet ... <i>oder:</i> Sen jälkeen kun lapset olivat vaeltaneet ...)	<i>Nachdem die Kinder weitere drei Jahre gewandert waren, kannten sie sich nicht mehr.</i>
Sodan päätyttyä he palasivat kotiin. (= Kun sota oli päätynyt...)	<i>Als der Krieg zu Ende war, kehrten sie heim.</i>
Ostoksilla käytyämme menemme elokuviin. (= Kun olemme käyneet ...)	<i>Wenn wir eingekauft haben, gehen wir ins Kino.</i>
Tulen heti syötyäni . (= ... kun olen syönyt. <i>oder:</i> ... sen jälkeen kun olen syönyt.)	<i>Ich komme sofort, wenn ich gegessen habe. (sen jälken kun <i>nachdem, als, sobald</i>)</i>

Temporale Nebensätze, deren Handlung sich **vor** der Handlung des Hauptsatzes vollzieht oder vollzogen hat, können in der kürzeren Form einer Partizipialkonstruktion wiedergegeben werden.

Das Prädikat des Nebensatzes wird durch folgende Partizipform **ersetzt**: **Partizip-II-Passiv** (-tu, -ty/-ttu, -tty) + a, ä (Part. Sg.) + Possessivsuffix.

Das Subjekt des Nebensatzes, das nicht mit dem des Hauptsatzes übereinstimmt, steht im Genitiv. Stimmen beide Subjekte überein, erhält die Partizipialkonstruktion das Possessivsuffix, das der Person des Subjekts entspricht.

(Für die Übersetzung ist zu beachten, daß das substantivische Subjekt im Finnischen im Hauptsatz, im Deutschen dagegen im Nebensatz genannt wird.)

3. Temporalsätze der Gleichzeitigkeit in der Instrukтивform des Infinitivs II

Syksyn tullen he muuttavat kaupunkiin.	<i>Wenn der Herbst kommt, ziehen sie in die Stadt.</i>
Mennen tullen kävimme myös Lahdessa.	<i>Als wir hinfuhren und als wir zurückkamen, waren wir auch in Lahti.</i>

Temporalsätze mit einer im Hinblick auf den Hauptsatz gleichzeitigen Handlung können durch die Inessivform des Infinitivs II wiedergegeben werden (vgl. Lektion 19), aber ebenso auch durch die Instruktivform des Infinitivs II. Diese Form wird jedoch nur in wenigen Wendungen gebraucht.

4. Wortbildung - Frequentativa (Verben mit wiederholter Handlung):

Hän käveli huoneessa, hyräili ja lauleli.	<i>Er ging im Zimmer umher, summt und sang (vor sich hin).</i>
He istuskelivat iltaisin rannalla ja katselivat ohikulkevia veneitä.	<i>Sie saßen abends am Ufer und schauten den vorbeifahrenden Booten zu.</i>

Verben werden im Finnischen häufig durch **Frequentativsuffixe** -il(e), -el(e), -skel(e)

in ihrer Bedeutung variiert. Grundbedeutung dieser Suffixe ist Wiederholbarkeit der Handlung, aber auch Dauer, z. T. affektive Einfärbung der Rede. Die Frequentativsuffixe werden dem Vokalstamm angefügt, wobei die Auslautvokale vor -e- oder -i- Veränderungen erfahren.

Einige Verben mit Frequentativsuffixen gewinnen spezielle Bedeutungen:

kysyä	<i>fragen</i>	- kysellä	<i>ausfragen</i>
harjoittaa	<i>ausüben</i>	- harjoitella	<i>üben, trainieren</i>
sanoa	<i>sagen</i>	- sanella	<i>diktieren</i>
olla	<i>sein</i>	- oleskella	<i>sich aufhalten</i>

5. Wortbildung - Adverbien

Hiihdimme hiljalleen rannalle päin.	<i>Wir liefen auf Skiern langsam zum Ufer hin.</i>
Teen sen mielelläni uudestaan.	<i>Ich mach es gern von neuem.</i>
Hän unohti sen kokonaan.	<i>Er vergaß es völlig.</i>

Adverbien werden häufig durch Suffixe -sti und -in (Instruktivendung) gebildet (vgl. Lektion 8).

Außerdem gibt es eine Anzahl von Adverbien mit anderen Kasusendungen und z.T. mit Possessivsuffixen. Vielfach werden auch Parallelförmige gebraucht, z. B.:

Adverb	Bedeutung	Bildung
kokonaan	<i>völlig, ganz</i>	koko + Essiv + Possessivsuffix
hiljaa	<i>still, langsam</i>	hilja + Partitiv
hiljakseen	<i>langsam, nach und nach, still</i>	hilja + Translativ + Possessivsuffix
hiljalleen		hilja + Allativ + Possessivsuffix
hiljallensa		hilja + Allativ + Possessivsuffix

Adverb	Bedeutung	Bildung
kauaksi	<i>weithin</i>	kauka + Translativ
mielellään	<i>gern</i>	mieli + Adessiv + Possessivsuffix
myöhään	<i>spät</i>	myöhä + Illativ
oikein	<i>richtig, sehr</i>	oike(a) + Instruktiv
uudelleen	<i>erneut</i>	uusi + Allativ + Possessivsuffix
uudestaan	<i>erneut, von neuem</i>	uusi + Elativ + Possessivsuffix
viimein(kin)	<i>endlich, zuletzt</i>	viime + Instruktiv (<i>auch</i>)
viimeksi	<i>zuletzt, schließlich</i>	viime + Translativ
väärin	<i>falsch, verkehrt</i>	väär(ä) + Instruktiv

Übungen

1. *Verwenden Sie für das Rezipropronomen die jeweilige zweite Form:*
Pidämme toisistamme. Tervehdimme toisiamme. Lapset leikkivät usein toinen toisensa kanssa. He kertoivat toinen toiselleen matkoistaan. Kirjoitatteko te toisillenne?

2. *Ersetzen Sie die Temporalsätze durch entsprechende Partizipialkonstruktionen:*

Beispiel: Kun kuulin, että Lauri oli tullut, juoksin ovelle. - Kuultuani, että Lauri oli tullut, juoksin ovelle.

Kun olimme kulkeneet kolme tuntia, kohtasimme jälleen toisiamme. Kun olimme löytäneet sopivan paikan, istuuduimme juttelemaan. Kun he olivat eronneet toisistaan, he menivät kotiin. Kun olin tullut pysäkillä, huomasin, ettei minulla ollut rahaa. Kun Heikki oli palannut pysäkillä, bussi oli lähtenyt. Kun lapset olivat laskeneet kolmeen, he lähtivät juoksemaan.

3. *Ersetzen Sie die Prädikate der nachfolgenden Sätze durch Frequentativformen:*

(*Die Frequentativformen der verwendeten Verben lauten:* ajella, istuskella, juoksentella, katsella, laulella, oleskella, pysähdellä, soitella, vieräillä).

Lapset istuvat liian usein television ääressä. Jouko juoksee mielellään ulkona. Viime viikolla olimme vieraina Jyväskylässä. Ajoimme autolla paikasta paikkaan. Pysähdyimme tuon tuostakin (*immer wieder*) ja katsoimme maisemia. Viikonloppuna olimme Matin mökissä. Iltaisin lauloimme ja soitimme.

4. *Übersetzen Sie:*

Die finnische Volksdichtung (kansanrunous) ist außerordentlich reich (rikas). Im 19. Jahrhundert und zu Beginn des 20. Jahrhunderts wurde der größte Teil des Materials (materiaali) der Volksdichtung gesammelt (*sammeln*).

ko/ota, -koan, -kosi, -otkoon): Märchen, Sprichwörter, Anekdoten, epische (eepiset) Lieder, lyrische (lyyriset) Lieder. Überall in der Welt kennt man Kalevala. Dessen Verfasser ist Elias Lönnrot (1802-1884). Kalevala setzt sich zusammen (koostuu) aus vielen hundert Volksliedern, vor allem epischen Liedern. Aber die Fabel (juoni) des Kalevala ist zum größten Teil Arbeit des Lönnrot. Dennoch (silti) ist Kalevala auch Volksdichtung, denn die Runen sind zum Teil Lieder, die in Karelien (Karjala) und anderswo gesungen wurden. Viele finnische Schriftsteller und Dichter (runoilijat) erhielten Anregungen (*Anregung* virik/e, -keen, -että, -keitä) von der älteren und der jüngeren Volksdichtung.

25. Lektion

(kahdeskymmenesviides kappale)

Pentti Haanpää: Kansanrunoja

Puhelin pärisi. Apteekkarin ääni:

- Nyt on Kalevalan päivä. Viimeinen metsästyspäivä. Sää on sievä. Lähde Tapion tarhaan!

Ei ollut tärkeitä tekemisiä ... Läksin.

Apteekkari ja hänen jalo jahtikoiransa tervehtivät minua vilkkaasti ... Astua taapersimme kohti tummaa metsänreunaa ... Heti metsänreunasta alkoi hakkuualue. Oksat ja latvukat törrötivät lumesta kuten siivoton parransänki. Sahan säästämät hoikat männynräipät kantoivat surkeina ja vääristyneinä lumi-
taakkojaan.

- Kylläpä taasen jättivät jäljen, äityi apteekkari.

- Ei kunnollista linnunistuinta. Raivasivat kaljun laitumen seuraavalle sukupolvelle. Kylläpä keksi totisen asian se, joka sanoi: isänmaan parturit ... Onnellisia olivat esi-isät, jotka hiihtelivät ikimetsissä ...

Koira löysi jäniksen, ajo alkoi ja apteekkarin kahdeksantuhannen markan haulikko kaatoi sen viimein niityn reunaan ...

- Ja runo on kuollut, sanoi apteekkari. - Isät lauloivat ja pojat jäivät mykiksi ...

- Ehkä sentään kansa laulaa nykyäänkin pirteissään. Mikä sen tietää ... Menkäämme pirtteihin. Ehkä kansa laulaa vieläkin jotakin.

Olimme väsyneet lumessa kahlailemisesta ja ilta oli läsnä. Päätimme käydä harmaassa mökissä metsänreunassa. Isäntä oli juuri tullut metsästä, kaivospuun kaadannasta. Öljytuikkupaloi ja mären vaatteet kuivuvivat pienen uunin lieskassa levittäen huoneeseen tynpeätä köyhänlöyhkää.

Ei mikään runo elä täällä, ei mikään laulu, ajattelimme. Mutta kuitenkin me sitten kuulimme pari laulua, kuulimme kylliksi, ymmärtääksemme, että sanan mahti ei ollut vielä kuollut.

Oli puhe palkkatarkkailjoista, noista turkkiherroista, jotka olivat ajaneet kilisevin kulkusin kautta metsien.

- Niistä se nyt apu lekahti, sanoi mökin isäntä. ... Asia kulkee aste asteelta, mutta ennenkuin korkein johtokunta on loppujen lopuksi ennättänyt neuvotella Pirun kanssa, ei maan metsissä löydy linnunistuinta ...

Isäntä oli saanut kulauksen apteekkarin pullosta ja jatkoi:

- Kyllähän niillä herroilla on kaikenkaltaiset lämmitykset. Kuulin tässä tieteellisen selityksen, vanha ukko kertoi, siihen seikkaan, miksi herrat ovat niin viisaita. Kun Kaini sen veljestapon takia joutui maanpakolaisuuteen, eikä hänellä ollut muuta naarasta, niin hän otti aluksi suden puolisoikseen. Mutta jälkeläisistä tuli mustilaisia. Sitten hän otti ketun aviokseen, ja silloin siitettiin herrat. Siksi he ovat niin viisaita, kun ovat äidin puolelta ketun sukua.

Hymyilimme, hyvästelimme ja talsimme, talsimme läpi iltahämärän kohti kylää.

- Ehkä olet oikeassa, sanoi apteekkari, ehkä nuo olivat kansanlauluja, ehkä runon henki elää vielä. Mutta en minä pitänyt noista lauluista. Ne eivät rauhoita. Ne tekevät levottomiksi. Kalevala on kauniimpi. Näillä hetkillä puhutaan paljon kansakunnasta ja samoihin aikoihin kertoo kansa satua herrojen synnystä ikäänkuin he olisivat aivan toista laatua, toista rotua...

Kalevalan satavuotispäivä oli illassa. (1935)

(Pentti Haanpää, Teokset, I, Helsinki, Otava, 1965; lyhennyksin)

Vokabeln

apteekkar i (-in, -ia, -eita)	Apotheker
päris tä (-en, -i, -köön)	rasseln
metsästy s (-ksen, -stä)	Jagd
Tapio	<i>Eigenname:</i> Waldgeist
tarh a (-an, -aa, -oja)	Garten
tekemisiä <i>Part. PL</i>	<i>hier:</i> Arbeit = lähdin
läksin	edel
jalo (-n, -a, -ja)	Jagd-
jahti- <i>in Zssgn</i>	Hund
koir a (-an, -aa, -ia)	Hund
vilk as (-kaan, -asta, -kaita)	lebhaft, rege
taaper taa (-ran, -si, -takoon)	stapfen
kohti <i>Präp., Postp. Part.</i>	auf . . . zu
tumm a (-an, -aa, -ia)	dunkel
hakku u (-un, -uta, -ita)	Abholzung
oksia (-an, -aa, -ia)	Ast
latvuk ka (-an, -kaa, -oita)	Baumkrone, Baumspitze
törröt tää, <i>Impf. -ti</i>	herausstechen
siivot jon (-toman, -onta, -tomia)	unsauber, häßlich
parransänki	Bartstoppeln
sah a (-an, -aa, -oja)	Säge
sääst ää (-än, -i, -äköön)	sparen, übriglassen
hoik ka (-an, -kaa, -kia)	dünn
män ty (-nyn, -tyä, -tyjä)	Kiefer
räip pä (-än, -pää, -piä)	Strunk
kan taa (-nan, -toi, -takoon)	tragen
surke a (-an, -aa, -ita)	kläglich, elend
väärästynyt	gekrümmt
taak ka (-an, -Kaa, -koja)	Last
jäl ki (-jen, -keä, -kiä)	Spur
äi tyä (-dyn, -tyi, -tyköön)	sich erzürnen
kunnoll inen (-sen, -sta, -sia)	anständig, ordentlich
istui n (-men, -nta, -mia)	Sitz
raiva ta (-an, -si, -tkoon)	roden
kalju (-n, -a, -ja)	kahl
lai dun (-tumen, -dunta, -tumia)	Weide
sukupolv i (-en, -ea, -ia)	Generation
toti nen (-sen, -sta, -sia)	ernst
isänmaa	Vaterland

partur i (-in, -ia, -eita)	Friseur
onnellinen	glücklich
esi-isä	Vorfahre
hiih tää (-dän, -ti, -täköön)	Ski laufen
iki- <i>in Zssgn</i>	Ur-, ewig
jäni s (-ksen, -stä, -ksia)	Hase
ajo (-n, -a, -ja)	Treibjagd, Jagd
haulik ko (-on, -koa, -koja)	Jagdflinte, Schrotflinte
niit ty (-yn, -tyä, -tyjä)	Wiese
myk kä (-än, -kää, -kiä)	stumm
sentään	dennoch
pirt ti (-in, -tiä, -tejä)	Bauernhütte
väsyjä (-n, -i, -köön)	müde werden
kahl ta (-an, -si, -tkoon)	waten
harma a (-an, -ata, -ita)	grau
kaivo s (-ksen, -sta, -ksia)	Bergwerk, Grube
kaadan ta (-nan, -taa)	Fällen, Abholzen
öljy (-n, -ä, -jä)	Öl
tuik ku (-un, -kua, -kuja)	Funzel
kuivu a (-n, -i, -koon)	trocknen
liesk a (-an, -aa, -oja)	Flamme
levit tää (-än, -ti, -täköön)	ausbreiten
tympe ä (-än, -ätä, -itä)	abstoßend, fade
löyhkä (-n, -ä)	Gestank, Geruch
kuitenkin	dennoch
kylliksi	genug
mah ti (-din, -tia)	Macht, Kraft
tarkkailij a (-an, -aa, -oita)	Kontrolleur, Aufseher
turk ki (-in, -kia, -keja)	Pelzmantel, Fell
kilis tä (-en, -i)	klingen, klingeln
kulku nen (-sen, -sia)	Pferdeglockchen
alpu (-vun, -pua, -puja)	Hilfe
lekaht taa (-dan, -ti, -takoon)	abspringen, ausgehen
aste (-en, -tta, -ita)	Grad, Stufe
ennenkuin	bevor, ehe
loppujen lopuksi	letztendlich
ennät tää (-än, -ti, -täköön)	Zeit haben, schaffen
neuvot ella (-telen, -teli, -elkoon)	(sich) beraten
piru (-n, -a, -ja)	Teufel; <i>hier etwa:</i> höchster Chef
kulau s (-ksen, -sta, -ksia)	Schluck
kaikenkaltaiset	alle möglichen
lämmity s (-ksen, -stä, -ksia)	Erwärmung

tieteellinen	wissenschaftlich	hymyi lä (-en, -i, -köön)	lächeln
selity s (-ksen, -stä, -ksia)	Erklärung	hämärä (-n, -ää)	Dämmerung
viisa s (-an, -sta, -ita)	klug, schlau	hen ki (-gen, -keä, -kiä)	Geist
tap po (-on, -poa, -poja)	Mord, Totschlag	rauhoit taa (-an, -ti, -takoon)	beruhigen
maanpakolaisuus	Emigration, Flucht (aus dem Land)	levot jon (-toman, -onta, -tomia)	unruhig
naara s (-an, -sta, -ita)	Weibchen	kansakun ta (-nan, -taa, -tia)	Nation
su si (-den, -tta, -sia)	Wolf	syn ty (-nyn, -tyä, -tyjä)	Entstehung, Herkunft
puoliso (-n, -a, -ja)	Gatte, Gattin	ikäänkuin	als (ob), gleichsam als
jälkeläiset <i>PL</i>	Nachkommen	laa tu (-dun, -tua, -tuja)	Art, Sorte, Qualität
mustilai nen (-sen, -sta, -sia)	Zigeuner	ro tu (-dun, -tua, -tuja)	Rasse
ket tu (-un, -tua, -tuja)	Fuchs	teo s (-ksen, -sta, -ksia)	Werk
avio (-n, -ta, -ita)	Ehe		
siit tää (-än, -ti, -täköön)	zeugen		
su ku (-vun, -kua, -kuja)	Geschlecht		
olla sukua	abstammen		

Grammatik

1. Steigerung der Adverbien

Modaladverbien:

	Grundstufe	Komparativ	Superlativ
Matti ajaa	nopeasti	nopeammin	nopeimmin
<i>Matti fährt</i>	<i>schnell</i>	<i>schneller</i>	<i>am schnellsten</i>
Matka sujui	mukavasti	mukavammin	mukavimmin
<i>Die Reise verlief</i>	<i>angenehm</i>	<i>angenehmer</i>	<i>am angenehmsten</i>

Der Komparativ und der Superlativ der Modaladverbien wird gebildet, indem im Komparativ **-mmiin** und im Superlativ **-immin** dem Vokalstamm (in schwacher Stufe) angefügt werden. Dabei sind - ebenso wie bei der Steigerung der Adjektive - Veränderungen des auslautenden Stammvokals zu beachten.

Unregelmäßige Steigerungsformen:

Grundstufe	Komparativ	Superlativ
hyvin <i>gut</i>	paremmin <i>besser</i>	parhaiten, parhaimmin <i>am besten</i>
paljon <i>viel</i>	enemmän <i>mehr</i>	eniten, enimmin, enimmäen <i>am meisten</i>
vähän <i>wenig</i>	vähemmän <i>weniger</i>	vähiten, vähimmin, vähimmäen <i>am wenigsten</i>
mielellä(än) <i>gern</i>	mielummin <i>lieber</i>	mieluimmin, mieluiten <i>am liebsten</i>

Ortsadverbien:

Richtungsaspekt	Grundstufe	Komparativ	Superlativ
wo	ylhäällä oben kaukana weit	ylempänä weiter oben kauempana (noch) weiter ab	ylimpänä zuoberst kauimpana am weitesten
woher	ylhäältä von oben kaukaa von weit her	ylempää von weiter oben kauempaa von weiter her	ylimpää von zuhöchst kauimpaa von weitest her
wohin	ylös nach oben kauas weithin	ylemmäksi weiter nach oben kauemmaksi weiter weg	ylimmäksi nach zuhöchst kauimmaksi am weitesten weg

Auch die Ortsadverbien können im Finnischen gesteigert werden; sie erhalten dabei die gleichen Suffixe wie die Modaladverbien; Kasusendungen werden als letzte angehängt.

Zeitadverbien werden in der gleichen Weise gesteigert:

aikaisin *früh* - aikaisemmin *früher* - aikaisimmin *am frühesten*. Einige Adverbien können nicht gesteigert werden so z. B.: sunnuntaisin *sonntags*, maanantaisin *montags* usw.

2. Wortbildung durch Ableitungssuffixe

Im Finnischen wird die Bedeutung der Wörter vielfältig abgewandelt, indem dem Wortstamm Ableitungssuffixe angefügt werden. Es gibt eine recht große Anzahl von Ableitungssuffixen (vollständige Beschreibungen nennen 186), und einige von ihnen wurden bereits erwähnt (vgl. Lektionen 10, 23, 24).

Zu den häufig vorkommenden Ableitungssuffixen gehören weiterhin:

• Bildung der Nomina:

- (i)nen bildet Diminutivsubstantive und Adjektive: poikainen *kleiner Junge*, tyttönen *kleines Mädchen*; kesäinen *sommerlich*, kultainen *golden*, tekninen *technisch*;
- hko, -hkö bildet Moderativadjektive: suurehko *recht groß*, pienehkö *recht klein*;
- in bezeichnet Instrumente und Technikbegriffe: puhelin *Telefon*, avain *Schlüssel*, kaasutin *Vergaser*;
- isa, -isä bezeichnet reichliches Vorhandensein: kalaisa *fischreich*, antoisaa *ergiebig*;

- ke u. a. Produkte: säilyke *Konserve*, savuke *Zigarette*;
- kas, -käs bildet u. a. Possessivadjektive: maukas *schmackhaft* (maku *Geschmack*), mielekäs *gefällig*; *sinnvoll* (mieli *Sinn*);
- kko, -kkö bildet u. a. Diminutiva, Ortsbezeichnungen, Kollektivbegriffe: metsikkö *kleiner Wald*, matalikko *flache Stelle im See*;
- la, -lä bildet Ortsbezeichnungen: ravintola *Gaststätte*, kahvila *Cafe*, Heikkilä *Bauernhof des Heikki*;
- nta, -ntä bildet Handlungsbezeichnungen und andere Substantive: hankinta *Beschaffung*, kaadanta *Abholzen*, emäntä *Hausfrau*;
- s bezeichnet u. a. Handlungsergebnisse: päätös *Beschluß*, Abschluss (päättää *abschließen*, *beschließen*), teos *Werk*, kiitos *Dank*;
- sto, -stö Kollektivbegriffe, Ortsbezeichnungen: laivasto *Flotte*, puisto *Park*, saaristo *Inselgruppe*, Schären;
- u, -y Handlungsergebnisse, Handlungsbezeichnungen: kävely *Spaziergang*, hymy *Lächeln*;
- uu, -yy Handlungsbezeichnungen: hakkuu *Fällen*, Abholzen, leikkuu *Ernte*

• Bildung der Verben:

- ahta-, -ähtä- bildet Verben, die eine momentane Handlung bezeichnen: katsahtaa *aufblicken*, einen Blick werfen, istahtaa *sich für einen Augenblick setzen*;
- aise-, -äise- bildet Momentan-, Kausativ- und Kontinuitivverben: aukaista *(einmalig) öffnen*, oikaista *einen Weg abkürzen*, rohkaista *ermutigen* (rohkea *mutig*);
- u-, -y- Reflexiv- und Translativverben: kuulua *zu hören sein*, näkyä *zu sehen sein*, valmistua *fertig werden*;
- (u)tta-, -(y)ttä- bildet Faktitiv- und Kausativverben: rakennuttaa *bauen lassen*, teettää *machen lassen*, tarkastuttaa *untersuchen lassen*, toteuttaa *verwirklichen*

3. Wortbildung durch Zusammensetzungen:

1. Glied im Nominativ	1. Glied im Genitiv Singular	1. Glied in übrigen Kasus
hedelmäpuu <i>Obstbaum</i>	maantiede <i>Erdkunde, Geographie</i>	allekirjoitus <i>Unterschrift</i>
pääkaupunki <i>Hauptstadt</i>	osanottaja <i>Teilnehmer</i>	kotiintulo <i>Heimkehr</i>
pöytälamppu <i>Tischlampe</i>	rauhanteko <i>Friedensschluß</i>	lastentarha <i>Kindergarten</i>
sanakirja <i>Wörterbuch</i>	sairaanhoitaja <i>Krankenschwester</i>	olemassaolo <i>Dasein</i>

Bei zusammengesetzten Substantiven steht das 1. Glied in der Regel entweder im Nominativ oder im Genitiv Sg. Es steht im Genitiv, wenn die beiden Bestandteile ein Possessiv- oder ein Objektverhältnis beinhalten. Der Gebrauch ist jedoch schwankend. Das 1. Glied eines Kompositums kann darüber hinaus auch in einem anderen Fall stehen.

Zusammengesetzte Adjektive sind oftmals Partizipformen:

allekirjoittanut *unterzeichnete(r)* (auch substantivisch), silmänpistävä *auffallend* (wörtlich: *ins Auge stechend*), vettäpitävä *wasserdicht*.

4. Zum Sprachgebrauch

Ausdrucksweisen für das Andauern einer Handlung:

Astua taapersimme kylää kohti.	Wir stapften weiter auf das Dorf zu.
He vaelsivat vaeltamistaan.	Sie wanderten und wanderten.

Außer durch Suffixe kann das Andauern einer Handlung auch durch syntaktische Mittel ausgedrückt werden, indem zwei Verben aneinandergestellt werden, von denen das eine im Infinitiv I oder in der substantivischen Infinitivform steht.

Übungen

1. Bilden Sie Satzreihen und verwenden Sie das Adverb in der jeweiligen Steigerungsstufe!

Beispiel: Ensimmäinen matka järjestyi mukavasti.
Toinen matka järjestyi mukavammin.
Kolmas matka järjestyi mukavimmin.

Eva puhuu hyvin suomea. (Irene ..., Anna ...) Liisa saapui myöhään. (Leena ..., Pekka ...) Pekan asunto on ylhäällä (Heikin ..., Laurin ...) Tässä ensimmäisessä työssä asiat on esitetty oikein. (Toisessa ... kolmannessa ...) Jouko tulee kaukaa. (Erkki ..., Pertti ...)

2. Bestimmen Sie anhand der Bildungssuffixe die Bedeutung folgender Verben und vergleichen Sie diese mit den Bedeutungsangaben unten:

hypätä (*springen*)- hypähtää ...; huutaa (*rufen*) - huudahtaa ...; nauraa (*lachen*) - naurahtaa ...; nukkua (*schlafen*) - nukahtaa ...; jäähtyä (*sich abkühlen, kühl werden*) - jäädyttää ...; lämmitä (*warm werden*) - lämmittää ...; ilahtua (*froh werden*) - ilahduttaa ...; kuorma (*Last, Ladung*) - kuormittaa ...; nimi (*Name*) - nimittää ...; oja (*Graben*) - ojittaa ...; sija (*Stelle, Platz*) - sijoittaa ...; valo (*Licht*) - valottaa ... (*Fot.*)

(Bedeutung der oben angeführten abgeleiteten Verben: hypähtää *aufspringen*; huudahtaa *ausrufen*; naurahtaa *auf-lachen*; nukahtaa (*kurz*) *einschlafen*; jäädyttää *kühlen, abkühlen*; lämmittää *wärmen, heizen*; ilahduttaa *erfreuen, froh machen*; kuormittaa *beladen, belasten*; nimittää *nennen, benennen*; ojittaa *Gräben ziehen, mit Gräben versehen*; sijoittaa *stellen, unterbringen, plazieren*; valottaa *belichten*)

3. Bestimmen Sie die Bedeutung folgender Komposita (Bedeutungsangaben unten):

auringonlasku (aurinko *Sonne*); aviopari; asunto-osoite; elämäntapa; kahvikannu; kirjoituspaperi (paperi *Papier*); muistikirja (muisti *Notiz*); suomenruotsalainen; työväenjärjestö; valokuva.

(Sonnenuntergang; Ehepaar; Wohnanschrift; Lebensweise; Kaffeekanne; Schreibpapier; Notizbuch; Finnlandsschwede, finnlandsschwedisch; Arbeiterorganisation; Lichtbild).

4. Übersetzen Sie:

Die Literatur war in Finnland schon im 19. Jahrhundert ein recht wichtiger gesellschaftlicher Faktor. Viele finnischen Schriftsteller wurden u. a. in Deutschland bekannt, aber auch in anderen Ländern. Die Werke von Aleksis Kivi, solche wie sein Roman (*Roman romaan/i, -in, -ia, -ija*) „Die sieben Brüder“ gehören zur Weltliteratur. Im 20. Jahrhundert, vor allem in den 30er und 40er Jahren wurden in deutscher Sprache viele Bauernromane (*Bauern-talonpoikais-*) des F. E. Sillanpää gelesen und nach dem Krieg, in den 50er Jahren, u. a. der historische Arztroman des Mika Waltari „Sinuhe der Ägypter“ (... *egyptiläinen*). In den 50er und 60er Jahren stellten zwei finnische Schriftsteller in ihren Romanen auf neue Weise realistische Ansichten (*Ansicht näkemy/s, -ksen, -stä, -ksiä*) über den Krieg dar: Väinö Linna und Veijo Meri. Ihre Romane und andere finnische Bücher wurden und werden in vielen europäischen Sprachen gelesen. Aber in Finnland gibt es viele Dichter und Erzähler, die in anderen Ländern vielleicht weniger bekannt sind und deren Bücher vielleicht schwer zu übersetzen (*käännettävissä*) sind. Es lohnt sich, die finnische Literatur kennenzulernen.

26. Lektion

(kahdeskymmeneskuudes kappale)

Elämäkertoja

(Näytelmästä „Iso-Heikkilän isäntä ja hänen renkinsä Kalle“)

Kolmas kuvaelma: Apteekin edessä. Iso-Heikkilä, hämäläinen isäntä, on saanut eläinlääkäriltä alkoholi reseptin. Iso-Heikkilä on humalassa. Hän selittää lehmänsä olevan tulirokossa ja tarvitsevan alkoholia. Apteekkinieiti tuo hänelle pullon.

NEITI: Onpa se aika pullo. Toivottavasti teillä on lehmienne varalta tarpeeksi sillejä huomisaamuksi?

ISO-HEIKKILÄ: (Ravistaa pulloa) Kluk, kluk, kluk, mitä ihanaa musiikkia! Aijai, nyt on Iso-Heikkilällä pullo, mutta morsiankin pitää minulla olla ja sinulla, tyttöraukka, ei ole ryyppyä eikä ole miestä, kaunis apteekkinieito, mennäänpäs kihloihin!

NEITI: Kiitoksia, Iso-Heikkilän isäntä, mutta minä menen vain laillisiin kihloihin sormuksen kanssa.

ISO-HEIKKILÄ: Sormus se olla pitää, mutta puhurras mulle ensin, minkälainen elämä sulia on! Kannataakos mun naida sinua?

NEITI: Ikävä elämä mulla on. Opiskella piti neljä vuotta ja nyt maksaa apteekkari minulle vähemmän kuin keittäjättäreellen. Joka yö minun on valvottava ja apteekkarska on mustasukkainen minulle tuon apteekkarinsa vuoksi, joka on väärä kuin kysymysmerkki. Tohtorillakin on ikävä käsiala ja kaksi kertaa olen jo erehtynyt reseptissä ja opintovelkoja pitäisi maksaa ja naiset tahovat aina vatsatippoja ja uuden esiliinan ja hameen minä olen polttanut lääkkeillä ja hamekankaat ovat niin kalliita eikä mua kukaan hakkaile kuin tuo vaivainen aseman kirjuri, koska nimismies, osuuskaupanjohtaja, lääkäri ja kirjakauppias, kaikki ovat vakavasti naimisissa, niin että sellainen surkeus se elämäni on.

ISO-HEIKKILÄ: Näetkös nyt, ei sun auta muu kuin naida Iso-Heikkilä, kihloihin me mennään, tyttörukkan pitää päästä Iso-Heikkilän hoivattavaksi.

NEITI: (nauraen) Mutta missä on sormus?

ISO-HEIKKILÄ: Eikös sinulla ole kartiinirenkaita siksi kunnes sormus saadaan?

NEITI: (nauraen) Montakos rengasta minä tuon?

ISO-HEIKKILÄ: Paljon, ei Iso-Heikkilälle vähät piisaa! (Tyttö tuo verhotangon ja antaa siitä Iso-Heikkilälle renkaita.)

ISO-HEIKKILÄ: (pistää siitä sormuksen tytön ja omaan sormeen ja loput taskuun) Ja ensi sunnuntaina tulet Iso-Heikkilään, siellä on suuri kihlausjuhla. (Ajaa eteenpäin, navetta-Liisa tulee vastaan lypsyämpäriä kantaen.)

ISO-HEIKKILÄ: Seis, tipuseni, kot, kot, kot, tip, tip, tip. Minnekäs sinä, tipuseni, noin aikaisin menet?

LIISA: Lypsylle.

ISO-HEIKKILÄ: Voi, voi, noin nätti likka ja istuu aina vaan ämpäri polvien välissä. Etkö sinä halua naimisiin, jos minä hommaisinkin sulhasen. Mun on sääli sinua . . . kerroppas minulle, minkälainen elämä sinulla on!

LIISA: (nopeasti) Koiran elämä minulla on. Kello puoli neljä on oltava työssä. Lantaa on ajettava ja lehmät harjattava, sitten alkaa lypsy ja sitten täytyy pestä maitokannut suudalla, niin että käsiä kirvelee, ja sitten täytyy taas ajaa lantaa ja sitten minä keitän kahvia itselleni, sellaista haisevaa, joka on halpaa ja syön voileivän ja nukun vähän ja sitten täytyy taas lypsää ja iltapäivällä minä keitän perunaa ja soossia ja sitten taas lannan ajo ja lehmät harjattava ja taas lypsämään. Toista sataa minä päivässä lypsän ja siitä saan 400 markkaa ja muonan, kaksi kiloa sianlihaa kuukaudessa ja illalla minä juon maitoa ja syön leipää ja sitten minä menen nukkumaan tai tanssimaan ja jos hullusti käy, niin saan vielä kakaran. Joka viides sunnuntai minulla on vapaa ja kolme hametta minulla on ja polkupyörästäni on vielä puolet hintaa maksamatta.

ISO-HEIKKILÄ: Niin vähän sulia on raukkanen, ja mulla on rustholli ja saha ja mylly, mutta vaimoa mulla ei ole. Tuos on sulle ryyppy ja kihlat ja ensi sunnuntaina tulet kihlausjuhlaan Iso-Heikkilään.

LIISA: Kiitoksia, selvä on! (Nauraa, Iso-Heikkilä ajaa eteenpäin . . .)

(Hella Wuolijoki-Bertolt Brecht: Iso-Heikkilän isäntä ja hänen renkinsä Kalle, Helsinki, Tammi, 1946)

Vokabeln

elämäkerta	Lebenslauf, Biographie	ruk ka (-an, -kaa, -kia) Arme(r)
näytelmä (-än, -ää, -iä)	Schauspiel, Stück	hoiva ta (-an, -si, -tkoon) pflegen, sorgen
ren ki (-gin, -kiä, -ejä)	Knecht	naur aa (-an, -oi, -akoon) lachen
kuvaelm ja (-an, -aa, -ia)	Bild, Szene	kartiini <i>umg.</i> Gardine
eläin (-men, -ntä, -miä)	Tier	ren gas(-kaan, -gasta, -kai) Ring
resept i (-in, -iä, -ejä)	Rezept	siksi kunnes so lange bis
humalassa <i>Adv.</i>	betrunken	piisa ta (-an, -si) <i>umg.</i> reichen
tulirok ko (-on, -koa)	Scharlach	tan ko (-gon, -koa, -koja) Stange
varalta <i>Postp. Gen.</i>	für, für den Fall	pist lää (-än, -i, -äköön) stecken; stechen
tarpeeksi <i>Adv.</i>	genug	tasku (-n, -a, -ja) (Jacken-)Tasche
sill i (-in, -iä, -ejä)	Hering	kihlau s (-ksen, -sta, -ksia) Verlobung
ravist aa (-an, -i, -akoon)	schütteln	lypsy (-n, -ä, -jä) Melken, Melk-
musiik ki (-in, -kia)	Musik	ämpär i (-in, -ä, -ejä) Eimer
morsia n (-men, -nta, -mia)	Braut	seis! halt!
rauk ka (-an, -kaa, -koja)	arm, Arme(r)	tipunen <i>umg.</i> Vögelchen
nei to (-don, -toa, -toja) (<i>poet.</i>)	Fräulein, Mädchen	polvi (-en, -ea, -ia) Knie
mennäkihloihin	sich verloben	haluta naimisiin heiraten wollen
lailli nen (-sen, -sta, -sia)	gesetzlich	homma ta (-an, -si, -tkoon) <i>umg.</i> beschaffen
sormu s (-ksen, -sta, -ksia)	(Finger-)Ring	sulhanen Bräutigam
nai da (-n, --, -koon)	heiraten	on sääli häntä er tut (einem) leid
opiskel la (-en, -i, -koon)	studieren	sääli (-n, -ä) Mitleid
keittäjät är (-tären, -ärtä, -täriä)	Köchin	lan ta (-nan, -taa, -toja) Mist, Dünger
apteekkarska <i>umg.</i>	Apothekersfrau	harja ta (-an, -si, -tkoon) bürsteln
mustasukkainen	eifersüchtig	kannu (-n, -a, -ja) Kanne
väär jä (-än, -ää, -iä)	falsch	suuda (-n, -a) Soda
käsiala	Handschrift	kirvel lä (-en, -i, -köön) (auf der Haut) brennen
ereh tyä (-dyn, -tyi, -tyköön)	sich irren	keit tää (-än, -ti, -täköön) kochen
opin to (-non, -toa, -toja)	Studium	hais ta (-en, -i, -koon) riechen, stinken
vats ja (-an, -aa, -oja)	Magen	nuk kua (-un, -kui, -kukoon) schlafen
tip ja (-an, -aa, -poja)	Tropfen	ajo (-n, -a, -ja) Fahren, Fahrt; Beseitigung, Abtragen
esiliina	Schürze	toista sataa (das zweite Hundert) über hundert
harne (-en, -tta, -ita)	Rock	muon ja (-an, -aa, -ia) Verpflegung, Kost
kan gas(-kaan, -gasta, -kai)	(Kleider-)Stoff	hullu (-n, -a, -ja) verrückt, dumm
hakkail la (-en, -i, -koon)	werben um	kakar ja (-an, -aa, -oita) <i>umg.</i> Kind
vaivainen	kränklich, armselig	polkupyör jä (-än, -ää, -iä) Fahrrad
kirjur i (-in, -ia, -eita)	Schreiber	rustholli Landgut
nimismies	Amtmann	saha Säge, Sägewerk
vakavasti <i>Adv.</i>	fest, ernst	kihlata <i>PL</i> Verlobungsgeschenk
surkeu s (-den, -tta, -ksia)	Elend	

Grammatik

1. daß-Sätze - Ersetzen durch Partizipkonstruktionen

Gleichzeitigkeit der Handlung des daß-Satzes und des Hauptsatzes:

Hän ei tietänyt minun tulevan myöhemmin. (= Hän ei tietänyt, että tulen myöhemmin.)	<i>Er wußte nicht, daß ich später komme.</i>
Leena sanoi tarvitsevansa apua. (= Leena sanoi, että hän tarvitsee apua.)	<i>Leena sagte, daß sie Hilfe brauchte.</i>
Kuulin täällä tarvittavan apua. (= Kuulin, että täällä tarvitaan apua.)	<i>Ich hörte, daß man hier Hilfe braucht.</i>

daß-Sätze, die nach Verben des Sagens, Wissens, Denkens oder nach Verben des Sinneseindrucks stehen, können durch Partizipkonstruktionen ersetzt werden.

Anstelle des Prädikats des Nebensatzes steht - bei einer gleichzeitigen Handlung des Haupt- und Nebensatzes - die Akkusativform des Partizips I (Präsenspartizips) Aktiv oder Passiv. Hat der Nebensatz das gleiche Subjekt wie der Hauptsatz, wird es durch ein Possessivsuffix ersetzt.

Handlung des daß-Satzes erfolgte vor der des Hauptsatzes:

Eeva kertoi saaneensa Annalta kirjeen. (= Eeva kertoi, että hän oli saanut Annalta kirjeen.)	<i>Eva erzählte, daß sie von Anna einen Brief erhalten hatte.</i>
Luulin hänen jo lähteneen. (= Luulin, että hän oli jo lähtenyt.)	<i>Ich dachte, daß er schon abgefahren war.</i>
Kuulimme talot jo rakennetun. (= Kuulimme, että talot oli jo rakennettu.)	<i>Wir hörten, daß die Häuser schon gebaut worden waren.</i>

Werden daß-Sätze durch Partizipialkonstruktionen ersetzt, deren Handlung vor der des Hauptsatzes erfolgte, steht das Prädikat des Nebensatzes in der Akkusativform des Partizips II (Perfektpartizips) Aktiv oder Passiv.

2. Adverbiale Verwendung des Partizips I (Präsenspartizips)

Pukuni on pestävänä.	<i>Mein Kleid ist in der Wäsche.</i>
Annoin pukuni pestäväksi.	<i>Ich gab mein Kleid zum Waschen.</i>
Sinun pitää päästä sinne hoidettavaksi.	<i>Du mußt hinkommen, um dich betreuen zu lassen.</i>

Das Partizip I Passiv wird vielfach adverbial gebraucht. Die Essivform drückt aus, daß das Objekt einer Behandlung oder Bearbeitung unterworfen wird, der Translativ, daß es der Behandlung oder Bearbeitung unterworfen werden soll.

Isäntä oli olevinaan ihmisystävä.	<i>Der Bauer tat, als wäre er ein Menschenfreund.</i>
Myöhemmin hän ei ollut asiasta tietävinänsä.	<i>Später tat er, als wüßte er von der Sache nichts.</i>

Die Essivform des Partizips I Aktiv im Plural in Verbindung mit olla *sein* und dem jeweiligen Possessivsuffix bezeichnet eine fiktive, in der Einbildung bestehende Handlung.

3. Infinitiv IV

Jokaisen on työtä tekeminen.	<i>Jeder muß arbeiten.</i>
Käykö näin selittäminen?	<i>Kann man es so erklären?</i>
Ei sinne ole menemistä.	<i>Dorthin soll man nicht gehen.</i>

Die substantivische Form des Infinitivs auf -minen in Verbindung mit den Verben olla *sein* oder käydä *können*, *möglich sein* wird als Infinitiv IV bezeichnet.

Die Form wird gebraucht, um ein Sollen oder die Möglichkeit einer Handlung auszudrücken. Das Subjekt steht dabei im Genitiv. Die Partitivform steht in verneinenden Aussagen.

4. Infinitiv V

Olin lähtemäisilläni talosta.	<i>Ich war dabei, aus dem Haus zu gehen.</i>
Hän oli ostamaisillaan hatun.	<i>Er war dabei, (sich) einen Hut zu kaufen. oder: Er hätte sich beinahe einen Hut gekauft.</i>

Die Form mit dem Kennzeichen -mäisi-, -mäisi- wird als Infinitiv V bezeichnet.

Sie wird stets in Verbindung mit der Adessivendung und dem Possessivpronomen (in der Person des Subjekts) gebraucht. Der Infinitiv V bezeichnet eine Handlung, die beinahe erfolgt wäre, oder die möglicherweise bzw. eben erst erfolgt.

5. Anhängepartikel

In der Umgangssprache und in umgangssprachlichen Texten werden die Anhängepartikel recht zahlreich gebraucht. Sie werden dem Wort angefügt, das im Satz die logische Betonung erhält - also etwa die Fragepartikel -ko/-kö dem Wort, auf welches sich die Frage, oder -kaan, -kään dem Wort, auf welches sich die Verneinung bezieht (vgl. Lektion 1 und 11).

Es können auch zwei oder drei Anhängepartikel aneinandergesetzt werden.

Außer den erwähnten Partikeln werden gebraucht:

-han, -hän Mattihan sen sanoi. *Es war doch (bekanntlich) Matti, der es gesagt hat.*
 Odotahan vielä! *Warte mal noch! (Warte doch noch)*
 -han, -hän hat verschiedene Funktionen. Die Partikel kann eine Feststellung verstärken, als bekannt hervorheben bzw. Zweifel oder Verwunderung ausdrücken, einen Befehl abmildern u.a.m. An -han, -hän dürfen keine weiteren Partikeln angehängt werden.

-ka, -kä He eivät kysyneet eikä *Sie haben nichts gefragt und sanoneet mitään. nichts gesagt.*
 Mitenkä tässä käy? *Wie wird's hier (wohl) gehen?*

-ka, -kä wird dem Verneinungsverb angefügt und ersetzt das Wort ja *und*. In Verbindung mit Adverbien wird diese Partikel als Ausdruck umgangssprachlichen Tons verwendet.

-kin (verneinend: -kaan, -kään) Laurikin on jo kotona. *Lauri ist auch schon zu Hause.*
 Ei hankään vielä tullut. *Er ist auch noch nicht gekommen.*
 Asia onkin näin! *Die Sache ist nun mal so!*

-kin bedeutet *auch* (in verneinten Sätzen -kaan, -kään *auch nicht*), die Partikel dient aber auch der Verstärkung oder der Auflockerung einer Aussage.

-pa, -pä Kerropas enemmän! *Erzähl doch mehr!*
 Sepä hauskaa! *Das ist ja hübsch!*

Die Partikel -pa, -pä hebt das Wort hervor, dem es angefügt wird. Sie steht häufig nach Imperativformen, d. h. nach dem „Schlußhauch“; bei der Aussprache ist also die Längung des -p- zu beachten (Schreibweise gelegentlich: kerroppas!).

-s Mitäpä nyt? *Was nun?*

-s hebt - häufig in Fragesätzen - den umgangssprachlichen Ton hervor.

Übungen

1. Verwenden Sie anstelle der daß-Sätze Partizipialkonstruktionen!

Beispiel: En tietänyt, että hän asuu täällä (että hän oli asunut täällä).

En tietänyt hänen asuvan täällä (hänen asuneen täällä).

Muistan, että hän oli asunut tässä kaupunginosassa eräässä vanhassa talossa. Muistan myös, että olin tutustunut häneen. Matti sanoi, että hän muistaa hyvin häntä. Hän toivoi, että hän tapaa hänet. Kuulin, että kysytään usein hänen nykyistä asuinpaikkaa. Kerroin, että täällä muistetaan hyvin aikaa, jolloin hän oli asunut talossa. Matti kertoi, että vanha talo on jo myyty. Tiesin, että täällä puhutaan usein hänestä.

2. Bilden Sie mit den eingeklammerten Verben Essivformen des Partizips I Passiv:

Beispiel: Filmi on vielä (kehittää) - Filmi on vielä kehitettävänä.

Vaatteet ovat (pestä). Automme on (korjata) (korja/ta, -an, -si, -tkoon *reparieren*). Kirje on toimistossa (kirjoittaa). Toinen kirje on siellä (kääntää). Matilla on tärkeä työ (tarkastaa). Asia on vielä (tutkia).

3. Verwenden Sie für die Prädikate die Infinitiv-V-Form:

Leena oli jo melkein lähtenyt elokuviin. Ajattelin juuri soittaa sinulle. Olin jo melkein ostanut tämän kirjan. Hän oli jo melkein tilannut teatteriliput.

4. Übersetzen Sie:

In Finnland kann man viele Spuren (*Spur* jäl/ki, -jen, -keä, -kiä) der Geschichte finden: alte Gebäude und Gegenstände (*Gegenstand* esine, -en, -ttä, -itä), aber auch Lebensgewohnheiten und Lebensnormen, die sich teilweise noch aus der Zeit der Schwedenherrschaft (Ruotsin valta) herleiten. Es sind oft Spuren der Schweden. Aber die Finnen haben auch ihre eigene Kultur. Sie hat ihren Stempel (*Stempel* leima, -n, -a) erhalten u. a. von der älteren Bauernkultur (*Bauern-* talonpoikais-). Sie umfaßt (käsittää) eine reiche materielle (aineellinen) Kultur und eine eigene geistige (henkinen) Kultur. Eine ihrer Besonderheiten (*Besonderheit* erikoisuus, -den, -tta, -ksia) ist Humor. Er ist allgemein ein freundlicher Humor, und viele Schriftsteller haben ihn ausgenutzt (käyttää hyväkseen) in ihren Romanen und Dramen, so u. a. die Schriftstellerin Hella Wuolijoki (1886-1954). Auch Iso-Heikkilä, alias Puntila, und die anderen Personen des Dramas haben den Humor der Finnen bekannt gemacht.

27. Lektion

(kahdeskymmenesseitsemäs kappale)

Antti Tuuri:

Karhu ja turisti

Lähdin taas alaspiäin jokea ja tuln pian viimeiselle koskelle ja sen alapuolelle ja tiesin, että joki siitä eteenpäin oli tyyntä paikkaa sille koskelle saakka, joka alkoi maantiesillan kohdalta . . .

Kuu oli noussut ja näin selvästi kävellä nyt. Minua pelotti hiukan rajan läheisyyden takia ja rajan molemmin puolin olevien suurten asumattomien erämaiden takia. Tuln metsästä hakatulle alueelle, kuutamossa kirkkaalle kankaalle, jossa koivut oli kolottu pystyyn kuolemaan.

Oli hiljaista ja tyyntä eikä joen ääntä kuulunut tänne enää. Ajattelin, mitä voisoin tehdä jos törmäisin hirveen. En pääsisi puuhun, eikä siinä olisi puita, joita kiertääkään hirven edellä. Kävelin polkua, joka oli talvitien pohjalla. Kun polku kääntyi ojitetun suon laidassa vasemmalla, oikaisin jokea kohden hakkuualueen sisään.

Kuulin edestäni jotakin ääntä, enkä tiennyt mitä se oli. Pysähdyin, ja karhu tuli minua kohti juosten, ruskeana ja suurena ja uskomattoman keveästi ja joustavasti liikkuen. Kymmenen metrin päässä se näki minut, nousi takajaloilleen, heitti oikealle sivulleen ja lähti samaa liikettä juosten rajaa kohti.

Seisoin paikallani sen hetken, mikä minun täytyi, ennen kuin sain itseni liikkeelle, ja lähdin sitten juoksemaan autolle päin. Kaaduun ja nousin ja jatkoin juoksemista . . . Kun hengitykseni ei enää tuntunut toimivan, seisoin tapettuun koivuun nojaten ja vedin ilmaa sisääni. Se tuntui maailmasta loppuneen ja yritin kuunnella, liikkuisiko karhu jossakin lähellä. Oli aivan hiljaista taas ja juosta hölkytin loppumatkan autolle.

Heittelin rinkan ja vavat auton takalokeroon ja istuin eteen ratin taakse. Sytytin savukkeen ja ajattelin kaikkea sitä mitä pitäisi tehdä, jos karhu hyökkäsi kimppuun. Muistin, että voisi heittäytyä maahan ja näytellä kuollutta, vaikka karhu tekisi mitä ja se tuntui helpolta neuvolta mutta vaikealta toteuttaa, jos oli nähnyt karhun, ja muistin lakin heittämistä takajaloillaan seisovalle karhulle, niin että sen siepatessa lakkia etukäpäliinsä ehtisi syösyä sen kimppuun ja upottaa puukon suoraan sen sydämeen, tai yksinkertaisesti huutaa niin ankaraa karjaisua, että karhukin sitä säikähtäisi. Kaikki nämä muistin nyt.

Sain auton käyntiin ja peruutin tielle. Lähdin ajamaan ja katselin tienvieriä auton lamppujen valoissa, mutta en nähnyt karhua enää. Ajattelin, että lopun elämäni voisin kulkea suomalaisissa metsissä pelkäämättä karhuun törmäämistä, tilastollisesti.

(Antti Tuuri: Perhokalastuksen alkeet. Helsinki, Otava, 1978, S. 82-83)

Vokabeln

karhu (-n, -a, -ja)	Bär	kaa tua (-dun, -tui, -tukoon)	umfallen
alaspäin	abwärts	hengity s (-ksen, -stä)	Atem, Atmen
pian	bald	noja ta (-an, -si, -tkoon)	(sich) lehnen
kosk ji (-en, -ea, -ia)	Stromschnelle	ve tää (-dän, -ti, -tääköön)	ziehen
kuu (-n, -ta)	Mond	hölkyt tää (-än, -ti, -tääköön)	trotten
pelot taa (-an, -ti, -takoon)	erschrecken, angst machen; Angst haben	rin ka (-kan, -kaa, -koja)	(Touristen-)Rucksack
raj ja (-an, -aa, -oja)	Grenze	va pa (-van, -paa, -poja)	(Angel-)Rute
läheisy s (-den, -ttä)	Nähe	takalokero (-n, -a, -ja)	Gepäckraum
asumaton	unbewohnt	lokero	Box, Fach
erämaa(t)	Wildnis	rat ti (-in, -tia, -teja)	Lenkrad
hak ata (-kaan, -kasi, -atkoon)	(ab)hacken, abholzen	savukje (-keen, -etta, -keita)	Zigarette
kuutam o (-n, -a)	Mondschein	hyökätä kimppuun	anfallen
kirk jas (-kaan, -asta, -kaita)	hell, klar	näyt ellä (-telen, -teli, -elkөөn)	zeigen, demonstrieren; <i>Theat.</i> spielen
kan gas (-kaan, -gasta)	Heide(land)	toteut taa (-an, -ti, -takoon)	verwirklichen
koivu (-n, -a, -ja)	Birke	lak ki (-in, -kia, -keja)	Mütze
kolo ta (-an, -si, -tkoon)	Rinde abziehen	siep ata (-paan, -pasi, -atkoon)	schnappen, greifen
kuolla pystyyn	aufrecht sterben	käpälä (-än, -ää, -iä)	Pfoten
törmä tä (-än, -si, -tkөөn)	stoßen auf	syöksy ä (-n, -i, -köön)	sich stürzen
kier tää (-rän, -si, -tääköön)	herumgehen, herumlaufen	syöksy ä jkn kimppuun	sich auf jemanden stürzen
pol ku (-un, -kua, -kuja)	Pfad	upot taa (-an, -ti, -takoon)	versenken
poh ja (-an, -aa, -ia)	Boden, Untergrund	yksinkertai nen (-sen)	einfach
ojit taa (-an, -ti, -takoon)	Gräben ziehen, mit Gräben versehen, entwässern	ankar ja (-an, -aa, -ia)	streng, heftig
s uo (-uon, -uota, -oita)	Moor, Sumpf	karjaisu (-n, -a, -ja)	Schrei
lai ta (-dan, -taa, -toja)	Rand	säikäh tää (-dän, -ti, -tääköön)	erschrecken, Angst bekommen
oikais ta (-en, -i, -koon)	abkürzen, Weg abschneiden	saada käyntiin	in Gang setzen
kohden <i>Postp. Part.</i>	nach . . . zu, gegen	peruut taa (-an, -ti, -takoon)	rückwärts fahren
tiennyt	= tietänyt	tien vier i (-en, -tä, -iä)	Straßewand, Wegrand
ruske ja (-an, -aa, -ita)	braun	tilasto (-n, -an, -ja)	Statistik
uskomat on (-toman, -onta, -tomia)	unglaublich	tilastolli nen (-sen, -sta, -sia)	statistisch
keve ä (-än, -ää, -itä)	leicht	perho nen (-sen, -sta, -sia)	Schmetterling
joustav a (-an, -aa, -ia)	elastisch	kalastu s (-ksen, -sta)	Fischen, Angeln; Fischerei
liik kua (-un, -kui, -kukoon)	sich bewegen	alke et <i>Pl.</i> (-ita)	Anfänge
takajalat <i>Pl.</i>	Hinterbeine		
heit tää (-än, -ti, -tääköön)	werfen; <i>hier:</i> sich plötzlich wenden		
liik je (-keen, -että, -keitä)	Bewegung		

Grammatik

1. Postpositionen und Präpositionen

Die meisten finnischen Verhältniswörter sind eigentlich Raumbezeichnungen, die in der jeweiligen Kasusform Raumbeziehungen ausdrücken. Sie werden zugleich für Zeitangaben oder andere adverbiale Bestimmungen verwendet. Sie sind in der Regel Postpositionen (nachgestellte Verhältniswörter), die teilweise parallel als Präpositionen gebraucht werden.

Postpositionen mit dem Genitiv:

alla, alta, alle, alitse (auch: alapuolel la, -ta, -le) asemesta	unter, unterhalb; z.B. Tie käy sillan alitse ¹ <i>Der Weg führt unter der Brücke durch;</i> anstatt; z.B. Hän tulee asemestani ¹ <i>Er kommt an meiner Statt;</i>
edessä, edestä, eteen (auch: edellä, edeltä, edelle) halki	vor; z.B. He kulkivat edellä <i>Sie gingen vor uns;</i> quer durch; metsän halki <i>quer durch den Wald;</i>
johdosta	infolge, wegen, aus Anlaß; sen johdosta <i>deswegen;</i>
jäljessä, jäljestä, jälkeen	nach, hinter; kolmen päivän jälkeen <i>nach drei Tagen;</i>
kanssa	mit; Tule kanssani tanssimaan ¹ <i>Komm mit mir tanzen;</i>
kautta	durch, über (meist lokal); tämän kautta <i>hier durch;</i>
kera (kerällä)	mit; kuppi kahvia maidon kera <i>Tasse Kaffee mit Milch;</i>
keskellä, keskeltä, keskelle (auch: keskes/sä, -tä, keskeen) kesken	mitten in, in der Mitte (<i>Gen.</i>); auch Präposition mit dem Partitiv; (mitten) unter; meidän kesken sanottuna <i>unter uns gesagt;</i>
kimpassa, kimpusta, kimppuun	unmittelbar an, auf . . . zu; koira hyökkäsi kimppuuni <i>der Hund griff mich an;</i>
kohdalla, kohdalta, kohdalle	bei, an der Stelle . . . ; ravintolan kohdalta <i>vom Restaurant aus;</i>
luona, luota, luokse (luo)	bei, von, nach, zu; menemme Leenan luo(kse) <i>wir gehen zu Leena;</i>
lähellä, läheltä, lähelle (auch: likel lä, -tä, -le) läpi, lävitse	nahe, in der Nähe von; aseman lähelle <i>in die Nähe des Bahnhofs;</i> durch, hindurch; ajoimme kylän läpi <i>wir fuhren durch das Dorf;</i>

mukana, mukaan (auch adverbial)	mit; ajan mukaan <i>mit der Zeit</i> ; lain mukaan <i>nach dem Gesetz</i> ; tuletko mukaan? <i>kommst du mit?</i>
ohella, ohessa, oheen, ohi (auch: ohitse)	neben, an; tämän ohella <i>außerdem</i> ; ohitseni <i>an mir vorbei</i> ;
perällä, perältä, perälle (auch: perä/ssä, -stä, -än)	hinten, nach, hinter; minuutin perästä <i>nach einer Minute</i> ;
poikki	quer durch, über; kävelimme torin poikki <i>wir gingen über den Markt</i> ;
päällä, päältä, päälle	auf, oberhalb von; hänellä oli uusi puku päällään • <i>sie hatte ein neues Kleid an</i> ;
päässä, päästä, päähän	in einer Entfernung von; (<i>zeitl.</i>) in, nach; kolmen kilometrin päässä <i>drei Kilometer</i> <i>entfernt</i> ; hetken päästä <i>kurz danach</i> ;
rinnalla, rinnalta, rinnalle sijassa, sijasta, sijaan	an, im Verhältnis zu anstatt, anstelle; sen sijaan <i>statt dessen</i>
sisällä, sisältä, sisälle (auch: sisä/ssä, -stä, -än)	innerhalb, in, binnen, aus, in ... hinein ; metsän sisässä <i>drinnen im Wald</i> ;
takana, takaa, taakse	hinter; talon takaa <i>hinter dem Haus hervor</i> ; älä katso taaksesi <i>sieh dich nicht um (sieh</i> <i>nicht hinter dich)</i> ;
takia	wegen; minun takiani <i>meinetwegen</i>
tähden	wegen; sen tähden <i>deswegen</i> ;
varalla, varalta, varalle (auch: varassa)	für, gestützt auf; kaiken varalta <i>für alle Fälle</i> ;
varrella, varrelta, varrelle	an, bei; tien varrella <i>am Weg</i> ; matkan varrella <i>unterwegs</i> ;
vieressä, vierestä, viereen (auch: vierel/lä, -tä, -le)	neben, bei; hän istui vieressäni <i>er saß neben</i> <i>mir</i> ; talon vieressä <i>am Haus</i> ;
vuoksi	wegen; sinun vuoksesi <i>deinetwegen</i> ;
välissä, välistä, väliin (auch: välil/lä, -tä, -le)	zwischen; rivien välissä <i>zwischen den Zeilen</i> ;
yli, ylitse	über; menen kadun yli <i>ich gehe über die Straße</i> ;
ympäri (-llä, -ltä, -lle)	um ... herum; järven ympäri <i>um den See</i> ;
ääressä, äärestä, ääreen	an, neben, bei; he istuutuivat pöydän ääreen <i>sie setzten sich an den Tisch</i> ; «hän seisoi ikkunan ääressä <i>er stand am Fenster</i> .

Postpositionen mit dem Partitiv

ennen	vor (<i>zeitlich</i>); ennen illallista <i>vor dem Abendbrot</i> ; hän tuli ennen minua <i>er kam vor mir</i> ;
-------	---

kohti, kohden	in Richtung nach, auf ... zu; kävelimme metsää kohti <i>wir gingen auf den Wald zu</i> ; entlang; rataa myöten <i>an der Bahn entlang</i> ;
myöten	außer, ohne; sitä paitsi <i>außerdem</i> ;
paitsi	entlang; jokea pitkin <i>am Fluß entlang</i> ;
pitkin	ohne; hän on varoja vailla <i>er ist ohne Mittel</i> ;
vailla, vaille	für (<i>zum Zwecke von</i>); jotain lapsia varten <i>etwas für die Kinder</i> ;
varten	gegen, entgegen; lähdin vieraita vastaan <i>ich ging den Gästen entgegen</i> ;
vastassa, vastaan	gegenüber;
vastapäätä	gegen, im Gegensatz zu.
vasten, vastoin	

Präpositionen mit dem Partitiv

ilman	ohne; ilman muuta <i>ohne weiteres</i> ; en lähde ilman sinua <i>ich gehe nicht ohne dich</i> ;
liki	in der Nähe (<i>Gen.</i>); kylä on liki järveä • <i>das Dorf liegt in der Nähe des Sees</i> .

Darüber hinaus werden manche Postpositionen auch als Präpositionen gebraucht, so z. B.:

keskellä, kesken, kohti, kohden, lähellä, paitsi, pitkin, vailla, vastapäätä, vasten (vastoin), ympäri.

Postpositionen und Präpositionen mit anderen Fällen

• mit dem Elativ

asti	seit, von ... her; Matti tuntee hänet jo lap- suudesta asti <i>Matti kennt ihn schon von der Kindheit an</i> ;
------	--

• mit dem Illativ

asti	bis; tähän asti <i>bis hierher, bis jetzt</i> ;
päin	auf ... zu, in Richtung nach; sinne päin <i>dorthin</i> ; auch Adessiv: merelle päin <i>nach</i> <i>dem Meer zu, in Richtung auf das Meer</i> ;
saakka	bis; kotiin saakka <i>bis nach Hause</i> ; kesään saakka <i>bis zum Sommer</i> .

2. Konjunktionen

Parataktische Konjunktionen (*nebenordnende Bindewörter*)

eli	oder; sain kilon eli yhtä paljon kuin Pekka <i>ich bekam ein Kilo oder ebenso viel wie Pekka</i> ;
ja	und;

joko ... tai jopa kuin	entweder ... oder (in Fragen: joko ... vai); sogar; sinne on 5 jopa 6 km <i>es sind 5 sogar 6 km</i> ; als, wie (bei Vergleichen); niin hyvin kuin mahdollista <i>so gut wie möglich</i> ; pienempi kuin <i>kleiner als</i> ; ikään kuin <i>gleichsam als</i> ;
-kä mutta saati, saatikka sekä sen johdosta, sen takia (tähden) siis siksi sillä tai (taikka, tahi)	und (in Verbindung mit dem Verneinungsverb); aber; geschweige denn; sowie; sekä ... että <i>sowohl ... als auch</i> ; deswegen, darum; oli lämmintä, sen tähden menin merelle <i>es war warm, dar um ging ich zum Meer</i> ; also; deshalb; denn; oder; enemmän tai vähemmän <i>mehr oder weniger</i> ; tavalla tai toisella <i>auf diese oder jene Weise</i> (verbindet Wörter verschiedener Bedeutung);
vaan vai vieläpä ynnä	sondern; oder (in Fragen); sogar; und, samt.

Hypotaktische Konjunktionen (unterordnende Bindewörter)

että	daß; varo, ettet kompastu! <i>paß auf, daßdu nicht stolperst!</i> (in vern. Sätzen: etten, ettet ... <i>etteivät</i>);
jos	wenn, falls; tulen huomenna, jollen ehdi tänään <i>ich komme morgen, wenn ich es heute nicht schaffe</i> (in vern. Sätzen: jollen ... <i>jolleivät</i>);
joskin (joskaan) jotta	obgleich; damit, so daß; tuo paljon, jotta riittää kaikille <i>bring viel, damit es für alle reicht</i> ;
koska	da, weil; jäin kotiin, koska ilma oli ruma <i>ich blieb zu Hause, weil das Wetter häßlich war</i> (als Adverb: wann?);
kuin kun	als ob; als, wenn (<i>zeitlich</i>); myöhemmin, kun meillä on enem- män aikaa <i>später, wenn wir mehr Zeit haben</i> ;
kunnes	bis (<i>zeitlich</i>); odota täällä, kunnes palaan <i>warte hier, bis ich zurückkomme</i> ;
kuten	wie, wie zum Beispiel; siellä oli hiljaista kuten aina <i>es war dort still wie immer</i> ;
sen jälkeen kun vaikka	nachdem; obgleich; hän ei tullut, vaikka oli luvannut <i>er kam nicht, obwohl er es versprochen hatte</i> .

Flexionstypen des finnischen Nomens

Typ- Nr.	Nominativ Sg.	Genitiv Sg.	Partitiv Sg.	Illativ Sg.	Genitiv PL	Partitiv PL
<i>Einstämmige Nomina</i>						
1	talo	-n	-a	-on	-jen	-ja
	ka tu	-dun	-tua	-tuun	-tujen	-tuja
2	keskustelu	-n	-a	-un	-jen	-ja
					-iden	-ita
3	mainio	-n	-ta	-on	-iden	-ita
4	par i	-in	-ia	-iin	-ien	-eja
5	paper i	-in	-ia	-iin	-ien	-eita
					-eiden	-eja
					(-ein)	
6	kiosk i	-in	-ia	-iin	-ien	-eja
7	camping	-in	-ia	-iin	-ien	-eja
8	järv i	-en	-eä	-een	-ien	-iä
9	itse	-n	-ä	-en	(-in)	-ja
10	il ta	-lan	-taa	-taan	-tojen	-toja
					-tain	
11	pol ika	-jan	-ikaa	-ikään	-ikien	-ikia
					-ikain	
12	omen a	-an	-aa	-aan	-ien	-ia
					-öiden	-oita
					-ain	
13	sopiv a	-an	-aa	-aan	-ien	-ia
					-ain	
14	lukij a	-an	-aa	-aan	-öiden	-oita
					-ain	
15	kirsik ka	-an	-kaa	-kaan	-öiden	-oita
					-kojen	
					-kain	
16	opettaj a	-an	-aa	-aan	-ien	-ia
					-ain	
17	perun a	-an	-aa	-aan	-öiden	-oita
					-ain	
18	kitar a	-an	-aa	-aan	-öiden	-oita
					-ojen	-oja
					-ain	

Typ- Nr.	Nominativ Sg.	Genitiv Sg.	Partitiv Sg.	Illativ Sg.	Genitiv PL	Partitiv PL
19	aino a	-an	-aa -ata	-aan	-iden -ain	-ita
20	herttu a	-an	-aa	-aan	-öiden -ain	-oita
21	oikis a	-an	-aa	-aan	-iden -ain	-ita
22	uudem pi	-man	-paa	-paan	-pien -pain	-pia
23	vapaja	-an	-ata	-aseen	-iden	-ita
24	tieno o	-on	-ota	-oseen	-iden	-ita
25	leikku u	-un	-uta	-useen	-iden	-ita
26	te e	-en	-etä	-ehen	-iden	-itä
27	voi	-n	-ta	-hin	-den	-ta
28	ma a	-an	-ata	-ahan	-iden	-ita
29	pu u	-un	-uta	-uhun	-iden	-ita
30	työ	työn	työtä	työhön	töiden	töitä
31	Andre	-n	-ta	-hen	-iden	-ita
<i>Zweistämmige Nomina</i>						
32	saar i	-en	-ta	-een	-ien -ten	-ia
33	loh i	-en	-ta	-een	-ien	-ia
34	lah ti	-den	-tea	-teen	-tien	-tia
35	lu mi	-men	-nta	-meen	-mien -nten	-mia
36	luo mi	-men	-mea	-meen	-mien	-mia
37	nie mi	-men	-meä	-meen	-mien -nten	-miä
38	mon i	-en	-ta	-een	-ien -ten	-ia
39	suur i	-en	-ta	-een	-ien -ten	-ia
40	uu si	-den	-tta	-teen	-sien -tten	-sia
41	to si	-den	-tta	-teen	-sien	-sia
42	var si	-ren	-tta	-teen	-sien -tten	-sia

Typ Nr.	Nominativ Sg.	Genitiv Sg.	Partitiv Sg.	Illativ Sg.	Genitiv PL	Partitiv PL
43	jäl si	-len	-ttä	-teen	-sien -tten	-siä
44	kan si	-nen	-tta	-teen	-sien -tten	-sia
45	lalpsi	-psen	-sta	-pseen	-psien -sten	-psia
46	halpsi	-psen	-psea	-pseen	-psien	-psia
47	vei tsi	-tsen	-stä	-tseen	-tsien -sten	-tsiä
48	pei tsi	-tsen	-stä (-tseä)	-tseen	-tsien -sten	-tsiä
49	su ksi	-ksen	-ksea	-kseen	-ksien	-ksia
50	u ksi	-ksen	-sta	-kseen	-ksien -sten	-ksia
51	ka ksi	-hden	-hta	-hteen	-ksien	-ksia
52	sankar i	-in	-ia	-iin	-ien -eiden -ten	-eitä -eja
53	jumal a	-an	-aa	-aan	-ien -ain -ten	-ia
54	myyjät är	-tären	-ärtä	-täreen	-tärien -arten	-täriä
55	siemen	-en	-tä	-een	-ien -ten	-iä
56	puheli n	-men	-nta	-meen	-mien -nten	-mia
57	avut on	-toman	-onta	-tomaan	-tomien -tomain -onten	-tomia
58	läm min	-pimän	-mintä	-pimään	-pimien -pimäin	-pimiä
59	pieni n	-mmän	-ntä	-mpään	-mpien -mpäin -nten	-mpiä
60	vase n	-mman	-nta	-mpaan	-mpien -mpain	-mpia

Typ- Nr.	Nominativ Sg.	Genitiv Sg.	Partitiv Sg.	Illativ Sg.	Genitiv PL	Partitiv PL
61	muu (d)an	-taman	-atta -tamaa	-tamaan	-tamien -tamain	-tamia
62	seitse män	-män	-mää -ntä	-mään	-mien -mäin	-miä
63	punaijnen	-sen	-sta	-seen	-sien -sten	-sia
64	kysymy s	-ksen	-stä	-kseen	-ksien -sten	-ksiä
65	kauneu s	-den	-tta	-teen	-ksien	-ksia
66	rik as	-kaan	-asta	-kaaseen	-kaiden -asten	-kaita
67	ä es	-keen	-estä	-keeseen	-keiden -esten	-keitä
68	saali s	-in	-sta	-iseen	-iden -sten	-ita
69	valmi s	-in	-sta	-iseen	-iden -sten	-ita
70	koira s	-ksen -an	-sta	-kseen -aseen	-ksien -iden -sten	-ksia -ita
71	uro s	-on	-sta	-oseen	-iden -sten	-ita
72	mie s	-hen	-stä	-heen	-hien -sten	-hiä
73	kevy t	-en	-ttä	-een	-iden	-itä
74	kevä t	-än	-ttä	-aseen	-iden	-itä
75	kolma s	-nnen	-tta	-nteen	-nsien	-nsia
76	tuha t	-nnen	-tta	-nteen	-nsien	-nsia
77	syntyn yt	-een	-yttä	-eeseen	-eiden	-eitä
78	kone	-en	-tta	-eseen	-iden	-ita
79	terve	-en	-ttä	-eseen	-iden	-itä
80	ori	-in	-tta	-iseen	-iden	-ita
81	kiiru	-un	-tta	-useen	-iden	-ita
82	askel (askele)	-en (-een)	-ta (-etta)	-een (-eeseen)	-ien (-eiden)	-eita

Typ- Nr.	Nominativ Sg.	Genitiv Sg.	Partitiv Sg.	Illativ Sg.	Genitiv PL	Partitiv PL
Komposita						
83	isoäi ti	-din	-tiä	-tiin	-tien	-tejä
84	omatunto	oman- tunnon	omaa- tuntoa	omaan- tuntoon	omien- tuntojen	omia- tuntoja
(beide Bestandteile werden dekliniert)						
85	entweder das Grundwort oder die beiden Bestandteile des Kompositums werden dekliniert.					

Flexionstypen der finnischen Verben

Typ- Nr.	Infinitiv	Aktiv			Partizip Perfekt	Passiv Imperfekt
		Indikativ		Imperativ 3. P. Sg.		
		Präsens 1. P. Sg.	Imperfekt 3. P. Sg.			
<i>Einstämmige Verben</i>						
1	sano a	-n	-i	-koon	-nut	-ttiin
2	ot taa	-an	-ti	-takoon	-tanut	-ettiin
3	pyy tää	-dän	-si	-täköön	-tänyt	-dettiin
4	sou taa	-dan	-ti	-takoon	-tanut	-dettiin
			-si		-ain	
5	kiel tää	-län	-si	-täköön	-tänyt	-lettiin
6	kier tää	-rän	-si	-täköön	-tänyt	-rettiin
7	sor taa	-ran	-ti	-takoon	-tanut	-rettiin
8	len tää	-nän	-si	-täköön	-tänyt	-nettiin
9	an taa	-nan	-toi	-takoon	-tanut	-nettiin
10	aut taa	-an	-toi	-takoon	-tanut	-ettiin
11	pahst aa	-an	-oi	-akoon	-anut	-ettiin
12	kaar taa	-ran	-toi	-takoon	-tanut	-rettiin
			-si			
13	lu kea	-en	-ki	-kekoon	-kenut	-ettiin
14	tun tea	-nen	-si	-tekoon	-tenut	-nettiin
15	po tea	-den	-ti	-tekoon	-tenut	-dettiin
16	läh teä	-hden	-hti	-hteköön	-htenyt	-hdettiin
			-ksi			
17	vaa tia	-din	-ti	-tikoon	-tinut	-dittiin
18	voi da	-n	voi	-koon	-nut	-tiin
19	jäl äädä	-än	-i	-äköön	-änyt	-ätiin

Typ-Nr.	Infinitiv	Aktiv				Passiv Imperfekt
		Indikativ		Imperativ 3. P. Sg.	Partizip Perfekt	
		Präsens 1. P. Sg.	Imperfekt 3. P. Sg.			
20	my ydä	-yn	-i	-yköön	-nyyt	-ytiin
21	tuoda	tuon	toi	tuokoon	tuonut	tuotiin
22	viädä	vien	vei	vieköön	vienyt	vietiin
23	kälydä	-yn	-vi	-yköön	-nyyt	-ytiin
<i>Zweistämmige Verben</i>						
24	nous ta	-en	-i	-koon	-sut	-tiin
25	tul la	-en	-i	-koon	-lut	-tiin
26	sur ra	-en	-i	-koon	-rut	-tiin
27	men nä	-en	-i	-köön	-nyyt	-tiin
28	om mella	-pelen	-peli	-melkoon	-mellut	-meltiin
29	vertäu la	-en	-i	-koon	-lut	-tiin
30	tupakoi da	-n (-tsen)	- (-tsi)	-koon (-tkoon)	-nut (-nnut)	-tiin (-ttiin)
31	maini ta	-tsen	-tsi	-tkoon	-nnut	-ttiin
32	juo sta	-ksen	-ksi	-skoon	-ssut	-stiin
33	nä hdä	-en	-ki	-hköön	-hnyyt	-htiin
34	ky etä	-kenen	-keni	-etköön	-ennyt	-ettiin
35	ma ata	-kaan	-kasi	-atkoon	-annut	-attiin
36	ru veta	-pean	-pesi	-vetkoon	-vennut	-vettiin
37	selvi tä	-än	-si	-tkoon	-nnyyt	-ttiin
38	ko ota	-koan	-kosi	-otkoon	-onnut	-ottiin
39	halu ta	-an	-si	-tkoon	-nnut	-ttiin
40	pala ta	-an	-si	-tkoon	-nnut	-ttiin
41	kilisi tä	-en	-i	-köön	-sytt	-tiin
42	raken taa	-nan	-si	-takoon	-tanut	-nettiin
43	tai taa	-dan	-si	-takoon	-tanut	-dettiin
44	pukeu tua	-dun	-tui	-tukoon	-tunut	-duttiin

Wörterverzeichnis

(Die Zahl hinter dem finnischen Wort bezeichnet den Flexionstyp in der Tabelle der Nomen- bzw. Verbtypen - S. 209, 213; die Zahl hinter dem deutschen Wort die Lektion, in der das Wort erstmals vorkommt.)

A

aamu N 1 Morgen 5 A
aamuisin morgens 5 A
aaarre N 78 Schatz 14 B
aatto N 1 Vorabend 11 B
ahdas N 66 eng, beengt 21 B
ai ach 3 B
aiheuttaa V 2 verursachen 22 A
aika N 10 Zeit 5 B
aikainen N 63 früh, zeitig 14 B
aikaisemmin früher 18 B
aikalilla ziemlich, recht 11 A
aikana Postp. während 16 A
aikanaan beizeiten 24 A
aikataulu Zeittafel 5 B
aikoa V 1 beabsichtigen 12 B
aina immer 4 A
ainakin wenigstens 12 B
aina siihen saakka bis hin, so lange bis 20 A
ainoastaan nur, lediglich 8 A
aitio N 3 (Theater-)Loge 17 A
aito N 1 echt 11 A
aivan Adv. ganz 2 B
ajatella V 28 (nach)denken 8 B
ajatus N 64 Gedanke
ajo N 1 Fahrt 19 A
alapuolella Postp. unterhalb 12 A
alaspäin abwärts 27
alentaa V 8 abmindern, senken 21 B
alhaalla unten 3 A
alkaa V 9 beginnen, anfangen 5 B; **siitä alkaen** von da an 20 B
alkeet N 78 PL Anfänge 27
alku N 1 Beginn, Anfang 9 A
allas N 66 (Wasch-)Becken 18 A
aloittaa V 2 beginnen, anfangen 9 A
alue N 78 Gebiet, Territorium, Region 20 A

aluepolitiikka Regionalpolitik 22 A
aluksi anfangs 12 A
alunen N 63 Unterlage 24 B
ammatti N 6 Beruf 3 A
ammattiaan von Beruf 11 A
amme N 78 Badewanne 18 A
ampua V 1 schießen 19 B
ankara N 12 streng, heftig 27
ansio N 3 Verdienst 21 A
ansioista Postp. infolge 21 A
antaa V 9 geben 8 A
anteeksi Verzeihung; bitte 2 B
appelsiini N 4 Apfelsine 5 A
apteekkari N 5 Apotheker 25
apteekki N 5 Apotheke 10 B
apu N 1 Hilfe 25
arkkipäivä Alltag 13 B
arkku N 1 Truhe 15 B
asettaa V 2 (hin)stellen 9 B
asema N 13 Bahnhof 4 A
asettua V 1 sich stellen; sich niederlassen 20 A
asia N 14 Sache, Angelegenheit 7 A
aste N 78 Grad, Stufe 10 B
asti Postp. bis 12 A
asua V 1 wohnen 2 A
asuinsija Wohnplatz 22 A
asumaton N 57 unbewohnt 27
asunto N 2 Wohnung 3 A
astua V 1 (ein)treten 12 B
ateria N 15N Essen, Mahl 8 A
aui Adv. offen 19 A
aukio N 3 (Stadt-)Platz 4 B
aukiolo Offensein, Öffnungs- 19 A
auktoriteetti N 4 Autorität 23
aura N 10 Pflug 24 B
aurinkoinen N 63 sonnig 10 A
autonominen N 63 autonom 20 A
auttaa V 10 helfen, unterstützen 3 A
avain N 56 Schlüssel 3 A
avata V 35 öffnen 3 A
avaruus N 65 Weltraum 24 A

avio N 3 Ehe 25
avioton N 57 unehelich 10 B
avoimna Adv. offen 4 B

B

baari N 4 Selbstbedienungs-gaststätte 4 A
banana N 5 Banane 5 A
bensiini N 6 Benzin 7 B
bensiiniasema Tankstelle 7 B
budjetti N 5 Budget, Haushalt 14 A
bussi N 4 Bus 4 B

D

draama N 10 Drama 6 A

E

edespäin Adv. voran, vorwärts, weiter 8 A
edessä Postp., Adv. vor, vorn 6 A
edetä V 34 vorankommen, sich ausweiten 20 A
edistyä V 1 vorankommen, fortschreiten 21 A
eduskunta Parlament, Reichstag 7 A
ehdokas N 66 Kandidat 22 B
ehdottaa V 2 vorschlagen 18 A
ehdotomasti Adv. unbedingt 19 A
ehkä vielleicht 9 B
ehtiä V 17 (zeitlich) erreichen, schaffen 12 B
ei nein, nicht 1 A; **ei ... -kaan, ei ... -kään** auch nicht; **ei mitään** nichts 3 A
eilen gestern 10 A
Elanto N 1 Konsumhandels-genossenschaft 5 A
eli oder 6 A
elinkeino Erwerbszweig 21 A
elo N 1 Leben; Vorrat 24 B

elokuu N 29 August 13
elokuva Film 12 B; **mennä elokuihin** ins Kino gehen
eläin N 26 Tier 26
elämä N 13 Leben 22 A
elämäkerta Lebenslauf 26
elää V 2 leben 23
emäntä N 11 Bäuerin; Hausfrau 27 B
enemmän mehr 10 B
enempi N 22 größer 75 B
englanti N 6 Englisch 2 A
eniten am meisten 19 A
ennen *Präp.*, *Postp.* vor (*zeitlich*) 8 A
ennenkaikkeä vor allem 19 A
ennenkuin bevor, ehe 25
ennättää V 2 Zeit haben, rechtzeitig kommen 25
ensi undekl. nächste(r, -s) 7 B
ensimmäinen N 63 erste(r, -s) 1 A
entinen N 63 einstig, früher 10 B
entä und (*in Fragesätzen*) 3 B
enä *Adv.* mehr
epä- un-, -los, miß- 12 A
epäillä V 29 zweifeln
epäkohta Mißstand, Übel 22 A
epävakainen N 63 unbeständig 12 A
erehdys N 64 Irrtum 22 B
erehtyä V 1 sich irren 26
erikoinen N 63 besonders 11 A
erilainen N 63 verschieden 4 A
erimielisyys N 65 Meinungsunterschied 22 A
eristäytyä V 1 sich absondern 23
erittäin außerordentlich 10 A
erityisesti insbesondere 19 A
ero N 1 Unterschied 8 A
erota V 38 sich trennen 24 A
erottaa V 2 trennen, unterscheiden 7 A
erottaja N 16 Teiler, Trenner 7 A
erämaa Wildnis 27
eräs N 66 ein gewisser(-s), eine gewisse 5 A
eräänlainen N 63 gewisse(r, -s) 13 B
esi-isä N 11 Vorfahr 25
esiliina N 10 Schürze 26
esimerkki N 4 Beispiel 4 A
esimerkiksi zum Beispiel 4 A
esitellä V 28 vorstellen 2 B
esittää V 2 darstellen, vorbringen 13 A

esitys N 64 Aufführung, Vorstellung 17 A
estää V 2 verhindern 23
eteinen N 63 Flur, Vorzimmer 18 A
etelä N 12 Süden; Süd- 5 A
etsiä V 17 suchen 76 B
että **daß**
etukäteen im voraus 19 A
etunimi N 8 Vorname 3 A
eurooppalainen N 63 Europäer; europäisch 8 A
eväs N 66 Proviant 22 A

G

graniitti N 6 Granit 5 A

H

haarukka N 15 Gabel 9 B
haastattelu N 1 Interview 21 B
haava N 10 Wunde 76 B
haista V 24 riechen 26
hakata V 35 hacken, abholzen 27
hakea V 13 holen, sich beschaffen 13 B
hakkailla V 29 werben um 26
hakkuu N 25 Abholzen 25
halata V 40 umarmen 24 B
halla 10 N Frost; Nachtfrost 12 A
halli N 4 Halle 4 A
halpa N 10 billig 4 A
halu N 1 Wunsch, Lust (*auf etw.*) 8 A
haluta V 39 wünschen, mögen 2 B
hame N 78 Rock 26
hammas N 66 Zahn 76 B
hammastahna Zahnpaste 18 A
Hampuri N 4 Hamburg 7 B
-han, -hän *Anhängepartikel* doch, wohl, ja, mal, nur 1 A
hankala N 12 beschwerlich 21 B
hankkia V 17 beschaffen, besorgen 13 B
hapan N 56 sauer 75 B
harjata V 40 bürsten 26
harjoittaa V 2 ausüben, sich beschäftigen mit 27 A
harju N 1 Bergrücken 19 A
harkita V 31 erwägen 75 A
harmaa N 23 grau 25
harventaa V 8 aussondern, lichten 22 A
harvoin selten
haukotella V 28 gähnen 14 B

haulikko N 2 Jagdgewehr 25
hauska N 10 hübsch, nett, angenehm, 2 B lustig
havaita V 31 feststellen, bemerken 16 A
hedelmä N 13 Frucht; *PL* Obst 5 A
hei! *Interj.* hallo! 8 A
heikko N 1 schwach 10 B
heila N 10 Braut 11 B
heinä N 11 Heu 13 A
heinäkuu N 29 Juli 13 A
heittää V 2 werfen 10 B
heleä N 21 klar, zart 17 B
hellä V 17 (liebevoll) umsorgen 23
helluntai N 27 Pfingsten 13 B
helmikuu N 29 Februar 9 A
helppo N 1 leicht 72 B
helsinkiläinen N 63 Bewohner von Helsinki 2 A
hengellinen N 63 geistig 14 B
hengetär N 54 Schutzgeist, Engel 14 B
hengitys N 64 atmen 27
henki N 8 Geist 14 B
henkilö N 2 Person 23
henkilökohtainen N 63 persönlich 20 B
henkinen N 63 geistig 22 A
herkkä N 11 empfindsam 13 B
herra N 10 Herr 2 B
herkku N 1 Delikatesse 9 B
herkkusieni Champignon 9 B
herättää V 2 wecken 14 B
heti sofort 3 A
hetkinen N 63 Augenblick 1 A
hevonen N 63 Pferd 13 B
hidäs N 66 langsam 72 A
hieman ein wenig 23
hieroa V 1 massieren 18 A
hiihittää V 2 Ski laufen 19
hiihto N 1 Skilaufen 19
hijainen N 63 still, ruhig 10 A
hijalleen *Adv.* still, leise 24 B
hijjentää V 8 verlangsamen 14 B
hintä N 10 Preis 15 B
hirvi N 8 Elch 10 A
hirvimetsällä bei der Elchjagd 19 B
hissi N 4 Fahrstuhl 3 A
historia N 15 Geschichte 13 A
hiukan etwas 8 B
hiukkasi ein wenig 77 B
hius N 64 (ein) Haar 18 A
hoikka N 11 dünn, mager 25
hoitaa V 4 pflegen, betreuen 11 A
hoivata V 35 pflegen, sorgen 26

hommata V 35 besorgen 26
hotelli N 5 Hotel 3 A
huippu N 1 Spitze 76 A
hullu N 1 verrückt 26
hukuttaa V 2 ertrinken lassen 24 A
humalassa *Adv.* betrunken 26
huolto N 1 Pflege, Service 15 A
huomata V 35 bemerken 75 A
huomen N 55 Morgen 8 A
huomenna morgen 7 B
huomio: **ottaa huomioon** in Betracht ziehen 22 A
huone N 78 Zimmer 3 A
huono N 1 schlecht 76 B
huonontua V 1 sich verschlechtern 12 A
huudahtaa V 2 ausrufen 76 B
huutaa V 3 rufen, schreien 13 B
huuto N 1 Ruf, Schrei
huvitus N 64 Vergnügen 27 B
hylly N 1 Regal, Fach 14 B
hymyillä V 29 lächeln 25
hypätä V 35 springen 79 B
hyrällä V 29 summen 24 B
hyvin *Adv.* gut 2 B
hyvinkin durchaus 13 B
hyvä N 11 gut 7 B
hyväksyä V 1 gutheißen 23
hyvästellä V 28 (sich) verabschieden 8 A
hyökätä V 35 angreifen 20 A
Häme N 78 Häme (*schwed.*: Tavastland) 7 A
hämäläinen N 63 Einwohner von Häme; tavastländisch 775
hämärä N 12 Dämmerung 25
hölkyttää V 2 trotten 27

I

idea N 15 Idee 5 B
ihailla N 29 bewundern 18 A
ihan *Adv.* ganz 14 B
ihana N 12 wunderbar 13 B
ihmetellä V 28 sich wundern 22 B
ihminen N 63 Mensch 5 A
iki- ur-, Ur-; ewig 25
ikkuna N 17 Fenster 5 B
-ikäinen N 63 ... Jahre alt 11 A
ikävä N 13 traurig, langweilig 8 B
ikäänkuin gleichsam als 25
illallinen N 63 Abendbrot 10 A
ilma N 10 Luft; Wetter 6 A
ilman *Präp.* ohne 5 A

ilmoittaa V 2 melden, benachrichtigen 9 A
ilmoitus N 64 Meldung, Nachricht 9 A
iloinen N 63 froh, fröhlich 7 B
iloita V 31 sich freuen 13 B
ilto N 10 Abend 7 B
iltapäivä Nachmittag 77?
influenssaa N 10 Grippe 16 B
innostua V 1 sich begeistern 18 A
isku N 1 Schlag 76 B
iso N 1 groß 7 A
isoisä Großvater 77 A
isovanhemmat Großeltern 11 A
istua V 1 sitzen; sich setzen 9 B
istuin N 56 Sitz 25
isä N 11 Vater 2 A
isänmaa Vaterland 25
isäntä N 11 Hausherr, Gastgeber; Bauer 8 A
itse N 9 selbst 3 A
itsehallinto Selbstverwaltung 20 A
itsemurha Selbstmord 76 A
itsenäisyys N 65 Selbständigkeit 13 B
itsestään von selbst 16 B
itä N 11 Osten 7 A

J

ja und 7 A
jaaha *umg.* aha, so 7 A
jahti N 4 Jagd 25
jaksaa V 9 können, vermögen 14 B
jalan zu Fuß 47?
jalankulkija Fußgänger 4 B
jalka N 10 Bein, Fuß 13 B
jalo N 1 edel 25
jalostaa V 2 veredeln 22 A
jarru N 1 Bremse 75 A
jarruttaa V 2 bremsen 75 A
jatkaa V 9 fortsetzen 17 B
jatko N 1 Fortsetzung 7 B
jatkaa V 1 sich fortsetzen 7 A
jatkovasti *Adv.* beständig 23
jauheliha Hackfleisch 75 B
jo schon 2 B
johtaa V 2 führen, leiten 27 A
johtaja N 16 Führer, Leiter, Direktor 13 A
johtajatar N 54 Leiterin 14 B
johtokunta Vorstand 13 A
johtua V 1 sich ergeben aus, Folge sein von 22 A
joka *Rel.pron.* der, die, das, welche(r, -s) 5 A

joki N 8 Fluß 7 A
jokin *Indef.pron.* irgendein(e) 8 B
joko ... tai entweder ... oder 795
joku *Indef.pron.* jemand, irgendein(e) 8 A
jolloin (*in Relativsätzen*) als, da, wenn 13 A
jono N 1 Reihe, Schlange 755
jo *umg.* ja 1 B
jos wenn 2 B
joskus manchmal 6 A
jos vaikka wenn zum Beispiel 21 B
jotenkain irgendetwie
joukko N 1 (Menschen-) Menge 23
joulu N 1 Weihnachten 72 A
joulukuu N 29 Dezember 13 A
joulupukki Weihnachtsmann 13 B
joustava N 13 elastisch
joutaa V 4 Zeit haben 24 A
joutua V 1 geraten; müssen 20 A
juhla N 11 Fest, Feier 7 A
juhlia V 17 feiern 13 B
julki: **tulla julki** offenkundig werden 23
jumala N 53 Gott 24 A
juna N 11 Zug 4 A
junanvaihto Umsteigen 14 B
junavuoro Zugverbindung 14 A
juoda V 21 trinken 5 B
juoma N 11 Getränk 4 A
juosta V 32 laufen 10 B
juttu N 1 Anekdote, Geschichte 10 A
juuri N 32 Wurzel
juuri *Adv.* soeben, gerade 55
juusto Käse 755
jynssätä V 35 scheuern, wischen 18 A
jyrkkä N 11 steil; schroff 11 B
jäljellä *Adv.* übrig 9 A
jälkeen *Postp.* nach 8 A
jälkeläiset N 63 *PL* Nachkommen 25
jälki N 8 Spur 25
jalkipuoletta *Postp.* nach, hinter 12 A
jälkiruoka Nachspeise 9 B
jälleen wieder, erneut 7 B
jänis N 64 Hase 25
jarjasto Organisation 7 A
järvi N 8 See 7 A
jätkä N 11 Flößer, Waldarbeiter 22 A
jättää V 2 zurücklassen 17 B
jäykistyä V 1 erstarren 18 A

jää N 28 Eis 12 A
 Jäämeri Eismeer 12 A
 jäädä V 19 bleiben 14 B

K

-ka, -kä und (im vermeinten Satz) 8 A
 kaakeli N 5 Kachel 18 A
 kaakko N 1 Südost 12 A
 kaali N 4 Kohl 9 B
 kaappi N 4 Schrank 11 A
 kaasu N 1 Gas 15 A
 kaataa V 9 umwerfen, stürzen 24 A
 kaatokone Baumfallmaschine 22 A
 kaatua V 1 umfallen 27
 kaava N 10 Schema, Muster 14 A
 kaavailla 29 V planen, projektieren 14 A
 kaavailu N 2 Projekt, Planung 14 A
 kadota V 38 schwinden 23
 kahlata V 35 waten 25
 kahvi N 4 Kaffee 4 A
 kahvila N 14 Cafe 4 A
 kai vielleicht, wohl 2 B
 kaikenlainen N 63 alles mögliche, alle möglichen 5 A
 kaikki N 8 alles, alle 2 B
 kaikkialla überall
 kainalo N 2 Achselhöhle 24 A; ottaa kainaloonsa unter den Arm nehmen 24 A
 kaista N 10 Streifen, Fahrbahn 15 A
 kaivos N 64 Bergwerk, Grube 25
 kakara N 14 umg. Kind, Göre 26
 kaksoisvuode Doppelbett 18 A
 kala N 10 Fisch 5 A
 kalastus N 64 Fischen, Angeln 27
 kalju N 1 kahl 25
 kallis N 69 teuer 3 B
 kallio N 3 Felsen 5 A
 kaltainen N 63 ähnlich 23
 kana N 10 Huhn 9 B
 kangas N 66 (Kleider-)Stoff 26
 kangas N 66 Heidelberg 27
 kannattaa V 2 zustimmen; unpers. sich lohnen 12 B
 kannu N 1 Kanne 26
 kansa N 1 Volk 11 B
 kansakunta Nation 25
 kansallinen N 63 national 6 A
 kansallis- National- 6 A

kanssa Postp. mit; umg. auch 11 A
 kantaa V 9 tragen 25
 kapalo N 2 Windel 11 B
 kappale N 78 Stück; Lektion 1 A
 kapteeni N 5 Kapitän 11 A
 karhu N 1 Bär 27
 karja N 10 Vieh 2/5
 karjaisu N 1 Schrei 27
 kartano N 2 Gut 20 A
 karttiini N 5 Gardine 26
 kartta N 10 (Land-)Karte / A
 kasaantua V 1 sich häufen 16 A
 kasku N 1 Erzählung, Geschichte 10 A
 kassa N 10 Kasse 3 B
 kassi N 4 (Einkaufs-)Tasche 15 B
 kastike N 78 Soße 9 B
 kasvaa V 9 wachsen 11 B
 katsella V 28 betrachten // A
 katsoa V 1 (zu)sehen, an-, nachsehen 3 A
 katu N 1 Straße 2 A
 kaupas Adv. weit (nach) 13 B
 kauempana Adv. weiter ab 21 B
 kauhea N 21 schrecklich 14 B
 kaukaa weither, von weitem 19 A
 kaukana Adv. fern, weitab 4 B
 kaukojuna Fernzug 4 A
 kaunis N 69 schön / A
 kaunokirjallisuus Belletristik 22 A
 kauppa N 10 Geschäft; Handel 5 A
 kauppias N 66 Kaufmann 11 A
 kaupunki N 5 Stadt / A
 kaupunkimainen N 63 städtisch 20 A
 kautta Postp. durch
 kauttakulku Durchfahrt 7 A
 keho N 1 schlecht 22 A
 kehua V 1 loben 18 A
 keino N 1 Mittel 17 B
 keitto N 1 Suppe 9 B
 keittäjä N 54 Köchin 26
 keittää V 2 kochen
 keksiä V 17 erfinden 11 A
 kello N 1 Glocke; Uhr; Uhrzeit 8 B
 kera Postp. mit
 kerjäläinen N 63 Bettler 18 B
 kerma N 10 Sahne 5 B
 kerros N 64 Etage, Stock 18 A
 kerrossänky Etagenbett 18 A
 kerta N 10 Mal 8 B
 kertoa V 1 erzählen, berichten WA

kertoja N 16 Erzähler 10 A
 keskellä Postp., Adv. mitten unter, mitten 6 A
 keski- Mittel-, Zentral- / A
 keskiolut Mittelbier 15 B
 keskus N 64 Zentrum 4 A
 keskusta N 15 Zentrum 5 A
 keskustelu N 2 Unterhaltung, Gespräch 17 B
 keskuuteen (whoin) unter, in(s) 20 A
 kestää V 2 dauern; aushalten; wert sein 4 B; ei kestä! keine Ursache! 4 B
 kesä N 11 Sommer 8 B
 kettu N 1 Fuchs 25
 keuhko N 1 Lunge 16 A
 keveä N 21 leicht 27
 kevyt N 73 leicht 10 B
 kevät N 74 Frühling 13 B
 kieli N 32 Zunge, Sprache 23
 kielimies Sprachwissenschaftler 23
 kielioppi Grammatik 23
 kieltäytyä V 44 abschlagen, sich weigern 8 A
 kierros N 64 Runde; Rundfahrt 19 A
 kiertää V 6 drehen; umgehen 19 A
 kievari N 5 Gaststätte, Krug 19 A
 kihlat N 10 PL Verlobungsgeschenk 26
 kihlaus N 64 Verlobung 26;
 mennä kihloihin sich verloben 26
 kiihdyttää V 2 beschleunigen 15 A
 kiinnostunut N 77 interessiert 19 A
 küre N 78 Eile WB
 kiitos N 64 Dank; danke! / B
 kiittää V 2 danken; loben 8 A
 kilistä V 41 klingen; klingeln 25
 kilometri N 4 Kilometer 5 A
 kiltti N 4 nett, lieb 14 B
 kimppuun: hyökätä kimppuun anfallen; auf etw. zugehen -27
 -kin auch 2 B
 kinkku N 1 Schinken 15 B
 kioski N 4 Kiosk 4 A
 kippis prosit 9 B
 kirja N 10 Buch / A
 kirjailija N 14 Schriftsteller 23
 kirjakieli Schriftsprache 23
 kirje N 78 Brief 10 A
 kirjoittaa V 2 schreiben 3 A
 kirjoitus N 64 Aufsatz, Artikel 13 A
 kirjuri N 5 Schreiber 26

kirkas N 66 hell, klar 27
 kirkko N 1 Kirche 6 A
 kirveliä V 28 (auf der Haut) brennen 26
 kisko N 1 Schiene, Gleis 9 A
 kivi N 8 Stein 5 A
 kivinen N 63 steinig 5 A
 kiuas N 66 Saunaofen 10 B
 kiva N 10 umg. hübsch 18 A
 klo.s. kello
 -ko, -kö Fragepartikel ob / A
 koetella V 28 probieren; prüfen; heimsuchen 20 A
 koettaa V 1 versuchen 21 A
 kohdata V 35 (sich) treffen; begegnen 24 A
 kohde N 78 Objekt 19 A
 kohden auf... zu 27
 kohota V 38 steigen 21 A
 kohottaa V 2 erheben 9 B
 kohteliaisuus N 65 Höflichkeit 8 A
 kohti Postp. gegen, zu 20 A
 koillinen N 63 Nordost 12 A
 koira N 11 Hund 25
 koivu N 1 Birke 27
 kokemus N 64 Erfahrung 22 B
 kokko N 1 Johannisfeuer 13 B
 koko unflekt. ganz, gesamt 10 A
 koko N 1 Größe 21 B
 kokoon Adv. zusammen // A
 kokoontua V 1 sich versammeln // A
 kolmas N 75 dritte(r, -s) 3 A
 kolota V 35 Rinde abziehen 27
 komea N 21 stattlich, prächtig 4 A
 komeilla V 29 prunken, prangen 19 A
 kone N 78 Maschine 21 B
 kongressi N 4 Kongreß 7 A
 konsertti N 4 Konzert 7 A
 konvehti N 4 Konfekt 15 B
 koppa N 11 Korb, Schale 24 A
 korjata V 40 ausbessern; ernten 11 A
 korkea N 21 hoch / A
 korppu N 1 Zwieback 15 B
 korrekti V 4 korrekt 23
 koru N 1 Schmuck 5 A
 kortti N 4 (Post-)Karte 13 B
 korvata V 35 ersetzen 14 A
 koska da, weil; als 17 B
 ei koskaan niemals 11 B
 koskea V 18 berühren; betreffen; schmerzen 14 A
 koski N 8 Stromschnelle 2 A
 kosto N 1 Rache 20 A
 koti N 4 Heim, Haus 4 B
 kotia Adv. nach Hause 24 B

kotiin Adv. nach Hause 4 B
 kotiuttaa V 2 nach Hause entlassen 20 A
 kotoisin: olla kotoisin herkommen von 11 A
 kotona zu Hause 2 A
 koulu N 1 Schule 20 B
 koulutus N 64 Schulung, Ausbildung, Bildung 20 A
 kova N 11 hart, fest, stark WA
 kovasti, kovin sehr 10 A
 kuihtuminen N 63 Auszehrung 22 A
 kuin wie 5 A, als 8 A
 kuinka (in Fragen) wie 2 B
 kuitenkin dennoch
 kuivua V 1 trocknen 25
 kuja N 11 Gasse, Straße 18 A
 kuka wer 2 A
 kukallinen N 63 geblümt 18 A
 kukka N 11 Blume 4 A
 kukkua V 1 „kuckuck!“ rufen 13 B
 kulaus N 64 Schluck 25
 kuljettaja N 16 Fahrer 6 B
 kulkea V 13 gehen, fahren, verkehren 4 B
 kulkunen N 63 Glöckchen 25
 kulttuuri N 6 Kultur 19 A
 kuluttua Postp. nach (zeitl.) 5 B
 kumoon: kaataa kumoon umwerfen, stürzen 24 A
 kumpi N 22 wer (was) von beiden 22 B
 kun da, als, wenn 8 A
 kunnes bis 20 A
 kunnia N 14 Ehre 18 B
 kunnollinen N 63 ordentlich, anständig 25
 kunnossa in Ordnung 2 B
 kunnostaa V 2 wiederherstellen 19 A
 kunta N 11 Gemeinde 13 A
 kuolleisuus N 65 Sterblichkeit 16 A
 kuolla V 25 sterben 16 A
 kuovi N 4 Schnepfe 13 B
 kuppi N 4 Tasse 5 B
 kustannukset N 64 Kosten PL 21 B
 kuten wie, so wie 23
 kutsu N 1 Einladung 24 B
 kuudes N 75 sechste(r, -s) 6 A
 kuu N 29 Mond; Monat 9 A
 kuukausi N 40 Monat 9 A
 kuulla V 25 hören 7 B
 kuulotorvi Hörer 8 B
 kuulua V 1 zu hören sein / B;
 mitä kuuluu? wie geht es? 1 B

kuuluu N 13 berühmt 19 A
 kuullisuus N 65 Berühmtheit 19 A
 kuuma N 11 heiß 10 B
 kuunnella V 28 (zu)hören 13 B
 kuunnelma N 13 Hörspiel 14 B
 kuusi N 32 Fichte, Tanne 13 B
 kuutamo N 2 Mondschein 27
 kuva N 11 Bild 6 A
 kuvaava N 13 bezeichnend 20 A
 kuvaelma N 13 Szene, Bild 26
 kuvauus N 64 Darstellung 23
 kuvitella V 28 sich einbilden 23
 kyljys N 64 Kotelett 9 B
 kyllyiksi genug 25
 kyllä ja, jawohl; allerdings, zwar, doch / A
 kylmä N 11 kalt 10 B
 kylpy N 1 Bad 18 A
 kylä N 11 Dorf / A
 kypärä N 12 Helm 22 A
 kysymys N 64 Frage, Problem 22 A
 kysyä V 1 fragen 6 B
 kyvykäs N 66 fähig, begabt 22 B
 käki N 8 Kuckuck 13 B
 käpälä N 12 Pfote 27
 kärpänen N 63 Fliege 16 B
 kärryt N 1 PL kleiner Wagen 15 B
 käsi N 40 Hand 8 A
 käsiala Handschrift 26
 kävellä V 28 zu Fuß gehen, spazieren gehen 7 B
 käydä V 23 (irgendwohin) gehen, etw. besuchen 3 A
 käydä ilmi sich herausstellen 10 A
 käynti N 4 Besuch; Gang 76 B; saada käyntiin in Gang setzen 27
 käyttää V 2 gebrauchen, verwenden, benutzen 9 A
 käyttää hyväkseen (aus)nutzen 20 A
 käyttö N 1 Gebrauch, Verwendung, Benutzung 9 A
 käytäntö N 1 Praxis 23
 käytävä N 13 Korridor, Flur 6 A
 käytötapa Verhaltensweise 23
 käännellä V 28 hin und her drehen 18 A
 kääntää V 42 übersetzen; wenden 23
 kääntäjä N 16 Übersetzer 23
 kääryle N 78 Roulade 9 B

köyhdyttää V 2 verarmen
22 A
köyhä N 11 arm 10 B

L

laatu N 1 Beschaffenheit, Qualität 25
lahja N 10 Geschenk 13 B
lahti N 8 Bucht / A
laidun N 56 Weide 25
laillinen N 63 gesetzlich 26
lainalainen N 63 gesetzmäßig 23
laita N 10 Rand 27
laitos N 64 Betrieb 9 A
laituri N 5 Bahnsteig; Kai 14 B
laittaa V 2 herrichten, machen; stellen 21 B
laiva N 10 Schiff 5 A
laki N 4 Gesetz 23
lakki N 4 Mütze 27
lanko N 1 Schwager 11 A
lanta N 10 Dünger, Mist 26
lappalainen N 63 lappisch; Lappländer 24 A
Lappi N 4 Lappland / A
lapsi N 45 Kind 2 A
lasi N 4 Glas 9 B
laskea V 13 (los)lassen; senken; zählen 12 A
lasku N 1 Rechnung 9 B
lattia N 14 Fußboden 18 A
latvukka N 17 Baumkrone 25
lauantaimakkara Jagdwurst 15 B
laukaus N 64 Schuß 19 B
laukku N 1 Tasche 2 B
laulaa V 9 singen 10 A
laulu N 1 Lied, Gesang WA
lauella V 28 vor sich hinsingen 24 B
lautakunta Ausschuß, Kommission 13 A
lautanen N 63 Teller 9 B
lauteet N 78 PL Saunabank 10 B
lauta N 10 Föhre 5 A
lavuaari N 5 Waschbecken 18 A
lehmä N 11 Kuh 21 B
lehti N 8 Blatt; Zeitung 4 A
lehtimies Journalist 10 A
lehtori N 5 Lektor 14 B
leike N 78 Schnitzel 9 B
leikata V 35 schneiden; operieren 16 B
leikki N 4 Spiel; Scherz 11 A
leikkiä V 17 spielen; scherzen 11 A
leima N 10 Stempel 19 A
leipä N 11 Brot 4 A

lekahtaa V 2 aufflammen; herkommen 25
lempi N 8 Liebe 11 B
levä N 21 breit 5 A
levittää V 2 ausbreiten 25
levitä V 37 sich ausbreiten 12 A
levoton N 57 unruhig 25
lie, lienee wohl, vielleicht 17 B
lieska N 10 Flamme 25
liha N 10 Fleisch 9 B
lihas N 64 Muskel 18 A
liian allzu 10 B
liikenne N 78 Verkehr 4 A
liikennevalot Verkehrsampel 15 A
liikkua V 1 sich bewegen 12 A
liitto N 1 Vereinigung, Union 1 A
liittyä V 1 sich anschließen, verbunden sein mit 8 A
likka N 10 umg. Mädchen 11 B
linja-auto Autobus, Bus 4 B
linnoitus N 64 Befestigung 20 A
lintu N 1 Vogel 10 A
lippu N 1 Fahrkarte; Eintrittskarte; Fahne 6 B
lippumyymälä Kartenverkauf, Theaterkasse 17 A
lisensiaatti N 6 Lizentiat (Titel) 16 A
lisää Adv. zusätzlich, mehr 18 A
lisäksi hinzu, außerdem 20 A
lohkeilla V 29 rissig werden, aufplatzen 24 B
loka N 11 Schmutz, Kot 13 B
lokakuu N 29 Oktober 13 B
lokero N 2 Box, Fach 27
loma N 13 Urlaub, Ferien 10 A
lomake N 78 Formular 3 A
lopettaa V 2 beenden 14 A
loppu N 1 Ende, Schluß WA
loppujen lopuksi letztendlich 25
loppuun myyty ausverkauft 17 A
lopuksi am Ende 10 A
loukkaantua V 1 sich verletzen; übelnehmen 12 B
lounas N 66 Südwesten 12 G 4
lukea V 13 lesen 3 A
luku N 1 Zahl; Lese- 1 A
lukuissa N 13 zahlreich 13 A
lumi N 35 Schnee 12 A
luo zu, bei 10 A
luoda V 21 (er)schaffen 24 A
luode N 78 Nordwest 12 A

luonnollinen N 63 natürlich 16 A
luonto N 1 Natur 13 B
luopua V 1 verzichten 21 A
luottaa V 2 vertrauen, sich verlassen auf 13 A
luottamusmies Vertrauensmann 22 B
lusikka N 15 Löffel 9 B
lyhetä V 34 kürzer werden 13 B
lyhyesti Adv. kurz 8 A
lyhyt N 73 kurz 13 B
lypsy N 1 Melken; Melk- 26
lyödä V 21 schlagen 23
lyödä laudalta ablösen 23
lähde N 78 Quelle 19 A
läheisyys N 65 Nähe 27
lähellä Postp. nahe an 2 B
lähemmin näher 18 A
lähes fast 20 A
lähetää V 2 schicken, senden WA
lähimmäinen N 63 Nächster 23
lähin N 59 nächste(r, -s) 21 B
lähinnä in erster Linie 22 A
lähio N 3 Siedlung 20 A
lähteä V 16 (fort)gehen, abfahren, aufbrechen 2 B
lähtenyt N 77 abgefahren 5 B
lähtien seit, von ... an 16 A
lämmitys N 64 Erwärmung 25
lämpötila Temperatur 12 A
länsi N 44 Westen 7 A
läsnä anwesend 23
lääke N 78 Arznei, Medikament 16 B
lääke- Heil-, Medizin- 16 A
lääketiede Medizin 16 A
lääkäri N 5 Arzt 2 A
käydä lääkäriässä zum Arzt gehen 16 B
lörpötellä V 28 schwatzen 17 B
löyly N 1 Saunadampf 10 B
löytää V 3 finden/ 9 A

M

maa N 28 Land; Erde 1 A
maailma N 15 Welt 22 A
maalainen N 63 ländlich 13 B
maalais- Land-, ländlich 10 B
maanantai N 27 Montag // B
maanpakolaisuus N 65 Emigration 25
maanviljelijä Landwirt 13 A
maata V 35 liegen, schlafen 18 A
maatalous Landwirtschaft 20 A

mahdollinen N 63 möglich 17 A
mahdollisuus N 65 Möglichkeit 17 A
mahtaa V 9 können, mögen 10 B
mahti N 4 Macht, Kraft 25
mainio N 3 ausgezeichnet 9 B
mainita V 31 erwähnen 19 A
mainos N 64 Reklame, Werbung 5 A
maisema N 13 Landschaft 19 A
maistua V 1 schmecken 23
maito N 1 Milch 5 B
makea N 21 süß 23
makkara N 15 Wurst 15 B
maksaa V 9 zahlen; (Geld) kosten 3 B
makuuhuone Schlafzimmer 18 A
malmi N 4 Erz 22 A
maltilinen N 63 gemäßigt 22 B
markka N 10 Mark 3 B
markkinat N 14 PL Markt 11 B
marraskuu N 29 November 9 A
masto N 1 Mast 19 A
matala N 12 niedrig 10 B
matka N 10 Reise, Fahrt 2 B
matkatavarat PL Gepäck 2 B
matkatoimisto Reisebüro 4 A
matkustaa V 2 reisen, fahren 6 B
matkustaja N 16 Reisende(r), Fahrgast 6 B
mattu N 1 Matte 18 A
mehu N 1 Saft 9 B
meinata V 35 umg. meinen
melkein fast, beinahe 10 A
melko ziemlich, recht 3 A
melkoinen N 63 beträchtlich 21 A
menetelmä N 13 Methode 22 A
mennä V 27 gehen 4 B
meno N 1 Hinfahrt; (Geld-) Ausgabe 12 A
menomatka Hinfahrt 19 A
meri N 32 Meer 13 B
meritse auf dem Seewege 20 A
merkittä V 31 bezeichnen; bedeuten 8 A
merkki N 4 Zeichen 19 A
messut N 1 PL (Handels-) Messe 7 A
messuhalli Messehalle 7 A
mestari N 5 Meister 16 B
mestaruus N 65 Meisterschaft 19 A
metsikkö N 2 Wäldchen 24 B

metsuri N 5 Waldarbeiter 22 A
metsä N 11 Wald, Forst 10 A
metsänhoitaja Förster, Forstwirt 11 A
metsästys N 64 Jagd 25
miellellään gern 11 A
mielenkiintoinen N 63 interessant 10 A
mieli N 32 Sinn, Zuneigung, Lust 11 A; **tekee mieli un-**pers. Lust haben 21 B
mielihyvin gern 2 B
mielipide N 78 Meinung 21 B
miellyttävä N 13 angenehm, sympathisch 22 B
mieluummin Adv. lieber 9 B
mies N 72 Mann 4 B
mieltä V 17 nachdenken, überlegen 23
mihin? wohin? 6 B
mihin aikaan? um welche Zeit? 8 B
miksei = miksi ei
miksi warum
mikä welche(r, -s), was für ein, was 7 A
millainen N 63 was für ein(e), wie (beschaffen) 7 A
milloin wann
mineraali N 4 Mineral 9 B
minne? wohin? 6 B
missä? wo? 7 A
miten? wie?, auf welche Weise? 7 B
mitä? was? 1 A
mitäpäsiitä! was macht es schon! 10 B
(ei) **mitään** nichts 10 B; ei se **mitään** es macht nichts 5 B
-mme **Poss.suff** unser 11 A
mm. = muun muassa
moderni N 4 modern 5 A
moittia V 17 tadeln 22 B
molemmat N 22 PL beide 21 B
mones(ko) N 75 wievielte(r, -s) 6 B
moesti vielfach 27 A
moni N 38 manche(r, -s), viele 4 A
monikko N 2 Mehrzahl 23
monipuolinen N 63 vielseitig 10 A
monumentti N 6 Monument 6 A
morsian N 56 Braut 26
moottori N 5 Motor 10 A
moottoritie Autobahn 10 A
muistaa V 2 sich erinnern 4 B
muistelma N 13 Erinnerung; PL Memoiren 775
muisti N 4 Erinnerung
muistomerkki Denkmal 19 A

muistuttaa V 2 erinnern 12 A
mukaan Adv. mit 8 B
mukailla V 29 nachmachen, bearbeiten 9 A
mukaillen bearbeitet nach 9 A
mukava N 13 angenehm, hübsch 3 A
muumio N 1 Großmutter 11 A
muodostaa V 2 bilden, formen 5 A
muona N 11 Kost, Verpflegung 26
muoto N 1 Form, Gestalt 23
murha N 11 Mord 16 A
murtua V 1 zusammenbrechen 20 A
museo N 3 Museum 7 A
musiikki N 4 Musik 26
musta N 11 schwarz 2 B
mustasukkainen eifersüchtig 26
mustikka N 15 Blaubeere 7 B
mustalainen N 63 Zigeuner 25
mutta aber, doch 7 B
muu N 29 andere(r, -s) 4 A
muualla anderswo 13 B
muu(d)an N 61 irgendein(e) 14 B
muun muassa unter anderem 5 A
muutama N 13 einige 14 G 5
muuten übrigens, sonst 14 B
muutos N 64 Veränderung 16 A
muuttaa V 2 ziehen nach; verändern 11 A
muuttua V 1 sich verändern 22 A
mykkä N 11 stumm 25
myymälä N 15 Geschäft, Laden 3 A
myöhästyä V 1 sich verspäten 15 A
myöhään Adv. spät 4 A
myöntävästi bejahend 17 B
myöntää V 8 bejahen, zugeben 17 B
myös auch 2 A
myötäsotijana als Kämpfer an der Seite von 20 A
mäki N 8 Berg, Hügel 5 A
mäkinen N 63 hügelig 5 A
mänty N 1 Kiefer 25
märkä N 11 feucht, naß 24 B
määrä N 11 Menge, Zahl 27 A; **jossain määrin** in bestimmtem Maß 23; **suurssa määrin** in großer Zahl 22 A

mökki N 4 Hütte, Sommerhäuschen 8 B

N

naapuri N 5 Nachbar 2 A
 naaras N 66 Weibchen 25
 naida V 18 heiraten 26; olla naimisissa verheiratet sein 11 A; haluta naimisiin heiraten wollen 26
 nakki N 4 Würstchen 4 A
 nauraa V 9 lachen 26
 nauta N 10 Rind 9 B
 navettia V 17 genießen 19 A
 navetta N 15 (Kuh-)Stall 21 B
 neiti N 4 Fräulein (Anrede) 2 B
 neito N 1 Fräulein, junges Mädchen 26
 nelijalkainen vierbeinig 13 B
 neljäs N 75 vierte(r, -s) 4 A
 neuvotella V 28 (sich) beraten 25
 -ni Poss. suff. mein 11 A
 niemi N 37 Halbinsel 5 A
 niin so 7 A
 niinpä so, so auch 4 A
 niitty N 1 Wiese 25
 nimi N 8 Name 3 A
 nimismies Amtmann 26
 -nne Poss. suff. euer; Ihr 11 A
 noin etwa 5 A; in jener Weise 11 B
 noin vaan ohne weiteres 23
 nojata V 35 sich lehnen 27
 nolla N 11 Null 12 A
 nopeus N 65 Geschwindigkeit 15 A
 Norja N 11 Norwegen 1 A
 nostaa V 2 heben 14 B
 noudattaa V 2 befolgen 18 B
 nousta V 24 aufstehen; aufsteigen 3 A
 nousta maihin an Land gehen 20 A
 noutaa V 2 abholen 17 A
 -nsa Poss. suff. sein; ihr 77 A
 nukkuu V 1 schlafen 26
 numero V 2 Nummer, Ziffer 3 A
 nuori jung 11 A
 nuorisso N 2 Jugend 22 A
 nyky-aikaistua V 1 sich modernisieren 20 A
 nykyinen N 63 gegenwärtig 11 A
 nykyisin heutzutage 13 B
 nykyään heutzutage 13 B
 nyt jetzt 4 B
 nähdä V 33 sehen 5 A
 nähtävyyt N 65 Sehenswürdigkeit 7 A

nähtävästi offenbar 7 B
 näin in dieser Weise, so 11 B
 näkemiin! auf Wiedersehen! 1 B
 näkyä V 1 zu sehen sein 5 A
 näköinen N 63 aussehend, ähnlich 11 A
 nämä diese (PL)
 nätti N 4 nett, hübsch 24 B
 näytellä V 28 zeigen, demonstrieren; spielen 27
 näytelmä N 13 Schauspiel, Stück 26
 näyttämö N 2 Bühne, Szene 19 A
 näyttävä N 13 ansehnlich 19 A
 näyttää V 2 zeigen; unpers. aussehen 5 B
 näyttäntö N 2 Vorstellung 12 B

O

odottaa V 2 warten 3 A
 odotus N 64 Warten 4 A
 odottusali Wartesaal 4 A
 ohi vorbei 4 B
 ohjata V 35 steuern 15 A
 ohjelma N 13 Programm 6 A
 oikaista V 24 berichtigen; abkürzen 27
 oikea N 21 rechte(r, -s), richtige(r, -s) WA
 oikealla rechts 3 A
 oikeastaan eigentlich 23
 oikein sehr; richtig 2 B
 oikotie Abkürzungsweg 75 A
 ojentaa V 42 (über)reichen 75
 ojittaa V 2 Gräben ziehen 27
 oksa N 11 Ast 25
 olla V 25 sein 2 B
 olut N 73 Bier 4 A
 oma N 11 eigen 79 A
 omena N 12 Apfel 5 A
 ommella V 28 nähen 76 B
 ongelma N 16 Problem 20 A
 onnellinen N 63 glücklich 25
 onni N 8 Glück 13 A
 onnittelu N 2 Glückwunsch 13 A
 opas N 66 Reiseführer, Begleiter 3 A
 opaskartta Stadtplan 3 A
 opettaja N 16 Lehrer 13 A
 opinto N 2 Studium 26
 opiskella V 28 studieren
 opisto N 2 Institut, Lehranstalt 14 B
 oppi N 4 Lehre 23
 oppia V 17 lernen 10 A
 oppilaitos Lehranstalt 14 B

P

oppilas N 66 Schüler 14 B
 osa Teil 5 A
 osasto N 1 Abteilung 75 B
 osata V 35 können, beherrschen 8 B
 osin teilweise 20 A
 osoite N 78 Adresse 2 A
 ostaa V 2 kaufen 3 A
 ostos N 64 Einkauf 15 A; käydä ostoksilla einkaufen 15 A
 ostoskeskus Einkaufszentrum 15 A
 ote N 78 Auszug, Ausschnitt 14 B
 ottaa V 2 nehmen 3 A
 ottaa esille hervorholen, anführen 23
 osuuskauppa Handelsgenossenschaft 13 A
 ovi N 8 Tür 10 B

-pa, -pä doch, denn (Wort-
 hervorhebung) 8 A
 paha N 10 schlecht 12 A
 pahakseen: panna pahakseen
 übernehmen 12 B
 paikka N 10 Platz, Ort 3 A
 paikoillaan an Ort und Stelle 9 A
 paikoin stellenweise, örtlich 12 A
 painaa V 9 wiegen; drücken; pressen 15 A
 painava N 13 schwer (wiegend) 14 B
 paine N 78 Druck 12 A
 painoton N 57 unbetont 23
 paisti N 4 Braten 9 B
 paistijauheliha Schabefleisch 15 B
 paisua V 1 schwellen 24 A
 paitsi außer 24 A
 paketti N 4 Paket 75 B
 pakkaus N 64 Verpackung 15 B
 pakko N 1 Zwang 13 B
 pakollinen N 63 unumgänglich, obligatorisch 23
 palata V 40 zurückkommen, zurückkehren 8 B
 paljon viel 2 B
 paljon kiitoksia vielen Dank 2 B
 palkata V 35 entlohnen 27 A
 palkka N 10 Lohn 21 A
 palo N 1 Brand; Brand-schutz- 13 A
 palokunta Feuerwehr 20 A
 panna 27 V stellen, setzen, legen; machen 11 A

paras N 66 beste(r, -s) 13 A
 parata V 34 besser werden, gesunden werden 76 B
 parhaimmillaan in der besten Zeit, gerade 13 B
 pari N 4 Paar; ein paar 7 B
 parkkipaikka Parkplatz 75 A
 parransänki Bartstoppeln 25
 parta N 10 Bart 11 A
 partainen N 63 bärtig 11 A
 parturi N 5 Friseur 25
 -pas, -päs doch, nur 77 A
 passi N 4 Paß 3 A
 patsas N 66 Denkmal 6 A
 peilailla V 29 sich spiegeln
 peili N 4 Spiegel 16 B
 peitto N 1 (Bett-)Decke 18 A
 pelto N 1 Feld 27 A
 pelottaa V 2 erschrecken; Angst haben 27
 pelätä V 35 sich fürchten 17 B
 penkki N 4 (Sitz-)Bank 75 A
 perhonen N 63 Schmetterling 27
 periksi: antaa periksi nachgeben 22 B
 perillä da, am Ziel 3 A
 perinteellinen N 63 traditionell
 perhe N 78 Familie 2 A
 permanto N 2 Parkett 17 A
 persoona N 13 (Grammatik) Person 23
 peruna N 17 Kartoffel 9 B
 perustaa V 2 (be)gründen 20 A
 peruuttaa V 2 rückwärts fahren 27
 perä- Rück-, Hinter- 75 B
 perässä hinterher 18 A
 peseytyä V 44 sich waschen 10 B
 pestä V 24 waschen 70 B
 pian bald 27
 pidike N 78 Griff 18 A
 pieni N 38 klein, gering 2 B
 pieni N 10 Hof 14 5
 piika N 10 Magd, Dienstmädchen 10 B
 piimä N 11 Buttermilch 15 B
 piirakka N 15 Pastete 4 A
 piirtää V 6 zeichnen; entwerfen 19 A
 piisata V 35 umg. reichen 26
 pika- Schnell-, Eil- 19 A
 pikku unflekt. klein(-) 8 B
 pikkujoulu Advent 13 B
 pikkujuttu Kleinigkeit 10 B
 pimeä N 21 dunkel 13 B
 pinta N 10 Oberfläche 24 A

piparjuuri Meerrettich 9 B
 piristää V 2 erfrischen 27 B
 pirtti N 4 Bauernstube 25
 piru N 1 Teufel 25
 pistää V 2 stecken, stechen 26
 pitkin entlang 19 B
 pitkä N 11 lang 5 A
 pitkäksen: käydä pitkäksen
 sich hinlegen, sich ausstrecken 24 B
 pituus N 65 Länge 9 A
 pitää V 2 halten; bewahren; lieben, mögen; müssen, sollen 8 B
 pohja N 11 Boden, Grund; Untergrund 27
 pohjata V 35 sich gründen 23
 pohjoinen N 63 Norden; nördlich 6 A
 pohjoispuolella nördlich von 7 A
 pohtia V 17 erwägen, erörtern 22 A
 poika N 11 Junge 2 A
 poiketa V 36 abweichen; aufsuchen 19 A
 poikkeama N 13 Abweichung 23
 poikkeus N 64 Ausnahme 16 A
 pois fort, weg 4 B
 poistaa V 2 entfernen, beseitigen 76 B
 poistua V 1 fortgehen, sich entfernen 6 B
 poliisi N 6 Polizei
 politiikka N 10 Politik 22 B
 polku N 1 Pfad 27
 polkupyörä Fahrrad 26
 polttaa V 2 verbrennen 20 A
 polveutua V 44 abstammen 14 A
 polvi N 8 Knie; Generation 26
 porsas N 66 Ferkel 15 B
 portaat N 66 PL Treppe
 portieeri N 5 Pförtner, Portier 3 A
 porvaristo N 1 Bürgertum 20 A
 poski N 8 Wange, Backe 16 B
 potilas N 66 Patient 76 B
 prosentti N 6 Prozent 27 A
 puhe N 78 Rede 27 B
 puheenjohtaja Vorsitzende(r) 13 A
 puhekieli Umgangssprache 23
 puhelin N 56 Telefon 7 B
 puhjeta V 36 ausbrechen 20 A
 puhua V 1 sprechen, reden 2 A

puisto N 1 Park 6 A
 pukea V 13 kleiden, anziehen 18 A
 pukea päälle sich überziehen 18 A
 pukki N 4 Bock 13 B
 pullo N 1 Flasche 75 B
 punainen N 63 rot 9 B
 punakaarti rote Garde 20 A
 puoli N 32 halb 5 B; Seite 7 A
 puoliso N 2 Gatte, Gattin 25
 puolukka N 15 Preiselbeere 7 A
 puolustaa V 2 verteidigen 705
 puolustautua V 44 sich verteidigen 705
 purjehtia V 17 segeln 20 A
 pussi N 4 Beutel, Tüte 75 B
 puu N 29 Baum, Holz 22 A
 puuseppä Tischler 77 A
 puute N 78 Mangel 22 B
 puutteellinen mangelhaft 20 A
 pyhä N 11 heilig; Feiertag 13 B
 pyrkiä V 17 bestrebt sein 27 A
 pystyyn aufrecht, auf 27
 pysyä V 1 bleiben 105
 pysähtyä V 1 stehenbleiben, anhalten 4 B
 pysäkki N 5 Haltestelle 4 B
 pysäköidä V 18 parken 75 A
 pysäköintipaikka Parkplatz 15 A
 pysäyttää V 2 anhalten, zum Stehen bringen 19 B
 pyytää V 3, 45 bitten 9 5
 pyöriä V 17 sich drehen, rotieren 18 A
 pyörä N 11 Rad 26
 pyöräyttää V 2 umdrehen 24 A
 -päin Postp., Adv. in Richtung nach, von ... her 4 B
 päinsä: käydä päinsä möglich sein 27 A
 päivä N 11 Tag; Sonne 1 B
 päristä V 41 rasseln
 pää N 28 Kopf, Ende 4 B
 pätevä N 13 kompetent 22 B
 pääasia Hauptsache 7 A
 pääkirjoitus Leitartikel 23
 päälle Postp., Adv. auf, darauf 79 5
 pään alunen Kopfkissen 24 B
 päänvaiva Kopferbrechen 23
 pääsiäinen N 63 Ostern 13 B
 päässä Postp. in Entfernung von, ... weit von 4 B
 päästellä V 28 freilegen, auswickeln 77 5
 päästä V 24 gelangen (aus, nach) 7 A

päätyminen N 63 Beendigung, Ende 20 A
päätyä V 1 enden, zu Ende sein 20 A
päättämätön N 57 unentschlossen 23
päättää V 2 beschließen, sich entschließen 12 B
pöytä N 11 Tisch 5 B

R

raha N 10 Geld 5 B
rahastaja N 16 Kassiererin 6 B
raatio N 3 Gleis 7 A
raitiovaunu Straßenbahn 7 A
raivata V 35 roden 25
raja N 10 Grenze 27
rajoiutus N 64 Begrenzung 15 A
raju N 1 heftig 15 A
rakennus N 64 Gebäude 4 A
rakentaa V 42 bauen 9 A
rannikko N 2 Küste 20 A
ranskalainen N 63 Franzose, französisch 9 B
ranta N 10 Strand, Ufer 1 A
rantasipi N 4 Strandräuber 19 A
rasittaa V 2 belasten 20 A
rasittava N 13 anstrengend 23
rasitus N 64 Belastung 21 B
rata N 10 Bahn 9 A
rationalisoiminen N 63 Rationalisierung 27 A
ratti N 4 umg. Lenkrad 27
rauhallinen N 63 ruhig, friedlich 5 A
rauhoitaa V 2 beruhigen 25
raukka N 10 arm; Arme(r) 26
rauta N 10 Eisen 4 A
rautatie Eisenbahn 4 A
ravintola N 14 Restaurant, Gaststätte 4 A
ravistaa V 2 schütteln 26
reissu N 1 umg. Reise 24 B
reitti N 4 Reiseroute 19 A
rekisteröidä V 18 registrieren 18 A
rengas N 66 Ring 26
renki N 10 Knecht 26
rentouttaa V 2 entspannen 18 A
repliikki N 4 Replik 23
resepti N 6 Rezept 26
reuna N 10 Rand, Kante WA
riimi N 4 Reim 11 A
riisi N 4 Reis 9 B

riittää V 2 genügen, reichen 14 A
rinkka N 10 Rucksack 27
rinta N 10 Brust 16 B
rintaliivit PL Büstenhalter 16 B
rintama N 13 Front 20 A
risti N 4 Kreuz 15 A
risteys N 64 Kreuzung 75 A
rotu N 1 Rasse 25
rouva N 11 Frau (Anrede), Dame 2 B
ruhtinas N 66 Fürst 20 A
ruhtinaskunta Fürstentum 20 A
rukka N 11 Arme(r) 26
runo N 1 Gedicht 24 B
runollinen N 63 poetisch 23
ruoka N 11 Speise, Essen 4 A
ruokahalu Appetit 8 A
ruokalista Speisekarte 9 B
ruotsi N 4 Schwedisch 2 A
Ruotsi N 4 Schweden 7 A
ruskea N 21 braun 27
rustholli N 4 Landgut 26
ruuhka N 11 Verkehrsstau 12 A
ryhtyä V 1 herangehen an, beginnen 20 A
ryppy N 1 Schluck (Schnaps) 13 B
ryypätä V 35 (Schnaps) trinken 13 B
räippä N 11 Strunk 25

S

saada V 19 bekommen, erhalten; dürfen 2 B
saakka Postp. bis 14 B
saalis N 68 Jagdbeute 19 B
saapua V 1 ankommen, eintreffen 4 A
saari N 32 Insel 5 A
saaristo N 2 Inselgruppe; Schären 20 A
saatavissa erhältlich 4 A
saattaa V 11 können, vermögen 13 B
saattaa V 11 begleiten 11 B
saavuttaa V 2 erreichen 20 A
sade N 78 Regen 12 A
sadetakki Regenmantel 18 B
saha N 10 Säge, Sägewerk 25
sairaala N 14 Krankenhaus 8 B
sairaskäynti Krankenbesuch 16 B
sairaus N 65 Erkrankung, Krankheit 27 B
saksa N 10 Deutsch 2 A
saksaksi aufdeutsch / A

saksalainen N 63 Deutsche(r); deutsch / A
sakset N 8 PL Schere 76 B
sali N 4 Saal 4 A
sama N 10 gleiche(r, -s), derselbe, dieselbe, dasselbe 8 A
samalla zugleich 10 A
saman kokoinen gleich groß 21 B
samantekevä gleich, einerlei 22 B
samoin ebenso 14 A
sana N 10 Wort 1 A
sanakirja Wörterbuch 7 A
sananeläkö Sprichwort 70 B
sankari N 52 Held 13 A
sanoa V 1 sagen, nennen 2 B
sataa V 9 regnen (es regnet) 5 B
satama N 13 Hafen 5 A
sateinen N 63 regnerisch 72 A
sattua V 1 (zufällig) vorkommen, passieren 14 B
satu N 1 Märchen 24 A
sauna N 10 Sauna, Dampfbad 10 B
savolainen N 63 Bewohner der Provinz Savo, Savoer 11 A
savuke N 78 Zigarette 27
savustettu N 1 geräuchert 9 B
se es 7 A
seikka N 10 Sache, Umstand 22 A
seinusta N 15 Wand 18 A
seinä N 11 Wand 15 B
seis halt 26
seisoa V 1 stehen 7 A
sekä sowie 2 A
selittää V 2 erklären, erläutern 18 A
selitys N 64 Erklärung 25
selkä N 11 Rücken; Bergkette 19 A
sellainen N 63 solche(r, -s) 5 A
selostaa V 2 erläutern, berichten 23
selvitä V 37 sich aufklären 17 A
selvä N 11 klar 9 B
semmoinen N 63 solche(r, -s) 22 B
sentään dennoch 25
sen verran s. verran
seppä N 11 Schmied 11 A
serkku N 1 Neffe, Kusine 11 A
setä N 11 Onkel 11 A
seuraava N 13 nächste(r, -s), folgende(r, -s) 5 B
-si Poss. suff. dein / 1 A
side N 78 Verband, Bindung 765

siellä dort 3 A
sieni N 32 Pilz 9 5
siipata V 35 schnappen 27
sievä N 11 hübsch, anmutig 17 A
siili N 4 Igel 9 A
siinä da, hier 3 B
siirtolainen N 63 Umsiedler 20 A
siirtyä V 1 herübergehen, überwechseln 13 A
siis also 2 B
siisti N 4 sauber, rein 5 A
siittää V 2 zeugen 25
siivoton N 57 unsauber 25
sija N 10 Platz, Stelle 20 A
sijaita V 31 sich befinden 7 A
sijasta anstelle 22 A
sijoittaa V 2 einsetzen, unterbringen; investieren 20 A
sika N 10 Schwein 9 5
siksi darum 23
sikälinen N 63 dort befindlich 22 A
silli N 4 Hering 26
silloin dann 7 A
silmä N 11 Auge 23
silmätysten Aug' in Auge, konfrontiert 23
siltä näyttää es sieht so aus 55
silta N 10 Brücke 19 A
sinne dahin 4 B
sinnepäin nach der Richtung dort, dahin 4 B
sininen N 63 blau 3 B
sisarukset N 64 Geschwister 11 A
sisko N 1 Schwester 77 A
sisällissota Bürgerkrieg 20 A
sisällä drinnen, innen, innerhalb 4 A
sisältää V 5 enthalten 14 B
sisävesi Binnengewässer // A
sisään herein 6 A
sisäänkäytävä Eingang 6 A
sitten dann 3 B
sitten Postp. vor (zeitl.) 23
sittenkin dennoch 10 B
sivu N 1 Seite 17 A
soittaa V 2 spielen, musizieren; anrufen 7 B
soitto N 1 Klang; Spielen, Musizieren; Anruf 7 B
sokeri N 5 Zucker 5 B
sopia V 17 passen; recht sein 75
sormus N 64 Ring 26
sosiaalinen N 63 sozial 22 A
sota N 11 Krieg 20 A
sotilas N 66 Soldat 20 A
stadion N 7 Stadion 7 A
suhina N 17 Rauschen 70 A

suihku N 1 Dusche; Düse 18 A
(ei) suinkaan keinesfalls 10 B
sujua V 1 (zügig) verlaufen 12 A
suku N 1 Geschlecht 25; **olla sukoa** abstammen 25
sukupolvi Generation 25
sukulainen N 63 Verwandter 11 A
sukunimi Familienname 3 A
sulattaa V 2 einschmelzen 24 B
sulhanen N 63 Bräutigam 26
sulkea V 13 schließen 15 A
suklaa N 23 Schokolade 75 B
suklaakonvehti Praline 75 B
sunnuntai N 27 Sonntag 12 A
suo N 30 Sumpf, Moor 27
suoda V 21 bieten, gewähren 16 B
suoja N 11 Schutz 22 A
suojata V 35 (be)schützen 20 A
suojeluskunta Schutzkorps 20 A
suomalainen N 63 Finne, Finnin; finnisch 7 A
suomeksi auf finnisch 1 A
suomi N 8 Finnisch 2 A
Suomi N 8 Finnland 7 A
suoraan Adv. gerade, direkt 4 B
suositella V 28 empfehlen 95
supistaa V 2 kürzen, reduzieren 14 A
supistus N 64 Kürzung 14 A
surkea N 21 kläglich, elend 25
surkeus N 65 Elend 26
surma N 11 Tod 20 A
surra V 26 trauern, traurig sein 13 B
susi N 40 Wolf 25
suuda N 11 Soda 26
suunnilleen ungefähr 7 B
suunta N 11 Richtung 14 A
suuntautua V 44 sich richten nach, verlaufen 14 A
suuri N 39 groß 6 A
suurin piirtein in großen Zügen 13 B
sydän N 56 Herz 10 5
syksy N 1 Herbst 9 A
synty N 1 Entstehung, Herkunft 25
syntymä N 13 Geburt 3 A
syntymäaika Geburtsdatum 3 A
syntymäpaikka Geburtsort 3 A
syntynyt N 77 geboren 11 A

syntyperäinen gebürtig
syryjä N 11 Rand, Seite 10 A
syryssä abseits; jäädä syryään unbeachtet bleiben 20 A
syyn N 29 Grund, Ursache; Schuld 76 A
syödä V 21 essen 9 B
syöksyä V 1 sich stürzen 27
syöpä N 11 Krebs (Krankheit) 16 A
säikähtää V 2 erschrecken, Schreck bekommen 27
säilyä V 1 erhalten bleiben 23
sänky N 1 Bett 18 A
särkyä V 1 zerbrechen 27 5
sävy N 1 Ton, Klang 23
sää N 28 Wetter 72 A
sääli N 4 Mitleid; **on sääli häntä** er tut (einem) leid 26
sääntö N 1 Regel, Satzung 8 A
säästää V 2 sparen 25
säättää V 4 verfügen 20 A

T

taakka N 10 Last 25
taapertaa V 5 stapfen 25
taas wieder 70 5
tahansa: (mikä, kuka) tahansa jede(r, -s) beliebige 17 B
tahto N 1 Wille 23
tai oder 4 B
taide N 78 Kunst 19 A
taipale N 78 Lebensweg 22 A
taistelu N 2 Kampf 20 A
taitaa V 43 können, vermögen 115
taitaa olla es ist wohl 11 B
taivutus N 64 Beugung, Flexion 23
tajunta N 15 Bewußtsein 23
taka- Rück-, Hinter- 15 A
takaisin zurück
takajalat Hinterbeine 27
takalokero Gepäckraum 27
takana hinten, hinter 6 A
takapenkki Rücksitz 15 A
takia Postp. wegen 72 A
talo N 1 Haus 3 A
taloudellinen N 63 wirtschaftlich 22 A
talous N 65 Wirtschaft 27 A
talvi N 8 Winter 13 B
tanko N 1 Stange 26
tanssia V 17 tanzen 13 B
tapa N 10 Sitte, Art, Weise, Gewohnheit 8 A: (sen) **tapainen** N 63 derartig, in der Art 11 A
tapautua V 1 geschehen 14 A
tapaus N 64 Fall, Vorfall 12 B
tappaa V 9 töten 16 B

tappo N 1 Totschlag; Töten 25
tarha N 10 Garten 25
tarjoilija N 14 Kellner, Ober 9B
tarjota V 38 anbieten WA
tarjotin N 56 Tablett 5 B
tarkastaa V 2 prüfen, kontrollieren 16A
tarkkailija N 14 Kontrolleur 25
tarkoittaa V 2 meinen; bezwecken 11A
tarkoitus N 64 Absicht, Zweck 14A
tarpeeksi genug 26
tarpeellinen N 63 notwendig 17B
tarpeellisuus N 65 Notwendigkeit 21 B
tarve N 78 Bedürfnis, Bedarf 23
tarvike N 78 Artikel, Ware 21 B
tarvita V 31 brauchen, benötigen 5 B
tasalla in gleicher Höhe mit 23
tasku N 1 Tasche (im Kleid) 26
taso N 1 Ebene, Niveau 79 A
taulu N 1 Tafel 5 B
tausta N 10 Hintergrund 6A
tavallinen N 63 gewöhnlich 8A
tavallisesti Adv. gewöhnlich 8A
tavara N 15 Ware 2 B
tavaratalo Warenhaus 5 A
tavata V 35 treffen, begegnen 7B
tavoite N 78 Ziel 22 A
tavu N 1 Silbe 23
tauti N 4 Krankheit 16A
teatteri N 5 Theater 6 A
tee N 26 Tee 5 B
tehdä V 33 machen, tun 9 A
tehdä työtä arbeiten 11 A
tehoton N 57 wirkungslos 23
tehtävä N 13 Aufgabe, Auftrag 13 A
teitittely N 2 Sie-Anrede, Siezen 23
tekeillä (oleva) in Arbeit (befindlich) 23
tekemisiä etwas zu tun 25
tekijä N 14 Autor, Verfasser; Faktor 22 A
teknillinen N 63 technisch 22 B
teksti N 4 Text 1 A
tempaista N 24 ruckartig ziehen 14 B

teollistaminen N 63 Industrialisierung 22 A
teollisuus N 65 Industrie 21 A
teologia N 15 Theologie 14 B
teos N 64 Werk 25
terrori N 5 Terror 20 A
terve N 78 gesund 2 B
tervehdys N 64 Gruß 8 A
tervehdiä V 17 grüßen 8 A
terveys N 63 PL Grüße 7 B
tervetuloa willkommen 2 B
terveydeksi zum Wohle 9 B
tie N 30 Weg, Bahn 4 A
tiede N 78 Wissenschaft 16 A
tiedotus N 64 Meldung, Information 12 A
tiedustelu N 2 Erkundigung, Auskunft 4 B
tiehensä: mennä tiehensä davongehen, seiner Wege gehen 18 B
tienoissa um ... herum 17 B
tienvieri Straßenrand 27
tieteellinen N 63 wissenschaftlich 25
tietenkin Adv. natürlich, gewiß 3 A
tietyksi Adv. natürlich 17 B
tietää V 43 wissen 6 A
tiistai N 27 Dienstag 12 A
tila N 10 Raum, Platz 8 B
tilaisuus N 65 Gelegenheit 11 A
tilanne N 78 Situation, Lage 21 B
tilasto N 1 Statistik 27
tilastollinen N 63 statistisch 27
tilata V 35 bestellen 3 A
tippa N 10 Tropfen 26
tipunen N 63 Vögelchen 26
tiski N 4 Verkaufstisch, Theke 5 B
todeta V 36 feststellen 16 A
tohtori N 5 Doktor 16 B
toimi N 35 Dienst, Arbeit, Aufgabe, Tätigkeit 5 B
tulla toimeen zurechtkommen 5 B
toimia V 17 tätig sein, wirken, arbeiten 13 A
toimisto N 1 Büro 4 A
toimitalo Geschäftshaus 7 A
toinen N 63 zweite(r, -s) 2 A
toisilleen einander (Dativ) 13 B
toista sataa über hundert
toivoa V 1 hoffen; wünschen WA
toivottaa V 2 wünschen 8 A
toivottavasti hoffentlich 8 B
tori N 4 Markt, Marktplatz 4B
torni N 4 Turm 19 A

torvi N 4 Röhre; Mus. Horn; (Telefon-)Hörer 8 B
tosi N 41 wahr; Wahrheit 14 B
tosiään Adv. wirklich 14 B
toteuttaa V 2 verwirklichen 27
totinen N 63 ernst 25
tottua V 1 sich gewöhnen 12 B
tuhota V 38 zerstören, vernichten 20 A
tuikka N 1 Funzel 25
tulla V 25 kommen; werden 25
tulirokko Scharlach 26
tulo N 1 Ankunft; Einkommen 2 B
tulos N 64 Ergebnis 22 A
tumma N 11 dunkel 25
tunneli N 5 Tunnel 6 A
tunnettu N 1 bekannt 6 A
tuntea V 14 kennen; empfinden, fühlen 10 A
tuommoinen N 63 solche(r, -s) 18 A
tunti N 4 Stunde 5 B
tuntua V 1 fühlen; werden; scheinen 18 A
tunturi N 5 Berg (in Lapp-land) 1 A
tuntuvasti beträchtlich 20 A
tuo jone(r, -s), der (die, das) dort 1 A
tuoda V 21 (heran)bringen 5 B
tuoli N 4 Stuhl 11 A
tuolla dort / A
tuomio N 3 (Gerichts-)Urteil 6 A
tuomiokirkko Dom 6 A
tuore N 78 frisch 5 A
tuossa dort (unmittelbar) 6 A
tuotanto N 2 Produktion 22 A
tuottaa V 2 produzieren, erbringen 21 B
tupa N 11 Stube 24 A
tupakka N 15 Tabak; Zigaretten 75 B
turha N 11 überflüssig 19 A
turisti N 6 Tourist 5 A
turkki N 4 Pelzmantel 25
turvallinen N 63 sicher 20 A
tutkia V 17 untersuchen, erforschen 76 A
tutkimus N 64 Untersuchung, Erforschung 76 A
tuttava N 13 Bekannte(r) 20 B
tuttu N 1 bekannt; Bekannte(r) 19 A
tutustua V 1 kennenlernen 2 B

tuudittella V 28 wiegen 77 B
tuuli N 32 Wind 12 A
tykki N 4 Kanone 24 B
tympä N 21 abstoßend 25
tyriä V 17 umg. sich blamieren 22 B
tyttö N 1 Mädchen 2 A
tyyni N 38 still, ruhig 13 B
tyypillinen N 63 typisch 79 A
tyytyväinen N 63 zufrieden 18 A
työ N 30 Arbeit 9 A
työläs N 66 mühevoll 23
työntekijä Beschäftigte(r), Arbeiter 9 A
työntää V 8 schieben 75 B
työkennellä V 28 arbeiten 11 A
työvoima Arbeitskraft 20 A
työväki Arbeiter PL 7 A
tällainen N 63 solche(r, -s) 27 B
tämmöinen N 63 solche(r, -s) 23
tämä diese(r, -s) 7 A
tänne hierher 4 A
tänään heute 7 B
tärkeä N 21 wichtig 4 A
täsmällinen N 63 pünktlich 18 B
tässä hier (unmittelbar) 3 A
täti N 4 Tante 17 A
täysi N 41 voll, völlig 22 B
täyttää V 2 (aus)füllen 3 A;
täyttää 10 vuotta ... wird 10 Jahre alt 17 A
täytyä V 1 unvers. müssen
täällä hier 7 A
täältä von vier 4 B
töhnä N 11 Schmutz(fleck) 18 A
tölkki N 4 Dose, Behälter 15 B
törmätä V 35 stoßen aufetw., zusammenstoßen 27
törröttää V 2 herausragen 25

U

uhata V 35 drohen 22 A
uhri N 4 Opfer 20 A
ukko N 1 Alte(r), Opa 13 B
ulos hinaus
uloskäytävä Ausgang 6 A
ulosmenokaista Ausfahrt 75 A
ulottua V 1 reichen bis 72 A
unohtua V 2 vergessen 17 B
unohtua V 1 vergessen werden 13 B
upottaa V 2 versenken 27
urakka N 15 Arbeitsauftrag 9 A
urheilu N 2 Sport 6 B

usea N 21 manche(r, -s), viele
useimmien meistens 76 A
usein oft 5 A
uskoa V 1 glauben 10 A
uskomaton N 57 ungläublich 27
uskonnollinen N 63 religiös 14 B
uskonto N 2 Religion 14 B
uudestaan erneut 8 B
uudistus N 64 Neuerung 22 B
uusi N 40 neu 3 A
uusua V 17 erneuern 27 B
uutinen N 63 Neuigkeit, Nachricht 7 B

V

vaalea N 21 hell, blond 13 B
vaan nur; sondern 7 B
vaari N 4 Großvater 11 A
vaate N 78 Kleidungsstück 18 A
vaatekaappi Kleiderschrank 18 A
vaatia N 17 fordern WB
vaatturi N 5 Schneider 76 B
vaeltaa N 5 wandern 24 A
vahva N 10 stark, kräftig 14 B
vahvistua V 1 stark werden, sich verstärken 72 A
vai oder (in Fragesätzen) 5 B
vai (niin)? ach (so)?
vaiheilla um ... herum 72 A
vaihtaa V 9 wechseln, tauschen; umsteigen 14 B
vaihteeksi zur Abwechslung 23
vaihdtelu N 2 Abwechslung, Veränderung; Schwankung 16 A
vaikea N 21 schwierig, schwer 9 B
vaikka obwohl 70 B
vaikkapa zum Beispiel 13 B
vaimo N 1 Ehefrau 2 A
vain nur 2 A
vaiva N 10 Mühe
vaivainen N 63 kränklich 26
vaivata V 35 bemühen, plagen 76 B
vakava N 13 ernst 10 B
vakuuttaa V 2 versichern
vale- Schein-, Pseudo- 13 B
valepukuinen verkleidet 13 B
valita V 31 wählen 7 B
valittaa V 2 bedauern, klagen 8 B
valkea N 21 weiß 18 A
valmis 69 fertig, bereit 3 A
valmistua V 1 fertig werden 9 A
valo N 1 Licht 15 A

valoisa N 13 hell 10 A
valta N 10 Macht 23
valtio N 3 Staat 14 A
valtiollinen N 63 staatlich 20 A
valveutunut N 77 (politisch) gebildet 22 B
valvoa V 1 wachen, wach sein 13 B
vanha N 10 alt 5 A
vanhemmat N 22 Eltern 77 A
vanki N 4 Gefangene(r), Häftling 19 A
vapa N 10 Angelrute 27
vapaa N 23 frei 3 A
vapautunut N 77 frei geworden 20 A
vara N 10 Spielraum 14 A
varat N 10 Pl. Geldmittel 14 A
varalta Postp. für (den Fall) 26
varattu N 1 reserviert 3 A
varhain früh 13 B
varhais- Früh- 76 B
varma N 10 sicher 72 B
varmaan sicherlich 2 B
varmistaa V 2 absichern 79 A
varovasti vorsichtig 10 B
varrella Postp. an, am Rand von 5 A
varsinainen N 63 eigentlich 14 B
varsinkin vor allem 27 A
vasa N 10 Junges, Kalb 19 B
vasemmalla links 4 B
vasta Adv. erst 5 B
vastaa Postp. entgegen 3 A
vastaanotto Empfang 3 A
vastaanottohuone Sprechzimmer 76 B
vastapäätä gegenüber 4 A
vastata V 35 antworten 9 B
vatsa N 10 Magen 26
vaunu N 1 Wagen 7 A
vaurastua V 1 reich werden 20 A
vedenpaisumus Überschwemmung 24 A
veitsi N 47 Messer 9 B
velka N 10 Schuld 27 B
venäjä N 13 Russisch 1 A, 2 A
verbi N 4 Verb 23
verho N 1 Vorhang 18 A
verran: sen verran soweit, soviel 12 B
vertailla V 29 vergleichen 21 B
vesi N 40 Wasser 9 B
vetää V 2 ziehen 27
toichyvesi Mineralwasser 9 B
viedä V 22 (fort)führen, fortbringen 6 A
vielä noch 3 A

